

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/24-09/60

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 9. srpnja 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje izvješće o poslovanju Financijske agencije za 2023. godinu***, koje je Hrvatskom saboru u skladu s odredbom članka 21. Zakona o Financijskoj agenciji ("Narodne novine", broj 117/01, 60/04 i 42/05) dostavila Financijska agencija, aktom od 1. srpnja 2023. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

Nadzorni odbor

Klasa: 025-01/24-01/3
Ur. broj: 118-01-24-14
Zagreb, 1. srpnja 2024.

Hs**NP*021-03/24-09/60*118-24-1**Hs

Primljeno:	09-07-2024	
Klasifikacijska oznaka	021-03/24-09/60	
Org. jed.	65	
Urudžbeni broj:	118-24-1	Pril. /rij.
		2 stick

HRVATSKI SABOR

Trg svetog Marka 6
10000 ZAGREB

PREDMET: Podnošenje Godišnjeg izvješća o poslovanju Financijske agencije za 2023. godinu

Sukladno članku 21. Zakona o Financijskoj agenciji (NN 117/01, 60/04 i 42/05), u privitku ovog dopisa podnosi se Godišnje izvješće o poslovanju Financijske gencije za 2023. godinu, koje je Nadzorni odbor Financijske agencije usvojio na svojoj 116. sjednici održanoj dana 25. lipnja 2024. godine.

S poštovanjem,

predsjednica Nadzornog odbora
mr. sc. Ivana Radeljak Novaković

Privitak: 1

III Fina

Vama na usluzi

Godišnje izvješće
o poslovanju
Financijske agencije
za 2023. godinu

Sadržaj

1. Organizacijski profil	3
1.1. Fina nekad i danas	4
1.2. Segment usluga za financijsku industriju	7
1.3. Segment digitalnih rješenja.....	13
1.4. Segment javnih servisa	20
1.5. Segment servisa za državu	27
2. Financijski rezultati.....	34
2.1. Prihodi	36
2.2. Rashodi	37
2.3. Investicijska ulaganja	39
3. Izvješće o održivosti	40
3.1. Opće informacije.....	41
3.1.1. Izjava o održivosti	42
3.1.2. Upravljanje	44
3.1.3. Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti.....	51
3.1.4. Interesi i stajališta dionika	56
3.1.5. IRO analiza.....	58
3.2. Informacije o okolišu	62
3.2.1. EU Taksonomija	63
3.2.2. Klimatske promjene.....	68
3.2.3. Onečišćenje	75
3.2.4. Korištenje resursa i kružno gospodarstvo.....	76
3.3. Informacije o socijalnim pitanjima.....	78
3.3.1. Vlastita radna snaga.....	79
3.3.2. Pogođene zajednice.....	92
3.3.3. Potrošači i krajnji korisnici.....	94
3.4. Informacije o upravljanju	100
3.4.1. Poslovno ponašanje.....	101
4. Nezavisne ocjene	110
PRILOG 1. POPIS SLIKA.....	109
PRILOG 2. POPIS KRATICA	110
PRILOG 3. POPIS TEMA KOJE NISU MATERIJALNO ZNAČAJNE	112
PRILOG 4. POPIS STANDARDNA IZVJAŠTAVANJA ESRS KOJI SU IZOSTAVLJENI I RAZLOZI IZOSTAVLJANJA.....	112
PRILOG 5. GODIŠNJI NEKONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA	113

Riječ predsjednika Uprave

Iako se poslovanje Fine u 2023. godini odvijalo unutar zahtjevnih tržišnih prilika, ponosni smo na realizaciju nekoliko važnih inicijativa.

Odlaskom kune i uvođenjem eura kao službene valute, implementirali smo **EuroNKS instant plaćanje** na nacionalnoj i prekograničnoj razini, kojima kontinuirano raste broj transakcija. Modernizacija **RGFI-a, Platforma FondoviEU** i **Fina Licitator** samo su neki od složenijih projekata na kojima smo radili, a koji će korisnicima olakšati poslovanje i donijeti nove vrijednosti.

Na tržištu kapitala Fina je pronašla svoje mjesto pružanjem stručnih znanja i resursa Ministarstvu financija, omogućujući **upis ponuda za kupnju trezorskih zapisa u svojim poslovnicama**, a kasnije **razvojem aplikacije e-Riznica** za digitalni upis ponuda za kupnju.

Kroz Strategiju digitalne transformacije 2021. - 2025. godine Fina je usmjerena ka održivom poslovanju. Ponosni smo što smo primili **prvu nagradu** Hrvatske gospodarske komore za najbolje rezultate **rejtinga održivosti u kategoriji javne tvrtke**, koja je rezultat Fininog jasnog fokusa, strateških ciljeva te integracije održivosti u sve aspekte poslovanja.

Naše aktivnosti bile su usmjerene i na **unaprjeđenje položaja naših radnika** osiguravajući im kvalitetnije uvjete rada. Tako je 2023. godina protekla u kolektivnim pregovorima sa Sindikatom Solidarnost vezano za novi Kolektivni ugovor te aktivnostima oko definiranja novog sustava plaća.

Digitalna transformacija Fininih usluga poboljšava kvalitetu života naših klijenata čineći Finine usluge dostupne stalno i svugdje. Brže usvajanje digitalnih tehnologija, kako u dijelu povećanja interne produktivnosti, tako i u smjeru inovacija i stvaranja nove dodane vrijednosti na tržištu, podiže konkurentnost Fine. Smatramo kako smo se kroz dosadašnje aktivnosti kvalitetno pozicionirali i odgovorili zahtjevima koje je poslovno okruženje stavilo pred nas. Vjerujemo da našim uslugama i proizvodima postićemo iskorake u pogledu modernizacije, inovacije infrastrukture, razvoja naprednih i intuitivnih digitalnih rješenja za suvremeni način poslovanja i življenja s naglaskom na kontinuirano unaprjeđenje korisničkog iskustva i društveno odgovorno poslovanje.

Dražen Čović
Predsjednik Uprave

1. Organizacijski profil

1.1. Fina nekad i danas

O Fini

Fina je vodeća hrvatska kompanija na području pružanja **financijskih** i elektroničkih usluga. Finu obilježava nacionalna pokrivenost, informatički sustav dokazan na poslovima od nacionalne važnosti te profesionalnost stručnih timova koji omogućuju pripremu i provedbu projekata najviših razina kompleksnosti. Uz komercijalne usluge za poslovne subjekte i građane, Fina uspješno surađuje s Hrvatskom narodnom bankom (HNB) te ostalim komercijalnim bankama stoga je nezaobilazna točka u razvoju hrvatskog financijskog sustava, gospodarstva i društva. Također, Fina je partner državi na području digitalizacije javnoga sektora te jedan od pružatelja usluga Centra dijeljenih usluga i usluga koje čine sastavnice državne informacijske infrastrukture.

Povijest Fine

Fina pod ovim nazivom djeluje od 2002. godine, ali iza sebe ima dugu poslovnu tradiciju. Fina je nasljednik Službe društvenog knjigovodstva (SDK) koja je u prošlosti imala isključivo pravo obavljati transakcije platnog prometa u tuzemstvu. SDK je prerastao u Zavod za platni promet (ZAP) te se tehnološki i organizacijski usavršio. Donošenjem Zakona o Financijskoj agenciji 2002. godine (NN 117/01, 60/04, 42/05), Fina je naslijedila prava, obveze i imovinu ZAP-a te od tada posluje u ovom obliku.

Fina je u 100%-tnom vlasništvu Republike Hrvatske (RH) te posjeduje 100% udjela u društvu FINA gotovinski servisi d.o.o. i 56,62% dionica u SKDD d.d.

Fina kroz brojke

63

Godine poslovanja

170

Poslovnica

2.465

Zaposlenika

75%

Udio zaposlenih žena

100%

Električne energije nabavljeno iz obnovljivih izvora

3,2 mil €

Održivo ulaganje

14

IT Razvojnih centara

47

Dodijeljenih stipendija

315 tis. €

Donacije i sponzorstva

90.000

Posađenih stabala

37 mil

Obrađenih platnih naloga

4,6 mlrd €

Obrađene gotovine

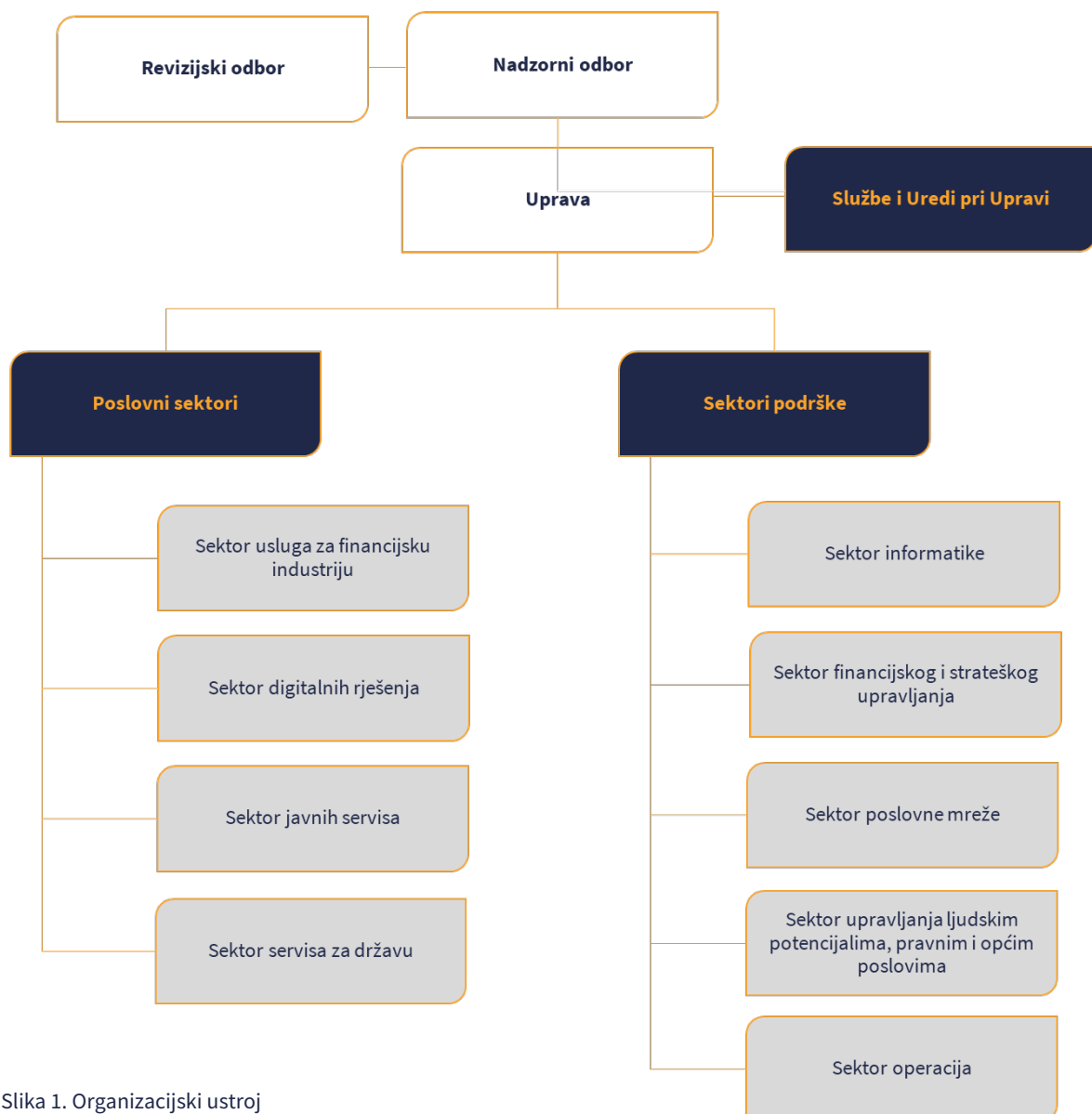
Poslovna mreža - Snažna prisutnost u svim dijelovima Hrvatske

Dostupnošću poslovne mreže i daljnjim ulaganjem u infrastrukturu Fina želi doprinijeti snažnijem rastu i razvoju poslovnog nacionalnog i lokalnog ekosustava. Polazeći od potreba građana i poduzetnika Fina svoje usluge pruža kroz široku poslovnu mrežu koja se sastoji od četiri regionalna centra (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek), 18 podružnica i 170 poslovnica. Razgranata poslovna mreža slijedi logiku i intenzitet gospodarske aktivnosti što čini Finu prisutnom u lokalnim zajednicama diljem Hrvatske kako bi Finine usluge i podrška bile dostupne svima.

Organizacijski ustroj

Fina je organizirana u četiri poslovna sektora, pet sektora podrške, šest službi i jedan ured. Poslovni sektori vode i koordiniraju odnose s klijentima te razvijaju i upravljaju poslovnim procesima. Sektori podrške opslužuju različitim servisima poslovni sustav u cjelini, omogućavajući upravljanje radnim procesima, tehničko-tehnološkom infrastrukturom, razvijaju proizvode, prodaju, ugovaraju i održavaju predmetne proizvode i usluge te upravljaju i koordiniraju operacijama na razini svih jedinica. Službe i uredi su organizacijske jedinice zadužene za podršku Upravi pri razvoju poslovanja, praćenju inicijativa, upravljanju korporativnim informacijama prema javnosti, nadzoru nad sigurnosnim sustavima, postupcima nabave te savjetima za poboljšanje djelotvornosti procesa korporativnog upravljanja.

Slika 1. Organizacijski ustroj

1.2. Segment usluga za financijsku industriju

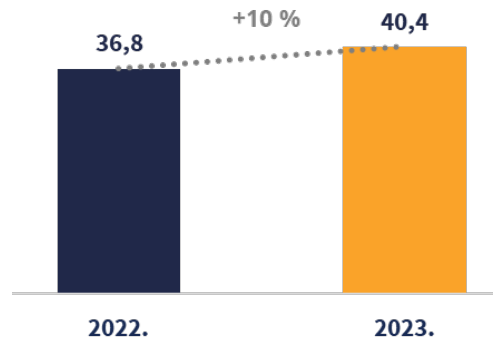
Segment usluga za financijsku industriju

Ovaj segment poslovanja obuhvaća upravljanje platnim sustavima za obračun međubankovnih platnih transakcija, poslove koji se odnose na vođenje poslovnog odnosa s kreditnim institucijama u RH, kao i s Hrvatskom narodnom bankom (HNB).

Fina održava poziciju strateški važnog partnera bankovnoj zajednici i tijelima javnih vlasti te radi na razvoju novih usluga i unaprjeđenju postojećih za poslovne partnere, klijente, građane i zajednicu u cjelini. U ovom segmentu su i srodni poslovi poput posredovanja pri prodaji proizvoda i usluga namijenjenih stanovništvu, mikro, malim i srednjim poduzetnicima te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prihodi

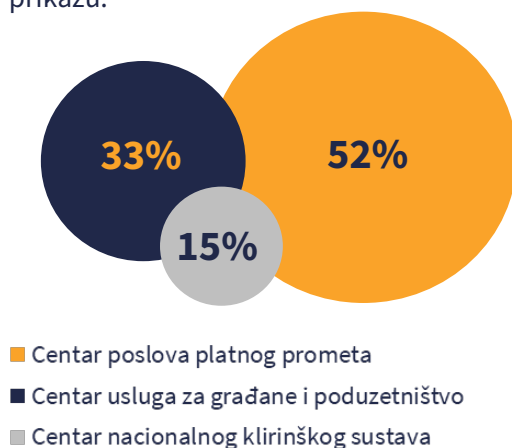
Od usluga za financijsku industriju Fina je u 2023. godini ostvarila 40,4 milijuna eura što čini 33% ukupnih prihoda te isti bilježe rast od 10% u odnosu na 2022. godinu.

Slika 2. Prihodi usluga za financijsku industriju (u milijunima eura)

Struktura prihoda

Struktura prihoda od usluga za financijsku industriju prikazana je na sljedećem prikazu.

Slika 3. Struktura prihoda usluga za financijsku industriju

Naturalni pokazatelji

Količina obrađenih naloga u 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu bilježi porast od 7% pri čemu su tradicionalne usluge za građane, uplate građana koje se zaprimaju na šalterima Fine, slijedom porasta internetskog plaćanja, očekivano u padu 10% dok su bezgotovinski nalozi u porastu 19%.

	2021.	2022.	2023.	CAGR	2023./2022.
OBRADA NALOGA u mil. kom	35	35	37	3%	7%
Gotovinski nalozi	16	15	13	-10%	-10%
Bezgotovinski nalozi	19	20	24	14%	19%

Slika 4. Naturalni pokazatelji usluga za financijsku industriju

Usluge platnog prometa

Fina obavlja usluge poslova platnog prometa za poslovne subjekte klijente banaka, odnosno zaprima i obrađuje naloge za uplatu, naloge za uplatu putem DNT-a, naloge za isplatu te prijenos novčanih sredstava. U 2023. godini poslovi gotovinskog poslovanja koje Fina obavlja za klijente banaka bilježe porast volumena uplaćenog i isplaćenog gotovog novca. Navedeno je rezultat suradnje s bankovnom zajednicom odnosno inicijative za povećanje raspona usluga koje klijenti banaka mogu koristiti u poslovnoj mreži Fine. Dodatno korisnici mogu koristiti usluge uvida u stanje računa, pregleda i ispisa izvadaka po računima, aplikaciju e-plaćanja i slično.

Fina kao članica Nacionalnog odbora za platni promet s bankama i ostalim financijskim institucijama sudjeluje u unaprjeđivanju standarda stabilnog i sigurnog obavljanja usluga platnog prometa. Ujedno, kao članica Odbora za upravljanje nacionalnim shemama, sudjeluje u upravljanju i daljnjem razvoju SEPA shema, koji se još operativnije kreiraju kroz operativne grupe za SEPA kreditne transfere, SEPA izravna terećenja i SEPA instant kreditne transfere. Uz navedeno, Fina je članica Hrvatskog SEPA Foruma, čime aktivno sudjeluje u komunikaciji SEPA promjena široj javnosti.

Usluge za građane i poduzetništvo

Porastom stupnja digitalizacije i internetskog plaćanja usluge za građane i poduzetništvo očekivano padaju, međutim, Fina i dalje obrađuje značajan broj fizičkih naloga na šalterima budući da je prepoznata kod velikog broja izdavatelja uplatnica čiji korisnici u Fini mogu plaćati račune s povlaštenom ili bez naknade. Uz to, plaćanje računa moguće je obaviti i putem Finine mreže POS uređaja čija primjena je u konstantnom porastu.

U Fininim poslovnicaма građani mogu koristiti usluge prijenosa novca putem **Western Uniona** kao i usluge mjenjačnice. Od studenog 2023. godine uvedena je nova Western Union usluga “1 hour service” koja podrazumijeva slanje novca unutar RH koji je dostupan za isplatu primatelju jedan sat nakon slanja uz nižu naknadu. Dosadašnja standardna usluga slanja novca unutar RH kod koje je novac dostupan primatelju unutar nekoliko minuta od trenutka slanja je i dalje dostupna.

Fina nudi uslugu **pohrane vrijednosti** u Splitu i Rijeci gdje korisnici mogu zakupiti pretinac sefa i pohraniti svoju vrijednost na sigurno čuvanje.

Obveznicima PDV-a, primarno iznajmljivačima paušalistima, dostupne su i **usluge izrade/slanja obrazaca u sustav ePorezna**. Također, u poslovnicaма Fine obavlja se isplata dividendi i udjela članovima Fonda hrvatskih branitelja, kao i usluga potpisivanja Suglasnosti za izravno terećenje određenim primateljima sredstava.

U sklopu **paketa mjera pomoći građanima** i pružateljima socijalnih usluga za smanjenje utjecaja porasta cijena energenata (Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 104/22, 106/22, 121/22 sa izmjenama i dopunama NN 31/23, 74/23, 107/23), kao ključan partner Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, u poslovnicaма Fine omogućena je realizacija subvencija kupona za sufinanciranje određenih režijskih troškova ili isplatu pomoći. Dodatno, tijekom 2023. godine radilo se na doradi OSPD sustava kako bi se osobama s invaliditetom omogućilo podnošenja vaučera elektronskim putem.

Za poslodavce koji imaju potrebu za zapošljavanjem sezonskih radnika u poljoprivredi Fina u svojim poslovnicaма obavlja prodaju vrijednosnih **kupona za sezonski rad u poljoprivredi**.

KYC platforma (eng. Know Your Customer) podrazumijeva provjeru identiteta poslovnih subjekata (putem API-a) te se u 2023. godini nastavilo s ugovaranjem dodatnih korisnika. Ova aplikacija omogućuje korisnicima mrežni pristup nadležnim registrima uz primjenu funkcionalne logike za digitalizirano prikupljanje i analize stvarnog vlasništva klijenata u okviru odredbi Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17, 39/19, 151/22).

U 2023. Fina je dovršila razvoj usluge koja omogućava **provjeru vlasničke strukture putem web servisa** što omogućuje jednostavno korištenje bez dodatnih prilagodbi od strane korisnika, omogućujući tako brzu i jednostavnu integraciju i digitalizaciju.

U kontekstu razvoja i uspostave **sustava za razmjenu podataka o dugovanju korisnika teleoperatora** u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 76/22, ~~14/24~~) gdje je Fina imenovana kao upravitelj sustava te je zadužena za izradu metodologije i tehničku operacionalizaciju sustava, u 2023. godini izrađen je prijedlog Pravilnika o uspostavi i radu sustava za razmjenu podataka.

U 2023. godini Fina je Ministarstvu financija (MF) omogućila upis ponuda za vrijednosne papire putem **platforme za vrijednosne papire** kojom su građani RH mogli upisati ponude za vrijednosne papire izdavatelja MF u poslovnicama Fine. S ciljem digitalizacije procesa upisa ponuda, platforma je integrirana sa svim dostupnim registrima, kao i SKDD-om,

čime se osigurao jednostavan i brz upis ponuda ulagatelja te evidentiranje svih potrebnih podataka na računima ulagatelja.

Nakon prve emisije u studenom 2023. godine koja se odvijala u poslovnicama Fine, intenzivno se radilo na web platformi koja omogućuje upis ponuda digitalnim putem, bez fizičkog dolaska u poslovnice Fine.

Platni sustavi

Od siječnja 2023. godine, uvođenjem eura kao službene valute, Fina upravlja **EuroNKS i Euro NKSInst** sustavima koji preuzimaju obradu preko 20 milijuna transakcija mjesečno koje su se ranije obrađivale u okviru kuskog NKS platnog sustava. Kontinuirano se radi na unaprjeđenjima, slijedom čega je u 2023. godini uveden dodatni ciklus obrade u terminski plan EuroNKS-a.

Digitalizacijom broj transakcija **SEPA kreditnih transfera** kao i **SEPA izravnih terećenja** kontinuirano raste. U 2023. godini sedam poslovnih banaka u RH koristi instant shemu SEPA kreditnih transfera. Od lipnja 2023. godine Fina je omogućila i provedbu prekograničnih instant transakcija unutar SEPA područja kojeg čini 38 zemalja.

U 2023. godini Fina je razvila sustav za provođenje **prekograničnog i međunarodnog platnog prometa za HNB** i njegove klijente, odnosno sve institucije koje imaju otvorene račune u HNB-u, kako bi se neometano odvijalo iniciranje i provođenje prekograničnih i međunarodnih naloga u valuti euro te su odrađene aktivnosti vezane za prelazak na novu konsolidiranu platformu TARGET sustava u dijelu prilagodbe na .xml formate poruka.

**Instant transakcije u brojkama
(2023. godina)**

**obuhvaćeno je 60% klijenata banaka
1,2 milijuna transakcija**

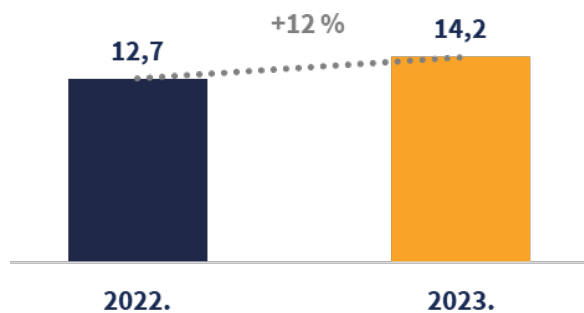
Na području platnih sustava Fina je aktivna članica EACHA-e, Europskog udruženja automatiziranih klirinških kuća, unutar kojega održava kontakte i razmjenjuje iskustva sa svim klirinškim kućama u Europi. Također, sve važne aktivnosti i informacije vezane za EACHA-u, Fina prenosi nacionalnim bankama kroz održavanje Vijeća sudionika platnih sustava Fine. Vijeće ima ulogu razvijanja uzajamne kontinuirane suradnje između banaka kao korisnika i sudionika platnih sustava, zatim Fine kao vlasnika i operativnog upravitelja platnih sustava EuroNKS i EuroNKSInst te HNB-a kao regulatora sustava platnog prometa u zemlji. Unutar Vijeća sudionika platnih sustava, krajem 2023. godine obnovljen je rad Savjeta Vijeća sudionika platnih sustava kao predstavničkog tijela svih članova Vijeća sudionika.

1.3. Segment digitalnih rješenja

Digitalna rješenja obuhvaćaju upravljanje **elektroničkim, arhivsko-dokumentacijskim i digitalnim** proizvodima i uslugama za komercijalno tržište i državnu informacijsku infrastrukturu.

Prihodi

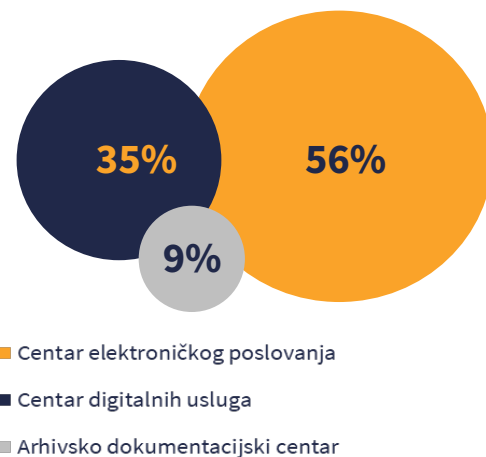
Prihodi od digitalnih rješenja u odnosu na prethodnu godinu bilježe porast od 12% te iznose 14,2 milijuna eura što čini 12% ukupnih prihoda.

Slika 5. Prihodi od usluga digitalnih rješenja (u milijunima eura)

Struktura prihoda

Struktura prihoda od segmenta digitalnih rješenja prikazana je na sljedećem prikazu.

Slika 6. Struktura prihoda od usluga digitalnih rješenja

Naturalni pokazatelji

Proširenjem portfelja usluga povjerenja Fina u izvještajnoj godini bilježi porast broja izdanih digitalnih certifikata u odnosu na prethodnu godinu. U trogodišnjem periodu broj aktivnih certifikata bilježi rast od 22%. Također, bilježi se porast izdanih ePass vjerodajnica (povećanje za 4% u posljednje tri godine), kao i broj novih korisnika NIAS sustava (povećanje za 9%).

Broj poslovnih korisnika FINA B2B e-Računa također nastavlja ostvarivati porast (18% u posljednje tri godine) zbog primjene Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi (NN 94/18).

	2021.	2022.	2023.	CAGR	2023./2022.
Aktivni certifikati u tisućama	422	498	627	22%	26%
Broj izdanih vjerodajnica i korisnika NIAS-a u tisućama					
izdani ePass vjerodajnica	660	687	712	4%	4%
jedinstveni korisnici NIAS sustava	1.572	1.720	1.868	9%	9%
Trend kretanja broja korisnika servisa eRačun					
broj obveznika na centralnoj platformi B2G	5.766	5.799	5.778	0%	0%
broj korisnika Fina B2B	36.941	44.902	51.469	18%	15%

Slika 7. Naturalni pokazatelji pojedinih digitalnih usluga

Usluge elektroničkog poslovanja

Ove usluge obuhvaćaju upravljanje e-poslovanjem vezanim za izdavanje certifikata i vremenskih žigova te srodnih usluga iz područja PKI tehnologije. Usluge povjerenja podrazumijevaju digitalne certifikate, vremenski žig, potpisna rješenja te video identifikaciju i validaciju potpisa.

Fina je prvi certificirani izdavatelj kvalificiranih certifikata u RH te jedna od rijetkih institucija u kojoj korisnik može pronaći sva rješenja za digitalizaciju procesa.

Sukladno eIDAS Uredbi i ETSI normama Fina je:

- Izlistana na međunarodnoj i EU trusted listi kao izdavatelj kvalificiranih certifikata za elektroničke potpise i pečate te kvalificirani vremenski žig (Fina RDC 2020 CA);
- Priznati izdavatelj kvalificiranih certifikata u MS root programu što znači da se certifikatima Fine vjeruje svugdje u svijetu u okviru korištenja MS operativnog sustava;
- Izdavatelj TLS/SSL certifikata usklađenih s Certificate Transparency programom pa se isti mogu uspješno koristiti u Google Chrome internetskom pregledniku;
- Izdavatelj kvalificiranih certifikata bankama i FinTech tvrtkama za servise iz PSD2 Direktive (revidirana Direktiva o platnim uslugama Europske unije) te je označena na EU Trusted listi za pružanje usluge izdavanja QWAC certifikata i članica je udruženja Open Banking Europe OBE S.A.S. koja povezuje kvalificirane pružatelje usluga povjerenja (QTSP-ove) koji izdaju certifikate za PSD2 servise;
- Pružatelj usluge udaljene video identifikacije sukladno zakonskoj regulativi što znači da se u procesu izdavanja kvalificiranih i drugih vrsta certifikata korisnika može fizički identificirati putem audio-vizualne veze.

Fina Validator omogućuje provjeru valjanosti kvalificiranog i naprednog elektroničkog potpisa i/ili pečata uz podršku kvalificiranog certifikata. Provjera valjanosti provodi se prema eIDAS uredbi, ETSI normama te korištenjem pouzdanog popisa kvalificiranih pružatelja usluga povjerenja država članica EU (eng. Trusted list). Ovu uslugu Fina nudi besplatno putem web aplikacije na web stranicama te putem mobilne aplikacije **mFina**.

Digit.ALL platforma omogućava korisniku korištenje usluga prema svojim željama i potrebama.

Digit.ALL uključuje usluge prijevoza, arhiviranja i digitalizacije papirnatih dokumentacije, digitalne certifikate, vremenski žig, e-Potpis, Fina Validator, e-Račun i e-Arhiv.

Digitalne usluge i servisi

Digitalna rješenja predstavljaju podršku državnoj informacijskoj infrastrukturi i strategiji razvitka digitalne ekonomije te samostalna rješenja koja se temelje na razmjeni i pohrani elektroničkih dokumenata i isprava, a obuhvaćaju poslove poslovnog razvoja, komercijalnog plasmana i upravljanja uslugama i servisima. Digitalne usluge i servisi podrazumijevaju Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS) unutar sustava e-Građani i e-Poslovanje s e-Ovlaštenjima i eIDAS čvorom, sustav e-Pristojbe, Centralnu platformu za razmjenu eRačuna - servis e-Račun za državu (e-Račun B2G), servis e-Račun za poslovne subjekte (e-Račun B2B), usluge ovjere eRačuna te Fina faktoring platformu.

e-Račun

Od početka primjene Zakona o elektroničkom izdavanju e-računa u javnoj nabavi (NN 94/2018) do 31.12.2023. godine zaprimljeno je **više od 25 milijuna računa**.

Fina, u svojoj ulozi operativnog voditelja centralne platforme, kontinuirano provodi aktivnosti usmjerene na osiguranje neometanog rada centralne platforme, održavanje i unaprjeđenje njezinih funkcionalnosti te pruža podršku svim korisnicima platforme, uključujući obveznike javne nabave, izdavatelje e-računa te informacijske posrednike.

Ukupan broj registriranih obveznika javne nabave na 31.12.2023. godine je gotovo 6.000, a broj izdavatelja koji su slali račune na centralnu platformu gotovo 46.000. U protekloj godini ostvaren je porast zaprimljenih prekograničnih e-računa putem PEPPOL mreže. Servis Fina e-Račun za poslovne subjekte u 2023. godini dosegao je gotovo **52 tisuće korisnika**.

Usluga **e-Arhiv** dostupna je korisnicima za pojedinačno arhiviranje ili arhiviranje direktno iz vlastitih sustava koristeći web servise, a korisnicima e-Računa se nudi kao dio cjelovitog paketa. Fina e-Arhiv servis omogućava arhiviranje svih oblika digitalnih i naknadno digitaliziranih poslovnih dokumenata, dokumenata i korisničkih podataka elektroničkih servisa (e-servisa) koji su povezani sa sustavom Fina e-Arhiv ili bilo kojih drugih vrsta dokumenata koje će korisnik generirati.

Fina faktoring platforma je novi proizvod kojim se Fina uključila u tržište faktoringa na neposredan način nudeći potpuno digitaliziranu platformu za provedbu procesa faktoringa nad nedospjelim potraživanjima. Predmet tražbine je e-Račun, a sam proces uz pomoć ostalih servisa je u potpunosti digitaliziran. Digitalni potpis putem potpisnih certifikata te kompatibilnost s procesima korisnika daje visoku razinu sigurnosti i ubrzava dosadašnji način obavljanja faktoring poslovanja.

Sustav e-Poslovanje (NIAS) poslovnim subjektima omogućuje pristup javnim informacijama i informacijama o javnim uslugama na jednom mjestu te elektroničku komunikaciju poslovnih subjekata i javnog sektora. Pružateljima e-usluga je omogućena integracija na podsustav eOvlaštenja u svrhu dobivanja dodatnih autorizacijskih podataka o poslovnim subjektima u čije ime autentificirani korisnik može djelovati.

Osim toga, u 2023. godini obavljene su pripremne aktivnosti za izradu mobilne platforme e-Građani te za dvije mobilne verzije usluga Moj profil i e-Ovlaštenja. Napravljena je nadogradnja Statistike e-Građani novim izvještajima o prijavama Korisnika na prekogranične e-usluge i o prijavama Prekograničnih korisnika na hrvatske e-usluge, te je za iste podatke proširen skup podataka za potrebe BI-a.

Kontinuiran je trend porasta opsega e-usluga koje su namijenjene poslovnim subjektima. Neke od usluga su: **ePristojbe, ePoljoprivreda, START Plus, Uvjerenje iz kaznene evidencije, ePlovilo, eNautika, eGrađevinska dozvola i druge usluge u gradnji, eTurizam** i druge.

Sustav e-Pristojbe (SeP) je središnji informacijsko-tehnološki sustav koji omogućuje izračun i plaćanje iznosa pristojbe i/ili naknade za pismena i radnje pred javnopravnim tijelima. Plaćanje je moguće izvršiti online unutar pojedinih e-usluga koje su korisnicima dostupne putem sustava e-Građani ili kartičnim plaćanjem putem EFT POS uređaja neposredno na mjestu pružanja usluga na šalterima pojedinih tijela i institucija. Značajan porast naplate usluga ostvaren je na elektroničkim uslugama Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra – ZIS OSS i e-Nautika.

Od listopada 2023. godine građanima i poslovnim subjektima dostupan je Modul korisničkog sučelja za pristojbene obveznike. Modul je namijenjen svim pristojbenim obveznicima koji dostupne usluge javnopravnih tijela žele platiti unaprijed, prije podnošenja zahtjeva za uslugu.

SeP u brojkama (2023. godina)

10 javnopravnih tijela

80 pružatelja usluga

274 usluge

527 EFT POS uređaja na šalterima policijskih uprava i postaja

89 EFT POS uređaja na šalterima lučkih kapetanija

11,2 milijuna eura naplaćenih pristojbi i naknada

Platforma FondoviEU je nova platforma državne informacijske infrastrukture, objedinjena u jedinstveni upravljački oblik SDURDD-a, kao nositelja državne informacijske infrastrukture. Fini, kao jednoj od četiri pružatelja dijeljenih usluga, sastavnici Centra dijeljenih usluga, povjerena je usluga operativnog izvršitelja razvoja, nadogradnji i održavanja komponenti Platforme FondoviEU. Unutar Platforme Fondovi EU su trenutno komponente NPOO FondoviEU, eFondovi i eKohezija te komponenta za provedbu poziva i natječaja Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Korištenjem ostalih sustava državne informacijske infrastrukture, komponente su povezane u jedinstvenu upravljačku cjelinu.

Arhivsko-dokumentacijske usluge

Arhivske usluge uključuju digitalizaciju, mikrofilmiranje, web arhiv, pohranu izvorne fizičke i elektroničke dokumentacije te SafeCut usluge.

Navedene usluge pružaju se korisnicima iz privatnog i javnog sektora, a prepoznate su kao pouzdane i kvalitetne. Ocjena klijenata je posljedica kontinuiranog ulaganja u razvoj ljudskih resursa i tehnologiju za pružanje arhivskih usluga.

U 2023. godini Digitalizacija javnog gradiva RH, kao poslovna inicijativa, prednjači u pruženim uslugama. Navedena usluga se temelji na javnim natječajima i suradnji s javnim stvarateljima gradiva.

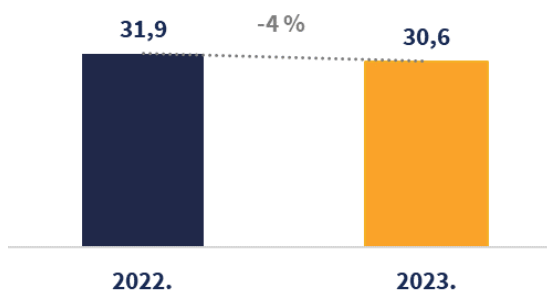

1.4. Segment javnih servisa

Segment javnih servisa obuhvaća poslove s državom koji su Fini, kao ključnom partneru, povjereni temeljem zakonskih i podzakonskih propisa. Poslove javnih servisa možemo podijeliti u tri cjeline: poslove **ovrhe na novčanim sredstvima**, poslove **provedbe e-Dražbi** te poslove **registara**.

Prihodi

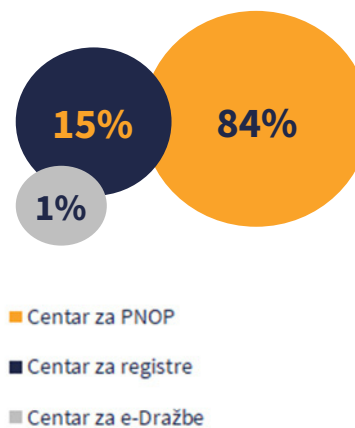
Fina je u 2023. godini od usluga iz segmenta javnih servisa ostvarila prihod u visini od 30,6 milijuna eura što čini 25% ukupnih prihoda.

Slika 8. Prihodi od javnih servisa (u milijunima eura)

Struktura prihoda

Struktura prihoda od javnih servisa prikazana je na slici u nastavku.

Slika 9. Struktura prihoda od javnih servisa

Naturalni pokazatelji

EU 2023. godini Fina je zaprimila 818 tisuća osnova za plaćanje čime je ostvaren trogodišnji pad od 10%. U 2021. godini veći broj osnova bio je rezultat moratorija na provedbu osnova za plaćanje iz 2020. godine, a daljnje smanjenje pripisuje se snažnoj gospodarskoj aktivnosti, rezultat koje je otvaranje novih radnih mjesta i povećanje plaća.

	2021.	2022.	2023.	CAGR	2023./2022.
Broj izvještaja prema načinu predaje-RGFI u tisućama					
Putem WEB-a	76	82	83	5%	1%
U Excelu	83	93	98	9%	5%
Na papiru	0,3	0,2	0,2	-25%	-18%
Broj provedenih elektroničkih javnih dražbi					
	7.048	4.851	3.220	-32%	-34%
Broj zaprimljenih osnova za plaćanje u tisućama					
	1.000	866	818	-10%	-5%
Poslovni subjekti	162	153	133	-9%	-13%
Građani	838	712	685	-10%	-4%
Iznos duga iz osnova za plaćanje u milijunima eur					
	2.181	2.086	2.983	17%	43%
Poslovni subjekti	942	908	1.002	3%	10%
Građani	1.239	1.178	1.981	26%	68%
Ukupno naplaćeno osnova za plaćanje u milijunima eur					
	352	443	333	-3%	-25%
Poslovni subjekti	256	277	117	-33%	-58%
Građani	95	166	217	51%	31%

Slika 10. Naturalni pokazatelji javnih servisa

Poslovi ovrhe na novčanim sredstvima

Fina poslove provedbe ovrhe na novčanim sredstvima obavlja temeljem Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 02/20, 46/20, 47/20) te pripadajućih podzakonskih akata. Provedba ovrhe na novčanim sredstvima ustrojena je kao centralizirani sustav provođenja ovrhe s jedinstvenim redoslijedom naplate te ustrojenim Jedinstvenim registrom računa (JRR), kao centralnom elektroničkom bazom podataka o svim računima i novčanim sredstvima otvorenim u bilo kojoj banci, stambenoj štedionici i kreditnoj uniji u RH.

2023. godine implementirana je **funkcionalnost dohvata podataka** o osnovama za plaćanje koje su sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 02/20, 46/20, 47/20) stekle uvjete za fizičko uništenje te su kontaktirani ovrhovoditelji s velikim brojem osnova za plaćanje koje zadovoljavaju uvjete za uništenje kako bi im se osigurala mogućnost fizičkog izuzimanja osnova za plaćanje iz arhive te povrat. Također, napravljen je opsežniji redizajn i nadogradnja servisa eDugovanja za građane, kojima je putem platforme eGrađana ostvaren jednostavan i cjelovit pristup, pregled i preuzimanje podataka iz Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje te mogućnost da putem ove usluge Fine otvore zaštićeni račun, dodaju novo zaštićeno primanje ili zatvore zaštićeni račun. Na ovaj način, građanima su usluge Fine postale još dostupnije 24 sata dnevno 7 dana u tjednu.

Poslovi provedbe e-Dražbe

Fina provodi postupke e-Dražbe u kojima se na nadmetanju putem javno dostupne računalne aplikacije predaju ponude za kupnju nekretnina i pokretnina koje se prodaju u ovršnim i stečajnim postupcima te postupcima osiguranja, temeljem odredaba Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, 114/22) i Stečajnog zakona (NN 71/15, 104/17, 36/22).

Navedenim postupkom osigurava se sljedeće:

- Javna dostupnost podataka o svim nekretninama, pokretninama, pravima i imovini koji se prodaju u postupcima prisilne naplate objavom na mrežnim stranicama Fine u aplikacijama Očevidnik nekretnina i pokretnina i Javna objava;
- Transparentnost provedbe postupka prodaje te mogućnost praćenja postupka prodaje putem javno dostupnih aplikacija (Očevidnik i Javna objava);
- Elektronička provedba prodaje predmeta koji se prodaju u ovršnom, stečajnom i postupku osiguranja i to putem aplikacije e-Dražba kojoj se može pristupiti uz ispunjenje zakonskih preduvjeta (uplata jamčevine, digitalni certifikat).

Međunarodni projekt „LEILA – towards a multilingual European platform for judicial Auctions“

Fina je 2023. godine sudjelovala na međunarodnom projektu kojeg je sufinancirala Europska komisija u okviru Programa za pravosuđe (Justice Programme). Nositelj međunarodnog projekta je Ministarstvo pravosuđa Republike Italije, a projektom se razvila višejezična platforma koja će olakšati elektroničku razmjenu podataka nacionalnih davatelja usluga o imovini koja se prodaje u sudskim postupcima. Fina je unutar projekta omogućila dohvat i pretragu podataka iz sustava elektroničkih javnih

dražbi, slijedeći zajedničke tehničke specifikacije koje je definirala Europska komisija te se povezala s višejezičnom platformom i eJustice portalom. Fina je omogućila da podaci o imovini koja se prodaje u ovršnom, stečajnom i postupku osiguranja i to putem e-Dražbe, a koji su građanima dostupni putem postojeće Finine aplikacije Očevidnik nekretnina i pokretnina, budu dostupni i europskom tržištu za sudsku prodaju.

Poslovi registara

Jedinstveni registar računa

Fina vodi Jedinstveni registar računa (JRR) od 2002. godine u skladu s Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 02/20, 46/20, 47/20) te Pravilnikom o Jedinstvenom registru računa (NN 53/20). Pravilnikom o JRR-u u hrvatsko zakonodavstvo preuzima se Direktiva (EU) 2018/843 Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU. Temeljem Direktive se u JRR, između ostalih, upisuju i podaci o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata kao i podaci o sefovima kod obveznika koje koriste poslovni subjekti.

Obveznici dostave podataka (Hrvatska narodna banka, banke, stambene štedionice i kreditne unije) u JRR dostavljaju podatke o otvorenim računima, novčanim sredstvima, sefovima i fizičkim osobama stvarnim vlasnicima, kao i podatke o naknadno nastalim promjenama po prethodno dostavljenim podacima.

Fina intenzivno razvija novu aplikaciju JRR temeljenu na odredbama Zakona o olakšavanju uporabe financijskih i drugih informacija u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja ili progona teških kaznenih djela (NN 151/22) kojim se definira pristup podacima iz JRR-a nadležnim tijelima (MUP, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Carinska uprava i Državno odvjetništvo).

Registar godišnjih financijskih izvještaja – RGFI

RGFI je središnji izvor informacija o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju pravnih i fizičkih osoba obveznika poreza na dobit koji je ustrojen temeljem Zakona o Registru godišnjih financijskih izvještaja (NN 47/03).

Temeljem Zakona o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16 i 116/18, 42/20, 47/20, 114/22 i 82/23) Fina vodi RGFI te je ovlaštenu tužitelj za pokretanje prekršajnih postupaka protiv poduzetnika i odgovorne osobe koji ne dostave propisanu dokumentaciju radi javne objave sukladno rokovima, te poduzetnika i osoba koji ne dostave financijske podatke za statističke i druge potrebe.

Fina je 2023. započela sa reinženjeringom RGFI- a koji se odvija u fazama do 2026. godine, a podrazumijeva modernizaciju sustava uvažavajući prilagodbu relevantnim propisima i direktivama EU od kojih valja istaknuti integracija na NIAS te uvođenje novog formata izvještavanja XBRL.

U 2023. godini ukupno je obrađeno 181 tisuća GFI-a što je 3% više u odnosu na prethodnu godinu. Promatramo li strukturu zaprimljenih izvještaja prema formatu predaje najveći broj obveznika, njih 54,1%, izvještaje još uvijek dostavlja u excel formatu u poslovnici Fine (bilo osobno, putem pošte ili putem OSPD servisa), 45,8% obveznika koristi web aplikaciju RGFI dok 0,1% obveznika koristi obrasce na papiru.

RGFI u brojkama (2023. godina)

181 tisuća zaprimljenih i obrađenih izvještaja

145 tisuća javno objavljenih izvještaja

46% predanih izvještaja putem web aplikacije RGFI

12 tisuća prekršajnih naloga zbog nepredaje izvještaja radi javne objave

15 tisuća prekršajnih naloga zbog nepredaje izvještaja za statističke svrhe

info.BIZ

Servis info.BIZ pruža uvid u **informacije o uspješnosti poslovanja** i financijskom položaju svih poslovnih subjekata te poslovnoj okolini u kojoj djeluju.

U servisu info.BIZ prezentirani su adresni i financijski podaci, pokazatelji poslovanja **poduzetnika** (pravnih osoba i obrtnika, obveznika poreza na dobit), ocjena kreditnog rejtinga prema priznatim svjetskim standardima (usklađeno s Basel III smjernicama i MSFI 9) i kreditni limit, adresni i osnovni financijski podaci **financijskih institucija, neprofitnih organizacija i proračunskih korisnika** za posljednjih pet godina te adresni podaci **obrnika**, obveznika poreza na dohodak.

Servis nudi brz i jednostavan pristup velikom broju poslovnih podataka i informacija u stvarnom vremenu te korisnicima omogućuje brže, jednostavnije i sigurnije donošenje poslovnih odluka, sustavno praćenje klijenata, pojednostavljuje izradu poslovnih analiza te praćenje trendova na tržištu.

Tijekom 2023. godine servis je obogaćen novim funkcionalnostima među kojima je za istaknuti suradnja s partnerom Coface u dijelu dohvata **financijskih podataka za poslovne subjekte iz regije (Srbija i Slovenija)**.

Registar koncesija

Registar koncesija je središnji izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danima na području RH koji vodi Fina u skladu s važećom zakonskom regulativom te temeljem ugovornog odnosa s MF od 2004. godine. Registar je javno dostupan putem internet tehnologije bez naknade.

Registar financijskih izvještaja neprofitnih organizacija

Fina u skladu s važećom zakonskom regulativom, a temeljem ugovornog odnosa s MF, obavlja poslove prikupljanja i obrade financijskih izvještaja neprofitnih organizacija koja je propisana je Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/14, 114/22) i pravilnicima donesenim temeljem Zakona (NN 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

U 2023. godini zaprimljeno je i obrađeno 44.000 financijskih izvještaja neprofitnih organizacija.

Registar stvarnih vlasnika

Registar stvarnih vlasnika (RSV) je središnja elektronička baza koja sadrži podatke o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata i trustova, a koji je ustrojen temeljem Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17, 39/19 i 151/22).

RSV ima pozitivne učinke na zajednicu jer domaćim ili stranim fizičkim i pravnim osobama osigurava dostupnost podataka o stvarnom vlasniku – fizičkoj osobi/fizičkim osobama konkretnog pravnog subjekta ili trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranog prava. Uvid u javne podatke iz RSV omogućen je bez naknade putem sustava e-Građani.

Fina je ovlaštena tužitelj temeljem Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17, 39/19 i 151/22) za pokretanje prekršajnog postupka protiv pravnih subjekata koji ne dostave podatke u RSV na način i u rokovima koji su propisani Pravilnikom o registru stvarnih vlasnika (NN 53/19 i 1/20). U 2023. godini izdano je gotovo devet tisuća prekršajnih naloga.

U 2023. godini započele su pripreme za spajanje nacionalnog registra RSV na sustav koji povezuje nacionalne registre stvarnog vlasništva država članica EU (BORIS). Cilj uspostave BORIS-a je omogućiti pravo pristupa podacima o stvarnom vlasništvu korisnicima država članicama EU.

Ostali registri za koje Fina pruža usluge uspostave i održavanja programske podrške MF jesu **Registar revizora i Registra poreznih savjetnika**. U suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti, Fina je u postupku razvoja **Registra proizvođača s posebnom odgovornošću** (RPPO).

RPPO podrazumijeva elektroničku bazu podataka o proizvođačima proizvoda koji su dužni izvršavati obveze propisane Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/21) o proizvodima i količinama proizvoda stavljenih na tržište te ispunjavanju obveze doprinosa postizanja cilja gospodarenja otpadom, posebice podataka o ambalaži i ambalažnom otpadu.

Nova usluga u 2023. godini je Fina Licitator - digitalna platforma koja omogućuje sigurnu i pouzdanu prodaju nekretnina, pokretnina i prava putem online nadmetanja. Fina Licitator omogućuje građanima, privatnim subjektima i tijelima državne uprave bržu i transparentnu prodaju nekretnina, dok prodavateljima omogućuje postizanje većih prodajnih cijena.

1.5. Segment servisa za državu

Segment servisa za državu obuhvaća niz aktivnosti koje su u funkciji pružanja tehničko-tehnološke i poslovno-operativne podrške ključnim procesima i informacijskim sustavima državnih tijela, sve sa svrhom osiguravanja kontinuiteta poslovanja i rada navedenih servisa.

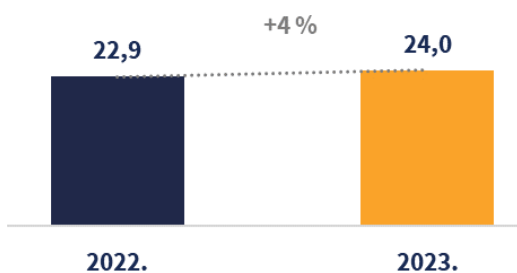
Podrška podrazumijeva brojne dorade i prilagodbe sukladno izmjenama u propisima prema pripadajućoj nadležnosti te dizajniranje i uspostavu novih poslovnih procesa i IT rješenja u cilju provođenja reformskih mjera, ostvarenja strateških nacionalnih ciljeva, usklađenja s EU direktivama ili zahtjeva za unaprjeđenjima kao i onima koji nastaju kao odgovor na neplanirana izazovna zbivanja u društvu i ekonomiji.

Kroz dugogodišnju uspješnu suradnju s državnim tijelima, Fina se dokazala te i dalje opravdava status pouzdanog partnera te aktivno sudjelujući u predlaganju i realizaciji unaprjeđenja i digitalizacije procesa u državi i stvaranju novih proizvoda i usluga. Prateći ključne promjene u okruženju, provode se stalne prilagodbe poslovnih modela i metoda rada, ulaže se u nova znanja sve s ciljem održavanja kvalitete i konkurentnosti.

Najznačajniji korisnici usluga iz djelokruga rada su Ministarstvo financija, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Porezna uprava, Središnji registar osiguranika, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva te Ministarstvo poljoprivrede.

Prihodi

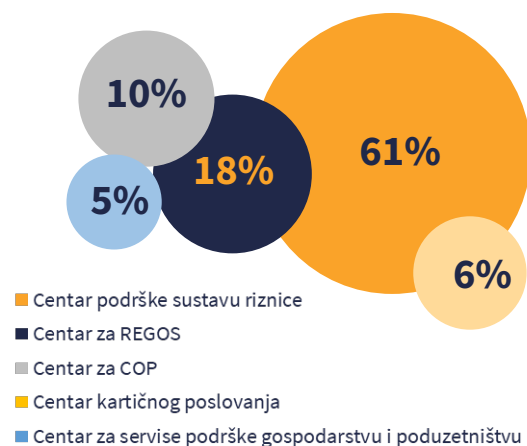
Fina je u 2023. godini od usluga servisa za državu ostvarila prihod od 24 milijuna eura što čini 20% ukupnih prihoda.

Slika 11. Prihodi servisa za državu (u milijunima eura)

Struktura prihoda

Struktura prihoda usluga za državu prikazana je na sljedećem grafu.

Slika 12. Struktura prihoda od servisa za državu

Naturalni pokazatelji

Naturalni pokazatelji pojedinih usluga iz segmenta poslovanja za državu prikazani su u nastavku.

	2021.	2022.	2023.	CAGR	2023./ 2022.
START					
Osnovano trgovačkih društava	1.612	2.321	2.553	26%	10%
Osnovano obrta	243	309	439	34%	42%
Broj uređaja i transakcija					
POS uređaji na lokacijama	788	1.400	1.829	52%	31%
Broj transakcija putem POS uređaja-kartice u tisućama	49	129	319	154%	148%
Broj transakcija putem interneta u tisućama	61	106	299	122%	183%
REGOS					
Zaprimljeni i obrađeni JOPPD/R-Sm obrasci u milijunima	3,7	3,7	3,9	3%	5%
Obrađeno pojedinačnih slogova u milijunima	60	63	62	2%	-2%
Stavke - promet po osobnim računima	111	108	103	-4%	-4%

Slika 13. Naturalni pokazatelji pojedinih usluga iz segmenta poslovanja za državu

Sustav državne riznice

Poslovi državne riznice podrazumijevaju evidentiranje i raspored javnih prihoda, tehnološko-operativnu i informatičko-tehničku podršku te upravljanje i vođenje ostalih poslovnih odnosa i pružanja usluga sukladno ugovorenim obvezama s Ministarstvom financija.

U 2023. godini provedene su aktivnosti u cilju unaprjeđenja funkcionalnosti prihvata naloga za prekogranična, odnosno međunarodna plaćanja po zahtjevu Poreznu upravu. Uspostavljen je novi način namirenja nedostajućih sredstava za provedbu naloga povrata, odnosno preknjiženja po računima zajedničkih prihoda, uspostavljen je novi kanal za razmjenu podataka za potrebe izvještavanja Carinske uprave, a sustavi Prekršajne evidencije i Registar neplaćenih kazni su unaprijeđeni u dogovoru s naručiteljem.

Dalje, tijekom godine uspostavlja se nova aplikacija „Upit o trošenju sredstava državnog proračuna“ koja omogućava pretragu i uvid u isplate sredstava iz državnog proračuna, odnosno financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna, s jedinstvenog računa državnog proračuna te će pružiti proširene mogućnosti pregleda isplata i strukturiranja podataka. S obzirom na veličinu državnog proračuna i broja transakcija koje se obavljaju preko jedinstvenog računa državnog proračuna, nova aplikacija predstavlja jednu od najvećih baza podataka o isplatama proračunskih sredstava u hrvatskom javnom sektoru.

Sustav za Centralizirani obračun plaća za javni sektor

Poslovi podrške sustavu Registra zaposlenih i Centralizirani obračun plaća za državnu i javne službe (COP) u nadležnosti su Ministarstva pravosuđa i uprave, a korisnici sustava su sva državna tijela i javne službe kojima se rashodi za zaposlene osiguravaju u državnom proračunu. Zakon o registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj službi i javnim službama (NN 59/23) propisuje obvezu korištenja Registra zaposlenih i Centraliziranog obračuna plaća za sve korisnike državnog proračuna što će rezultirati širenjem institucionalnog opsega te se Fina imenuje izvršiteljem obrade podataka u ime tijela nadležnog za službeničke odnose.

Porezna reforma i izmjena Zakona o doprinosima (NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18, 33/23, 114/23) od početka 2023. godine donijeli su brojne izmjene u pravilima za obračun plaća pri čemu je pravovremeno prilagođen i sustav Centraliziranog obračuna plaća za državne i javne službe (COP). Usporedno, sustav se pripremao za najavljene izmjene Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama (NN 155/23) kako bi podržao isplatu plaća po novim koeficijentima i novim pravilima izračuna.

Kroz projekt Europskog socijalnog fonda (ESF) uspostavljen je izvještajni sustav u funkciji središnjeg poslovno-informacijskog sustava za provođenje analiza, simulacija te analitičke podrške namijenjene dijelovima procesa kolektivnog pregovaranja koji utječe na rashode za zaposlene te praćenje financijskih i pravnih učinaka sklopljenih kolektivnih ugovora u državnim tijelima i javnim službama, a sustav je u nadležnosti Ministarstva rada, mirovinskog sustava obitelji i socijalne politike.

COP u brojkama (2023. godina)

197 institucija državnih tijela

1.812 institucija javnih službi

više od **73 tisuće** obračuna

4,4 milijuna pojedinačnih isplata

U sklopu realizacije NPOO sufinanciranih projekata – HRM za državu i sustav Centralizirane selekcije, a za potrebe razmjene podataka razvijena su sučelja prema Registru zaposlenih u državnoj i javnim službama kao matičnim registru podataka o zaposlenima u javnom sektoru, uz izlaganje RegZap-a na državnu informacijsku sabirnicu (GSB).

U 2023. godini je nastavljeno kontinuirano provođenje mjera informacijske sigurnosti sukladno zadanoj klasifikaciji sustava i certifikaciji prema normi ISO 27001:2013, u sklopu kojeg je proveden i redovni audit informacijske sigurnosti.

Sustav START i HITRO.HR

Sustavi START i START Plus su elektroničke usluge koje predstavljaju prilagođenu uslugu pokretanja poslovanja za korisnike i zajedno s uslugom Kalendar plaćanja (JPPON), koja omogućava praćenje određenih obveznih davanja koja su poslovni subjekti dužni podmiriti, pripadaju skupini iz sustava podrške gospodarstvu, a svrha im je podržati i rasteretiti poslovanje poduzetnika i obrtnika u RH. Sustav START omogućuje elektroničko pokretanje poslovanja za trgovačko društvo (d.o.o. i j.d.o.o.) i obrt, povezujući više nadležnih tijela i njihove postupke u jednu elektroničku uslugu.

START u brojkama (2023. godine)

osnovano **2.553** trgovačka društva (+10% u odnosu na 2022. godinu)

osnovano **439** obrta (+42% u odnosu na 2022. godinu)

17% trgovačkih društava osnovano preko START-a

5% obrta osnovano preko START-a

Fina je u 2023. godini uspostavila novi informacijski sustav START Plus - sustav za elektroničko ishodenje dozvola potrebnih za obavljanje određenih djelatnosti iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (MMPI) putem kojeg je poduzetnicima omogućeno elektroničko ishodenje 20 različitih licenci. Sustav je integriran na državnu informacijsku infrastrukturu i dodatne registre kao izvore podataka, a projekt je uvršten u Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) i Operativni sporazum za provedbu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. START Plus je nastavak digitalizacije usluga koje državna i javna uprava pružaju poduzetnicima, a svrha uspostave je unaprjeđenje regulatornih uvjeta za poslovanje, nastavak administrativnog i fiskalnog rasterećenja te povećanje učinkovitosti G2B usluga.

Putem servisa **HITRO.HR** može se osnovati tvrtka dolaskom u poslovnici Fine.

HITRO.HR-a u brojkama

osnovano **1.200** trgovačkih društava

8% osnovanih trgovačkih društava

U **61** Fininoj poslovnici

Putem servisa **e-Tvrtka** može se osnovati tvrtka posredstvom javnog bilježnika.

e-Tvrtka u brojkama

osnovano **6.200** trgovačkih društava

42% osnovanih trgovačkih društava

Servis HITRO.HR kroz 61 ured u Finim poslovnicama omogućuje osnivanje trgovačkih društava u fizičkom i u elektroničkom obliku, uz sudjelovanje javnog bilježnika.

Središnji registar osiguranika

Fine putem informacijskog sustava REGOS obavlja najveći dio poslova u ime i za račun REGOS-a što uključuje poslove vođenja registra osiguranika II. stupa, prikupljanja podataka po osiguranicima o obveznim mirovinskim doprinosima putem obrazaca R-S/RSm i obrasca JOPPD, raspoređivanja sredstava doprinosa za obvezna mirovinska osiguranja I. i II. stupa po računima osiguranika te osigurava sve tijekomove novca i informacija povezanih s tim procesima.

Za ovaj poslovni sustav Fina osigurava tehnološka znanja za operativni razvoj poslovnih procesa, informatička znanja za razvoj aplikativnih rješenja, telekomunikacijsko-informatičku infrastrukturu te ljudske i druge resurse za operativno obavljanje ugovorenih poslova u svojoj poslovnoj mreži.

U 2023. godini nastavljeno je kontinuirano provođenje mjera informacijske sigurnosti sukladno zadanoj klasifikaciji sustava i certifikaciji prema normi ISO 27001:2013, u sklopu kojeg je proveden i redovni audit informacijske sigurnosti. Uz to, posebna pozornost posvećuje se sigurnosti sustava i zaštiti podataka s naglaskom na zaštitu tajnosti osobnih podataka te zaštiti informacijskog sustava od vanjskog i unutarnjeg neovlaštenog pristupa.

REGOS u brojkama (2023. godina)

zaprimito i obrađeno 3,9 milijuna JOPPD/R-Sm obrazaca

obrađeno 62 milijuna pojedinačnih slogova

2,2 milijuna osobnih računa osiguranika

3,4 milijuna stavaka za uplatu doprinosa II. stupa

103,3 milijuna stavaka prometa po osobnim računima

277 prvih prijava u OMF

234 promjene OMD-a

340 promjena kategorije OMF-a

77 elzjava o izboru mirovine

21 ePrijava u MOD

Sustav za naplatu javnih davanja putem platnih kartica

Sustav za naplatu javnih davanja putem platnih kartica omogućava naplatu određenih prihoda državnog proračuna platnim karticama putem EFTPOS uređaja ili putem internetskih usluga, temeljem Odluke o primjeni i vođenju Sustava za naplatu javnih davanja putem platnih kartica (NN 123/19) te sporazumu sa SDURDD-om kao nadležnim tijelom. U 2023. godini nastavljeno je širenje primjene naplate javnih davanja platnim karticama putem EFTPOS uređaja kao i putem interneta. Na lokacijama Lučkih kapetanija implementirano je 72 EFTPOS uređaja za naplatu pristojbi i naknada. Implementirano je dodatnih 400 EFTPOS uređaja za naplatu pristojbi u Ministarstvu unutarnjih poslova čime se građanima značajno širi mogućnost kartičnog plaćanja usluga javne uprave.

Ukupan volumen naplate karticama kroz Sustav za naplatu javnih davanja putem platnih kartica narastao je za 71% u odnosu na prethodnu godinu.

MUP fondovi

Tijekom 2023. godine Fina je intenzivno sudjelovala u aktivnostima uspostave sustava MUP fondovi, informacijskog sustava koji će digitalizirati i automatizirati procese pripreme i provedbe projekata koji se financiraju iz programa fondova za unutarnje poslove. Sustav je u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova, a namijenjen je korisnicima koji sudjeluju u procesima vezanim uz provedbu Programa fondova za unutarnje poslove (Upravljačkom tijelu, tijelima u sustavu upravljanja i kontrole te krajnjim korisnicima – ministarstvima i udrugama).

Sustav za nadzor potrošnje posebnog goriva

Tijekom 2023. godine u kontinuitetu je pružana usluga vođenja sustava nadzora potrošnje plinskog ulja za namjene u poljoprivredi i ribarstvu kao i nadzora potrošnje plinskog ulja u plovidbi.

Anketni informacijski sustav Financijskog inspektorata

Fina je tijekom 2023. godine obavljala aktivnosti održavanja i podrške **Anketnom informacijskom sustavu Financijskog inspektorata (FIAS)** putem kojeg se provodi anketiranje određenih skupina obveznika popunjavanja Upitnika o usklađenosti sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17, 39/19 i 151/22). U 2023. godini provedene su dvije ankete za najveću skupinu obveznika popunjavanja predmetnog Upitnika – poslovne subjekte koji se bave računovodstvenim profesijama. Uspostava sustava je značajno optimizirala prikupljanje podataka te povećala učinkovitost daljnje obrade.

2. Financijski rezultati

Fina je u 2023. godini ostvarila neto dobit u iznosu od 0,5 milijuna eura što je u usporedbi s prethodnom godinom smanjenje od 20%. Iz redovnog poslovanja ostvaren je bruto gubitak u iznosu 1,7 milijuna eura, dok je iz financijskog dijela poslovanja ostvarena bruto dobit u iznosu od 2,6 milijuna eura.

Pozicija (milijuni eura)	2022.	2023.	2023./2022.
Poslovni prihodi	115,2	118,5	3%
Poslovni rashodi	115,3	120,2	4%
Dobit/gubitak iz redovnog poslovanja	-0,1	-1,7	
Financijski prihodi	2,1	3,3	53%
Financijski rashodi	1,3	0,6	-51%
Dobit/gubitak iz financijskog poslovanja	0,9	2,6	
Ukupni prihodi	117,3	121,8	4%
Ukupni rashodi	116,5	120,9	4%
Bruto dobit	0,8	0,9	14%
Neto dobit	0,7	0,5	-20%
Pokazatelji poslovanja			
Neto imovina	208,2 mil.€	208,6 mil.€	0,2%
Neto profitna marža	0,6%	0,4%	-23%
Koeficijent tekuće likvidnosti	3,5	3,9	12%
Koeficijent zaduženosti	0,1	0,1	1%
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,0	1,0	0%
EBIT	0,8 mil.€	1,1 mil.€	32%
EBITDA	18,1 mil.€	18,4 mil.€	2%
ROA	0,3%	0,2%	-21%
ROE	0,3%	0,3%	-21%

Slika 14. Financijski rezultati poslovanja

Fina u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje nema evidentirane neizvršene osnove za plaćanje niti je transakcijski račun bio u blokadi, a obveze uredno podmiruje bez potrebe za kreditnim zaduživanjem.

Sukladno Uredbi o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (NN 31/23, 74/23, 107/23), Fina je primila subvenciju u iznosu 1,5 milijuna eura. S druge strane, Fina je sukladno Odluci o raspodjeli dobiti, dio dobiti iz 2022. godine u iznosu od 0,3 milijuna eura uplatila u Državni proračun.

2.1. Prihodi

U 2023. godini Fina je ostvarila 121,8 milijuna eura prihoda što je 4% više u odnosu na prethodnu godinu.

Pozicija (milijuni eura)	2022.	2023.	2023./ 2022.	Udio u 2023.
Prihodi	117,3	121,8	4%	100%
Segment poslovanja za financijsku industriju	36,8	40,4	10%	33%
Segment javnih servisa	31,9	30,6	-4%	25%
Segment servisa za državu	22,9	24,0	4%	20%
Segment digitalnih rješenja	12,7	14,2	12%	12%
Ostali prihodi	13,0	12,6	-3%	10%

Slika 15. Prihodi po segmentima

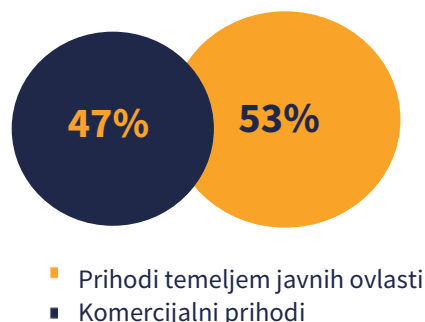
Promatrajući prihode prema najznačajnijim segmentima poslovanja, poslovi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima, unutar **segmenta javnih servisa**, evidentirali su najveći pad prihoda u odnosu na prethodnu godinu, u visini od 0,8 milijuna eura. Rezultat je to količinski manje zaprimljenih osnova za plaćanje (5%) što se pripisuje gospodarskom rastu u protekloj godini.

Značajan je rast prihoda od platnog prometa za 3,6 milijuna eura unutar **segmenta poslovanja za financijsku industriju**. Navedeno je rezultat rasta naturalnih pokazatelja po ovoj osnovi, a ponajviše se to odnosi na elektroničke naloge za plaćanje. Na rast prihoda u ovom segmentu utjecao je razvoj platforme za vrijednosne papire, kao i ponuda emisije trezorskih zapisa MF u poslovnicaama Fine.

U **segmentu usluga za državu** prihodi bilježe porast od milijun eura ponajprije zbog rasta prihoda od podrške sustavu riznice za 1,8 milijuna eura u odnosu na prethodnu godinu. Rastu prihoda pridonijela je uspostava digitalne platforme START Plus za licenciranje 19 dozvola iz različitih područja djelatnosti.

Dvoznamenkaste stope rasta prihoda bilježi **segment digitalnih rješenja** (u iznosu od 1,5 milijuna eura) uslijed većih prihoda od razvoja digitalnih usluga (1,0 milijun eura) u dijelu nadogradnje i održavanja elektroničkih sustava NIAS, ePristojbe i digitalne platforme Fondovi EU.

Prihodi Fine mogu se podijeliti na one ostvarene temeljem javne ovlasti te one ostvarene temeljem komercijalnih ugovora. Javna ovlast je djelatnost dodjeljena Fini temeljem Zakona o Financijskoj agenciji (NN 117/01, 60/04, 42/05), Zakona o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16 i 116/18, 42/20, 47/20, 114/22 i 82/23), Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 02/20, 46/20, 47/20) ili bilo kojeg drugog zakona bez obzira je li je dodatno uz njega sklopljen ugovor. Fina je u 2023. godini 53% svojih prihoda ostvarila iz usluga koje je izvršila temeljem javnih ovlasti.

Slika 16. Prihodi temeljem javnih ovlasti ili komercijalnih ugovora za 2023. godinu

2.2. Rashodi

Ukupni rashodi Fine za 2023. godinu iznose 120,9 milijuna eura što je 4% više u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Povećanje rashoda rezultat je većih troškova otpremnina, energije, sirovina i materijala te operativnih troškova uslijed inflacije. U nastavku slijedi osvrt najznačajnijih izvještajnih kategorija rashoda uz pojedinačna odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Pozicija (milijuni eura)	2022.	2023.	2023./2022.	Udio u 2023.
Rashodi	116,5	120,9	4%	100%
Troškovi osoblja	54,0	56,2	4%	46,5%
Operativni troškovi (troškovi usluga)	27,1	28,2	4%	23,3%
Amortizacija	17,27	17,33	0,3%	14,3%
Ostali troškovi poslovanja	6,1	7,8	29%	6,5%
Vrijednosna usklađenja	5,8	5,1	-12%	4,2%
Troškovi sirovina i materijala	4,7	5,4	15%	4,5%
Financijski rashodi	1,3	0,6	-51%	0,5%
Troškovi prodane robe	0,3	0,3	-23%	0,2%

Slika 17. Rashodi po vrstama

1.

Troškovi osoblja

Troškovi osoblja obuhvaćaju plaće i doprinose, troškove školovanja, službenog puta, prijevoz na posao i s posla, troškove prigodnih nagrada i darova, ostale potpore i naknade, rezerviranja za primanja zaposlenih, otpremnine te osiguranje zaposlenih.

U 2023. godini troškovi osoblja iznose 56,2 milijuna eura te su veći 4% u odnosu na prethodnu godinu što je primarno posljedica provedenih otpremnina zbog osobno uvjetovanih otkaza. Ako se promatra trošak plaća i doprinosa, vidljiv je blagi porast od 1% u odnosu na godinu prije.

2.

Operativni troškovi

Operativni troškovi obuhvaćaju troškove usluga održavanja software-a, održavanja i čuvanja objekata, opreme i vozila, usluge student servisa, savjetovanja, bankarske usluge, telekomunikacijske usluge, poštariju, usluge čišćenja, usluge promidžbe i reklame, komunalne i usluge prijevoza, usluge trezoriranja gotovine te premije osiguranja.

Operativni troškovi za 2023. godinu iznose 28,2 milijuna eura te su veći 4% u odnosu na realizaciju prethodne godine, ponajviše kao posljedica većih troškova usluga održavanja aplikativnog softvera, prava korištenja licenci za softver, zatim troškova trezoriranja gotovine te čuvanja imovine.

3.

Amortizacija

Troškovi amortizacije za 2023. godinu iznose 17,3 milijuna eura te su na razini prethodne godine.

4.

Ostali troškovi poslovanja

Ostali troškovi poslovanja obuhvaćaju porezno nepriznati PDV, rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima, naknadno utvrđene rashode iz proteklih godina, donacije i sponzorstva, troškove stručnog usavršavanja radnika, troškove stručne literature i tiska,

upravne i sudske troškove i takse, članarine strukovnim organizacijama, propisane naknade i doprinose, troškove reprezentacije i slične usluge. Ovi troškovi za 2023. godinu iznose 7,8 milijuna eura te su 29% viši u odnosu na realizaciju prethodne godine ponajviše zbog otpisa dugotrajne imovine u pripremi za koju je utvrđeno da neće donositi buduće ekonomske koristi.

5.

Vrijednosna usklađenja

Vrijednosna usklađenja u 2023. godini manja su 12% u odnosu na prethodnu godinu kao posljedica smanjenja potraživanja od poslova prisilne naplate.

6.

Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iznose 5,4 milijuna eura te su 15% veći u odnosu na prethodnu godinu kao posljedica viših cijena energije i potrošnog materijala.

7.

Financijski rashodi

Financijski rashodi iznose 0,6 milijuna eura te su 51% manji u odnosu na prethodnu godinu zbog izmjene strukture financijskog portfelja.

8.

Troškovi prodane robe

Troškovi prodane robe za 2023. godinu iznose 0,3 milijuna eura te su 23% manji u odnosu na prethodnu godinu uslijed manje prodaje biljega.

2.3. Investicijska ulaganja

Ukupna investicijska ulaganja Fine u ovoj godini iznosila su 12,5 milijuna eura što je 9% više nego prethodne godine pri čemu se više od polovice ovog iznosa odnosi na ulaganja u informatičku opremu, a 22% ulaganja odnosi se na građevinsko obrtničke radove na raznim lokacijama Fine. Sva svoja investicijska ulaganja u 2023. godini Fina je financirala iz vlastitih izvora.

Pozicija (milijuni eura)	2022.	2023.	2023./ 2022.	Udio u 2023.
Investicijska ulaganja	11,5	12,5	9%	100%
Informatička oprema	6,2	6,7	8%	54%
Građevinsko obrtnički radovi	2,2	2,7	22%	22%
Blagajničko trezorska oprema	1,1	1,0	-2%	8%
Sustavi tehničke zaštite	0,8	0,8	3%	6%
Energetika	0,8	0,7	-18%	5%
Oprema za mikrofilm i optiku	0,0	0,3	0%	3%
Ostalo (namještaj, zgrade i dr.)	0,4	0,2	-54%	1,3%
Uredska oprema	0,0	0,1	111%	0,6%

Slika 18. Struktura investicija

3. Izvješće o održivosti

3.1. Opće informacije

Današnje poslovno okruženje zahtjeva održiv pristup poslovnim procesima koji pred poslovne subjekte postavlja izazov usvajanja i primjene cjelokupnog koncepta održivog razvoja kao i obvezu strukturiranog izvještavanja o održivosti.

EU je legislativno regulirala pojam održivosti unutar ESG koncepta putem Direktive o korporativnom izvještavanju (*Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU*; u daljnjem tekstu: CSRD) i pripadajućih Europskih standarda izvještavanja o održivosti (ESRS).

E - Okolišni aspekt uključuje pitanja prilagodbe klimatskim promjenama te smanjenja utjecaja na okoliš (očuvanje bioraznolikosti, sprječavanje zagađenja, upravljanje otpadom i kružno gospodarstvo i dr.).

S - Društveni aspekt odnosi se na pitanja nejednakosti, inkluzije, radnih odnosa, ulaganja u ljudski kapital i izgradnju odnosa sa zajednicom.

G - Upravljački aspekt obuhvaća odgovorno poslovno ponašanje i usklađenje s pitanjima održivog razvoja te uključuje pitanja poput upravljačkih struktura, odnosa sa zaposlenicima, antikorupcijskih politika, sastava upravljačkih tijela i pitanja nagrađivanja u pogledu upravljanja aspektima održivosti.

3.1.1. Izjava o održivosti

Iako obveza izvještavanja prema **CSRD Direktivi o korporativnom izvještavanju o održivosti** započinje s izvještajem za 2024. godinu, Fina svojim dionicima želi pokazati opredijeljenost ka održivom poslovanju. Stoga je u 2023. godini Fina započela projekt usklade poslovanja s novom CSRD regulativom i **Europskim standardima za izvještavanje o održivosti ESRS**.

Za izvještavanje o održivosti prethodnih godina korišteni su standardi Globalne inicijative za izvještavanje (GRI), dok je izvještaj za 2023. godinu sastavljen prateći elemente ESRS standarda koji daju novi pogled na poslovanje uzimajući u obzir sve aspekte održivosti te Fina predstavlja polaznu točku za identificiranje informacija koje nedostaju kako bi u narednim razdobljima zadovoljila sve zahtjeve za objavom.

Izvještaj o održivosti za 2023. godinu, koji je sastavni dio Godišnjeg izvještaja o poslovanju, pruža dionicima dubinski pogled u Finino poslovanje, strateški pristup održivosti, procese kojima upravlja, materijalne teme, rizike, prilike te inicijative koje Fina poduzima kako bi unaprijedila upravljanje okolišnim, društvenim i ekonomskim utjecajima kroz kratkoročno, srednjoročno ili dugoročno razdoblje. Kratkoročno razdoblje podrazumijeva razdoblje poslovne godine koja traje 12 uzastopnih kalendarskih mjeseci, srednjoročno razdoblje se odnosi na razdoblje trajanja Finine Strategije digitalne transformacije i traje do 2025. godine, dok se dugoročno razdoblje odnosi na aktivnosti smanjenja CO₂ te traje do 2030. odnosno 2050. godine.

U 2024. godini Fina planira **donijeti Akcijski plan provedbe Strateškog okvira održivog razvoja** Fine do 2025. godine i **Akcijski plan za smanjenje ugljičnog otiska**, čije će mjere započeti s implementacijom u istoj godini. Strateškim okvirom bit će obuhvaćeno šest ciljeva održivog razvoja (SDG) koji su usmjereni poboljšanju efikasnosti i efektivnosti poslovnih procesa, kvalitetnijoj podršci i usluzi klijentima te razvoju Fininih djelatnika. Za svaki cilj definirat će se **ključni mjerni pokazatelji učinka (KPI)** te će na ovaj način Strategija digitalne transformacije 2021. - 2025. godine biti dopunjena mjerljivim kriterijima provedbe održivosti u poslovanju.

Tijekom 2023. godine Fina se pripremala za implementaciju CSRD direktive te kroz **detaljnu analizu stanja** postavila okvire za izradu dubinske analize održivosti, odnosno za identifikaciju i procjenu stvarnih ili potencijalnih, pozitivnih ili negativnih učinaka povezanih s vlastitim poslovnim procesima, proizvodima ili uslugama koji nastaju direktno (zbog vlastitih aktivnosti) ili indirektno (kroz poslovne odnose). Također, Fina je identificirala dionike te **provela procjenu materijalnih tema**.

Detaljna analiza stanja provela se kako bi se dobio uvid u trenutnu situaciju, dok se u narednom periodu planira uspostava metodologije dubinske analize kojom bi se ista provodila kontinuirano što rezultira preciznijim informacijama. Obzirom na kompleksnost informacija koje traže pojedini opći ili tematski standardi, potrebno je dulje vrijeme za implementaciju istih. Iako je Fina ovogodišnjim izvještajem obuhvatila većinu zahtjeva, u planu su daljnje aktivnosti za implementaciju izostavljenih standarda kako bi bila potpuno usklađena sa CSRD direktivom i pratećim standardima.

Prilog 3. daje sustavan pregled tema koje nisu materijalno značajne te je iste opravdano izostaviti iz objave, dok Prilog 4. daje pregled ESRS standarda koji su izostavljeni uz navođenje razloga njihovog izostavljanja.

U tematskom standardu E1-Klimatske promjene zbog nedostatka sveobuhvatnih podataka izostavljen je izračun Opsega 3 koji podrazumijeva izračun ugljičnog otiska koji nastaje iz aktivnosti Fininog lanca vrijednosti te se proteže izvan granica organizacije. U tijeku je uspostava metodologije izračuna ugljičnog otiska iz Opsega 3 te se o istome planira izvijestiti u Izvještaju o održivosti za 2024. godinu.

Financijski rizici kod procjene značajnosti kategorizirani su u pet kategorija, pri čemu pojedine kategorije imaju široki raspon, stoga njihov efekt na rezultat poslovanja može biti različit. U tom kontekstu, Fina će pristupiti detaljnijoj analizi i procjeni financijskog učinka utjecaja, rizika, prilika kao i financijskog iskazivanja mjera i resursa potrebnih za provođenje u cilju ostvarivanja ciljeva za svaku pojedinu značajnu temu.

Izvješće o održivosti za 2023. godinu uključuje objave u skladu s Uredbom (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 te delegiranih uredbi Komisije, a koje su objašnjene u poglavlju 3.2.1. EU Taksonomija.

Popis zahtjeva koje Fina planira implementirati u narednoj izvještajnoj godini:

- Donošenje Strateškog okvira održivog razvoja i Strategije dekarbonizacije;
- Izrada dubinske analize uključujući dubinsku procjenu dobavljačkog lanca;
- Uspostava metodologije izračuna ugljičnog otiska Fine iz Opsega 3;
- Identifikacija minimalnih zaštitnih mjera vezanih za taksonomiju;
- Analiza utjecaja klimatskih rizika te plan prilagodbe klimatskim promjenama.

3.1.2. Upravljanje

Poslovanje, ustrojstvo te sastav, ovlasti i način odlučivanja Uprave i Nadzornog odbora Fine uređeni su Zakonom o Financijskoj agenciji (NN 117/01, 60/04, 42/05) i Statutom Financijske agencije. Sukladno Zakonu o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, 82/23) Fina je subjekt od javnog interesa, a Odlukom o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (NN 147/21 i 78/23) definirana je kao pravna osoba od posebnog interesa za RH te su postupci izbora i/ili imenovanja te uvjeti kandidata za članove nadzornih odbora odnosno kandidata za članove uprave definirani istom.

Nadzorni odbor

Organizacija i način rada Nadzornog odbora uređeni su Poslovníkom o radu Nadzornog odbora Fine. Uloga Nadzornog odbora je imenovanje Uprave, nadzor poslovanja, donošenje općih akata, poslovnih i financijskih planova, financijskih izvještaja i sl. Nadzorni odbor broji pet članova: predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana. Predsjednika, zamjenika predsjednika i dva člana imenuje Vlada RH, dok jednog člana bira Hrvatski sabor iz redova saborskih zastupnika, članova Odbora za financije i državni proračun. Članovi Nadzornog odbora se imenuju na mandat od četiri godine. U 2023. godini održano je osam sjednica Nadzornog odbora. Postotak ženskih članova iznosi 40%.

Uprava

Upravu Fine čine predsjednik i najviše četiri člana te se imenuju na mandat od četiri godine. Uprava upravlja i rukovodi poslovanjem, predstavlja i zastupa Finu, predlaže Nadzornom odboru donošenje akata iz njegove nadležnosti te odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim Statutom. Uprava osigurava punu integraciju sustava upravljanja korporativnom održivosti u postojeće poslovanje, sve organizacijske aktivnosti te kontinuirano osigurava prilagođavanje i primjenu svih komponenti sustava, donošenje krovnih akata s jasnim planom djelovanja i dodjelu potrebnih resursa za upravljanje korporativnom održivosti. Uprava Fine u 2023. godini sastojala se od tri člana te je udio žena iznosio 33%.

Ime i prezime	Funkcija
Ivana Radeljak Novaković	Predsjednica
Milan Kovač	Zamjenik predsjednice
Davor Mikulić	Član
Zvonko Šakić	Član
Grozdana Perić	Član

Slika 19. Sastav Nadzornog odbora

Ime i prezime	Funkcija
Dražen Čović	Predsjednik
Vinka Ilak	Član
Branko Malenica	Član

Slika 20. Sastav Uprave

Revizijski odbor

Revizijski odbor temeljem Zakona o reviziji (NN 127/17), Uredbe (EU) 537/2014 i Poslovnika o radu izvještava Nadzorni odbor o ishodu zakonske revizije godišnjih financijskih izvještaja, prati proces financijskog izvještavanja, djelotvornost sustava unutarnje kontrole kvalitete i sustava upravljanja rizicima te unutarnje revizije, propituje, prati i odgovara za izbor revizorskog društva te predlaže njegovo imenovanje. Revizijski odbor se u 2023. godini sastojao od tri člana od kojih su 33% činile žene.

Ime i prezime	Funkcija
Davor Mikulić	Predsjednik
Milan Kovač	Zamjenik predsjednika
Mirela Kovač Jagar	Član

Slika 21. Sastav Revizijskog odbora

Razvijajući vrijednosti stvorene kroz svoju dugu tradiciju poslovanja, te uzimajući u obzir regulatorne zahtjeve i Fininu ulogu subjekta od javnog interesa, Fina već dugi niz godina u svoje operativno poslovanje integrira pojedine aspekte održivosti, izgrađuje svoje sposobnosti i kapacitete. Ključne cjeline Fininog pristupa održivosti su **digitalizacija društva, potpora u obrazovanju, edukaciji i razvoju talenata, potpora razvoju lokalnih zajednica, pomoć u humanitarnim akcijama te očuvanje okoliša.**

Organizacijske jedinice odgovorne su za integraciju pitanja održivosti u svakodnevno poslovanje. Njihova je zadaća, u okviru nadležnosti, pravovremeno identificirati potencijalne negativne učinke i rizike na Fininino poslovanje te na odgovarajući način upravljati istima, ali i identificirati prilike kako bi se one iskoristile za poboljšanja u poslovanju ili za pozitivan doprinos gospodarstvu ili zajednicama u kojima Fina posluje. Upravljanje ESG učincima, rizicima i prilikama podržano je od strane više organizacijskih jedinica pri čemu se ističu:

- **Poslovni sektori** – u čijoj je nadležnosti upravljanje učincima, rizicima i prilikama vezanih uz upravljanje i vođenje ukupnih poslovnih odnosa u pojedinim poslovnim područjima te razvoj održivih proizvoda i usluga;
- **Sektor informatike** – koji upravlja učincima, rizicima i prilikama vezanim uz ulogu upravljanja informacijsko-komunikacijskim sustavima i tehnologijama;
- **Sektor upravljanja ljudskim potencijalima, općim i pravnim poslovnima** – koji podupire aktivnosti poslovnog sustava uspostavljanjem standarda i pružanjem podrške pri upravljanju ljudskim potencijalima na razini Fine, upravljajući učincima, rizicima i prilikama vezanim uz vlastitu radnu snagu, okoliš te dugotrajnu imovinu, nekretnine i pokretne (potrošnja energije, GHG emisije, potrošnja vode i dr.);
- **Sektor financijskog i strateškog upravljanja** – koji podupire aktivnosti poslovnog sustava upravljanjem financijskom imovinom, razvojem i operativnim vođenjem sustava upravljanja rizicima, koordinacijom i izradom izvještaja o održivosti, praćenjem realizacije poslova strateškog i operativnog planiranja i izvještavanja, mapiranje i analiza dionika te provedba

procjene dvostruke značajnosti kao i analiza svih ključnih učinaka, rizika i prilika na strateškoj razini;

- **Služba komunikacija i marketinga** - koja provodi komunikacijske aktivnosti prema unutarnjim i vanjskim javnostima s ciljem izgradnje dobrih odnosa i Fininog pozitivnog imidža;
- **Služba za unutarnju reviziju, unutarnji nadzor i kontrolu** – čija je svrha u funkciji unutarnje revizije neovisna i objektivna procjena sustava unutarnjih kontrola te davanje stručnog mišljenja i savjeta za poboljšanje djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem, odnosno korporativnog upravljanja. Svrha unutarnjeg nadzora i kontrole je obavljanje kontrola provođenja svih procesa u Fini, radi provjere usklađenosti poslovanja s radnim uputama i procedurama te standardnim operativnim postupcima, koje su propisale nadležne organizacijske jedinice ili su propisane obvezujućim odlukama vanjskih tijela;
- **Služba nabave** – koja u okviru svoje nadležnosti, a pružajući podršku drugim organizacijskim jedinicama u procesima nabave, upravlja odnosima s dobavljačima te učincima, rizicima i prilikama koji iz njih proizlaze;
- **Služba korporativne sigurnosti** – čija je svrha provođenje mjera, postupaka i aktivnosti iz područja informacijske sigurnosti, upravljanja otpadom, sustava tehničke zaštite te zaštite imovine i osoba;
- **Ured Uprave** – unutar koje je podignuta funkcija koja obavlja poslove praćenja usklađenosti sa zakonima, propisima i standardima u Fini te zaštitom osobnih podataka;
- **Transformacijski ured** – u čijoj je nadležnosti izrada plana provedbe strateških transformacijskih inicijativa te upravljanje izvršenjem istih.

Fina kroz svoje sustave upravljanja prepoznaje njihovu važnost i doprinos uspješnijem upravljanju, uključujući tako internu reviziju, unutarnji nadzor i kontrolu, upravljanje rizicima i kvalitetom, praćenje usklađenosti poslovanja te kontinuitet strateškog planiranja. Prepoznata je važnost ojačavanja integrativnih elemenata kroz interne akte, politike, procedure, pravilnike i druge dokumentirane informacije, kao i međunarodne ISO standarde.

ISO 27001:2013
Sustav upravljanja
informacijskom
sigurnošću

**ISO 11799:2015 i
ISO 15489-1:2016**
Informacije i
dokumentacija

ISO 9001:2015
Sustav upravljanja
kvalitetom

ISO 18295-1:2017
Kontakt centar

Informacije koje se dostavljaju administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima i čimbenici održivosti kojima se bave ta tijela

U Fini je na snazi Strategija digitalne transformacije 2021.-2025. (*dalje u tekstu: Strategija*) kojom su definirani ciljevi za dugoročnu održivost poslovanja, a rukovodstvo na višim i nižim razinama je odgovorno za ostvarivanje ciljeva i realizaciju strateških inicijativa.

U okviru formuliranja strateških ambicija u obzir su uzeti aktualni društveni i gospodarski trendovi, interesi i očekivanja ključnih dionika, regulatorni zahtjevi, zahtjevi vlasnika te uloga Fine kao subjekta od javnog interesa sa zadaćom osiguranja funkcionalnosti i stabilnosti financijskog sustava i nositelja dijelova ključne infrastrukture i javnih servisa.

Upravu Fine se kontinuirano izvještava o čimbenicima vezanim za održivost kako bi pri donošenju upravljačkih odluka u obzir uzimali sve aspekte održivosti koji su trenutno prisutni u redovnom poslovanju Fine.

Uprava implementira strateški plan, a uspješnost izvršenja strategije prati i izvještava kroz mjesečna i kvartalna izvješća o realizaciji strategije odnosno više dimenzija ciljeva usmjerenih na osiguranje financijske uspješnosti poslovnog modela te transformaciju operativnog modela.

Uprava se o određenim čimbenicima održivosti informira i putem mjesečnih izvješća o poslovanju Fine u kojem su sadržane informacije o plaćama radnika, materijalnim pravima, broju i strukturi vlastite radne snage, a kroz godišnje nefinancijsko izvješće saznaje informacije o ostalim čimbenicima održivosti koji se prate i dio su ovog izvješća.

Nagrade Upravi za uspješnu realizaciju ciljeva održivosti nisu definirane sukladno mišljenju Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa.

Uprava Fine izvješćuje Nadzorni odbor o napretku i provedbi strateškog plana čime se postiže usmjeravanje upravljačkih akcija u cilju neprekidnog poboljšavanja izgleda za kontinuitet uspješnog poslovanja Fine te jačanje sadašnjih i izgradnju budućih potencijala uspjeha.

Upravljanje rizicima i unutarnje kontrole izvještavanja o održivosti

Rastući rizici potaknuti gospodarskim, okolišnim, društvenim, geopolitičkim i tehnološkim kretanjima koji oblikuju poslovno okruženje, duboko su međusobno povezani te ukazuju na novu poslovnu realnost. Različite krize djeluju tako da njihova istovremenost i međusobna isprepletenost učinkom daleko premašuje svaku pojedinačnu. Rizike stoga, treba promatrati s obzirom na potrebe pravovremenog planiranja poslovnih aktivnosti i budućih investicija, a izgradnja sustava otpornosti, mora se fokusirati na rješenja koja adresiraju višestruke i međusobno isprepletene rizike.

Sustav upravljanja rizicima i prilikama Finina je strateška poluga za uspješno upravljanje poslovanjem te počiva na primjeni okvira međunarodne norme ISO 31000, čime je ugrađena najbolja praksu počevši od planiranja, razvoja proizvoda do širenja poslovanja. S ciljem unaprjeđenja u 2023. godini započete su i aktivnosti za verifikaciju usklađenosti Fininog sustava upravljanja rizicima sa smjernicama norme ISO 31000:2018, od strane ovlaštene certifikacijske kuće, a čija se provedba planira u 2024. godini. Sve aktivnosti upravljanja rizicima su operativno i aplikativno podržane te se provode putem interno razvijenog aplikativnog rješenja za upravljanje rizicima RM Fina (Risk Management Fina), koji je u primjeni od 2017. godine. Procjena rizika se provodi primjenom scenarija rizika kroz koje Fina prepoznaje vanjske i unutarnje rizike koji utječu na poslovanje Fine te kroz tri kategorije rizika: opći poslovni, operativni i financijski. Nakon odobrenja procjene rizika od strane vlasnika rizika, izrađuju se i provode planovi postupanja s rizicima, koji uključuju konkretne odgovore na rizike, s rokovima i nositeljima odgovornosti za njihovu provedbu.

Važno je akceptirati da rizici mogu nositi i pozitivnu dimenziju koja se nikako ne smije zanemariti. Prilike mogu nastati kao rezultat povoljne situacije za postizanje pozitivnog poslovnog učinka, a to su primjerice okolnosti koje dozvoljavaju organizaciji da privuče nove klijente, razvije nove proizvode i usluge, primijeni novu tehnologiju ili poboljša produktivnost. Prilike koje se promatraju i u kontekstu održivog razvoja su: usvajanje novih *održivih praksi i politika*, izgradnja partnerstva za doprinos održivom razvoju, *zelena nabava*, korištenje *zelenih tehnologija* i dr.

Unutarnjom kontrolom nastoje se razvijati postojeće politike, procesi i aktivnosti s ciljem generiranja pravovremenih i pouzdanih informacija koje pomažu upravljačkim tijelima u donošenju odluka. Unutarnja kontrola sukladno svojim ovlastima i planovima aktivnosti ima u planu uvođenje kontrole procesa u organizaciji iz aspekta održivosti.

Pogled na najznačajnije rizike u izvještajnoj godini

U godini izvješćivanja, procjenom rizika je bilo obuhvaćeno 23 poslovna procesa kroz 15 radionica procjene rizika multidisciplinarnih timova, koje su omogućile kontinuirano osvješćivanje organizacijskih jedinica. Procjena rizika se provodila u odnosu na strateške i poslovne aktivnosti i inicijative za koje je planirana provedba kako bi se ostvarili usvojeni ciljevi, kao i uzevši u obzir sve značajne regulatorne, tehnološke i opće gospodarske utjecaje u poslovanju te su rizici klasificirani na opće poslovne, operativne i financijske.

Uz scenarije rizika koji proizlaze iz prethodne tri kategorije rizika, u 2024. godini Fina planira provođenje daljnje analize i izgradnje okvira za identifikaciju rizika i prilika povezanih s klimatskim promjenama. U području mjerenja fizičkih klimatskih rizika, važna nam je procjena izloženosti lokacija odnosno analiza utjecaja klimatskih rizika na iste. Polazne postavke koje su prihvaćene za klimatske rizike su mapiranje u dvije kategorije: tranzicijski i fizički rizici. Tranzicijski obuhvaćaju rizike prijelaza na nisko ugljično gospodarstvo, dok se fizički rizici promatraju kroz fizičke utjecaje klimatskih promjena (akutne ili kronične).

Prema kategoriji rizika, dominantni su operativni rizici (103 rizika, odnosno 64% od ukupnog procijenjenog broja rizika). Prema veličini rizika, prevladavaju rizici srednjih vrijednosti koji čine 78% procijenjenih rizika, zatim slijedi 5 visokih rizika koji čine 4% od ukupnog broja procijenjenih rizika koji su opisani na slici u nastavku.

01 Strategija, mikro i makro okruženja

Izrazito mijenjanje prirode i okruženja općih poslovnih rizika, neizvjesnosti (ekonomske, inflatorne, geopolitičke) kao i rastući regulatorni zahtjevi, akceptirani su kroz procjenu rizika kao i potrebnu prilagodbu strateških smjernica i planiranu realizaciju inicijativa.

02 Rizici tržišta, odnosa s klijentima i konkurencije

Za široki krug korisnika i klijenata, Fina pruža portfelj financijskih i elektroničkih usluga, čija je kvaliteta, dostupnost i konkurentnost izložena rizicima i trajnoj prilagodbi (korisnik u fokusu i njegova očekivanja te sigurnost i održivost).

03 Tehnološki rizici

Primjena naprednih i disruptivnih tehnologija i modela (digitalna, AI i zelena transformacija), modernizacija postojećih sustava, zahtjevi za novim razvojnim iskoracima i inovacijama, uključeni su u procjenama rizika ovog područja.

04 Rizici IT sustava

Informacijska sigurnost i cyber rizici te odgovorno i sigurno upravljanje podacima, neodvojivo su kroz procjenu rizika prepoznati uz tehnološke rizike i disrupciju.

05 Rizici ljudskog kapitala i upravljanja talentima

Procijenjeni su rizici kroz utjecaje opće dostupnosti, mogućnost pribavljanja i zadržavanju stručnjaka te promjene koje prate zahtjevi i očekivanja u pogledu upravljanja ljudskim potencijalima (novi modeli rada, cjeloživotno učenje, preferencije u pogledu uvjeta rada i dobrobiti).

Slika 22. Najznačajniji rizici u 2023. godini

3.1.3. Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti

Strategija

U Fini je od 2021. godine na snazi Strategija koja uvažava aktualne trendove i smjer gospodarskog i društvenog razvoja te potrebe za bržom i boljom prilagodbom i pozicioniranjem Fine na tržištu i u okruženju.

Svrha Strategije je pozicionirati Finu kao ključnog predvodnika digitalizacije i pozitivnih promjena u javnom i poslovnom okruženju RH. Time je Fina, u okviru svoje vizije poslovanja visoko postavila ljestvicu očekivanja prema ulozi koju želi imati za svog vlasnika, klijente, zaposlenike i partnere te prema ulozi koju želi nastaviti izgrađivati u gospodarstvu i društvu, a u odnosu na sva relevantna područja djelovanja. Strategija predviđa mogućnost ostvarenja održivosti poslovanja kroz fokusirani razvoj portfelja vlastitih rješenja sukladno tržišnim trendovima, potrebama i zahtjevima (svih segmenata) klijenata, kao i uloge Fine za novo digitalno okruženje putem dvije glavne skupine proizvoda i usluga:

- Suvremenih poslovnih rješenja kojima se podupire učinkovito poslovanje te digitalna transformacija javnog sektora i
- Izvrsnih proizvoda i usluga za financijsku industriju, poslovni sektor i širu javnost kako bi se ubrzala tranzicija na digitalno gospodarstvo.

Fina će svoju viziju ostvariti realizacijom pet definiranih strateških ciljeva te uspješnom implementacijom strateških proizvodnih i transformacijskih inicijativa kao mehanizmima za njihovo ostvarenje.

1.

Digitalizacija države i javnog sektora kroz pružanje sveobuhvatnih rješenja

2.

Izvrsne usluge za financijsku industriju i tržište

3.

Suvremena IT rješenja te brza i kvalitetna isporuka usluga

4.

Procesi i zaposlenici usmjereni prema izvrsnom korisničkom iskustvu

5.

Kanali distribucije koji odgovaraju potrebama Fine i tržišta

Vizija

Biti pokretačka snaga i ključni nositelj digitalizacije kroz pružanje sveobuhvatnih rješenja kojima se podupire učinkovito poslovanje te digitalna transformacija javnog sektora, izvrsnih proizvoda i usluga za financijsku industriju, poslovni sektor i širu javnost kako bi se ubrzala tranzicija

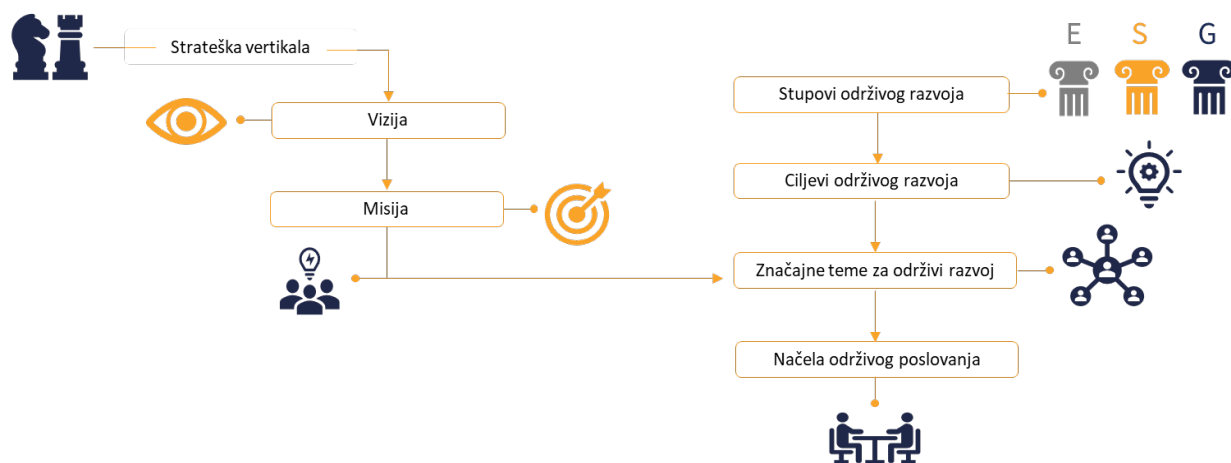
Misija

Fina će stvarati svoju viziju na temelju postojećih i novih znanja odnosno tehnologija te kroz transformaciju tri ključna stupa poslovanja: **suвременa IT rješenja, organizacije usmjerene ka pružanju izvrsnog korisničkog iskustva, te tome prilagođenih kanala distribucije.**

Finina Strategija prepoznaje mnoge aspekte razvoja u kontekstu digitalne i zelene tranzicije okruženja, uzimajući u obzir njihovu međusobnu povezanost i interakciju te predstavlja okosnicu strateškog okvira održivog razvoja.

U sklopu aktivnosti provedenih tijekom 2023. godine, koje su uključile analizu postojećih poluga i upravljanja održivošću u organizaciji, Fina je prepoznala prostor za dodatni razvoj i jačanje aspekata održivosti kroz **tri tematska područja (stupa) održivog razvoja**, koji su povezani s ESG čimbenicima.

Takvim proširenim okvirom Fina će dodatno dokumentirati prepoznate teme značajne za dugoročnu održivost poslovanja te na njih fokusirati svoje djelovanje u pogledu održivosti, uz akcijski plan kojim se strukturira mjerenje napretka u ostvarenju ciljeva do 2025. godine (odnosno 2050. godine) kroz inicijative, politike, mjere i pokazatelje. Budući strateški okvir održivog poslovanja, plan i ciljevi omogućit će Fini izgradnju bolje pozicije za generiranje rasta, bolju konkurentnost i atraktivnost Fine kao poslodavca i kao poslovnog partnera.

Slika 23. Elementi strateške vertikale stupova održivosti

Materijalna tema: Doprinos digitalnoj transformaciji gospodarstva i društva

Okosnica Strategije do 2025. godine je **digitalna transformacija poslovanja** kao preduvjet prelaska na digitalno poslovanje i novi način života te ključna poluga u procesu izgradnje novih, održivijih ekonomskih i društvenih modela i sustava.

Digitalna transformacija zahvaća nadogradnju postojeće baze proizvoda i usluga, njegovu svojevrsnu transformaciju i fokusiranje proizvodnog portfelja za okruženje digitalnih usluga i poslovanja. Kroz strateška područja Fina fokusira svoj budući rast na razvoj izvrsnih usluga za financijsku industriju, poslovni sektor i širu javnost kao i razvoj sveobuhvatnih rješenja kojima se podupire učinkovito poslovanje te digitalna transformacija javnog sektora.

Informacijske tehnologije (IT) odnosno tehnološka nadogradnja, kao jedan od preduvjeta uspješnog i održivog djelovanja u poslovnom i javnom okruženju, od iznimne su važnosti za Finu i čine najveći dio Fininih kapitalnih ulaganja kao i velik dio troškovne baze. Strategijom je posebno potenciran aspekt povećanja agilnosti kao sposobnosti Fine da proaktivno djeluje i kontinuirano se prilagođava dinamičnom okruženju, kako bi pravodobno i na odgovarajući način podržala potrebe i zahtjeve svih skupina korisnika.

Digitalna transformacija ima zadaću pravodobno zadovoljiti potrebe tržišta, povećati inovativnost proizvoda što na strani korisnika rezultira boljim korisničkim iskustvom kroz bolje i učinkovitije poslovanje i kroz iskustvo korištenja usluga.

Sva ključna Finina poslovna područja, od usluga za financijsku usluga, javnih servisa i usluga za državu do digitalnih rješenja, imaju izrazitu važnost za sve segmente Fininih korisnika u adresiranju ključnih izazova kao i prilika našeg vremena, uključivo okolišne, klimatske i društvene, ali i upravljačke. Stoga je doprinos digitalnoj transformaciji gospodarstva i društva prepoznata kao značajna tema od strane internih i eksternih dionika.

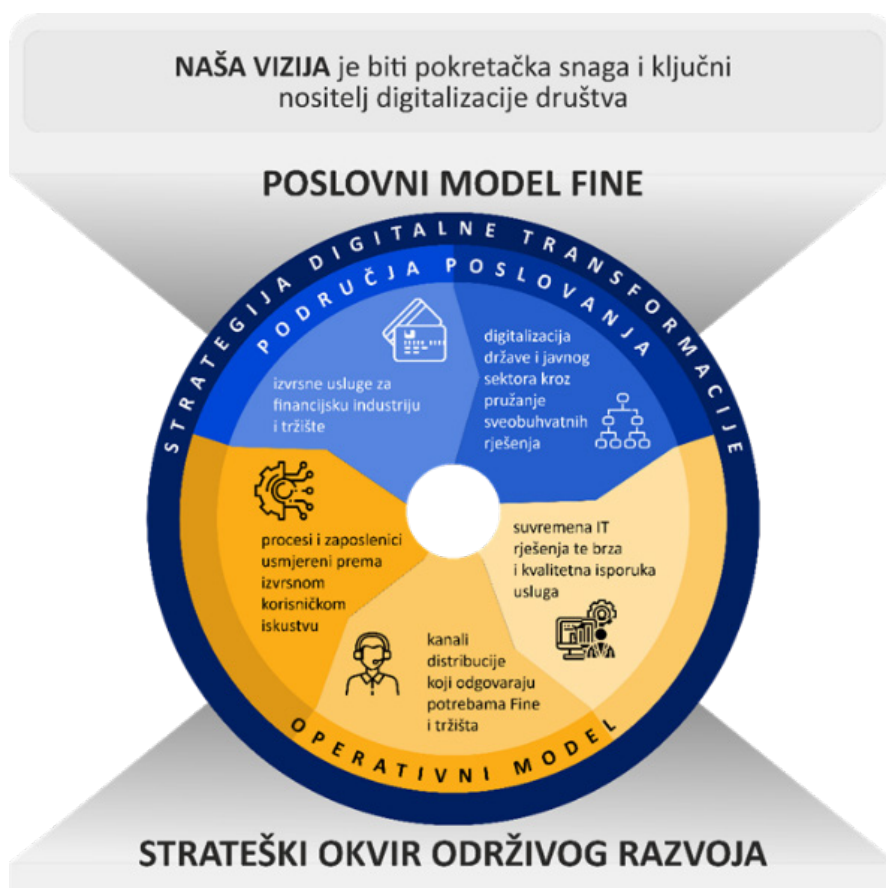
Digitalna rješenja predstavljaju ključnu polugu za povećanje učinkovitosti svih poslovnih procesa, osiguravaju multiplatformsku dostupnost, brzinu, fleksibilnost i transparentnost. Za širu javnost ona se može vidjeti kroz dostupnije, fleksibilnije i brže javne usluge s jedne strane, a s druge strane kroz implementaciju čitavog niza novih usluga za financijsku industriju. Fina je odredila za svoju viziju biti pokretačka snaga i ključan nositelj tih procesa i stavlja je u središte svog strateškog okvira održivog razvoja.

Poslovni model

Strategija prepoznaje **važnost stvaranja održive vrijednosti kroz inovativnost portfelja i poslovnih modela** (i to kroz fokusirana strateška područja i smjerove) usmjerenih na unaprjeđenje kvalitete i učinkovitosti financijskog sustava, javnih usluga, poslovanja poslovnog sektora te života građana. Kroz ta područja djelovanja, predanošću razvoju suvremenih IT rješenja, organizacijom i zaposlenicima usmjerenima na pružanje izvrsnog korisničkog iskustva i osiguranjem multiplatformske dostupnosti, uz korištenje novih znanja i tehnologija, Finina krovna vizija i misija ujedno odražavaju ne samo svrhu Fininog poslovanja, već i viziju održivosti i načine njezinog ostvarenja.

U okviru definiranih strateških područja Fina je prepoznala strateške inicijative, odnosno proizvode i usluge koje imaju najveći potencijal rasta i doprinosa održivosti. Također, kroz njih prepoznaje i adresira svoje odgovore na identificirane potrebe i očekivanja ključnih skupina svojih dionika, u smislu korisnika. S druge strane, oni ujedno predstavljaju izravan doprinos široj gospodarskoj i društvenoj tranziciji. Definira područja poslovanja (sa strateškim područjima i pripadajućim strateškim smjerovima) i ključne sastavnice ciljanog operativnog modela zaokružuju cjelinu Fininog poslovnog modela. Upravljanje ključnim resursima odnosno kapitalima – ljudskim potencijalima, informacijskim tehnologijama i pratećom infrastrukturom, odnosno dugotrajnom materijalnom imovinom (poslovnom mrežom i nekretninama) definirano kroz tri podstrategije, u okviru kojih su adresirane ključne poluge za osiguranje održivosti poslovanja.

Imperativ Strategije je osigurati integriran i inovativan model poslovanja, pristup širokom spektru klijenata i potrebama tržišta te transformaciju Fine u modernu, dinamičnu, digitalnu i održivu organizaciju, u svim ključnim aspektima, u skladu s novim korisničkim, društvenim, kao i okolišnim očekivanjima. Pritom digitalne tehnologije trebaju omogućiti razvoj i unaprjeđenje poslovanja, stvaranje nove vrijednosti, prepoznavanje novih potreba i izvrsno iskustvo korištenja. Stoga strategija, s ciljem podržavanja provedbe vizije, definiranih potreba i smjerova razvoja te dugoročne održivosti i rasta poslovanja, u obzir uzima i potrebu osiguranja dugoročne dostatnosti te usklađenja potrebnih resursa i sposobnosti, njihovu maksimalnu učinkovitost odnosno transformaciju istih u ciljani operativni model, uz optimalan organizacijski ustroj i potrebna unapređenja poslovnih procesa (glavnih, podrške, inovacija te razvoja proizvoda/usluga).

Slika 24. Poslovni model

Lanac vrijednosti

S ciljem ostvarenja dugoročnog razvoja i rasta poslovanja te pružanja visokokvalitetnih i suvremenih rješenja usluga, Fina se u svom lancu stvaranja vrijednosti oslanja na široku mrežu suradnji i partnerskih odnosa s raznolikim skupinama dobavljača, suradnika i drugih dionika, u procesima koji uključuju osmišljavanje, dizajn, razvoj i distribuciju proizvoda i usluga, kao i na kompetencije i angažiranost bilo vlastitih zaposlenika ili onih u lancu vrijednosti, te ključnu (tehnološku) infrastrukturu kako bi u konačnici isporučila finalnu vrijednost koja se ogleda u poboljšanoj kvaliteti života ili učinkovitosti poslovanja korisnika.

Možemo reći da temeljni „proizvodni“ input u razvojnom procesu predstavljaju različiti profili informacija i podataka (ovisno o poslovnom području) oplemenjeni stručnim znanjem i vještinama zaposlenika i poslovnih partnera, oslonjeni na tehnološku okolinu i drugu opremu te poslovne procese. U izlaznom dijelu Fina osigurava višepatformski pristup i isporuku (ovisno o vrsti usluge), te fizičku dostupnost usluga putem nacionalne mreže poslovnica.

U obzir je uzeta kompleksna i široka lepeza područja, proizvoda i usluga kojima se Fina bavi i kojima opslužuje četiri ključne skupine korisnika: državu-B2G, finansijski sektor-B2F, poslovni sektor - B2B korisnike i građane - B2C korisnike.

Stoga strategija, s ciljem podržavanja provedbe vizije, definiranih potreba i smjerova razvoja te dugoročne održivosti i rasta poslovanja, u obzir uzima i potrebu osiguranja dugoročne dostatnosti te usklađenja potrebnih resursa i sposobnosti, njihovu maksimalnu učinkovitost odnosno transformaciju istih u ciljani operativni model, uz optimalan organizacijski ustroj i potrebna unaprjeđenja poslovnih procesa.

3.1.4. Interesi i stajališta dionika

Dionici svojim zahtjevima, utjecajima i očekivanjima iz različitih perspektiva sudjeluju u oblikovanju Fininih aktivnosti iz njezina djelokruga poslovanja te izravno i neizravno utječu na njezinu tržišnu poziciju i strateške smjernice održivog razvoja.

Koraci analize dionika:

1. Identifikacija tema od značaja za Finu;
2. Identifikacija skupina koje imaju (značajan) interes u uspjehu Fine i njezinoj tržišnoj poziciji;
3. Analiza uloga, interesa, značaja i kapaciteta za sudjelovanje (snaga i slabosti) spomenutih skupina u Fininome djelovanju;
4. Identifikacija razine suradnje ili potencijalnog konflikta interesa među dionicima;
5. Interpretacija nalaza analize i uključivanje relevantnih informacija u Finino djelovanje.

Izgradnja i održavanje odnosa Fine s dionicima temelji se na međusobnom povjerenju i u potpunosti je ugrađeno u Finin strateški pristup planiranju i poslovanju. Fina u okviru strateškog planiranja uključuje dionike po principima uključivosti, tolerancije, poštivanja i uvažavanja različitosti, multidisciplinarnosti pristupa, transparentnosti i neovisnosti, poticanja pozitivnih (društvenih) promjena, odgovornosti i solidarnosti u djelovanju prema dionicima, integracije i sinergije te dobrog upravljanja.

Kako bi Fina na što kvalitetniji način razumjela različita očekivanja i interese dionika, kreiraju se otvoreni kanali komunikacije sa svim dionicima te oni postaju aktivnim sudionicima procesa strateškog planiranja i upravljanja.

Osnovna postavka analize dionika je da različite skupine imaju i različite interese, kapacitete i izazove koje je potrebno individualno analizirati kako bi ih se razumjelo i anticipiralo, a Finino djelovanje usmjerilo adekvatnoj identifikaciji potreba, ciljeva te odabiru strategije djelovanja. Savjetovanje i suradnja sa širokim spektrom Fininih dionika ostvaruje se svakodnevno, na više načina i kanala, kako bi teme od značaja i međusobnog utjecaja bile integrirane u naše provedbene planove.

Naziv ključnog dionika	Komunikacijski kanali i način uključivanja	Ključne razvojne potrebe, interesi i stajališta dionika u kontekstu održivosti
Nadzorni odbor	Redovne i zasebne tematske sjednice i informiranje ESG anketni upitnik	Dugoročna održivost poslovanja Fine Održivost integrirana s korporativnom strategijom Kontrola i nadzor procesa održivosti u organizaciji Transparentno izvještavanje o održivosti
Zaposlenici	Ispitivanje zadovoljstva ESG anketni upitnik Edukacije i interne radionice Korporativni Intranet	Razumijevanje ESG-a i koncepta održivosti na upravljačkoj i operativnim razinama Usklađivanje poslovanja Fine s relevantnom regulativom iz područja održivosti Integracija održivosti u svakodnevne zadatke i razvoj vještina i znanja Zaštita i sigurnost na radu Razvoj karijernog puta i upravljanje talentima Održivost kao sastavni dio korporativne kulture
Sindikat	Kolektivno pregovaranje i savjetovanje Korporativni Intranet ESG anketni upitnik	Socijalni dijalog temeljen na načelima održivosti
Ovisna društva	Redovno izvještavanje Sudjelovanje u radu nadzornih tijela Sastanci i prezentacije ESG anketni upitnik	Integracija aspekata održivosti u strateške i poslovne odluke Fine i Fina Grupe
Regulatorna tijela	Redovno izvještavanje Sudjelovanje u radu pojedinih stručnih skupina i tijela Sastanci i prezentacije na tematskim događajima i konferencijama ESG anketni upitnik	Usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom, strategijama, (međunarodnim) smjernicama i dobrim praksama kroz procedure sadržane u internim aktima, funkcije interne revizije i praćenja usklađenja poslovanja te sustave upravljanja kvalitetom i rizicima. Usklađenost s europskim i hrvatskim regulatornim okvirom koji se veže uz održivost Transparentnost u izvještavanju o aspektima održivosti
Klijenti	Sastanci i prezentacije na tematskim događajima i konferencijama Web stranica, kanali društvenih medija Informacije o uslugama te sustav dostave reklamacija/žalbi Edukacije i osvješćivanje klijenata Marketinške kampanje, događaji i promocije ESG anketni upitnik	Usklađivanje Fine s europskim i hrvatskim regulatornim okvirom koji se veže uz održivost integracija aspekata održivosti u upravljanje proizvodima i uslugama te u izgradnju poslovnih odnosa i suradnju Integracija aspekata održivosti u strateške i poslovne odluke Fine i transparentnost Izvršna rješenja za financijsku industriju i javni sektor Odgovorna provedba javnih ovlasti Izvršno korisničko iskustvo i multiplatformska dostupnost temeljena na suvremenim tehnologijama i vrhunskoj ekspertizi Zaštita i sigurnost podataka Odgovorne marketinške prakse
Dobavljači	Sastanci i prezentacije Web stranica, kanali društvenih medija Ugovaranje usluga uz informacije o praksi javne nabave Edukacije i osvješćivanje iz područja informacijske sigurnosti ESG anketni upitnik	Integriranje održivosti u poslovanje Fine kao jednog od značajnih klijenata Integracija aspekata održivosti u sastavnice poslovanja, koje su temelj poslovnih odnosa i suradnje Integracija aspekata održivosti u strateške i poslovne odluke Fine koje se odnose na upravljanje proizvodima i uslugama te poslovnim odnosima u lancu vrijednosti Zajednička načela djelovanja Zelena javna nabava
Zajednice	Fizički kanali distribucije usluga Web stranica, kanali društvenih medija Sastanci i prezentacije Projekti u zajednici Regionalni razvojni centri ESG anketni upitnik	Potpora ciljanim skupinama kroz projekte, partnerstva, zajedničke suradnje, sponzorstva, obrazovne programe koji doprinose realizaciji definiranih ciljeva održivog razvoja
Mediji i javnost	Transparentno i redovno izvještavanje Web stranica, kanali društvenih medija Provedba projekata uz podršku i medijsko pokroviteljstvo ESG anketni upitnik	Prenošenje pravovremenih i točnih informacija Odgovorne marketinške prakse
Priroda (kao tihi dionik)	Volonterska kampanja Boranka	Sudjelovanje u neprofitnom projektu pošumljavanja šuma, podizanje svijesti o važnosti šuma, zaštiti prirode te prevenciji i zaštiti od požara

Slika 25. Finini ključni dionici s opisom ključnih potreba i potencijala iz ESG perspektive

3.1.5. IRO analiza

Finin put analize dvostruke značajnosti

Fina za izvještajnu 2023. godinu izvještava na temelju rezultata analize dvostruke značajnosti, polazeći od rezultata prethodne analize materijalno značajnih tema primjenom univerzalnih GRI standarda iz 2022. godine te uzevši u obzir zahtjeve ESRS i prateći smjernice EFRAG-a. Finin koncept dvostruke značajnosti uključuje procjenu utjecaja Fine na društvo (značajnost učinka), kao i utjecaj društva na Finino poslovanje (financijska značajnost).

Značajnost učinka uključuje identificiranje pitanja održivosti koja su značajna s obzirom na utjecaje iz Fininog poslovanja, kao i iz lanca vrijednosti. Procjena ove značajnosti temelji se na razmjeru, opsegu i/ili nepopravljivosti identificiranih utjecaja na društvo i okoliš, a sama značajnost može imati pozitivan ili negativan učinak (stvaran ili potencijalan). Financijska značajnost uzima u obzir prepoznavanje rizika i prilika te izračun vjerojatnosti nastanka i ozbiljnosti učinka pojedinog rizika na poslovanje Fine.

Fina je za prvu provedbu analize dvostruke značajnosti uspostavila proces i primijenila metodologiju koja je agregirano uključivala sljedeće ključne **korake**:

Slika 26. Koraci u analizi dvostruke značajnosti

1. Kontekst i analiza dionika

U prvome koraku dokumentiran je kontekst poslovanja te su analizirani dionici. Kontekst poslovanja Fine obuhvatio je uvid u područja poslovanja, pravni i regulatorni okvir, ESG trendove te definiranje granica vremenskog horizonta (kratkoročno, srednjoročno i dugoročno razdoblje). Analiza poslovanja obuhvatila je analizu važeće strategije, poslovnog plana, proizvoda/usluga, financijskih rezultata, analizu rezultata prethodne analize materijalnosti. Analiza pravnog i regulatornog okvira obuhvatila je relevantnu EU i nacionalnu regulativu, dok je analiza ESG trendova obuhvatila analizu globalnih trendova i praksi u usporedivom sektoru te općenito dobre prakse.

2. Dugi popis tema, inicijalno utvrđivanje mogućih učinaka, rizika i prilika

Fina je razmatrala puni opseg okolišnih, društvenih i upravljačkih tema čime je drugi korak završio dugim popisom tema 30 tema (6 okolišnih tema, 16 društvenih i 8 upravljačkih tema) i inicijalnim popisom mogućih učinaka, rizika i prilika povezanih s pitanjima održivosti. Mapirani su aspekti učinaka koji se dalje uključuju u procjenu, rizika i prilika te zajedno čine inicijalni IRO. Ove teme ujedno su bile i teme za uključenje Fininih ključnih dionika (unutarnjih i vanjskih) za provjeru značajnosti tema za održivost Fine, poslovni odnos i suradnju. Savjetovanje s dionicima i uključivanje njihovih stajališta u postupak procjene značajnosti pomogao je da se potkrijepe perspektive pogođenih skupina dionika u utvrđivanju relevantnosti čimbenika održivosti za njih. Isto je provedeno kroz online Anketni upitnik o održivom razvoju Fine u 2023. godini. Uz ocjenu značajnosti na skali od 1 – vrlo niska značajnost do 5 – vrlo visoka značajnost, anketni upitnik popunilo je ukupno 29 ispitanika (vanjskih dionika) i 417 ispitanika (unutarnjih dionika) te su dodatno provedena i 3 intervjua sa odabranim predstavnicima dionika.

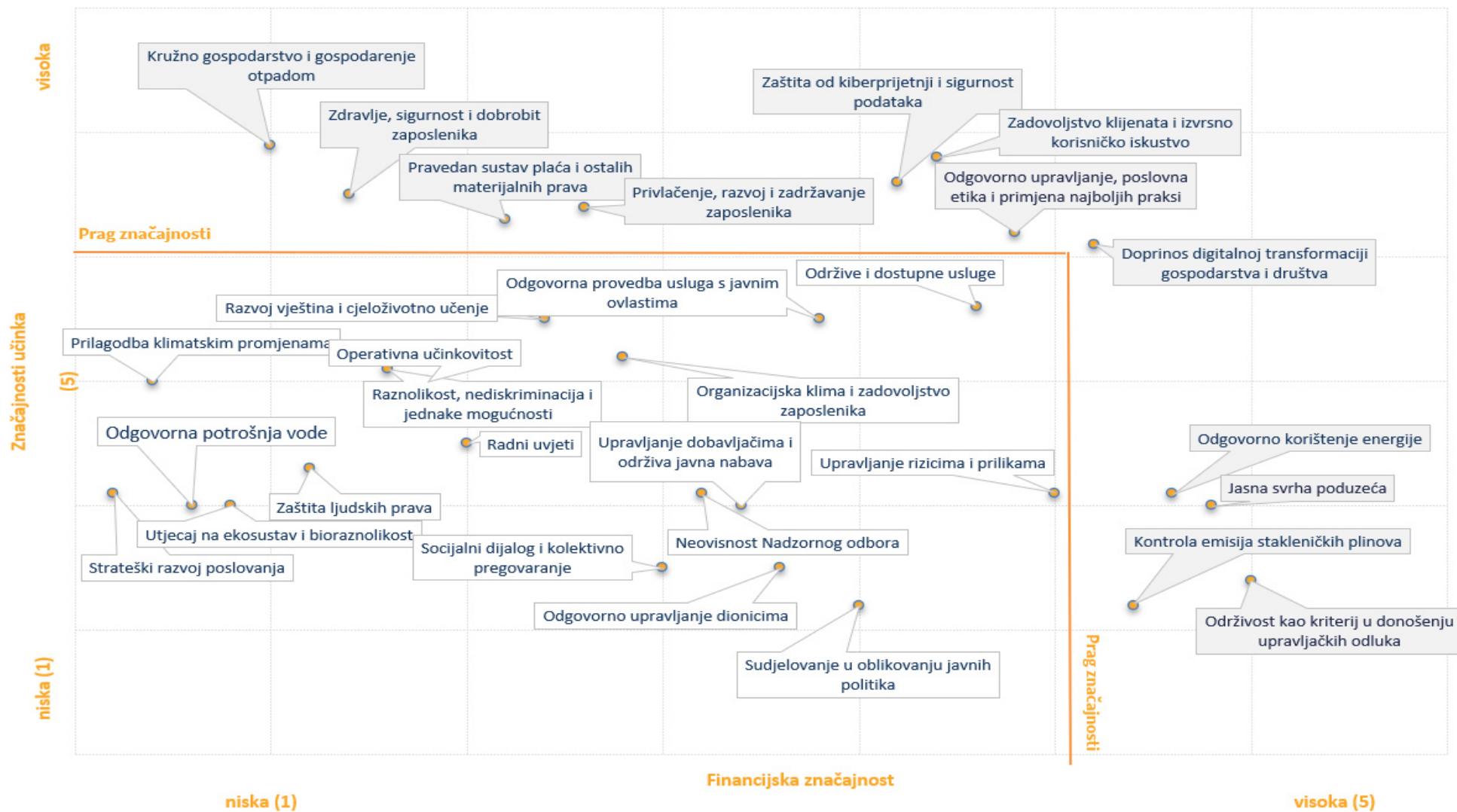
3. IRO analiza, scoring značajnosti učinka i financijske značajnosti

Treći korak je detaljna razrada IRO analize uz pripadajući scoring kao i utvrđivanje pragova značajnosti. Kvalitativna i kvantitativna procjena pretvorena je u cjelokupnoj analizi u kvantitativnu ljestvicu (od 1 – vrlo niska značajnost do 5 – vrlo visoka značajnost). Pragovi značajnosti utvrđeni su uzevši u obzir Finine specifičnosti poslovanja, strateške smjernice i poslovni model te su sukladno scoringu značajnosti učinka i financijskoj značajnosti, značajne teme one koje su na ljestvici ostvarile ocjenu od 4 do 5.

4. Finalni popis značajnih tema za izvješćivanje

Nastavno na opisanu značajnost učinka, financijsku značajnost te značajnost svake pojedine teme za Strategiju i dionike, izrađena je matrica koja prikazuje Finine okolišne (E), društvene (S) i upravljačke teme (G) te njihov položaj. Finalni, četvrti korak obuhvaća **popis 12 značajnih tema** za 2023. godinu koje uključuju interese naših dionika, doprinos UN-ovim ciljevima održivog razvoja te harmonizaciju svih rezultata. Matrica značajnosti prikazana je u nastavku.

Matrica značajnosti

Slika 27. Matrica značajnosti

IRO analiza

U nastavku je prikazano 12 značajnih tema te je za svaku prikazana IRO analiza. Učinak je okarakteriziran kao stvaran ili potencijalan te kao pozitivan ili negativan te je definirano da li pojedina tema rizik za Finino poslovanje ili prilika. Svi negativni učinci ujedno su kategorizirani i kao rizici proizašli iz teme, dok su potencijalno pozitivni učinci oni koji se sagledavaju kao prilike za Finu.

ESRS tema	Materijalna tema	Opis	Cilj održivog razvoja (SDG)	I		RO	
				Učinak	Ročnost	Rizik / Prilika	Ročnost
E1 - Klimatske promjene	Kontrola emisije stakleničkih plinova	GHG emisije onečišćuju okoliš; Fina kroz infrastrukturu Fine i vozila i lanac vrijednosti utječe emisijama na okoliš. Aktivnosti smanjenja emisija utječe na financijske tokove.	 SDG 7 Pristupačna energija iz čistih izvora	S-	Srednji rok	Rizik	Srednji rok
	Odgovorno korištenje energije	Nedostatna dostupnost obnovljivih izvora energije i infrastrukture. Korištenje neučinkovitih i skupljih energetske rješenja može imati negativan učinak na okoliš i financijske tokove.	 SDG 13 Zaštita klime	P-	Srednji rok	Rizik	Srednji rok
E5 - Kružno gospodarstvo	Kružno gospodarstvo i gospodarenje otpadom	Unaprjeđenje postojećeg sustava gospodarenja otpada pozitivno doprinosi okolišu te otvara mogućnosti unaprjeđenje procesa i implementacije novih poslovnih modela.	 SDG 12 Održivo potrošačstvo	P+	Dugi rok	Prilika	Dugi rok
S1 - Vlastita radna snaga	Zdravlje, sigurnost i dobrobit zaposlenika	Dobri i sigurni uvjeti rada i ravnoteža privatnog i poslovnog života mogu imati pozitivan učinak na veće zadovoljstvo i angažman zaposlenika i ostvarenje boljih poslovnih rezultata.	 SDG 4 Kvalitetno obrazovanje	P+	Dugi rok	Prilika	Dugi rok
	Privlačenje, razvoj i zadržavanje zaposlenika	Atraktivnost Fine kao poslodavca s fokusom a unaprjeđenije i razvoj novih vještina za digitalno doba.	 SDG 8 Dostojanstven rad i ekonomski rast	P+	Dugi rok	Prilika	Dugi rok
	Pravedan sustav plaća i ostalih materijalnih prava	Odlazak zaposlenika uslijed manjka motiviranosti zbog nezadovoljstva sustavom plaća može dovesti do zastoja u razvoju i kvaliteti usluge prema korisnicima.		P-	Srednji rok	Rizik	Srednji rok
S4 - Potrošači i krajnji korisnici	Zadovoljstvo klijenata i izvrsno korisničko iskustvo	Kvalitetne, brze, fleksibilne i dostupne usluge utječu na poboljšanje kvalitete i učinkovitosti poslovanja i života i pomaže rješavanju izazova klijenata ispujavanje njihovih očekivanja; Rizik nezadovoljstva klijenata odražava se na poslovne rezultate.	 SDG 9 Industrija, inovacije i infrastruktura	P+	Srednji rok	Rizik	Srednji rok
	Zaštita od kiberprijetnji i sigurnost podataka	Izazovi osiguranja pouzdanosti i sigurnosti podataka u okruženju disrupcije i ubrzanih tehnoloških promjena. Rastući zahtjevi regulative i povećana ulaganja u infrastrukturu.		P-	Srednji rok	Rizik	Srednji rok
	Doprinos digitalnoj transformaciji gospodarstva i društva	Napredak društva i gospodarstva; poboljšana kvaliteta života i učinkovitost poslovanja korisnika, kroz usluge koje nude kvalitetu, dostupnost i uštedu za korisnika.		S+	Dugi rok	Prilika	Dugi rok
G1 - Poslovno ponašanje	Jasna svrha poduzeća	Izazov odgovarajućeg i pravodobnog usklađenja sa izazov odgovarajućeg i pravodobnog usklađenja sa OECD-ovim Smjernicama za korporativno upravljanje u poduzećima u državnom vlasništvu.	 SDG 16 Mir, pravda i snažne institucije	P-	Dugi rok	Rizik	Dugi rok
	Održivost kao kriterij u donošenju upravljačkih odluka	Nedostatna ili necjelovita harmonizacija mehanizama održivosti na svim razinama i procesima organizacije i lanca vrijednosti.		P-	Dugi rok	Rizik	Dugi rok
	Odgovorno upravljanje, poslovna etika i primjena najboljih praksi	Neetične poslovne prakse iz Finine okoline, uz nedostatne interne politike Fine dovode do neetičnog ponašanja te uzrokuju reputacijsku štetu.		P-	Dugi rok	Rizik	Dugi rok

Legenda

S-	Stvaran negativan učinak
S+	Stvaran pozitivan učinak
P-	Potencijalan negativan učinak
P+	Potencijalan pozitivan učinak

Slika 28. Popis značajnih tema sa IRO analizom

3.2. Informacije o okolišu

3.2.1. EU Taksonomija

Ovaj dio izvještaja donosi objave o taksonomskoj klasifikaciji gospodarskih djelatnosti sukladno Uredbi o taksonomiji (EU) 2020/852. Za 2022. godinu Fina je izvijestila o taksonomskoj prihvatljivosti i taksonomskoj usklađenosti gospodarskih djelatnosti koje doprinose dvama okolišnim ciljevima: ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjenama. Donošenjem Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/2486 od 27. lipnja 2023., Fina je za 2023. godinu obvezna izvijestiti o taksonomskoj prihvatljivosti gospodarskih djelatnosti koje doprinose četirima okolišnim ciljevima: održivo korištenje i zaštita vodnih i morskih resursa, prijelaz na kružno gospodarstvo, sprječavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava. Informacije o udjelu prihoda, kapitalnih i operativnih rashoda iz obavljanja djelatnosti prikazane su u skladu s objavama u Delegiranim uredbama Komisije (EU) 2021/2178 od 6. srpnja 2021. i (EU) 2023/2486.

Finine gospodarske djelatnosti **klasificirane su prema NACE kodu** te su u dalje testirane sukladno kriterijima značajnog doprinosa, ne nanošenja bitne štete ostalim klimatskim ciljevima te utjecaja na minimalne zaštitne mjere.

Najznačajnije djelatnosti prema EU Taksonomiji

Nekretnine

(7.7. Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup)

Finin portfelj u 2023. godini broji 145 nekretnina te se u kontekstu održivosti radilo na investicijskom održavanju koje uključuje zamjenu sustava grijanja i hlađenja, krovništa te pročelja. Tijekom 2023. godine pokrenuti su postupci nabave radova postavljanja energetski učinkovite LED rasvjete na lokacijama Kutina, Zlatar, Novi Marof i Crikvenica te su ugrađeni termostatski ventili na lokacijama Zaprešić, Donja Stubica, Zlatar, Bjelovar, Garešnica, Đurđevac, Daruvar i Ivanec. Pokrenuti su postupci nabave radova na modernizaciji sustava grijanja i hlađenja za lokacije Crikvenica, Pazin, Virovitica i Ilok, kao i postupci sanacije krovništa za lokacije u Samoboru i Zaprešiću.

Podatkovni centri

(8.1. Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima i 8.2. Računalno programiranje)

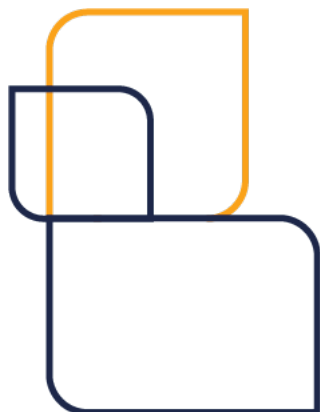
Podatkovni centri Fine nalaze se u Zagrebu i Zaboku na tri lokacije te čine ključni element infrastrukture Fine. Finini podatkovni centri prostiru se na 1.200 m² prostora te imaju implementirane preporučene prakse za upravljanje energijom sukladno dokumentu CLC TR 50600-99-1 (korištenje učinkovitih rashladnih sustava i tehnika, te upravljanje temperaturom i vlagom, virtualizacija i konsolidacija servera te centralni sustavi za nadzor i upravljanje radom infrastrukturne opreme). Podatkovni centri su projektirani i izvedeni na način kojim se vodilo računa o svim rizicima te su razvijeni i implementirani planovi kontinuiteta poslovanja, tehnoloških rješenja zaštite i sigurnosnih mjera, kako bi se osigurala operativna stabilnost i zaštita podataka u podatkovnim centrima.

Obzirom na kompleksnost kriterija određeni zahtjevi nisu u cijelosti ispunjeni, stoga su Fine djelatnosti taksonomski prihvatljive, ali neusklađene s taksonomijom.

Primjerice, u dijelu **kriterija značajnog doprinosa** za djelatnost 7.7. izostavljen je izračun PED ili nekretnine nemaju energetske razred A, dok kod djelatnosti 8.1 nije izračunat GWP rashladnih sredstava koji se koriste u rashladnom sustavu podatkovnog centra.

U dijelu **kriterija DNSH** – Ne nanošenja bitne štete, za 2023. godinu izostavljena je analiza utjecaja klimatskih rizika te plan prilagodbe klimatskim promjenama. Spomenuta analiza planira se izraditi za 2024. godinu.

U dijelu **minimalnih zaštitnih mjera**, iako nije članica UN Global Compacta, Fina se vodi načelima iz područja ljudskih prava, rada, zaštite okoliša i borbe protiv korupcije te osigurava korporativnu održivost.

Prihodi od djelatnosti usklađenih s taksonomijom

Analizom Fininih djelatnosti utvrđeno je da je Fina u 2023. godini ostvarila 75,7 milijuna eura prihoda od taksonomski prihvatljivih djelatnosti kao što su prihodi od najma i prodaje nekretnina, prihodi od djelatnosti obrade podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima te računalnog programiranja. Iz nazivnika za potrebe EU taksonomije sukladno pravilima izostavljeni su financijski prihodi i dio ostalih prihoda, a koji se odnose na prihode od subvencija, državne potpore, vrijednosna uslađenja i rezerviranja. Taksonomski prihvatljive djelatnosti čine 67% prihoda koji ulaze u izračun, međutim zbog nezadovoljavanja kriterija tehničke provjere, nenanošenja bitne štete te minimalnih zaštitnih mjera klasificirane su kao neusklađene.

PRIHODI	Oznaka aktivnosti	NACE oznaka	Apsolutni i iznos	Kriterij značajnog doprinošenja okolišnim ciljevima										Kriterij nenanošenja bitne štete					Kategorija
				Udio u ukupnom pokazatelju	Ublažavanje klimatskih promjena	Prilagodba klimatskim promjenama	Bioraznolikost i ekosustavi	Kružno gospodarstvo	Onečišćenje	Bioraznolikost i ekosustavi	Ublažavanje klimatskih promjena	Prilagodba klimatskim promjenama	Bioraznolikost i ekosustavi	Kružno gospodarstvo	Onečišćenje	Bioraznolikost i ekosustavi	Minimalne zaštitne mjere	Udio taksonomski prihvatljivih prihoda u 2022. godini	
A	Taksonomski prihvatljive djelatnosti																		
A.1	Prihodi od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje su usklađene s Uredbom o taksonomiji			0	0%														0%
A.2	Prihodi od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje su nisu usklađene s Uredbom o taksonomiji			75,7	67%														65%
	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	8.1	63.11	65,7	58%														56%
	Računalno programiranje	8.2	62.01	6,9	6%														6%
	Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (leasing)	7.7	68.20	2,5	2%														2%
	Kupnja i prodaja vlastitih nekretnina	7.7	68.10	0,6	1%														1%
A	UKUPNO A.1 + A.2			75,7	67%														65%
B	Taksonomski neprihvatljive djelatnosti			37,7	33%														35%
	UKUPNO A+B			113,3	100%														100%

Slika 29. Klasifikacija prihoda sukladno EU taksonomiji (u milijunima eura)

Operativni rashodi od djelatnosti usklađenih s taksonomijom

Pokazatelj operativnih rashoda (OpEx) izračunava se omjerom troškova koji su nastali zbog taksonomski prihvatljivih aktivnosti u odnosu na troškove poslovanja koji su ušli u izračun. Obzirom na djelatnost i broj zaposlenih veći dio rashoda (74%) ne ulazi u izračun operativnih rashoda od djelatnosti usklađenih s taksonomijom (trošak osoblja, amortizacija, rezervacije, vrijednosna usklađenja i sl.).

Taksonomski prihvatljive djelatnosti odnose se na računalno programiranje, obradu podataka, usluge poslužitelja, djelatnosti bežične telekomunikacije te poslovanje s nekretninama obzirom na Fininu široku poslovnu mrežu te čine 86% rashoda koji su obuhvaćeni izračunom.

RASHODI	Oznaka aktivnosti	NACE oznaka	Apsolutni iznos	Udio u ukupnom pokazatelju	Kriterij značajnog doprinošenja okolišnim ciljevima						Kriterij nenanošenja bitne štete						Udio taksonomski prihvatljivih rashoda u 2022. godini	Kategorija		
					Ublažavanje klimatskih promjena	Prilagodba klimatskim promjenama	Bioraznolikost i ekosustavi	Kružno gospodarstvo	Onečišćenje	Bioraznolikost i ekosustavi	Ublažavanje klimatskih promjena	Prilagodba klimatskim promjenama	Bioraznolikost i ekosustavi	Kružno gospodarstvo	Onečišćenje	Bioraznolikost i ekosustavi		Minimalne zaštitne mjere	Omogućujuća	Prijelazna
					%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE		DA/NE		
A	Takonomski prihvatljive djelatnosti																			
A.1	Rashodi od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje su usklađene s Uredbom o taksonomiji			0	0%													0%		
A.2	Rashodi od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje su nisu usklađene s Uredbom o taksonomiji			27,1	86%													87%		
	Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (leasing)	7.7	68.20	13,0	41%													42%		
	Računalno programiranje	8.2	62.01	7,7	24%													26%		
	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	8.1	63.11	5,6	18%													17%		
	Djelatnosti bežične telekomunikacije	8.2	61.20	0,8	3%													2%		
A	UKUPNO A.1 + A.2			27,1	86%													87%		
B	Takonomski neprihvatljive djelatnosti			4,4	14%													13%		
	UKUPNO A+B			31,4	100%													100%		

Slika 30. Klasifikacija operativnih rashoda sukladno taksonomiji (u milijunima eura)

Kapitalni rashodi od djelatnosti usklađenih s taksonomijom

Kapitalni rashodi (CapEx) obuhvaćaju povećanja materijalne i nematerijalne imovine i ulaganja koja se odnose na imovinu s pravom korištenja iz najmova (MSFI 16) (bilješke 7 i 9 u priloženim revidiranim financijskim izvještajima). Brojnik je jednak dijelu kapitalnih rashoda koji se odnose na imovinu povezanu s ekonomskim djelatnostima usklađenima s taksonomijom, dok nazivnik obuhvaća povećanja materijalne i nematerijalne imovine u financijskoj godini te povećanja imovine sukladno MSFI 16, prije amortizacije i ponovnih mjerenja, uključujući povećanja koja su rezultat revalorizacije i umanjenja vrijednosti za relevantnu financijsku godinu i isključujući promjene fer vrijednosti.

Ukupan nazivnik u izračunu CapEx-a iznosi 13,6 milijuna eura od kojih je 91% taksonomski prihvatljivo međutim neusklađeno.

INVESTICIJE	Oznaka aktivnosti	NACE oznaka	Apsolutni iznos	Udio u ukupnom pokazatelju	Kriterij značajnog doprinošenja okolišnim ciljevima						Kriterij nenanošenja bitne štete						Minimalne zaštitne mjere	Udio taksonomski prihvatljivih investicija u 2022. godini	Kategorija	
					Ublažavanje klimatskih promjena	Prilagodba klimatskim promjenama	Bioraznolikost i ekosustavi	Kružno gospodarstvo	Onečišćenje	Bioraznolikost i ekosustavi	Ublažavanje klimatskih promjena	Prilagodba klimatskim promjenama	Bioraznolikost i ekosustavi	Kružno gospodarstvo	Onečišćenje	Bioraznolikost i ekosustavi			Omogućujuća	Prijelazna
					%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE			DA/NE	DA/NE
A	Taksonomski prihvatljive djelatnosti																			
A.1	Investicije od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje su usklađene s Uredbom o taksonomiji			0,0	0%														0%	
A.2	Investicije od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje su nisu usklađene s Uredbom o taksonomiji			12,3	9%														73%	
	Računalno programiranje	8.2	62.01	6,5	48%														29%	
	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	8.1	63.11	0,1	1%														14%	
	Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (leasing)	7.7	68.20	4,8	35%														30%	
	Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (leasing)	7.3	68.20	0,9	7%														0%	
A	UKUPNO A.1 + A.2			12,3	91%														89%	
B	Taksonomski neprihvatljive djelatnosti			1,2	9%														11%	
	UKUPNO A+B			13,6	100%														100%	

Slika 31. Klasifikacija kapitalnih rashoda sukladno taksonomiji (u milijunima eura)

3.2.2. Klimatske promjene

3.2.2.1. Tranzicijski plan za ublažavanje klimatskih promjena

Strateške ciljeve do 2025. godine Fina planira ostvariti kroz realizaciju strateških proizvodnih i transformacijskih inicijativa, bazirano na ubrzanom tehnološkom napretku i digitalizaciji društva i gospodarstva, održavajući neutralan do pozitivan utjecaj na klimatske promjene. One ujedno odražavaju Fininu posvećenost novom poslovnom modelu, koji kroz agilni način rada i novu organizacijsku strukturu proklamira učinkovitost u upravljanju, koncept dobrog upravljanja, kao i tehnološki napredniji način rada, što su ujedno i doprinosi zelenoj tranziciji Fine. Zelena tranzicija Fine podrazumijeva manju energetske ovisnost te održivost proizvoda i usluga Fine i Fininog sustava.

Strategija usmjerena je na novi model upravljanja nekretninama koji podupire koncept održivosti i prelazak na klimatsku neutralnost (zeleno tranzicija). Finina poslovna mreža sa svojih 170 poslovnica diljem Hrvatske predstavlja jedan od značajnijih elemenata poslovanja Fine. Nekretnine traže investicijska ulaganja i proaktivniji pristup upravljanju. Stoga je strateškim planom identificirano, kao primarni cilj podstrategije upravljanja nekretninama, osiguranje održivog primjerenog korisničkog iskustva i zadovoljstva zaposlenika Fine u svrhu ekonomske održivosti osnovne djelatnosti koja se izvršava na lokaciji. Cilj je stvoriti troškovno efikasnu mrežu poslovnica, osigurati primjereni radni prostor uz odlične uvjete i zadovoljstvo zaposlenika radnim okruženjem. S tim u svezi, predviđena je obnova dijela nekretnina kroz obnovu ovojnica, sanaciju krovništa i ugradnju solarnih panela.

Fina prepoznaje važnost svog doprinosa ostvarenju ciljeva Pariškog sporazuma, preuzetih obveza EU-a te ambicija postavljenih Zelenim planom EU u ostvarenju klimatske neutralnosti do 2050. godine. U 2023. godini, Fina je izradila inventar emisija stakleničkih plinova, u skladu s GHG međunarodnim standardom (GHG Protocol Corporate Standard) te planira donijeti Strategiju dekarbonizacije s akcijskim planom, koji predstavlja tranzicijski plan za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2030. godine i postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine.

3.2.2.2. Politike povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama

Odgovornost prema klimatskim promjenama u Fini uređena je politikama koje se temelje na Zakonu o energetske učinkovitosti (NN 127/14, NN 116/18, 25/20, 32/21 i 41/21) i odredbama Pravilnika o sustavnom gospodarenju energijom (SGE) u javnom sektoru (NN 18/15, NN 6/16). Primjenom analiziranih mjera moguće je ostvariti smanjenje emisije stakleničkih plinova Fine za 25,1 % do 2030. godine, u odnosu na 2022. godinu. Doprinos mjera smanjenju emisije po aktivnostima i opsezima prikazan je u idućim poglavljima.

U 2023. godini u segmentu upravljanja voznim parkom poduzete su aktivnosti upućivanja radnika na korištenje vozila u smjernicama ekološki prilagođene vožnje. Aktivnosti se odnose na racionalnije

korištenje vozila, te smanjenje naglih promjena u smjeru kretanja kao i naglih promjena brzine; situacije u kojima se povećava količina ispuštanja emisija CO₂. Nadalje, a uzevši u obzir količinu prijeđenih kilometara u razdoblju od jedne godine, imamo zanemariv porast od 10.570 kilometara na količinu od 108 vozila u voznom parku.

Fina odgovorno upravlja energatskim sustavima te kontinuirano radi na uvođenju energetski učinkovitih uređaja i opreme te modificira svoje poslovne procese kako bi smanjila emisije CO₂. U 2023. godini zamjenjen je dio opreme za klimatizaciju, grijanje, ventilaciju i hlađenje s energetski učinkovitijom opremom sukladno Montrealskom protokolu o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i temeljem Kyoto protokola o smanjenju emisije CO₂ i Direktivama EU 244/2012 te dopuni Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća o energetskim svojstvima zgrada. Sukladno nalazima i predloženim mjerama obuhvaćenim energetskim pregledima objekata Fine, nastavljen je trend zamjene izvora energije na fosilna goriva sa energetski učinkovitijim dizalicama topline koje koriste ekološki prihvatljive freone i obnovljive izvore energije.

3.2.2.3. Mjere i resursi povezani s politikama u području klimatskih promjena

1.

Zamjena vozila električnim vozilima

Ova mjera podrazumijeva uštedu motornog benzina i dizelskog goriva do koje dolazi prilikom zamjene postojećih vozila novim vozilima s električnim pogonom te se bazira na Pravilniku o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20). Procjenjuje se da će se 4% osobnih vozila od njih 108 zamijeniti električnim vozilima do 2030. godine.

3.

Regulacija tlaka guma službenih vozila

Ova mjera podrazumijeva uštedu energije uslijed kontinuirane provjere tlaka u gumama i pumpanja istih na optimalnu vrijednost kod službenih vozila. Aktivnost je primjenjiva za vozila koja nemaju ugrađeni sustav za automatski nadzor tlaka u gumama.

2.

Trening EKO vožnje

Ova mjera podrazumijeva edukaciju vozača o učinkovitom stilu vožnje za sve vozače službenih vozila u dogovoru s licenciranom tvrtkom koja provodi edukacije. Prilikom izrade programa treninga u obzir se uzimaju struktura voznog parka, profil vozača te tipične rute.

4.

Korištenje guma energetski viših razreda

Ušteda se temelji na smanjenju potrošnje goriva uslijed primjene energetski učinkovitijih guma na službenim vozilima, a koje imaju manji koeficijent otpora kotrljanju te je stoga potrebno manje energije za obavljanje rada. Ušteda se računa za primjenu novih guma energetskog razreda A ili B kojima se zamjenjuju gume nižih energetskih razreda.

5.

Uspostava sustava gospodarenja energijom

Sustavno gospodarenje energijom predstavlja prvi korak kontinuirane brige o potrošnji energije odnosno ublažavanju klimatskih promjena koje započinje praćenjem i analizom potrošnje energenata na mjesečnoj razini. Tako se stvara svijest o potrošnji energije, njenoj cijeni te ukupnim troškovima za energiju i energente. Uspostava sustava omogućava definiranje strukture odgovorne za praćenje potrošnje energije i energenata.

Budući da je već došlo do smanjenja potrošnje toplinske energije za 10% u odnosu na 2017. godinu, pretpostavlja se da će do 2030. godine doći do smanjenja potrošnje topline za 8% u odnosu na 2022. godinu odnosno smanjenja emisije stakleničkih plinova u istom iznosu.

7.

Zamjena postojeće rasvjete LED rasvjetom

U Fini se 29% potrošnje električne energije odnosi na rasvjetu, uglavnom korištenjem T8 fluo cijevi snage 58W, 36W i 18W te je moguće smanjiti potrošnju električne energije za rasvjetu primjenom LED rasvjetnih tijela za 55% u odnosu na baznu godinu. U prethodnih šest godina u velikoj mjeri zamijenjena su rasvjetna tijela LED svjetiljkama. Tijekom 2023. godine pokrenuti su postupci nabave radova postavljanja energetski učinkovite LED rasvjete na četiri lokacije.

6.

Unaprjeđenje sustava hlađenja

Pretpostavljeno je da bi zamjenom radne tvari i povećanjem učinkovitosti rashladnih sustava i klima uređaja do 2030. godine moglo doći do smanjenja emisija stakleničkih plinova za 10%. U 2023. godini pokrenuti su postupci nabave radova na modernizaciji dijelova ili cijelih sustava grijanja i hlađenja na 4 lokacije. Na 8 lokacija ugrađeni su termostatski ventili i prigušnice.

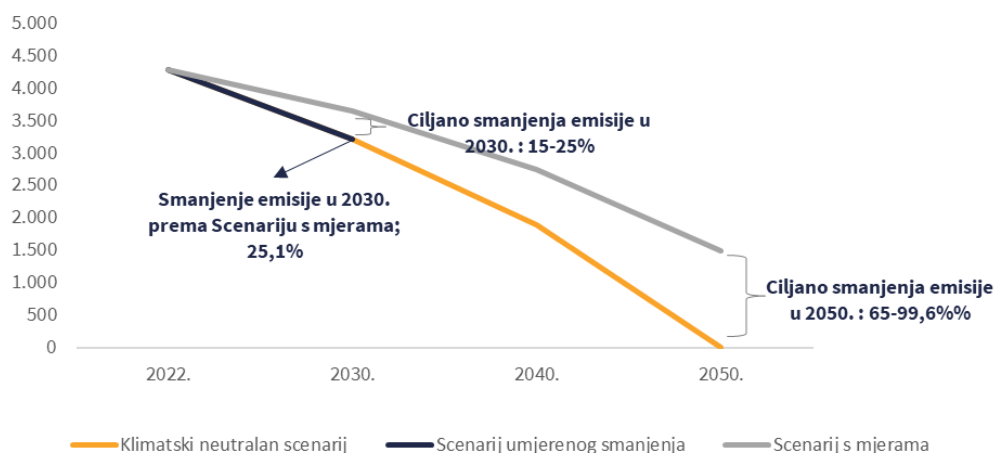
8.

Dearbonizacija elektroenergetskog sektora u RH

Očekuje se smanjenje faktora emisije za električne energije u RH u 2030. godini (69,4 g CO₂e/kWh) u odnosu na 2022. godinu (133,0 g CO₂e/kWh) sukladno Scenariju ubrzane energetske tranzicije (S1) u dokumentu Analize i podloga za izradu Strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske, Zelena i Bijela knjiga autora Energetskog instituta Hrvoje Požar. Smanjenje faktora specifične emisije posljedica je očekivanog povećanja udjela obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije u RH.

3.2.2.4. Ciljne vrijednosti povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama

Sukladno gornjim mjerama, Fina planira postaviti ciljeve smanjenja emisije od 15-25% do 2030. godine te 65-99,6% do 2050. godine, u odnosu na razinu emisije iz bazne 2022. godine. Dugoročni cilj postizanja ugljikove neutralnosti do 2050. godine moguće je postići provedbom navedenih i dodatnih mjera. Emisije stakleničkih plinova, koje nije moguće izbjeći, moraju se anulirati kupovinom tzv. *carbon offset* kredita.

Slika 32. Scenariji smanjenja emisija CO2

Najveći doprinos smanjenju emisije do 2030. godine u odnosu na 2022. godinu očekuje se primjenom seta mjera za smanjenje potrošnje električne energije i očekivanim doprinosom smanjenja faktora emisije za električnu energiju (835,8 t CO₂e). Značajno smanjenje emisije je moguće postići sustavnim gospodarenjem energentima koji izgaraju u nepokretnim energetskim izvorima (115,3 t CO₂e), sustavnim gospodarenjem toplinskom energijom (56,3 t CO₂e), mjerama smanjenja emisije u voznom parku (41,6 t CO₂e) i unaprjeđenjem sustava hlađenja (27,3 t CO₂e).

Izvori emisije	Emisija CO ₂ e u 2022. (t)	Mjere	Smanjenje emisije CO ₂ e u 2030. (t)	Smanjenje emisije CO ₂ e u 2030. (%)
Emisije Opsega 1	1.979	Mjere Opsega 1	184	9%
Nepokretni energetski izvori	1.442	Sustav gospodarenja energijom - smanjenje potrošnje prirodnog plina i ekstra lakog loživog ulja	115	8%
Pokretni energetski izvori	265	Zamjena postojećih vozila novim električnim vozilima; Trening EKO vožnje za vozače službenih vozila; Regulacija tlaka guma službenih vozila; Korištenje guma energetski viših razreda za službena vozila	42	16%
Fugitivne emisije	273	Unaprjeđenje sustava hlađenja	27	10%
Emisije Opsega 2	2.308	Mjere Opsega 2	892	39%
Potrošnja električne energije	1.605	Sustav gospodarenja energijom - smanjenje potrošnje električne energije; Zamjena postojeće rasvjete LED svjetiljkama; Dekarbonizacija elektroenergetskog sektora	836	52%
Potrošnja toplinske energije	703	Sustav gospodarenja energijom - smanjenje potrošnje toplinske energije	56	8%
Ukupno emisije	4.287		1.076	25%

Slika 33. Mjere za smanjenje emisija CO2

3.2.2.5. Potrošnja energije i kombinacija izvora energije

Fina odgovorno upravlja svojim sustavima te kontinuirano radi na uvođenju energetske učinkovite opreme kako bi smanjila emisije CO₂. Podatke o utrošenim količinama energije Fina prati putem aplikacije ISGE – Informacijskog sustava za gospodarenje energijom.

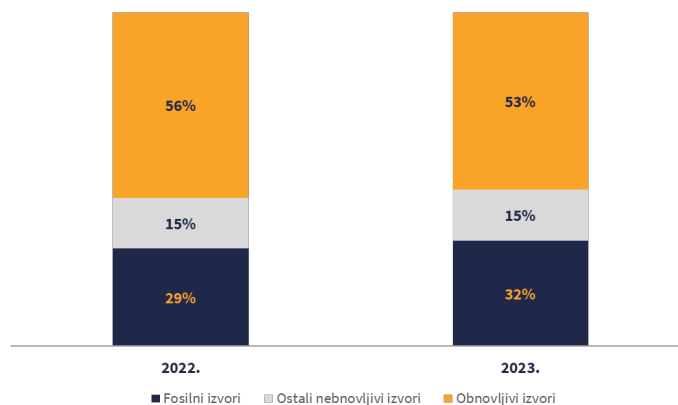

Ukupno potrošena energija po vrstama izražena u MWh prikazana je u nastavku.

	2022.	2023.	2023./ 2022.
Ukupna potrošnja energije (MWh)	21.729	22.072	2%
Energija iz fosilnih goriva	6.382	6.993	10%
Električna energije, energija za grijanje pare i energija za hlađenje iz obnovljivih izvora	12.064	11.701	-3%
Energija iz obnovljivih izvora iz vlastite proizvodnje	0	0	-
Energija iz goriva za obnovljive izvore uključujući biomasu	0	0	-

Slika 34. Potrošena energija po vrstama

Fina je u 2023. godini 53% svoje energije dobila iz obnovljivih izvora energije. Točnije, Fina je svu svoju električnu energiju Fina nabavila iz obnovljivih izvora što dokazuje ZelEn certifikat dok su ostale vrste energije dobivene iz neobnovljivih izvora energije. Struktura izvora energije prikazana je u grafu u nastavku.

Slika 35. Struktura energije prema izvorima

Energetski intenzitet potrošnje energije na temelju neto prihoda Fina nije obvezna računati obzirom da njene djelatnosti ne spadaju u one koji značajno utječu na klimu sukladno Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2022/1288, međutim isti prikazujemo u nastavku.

Intenzitet potrošnje energije po neto prihodu	2022.	2023.	2023./ 2022.
Potrošena energije u MWh po neto prihodu	0,19	0,18	-2%

Slika 36. Energetski intenzitet potrošene energije

3.2.2.6. Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2

U 2023. godini Fina je izračunala emisija stakleničkih plinova u skladu s **međunarodnim standardom GHG** (eng. GHG- Protocol Corporate Standard). Kao baznu godinu Fina je odabrala 2022. godinu pa se smanjenje emisija izračunava uspoređivanjem promjena tijekom vremena u odnosu na istu. Kako bi se osigurala dosljednost podataka, izračunate su emisije stakleničkih plinova za 2022. i 2023. godinu u koje su uključene direktne emisije nastale izgaranjem goriva u nepokretnim i pokretnim energetskim izvorima (Opseg 1), kao i indirektne emisije koje nastaju izvan lokacije, a povezane su s potrošnjom električne i toplinske energije (Opseg 2).

Opseg 1 - Izravne emisije i uklanjanja stakleničkih plinova

Opseg 1 prikazuje direktne emisije stakleničkih plinova koje nastaju iz **nepokretnih, pokretnih i fugitivnih izvora**. Nepokretni izvori podrazumijevaju uređaje koji se koriste kako bi se pokrile potrebe za grijanjem uredskih prostora i potrošnjom tople vode. Pokretni energetski izvori podrazumijevaju vozila dok fugitivne emisija hidroflogorouglijika podrazumijevaju korištenje rashladnih sustava i klima uređaja. Fugitivne emisije radnih tvari i emisije CH₄ i N₂O izražene su kao ekvivalentne emisije CO₂ i uključene u ukupne emisije stakleničkih plinova, koristeći potencijale globalnog zatopljenja za razdoblje od 100 godina sukladno 5. IPCC izvješću.

Emisija CO ₂ e (t)	2022.	2023.	2023./ 2022. (%)
Nepokretni izori	1.442	1.573	9%
Pokretni izvori	265	216	-19%
Fugitivni izvori	273	273	0%
UKUPNO	1.979	2.061	4%

Slika 37. Emisije iz Opsega 1

Opseg 2 – Neizravne emisije povezane s nabavom energije

Emisije stakleničkih plinova iz Opsega 2 odnose se na emisije CO₂ uslijed **potrošnje električne i toplinske energije**. Opseg 2 izračunat je prema lokacijskom pristupu (eng. location-based) i prema tržišnom pristupu (eng. market-based) kod kojeg se uzima u obzir činjenica da Fina svoju električnu energiju dobiva iz obnovljivih izvora.

Emisija CO ₂ e (t)	2022.	2023.	2023./ 2022. (%)
Električna energija	1.605	1.556	-3%
Toplina	703	723	3%
UKUPNO lokacijski pristup	2.308	2.279	-1%
UKUPNO tržišni pristup	703	723	3%

Slika 38. Emisije iz Opsega 2

Opseg 3 – Lanac opskrbe

Finine usluge su digitalne usluge te je dobavljački lanac manji u odnosu na neka druga poduzeća koja nabavljaju sirovine, sastojke, ambalažu i slično. U 2023. godini Fina nije mjerila niti procjenjivala količinu emisija opsega 3, ali u 2024. godini namjerava provesti postupak dubinske analize kako bi procijenila emisije opsega 3 te o tome izvjestila.

Ukupne emisije – Opseg 1 i Opseg 2

Opseg 1			
Emisija CO ₂ e (t)	2022.	2023.	2023./2022.
Nepokretni izvori	1.442	1.573	9%
Pokretni izvori	265	216	-19%
Fugitivni izvori	273	273	0%
UKUPNO	1.979	2.061	4%

Opseg 2			
Emisija CO ₂ e (t)	2022.	2023.	2023./2022.
Električna energija	1.605	1.556	-3%
Toplina	703	723	3%
UKUPNO lokacijski pristup	2.308	2.279	-1%
UKUPNO tržišni pristup	703	723	3%

Opseg 1 + Opseg 2			
Emisija CO ₂ e (t)	2022.	2023.	2023./2022.
Ukupno lokacijski pristup	4.287	4.341	1%
Ukupno tržišni pristup	2.683	2.784	4%

Slika 39. Emisije Opsega 1 i Opsega 2

Intenzitet stakleničkih plinova na temelju neto prihoda

Energetski intenzitet emisija stakleničkih plinova na temelju neto prihoda Fina nije obvezna računati obzirom da njene djelatnosti ne spadaju u one koji značajno utječu na klimu sukladno Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2022/1288. To dokazuje i činjenica da je energetski intenzitet emisija stakleničkih plinova na temelju neto prihoda za 2023. godinu iznosio kako je navedeno u nastavku.

Intenzitet stakleničkih plinova po neto prihodu	2022.	2023.	2023./2022.
Ukupne emisije CO ₂ e (t) po neto prihodu € - lokacijski pristup	0,0000365	0,0000370	1,2%
Ukupne emisije CO ₂ e (t) po neto prihodu € - tržišni pristup	0,0000229	0,0000229	0,0%

Slika 40. Intenzitet stakleničkih plinova

3.2.3. Onečišćenje

Iako Finine usluge možemo okarakterizirati kao digitalne koje generalno nemaju utjecaj na onečišćenje zraka, vode ili tla, moramo ih sagledati iz šireg aspekta. Fina raspolaže sa 108 vozila i 145 nekretnina koje su opremljene uređajima za grijanje i hlađenje. Dalje, u pozadini Finih digitalnih usluga stoji razmjena i obrada velikih količina podatka kroz podatkovne centre koji, iako su projektirani po suvremenim standardima, podrazumijevaju kontinuirani rad i učinkovite sustave hlađenja. Sve navedeno dovodi do emisija onečišćujućih tvari u zrak. Dakle, u ovom standardu Fina se pronalazi u **podtemi onečišćenja zraka**.

3.2.3.1. Politike povezane s onečišćenjem

Kako bi se smanjila negativan utjecaj stakleničkih plinova na okoliš i ozonski omotač, Fina provodi politiku redovnih servisa rashladnih uređaja te ispituje njihovo propuštanje putem ovlaštenih servisera.

3.2.3.2. Mjere i resursi povezani s onečišćenjem

Kako bi smanjila emisija tvari koje onečišćuje zrak Fina u svom poslovanju teži zamjeni dotrajalih sustava hlađenja i grijanja. Novi sustavi grijanja i hlađenja doprinose manjem stupnju emisije onečišćenja što uvjetuje kvalitetu zraka. Kvalitetu zraka određuje vrsta i koncentracija onečišćenja u njemu, što se utvrđuje mjerenjima čestica, SO_x, NO_x i CO, a u industrijskim područjima i organskih tvari, teških metala i dr. U 2023. godini pokrenuti su postupci nabave radova na modernizaciji dijelova ili cijelih sustava grijanja i hlađenja na četiri lokacije što doprinosi uštedi energije, ali i smanjenju emisija štetnih tvari u zrak.

3.2.3.3. Ciljne vrijednosti povezane s onečišćenjem

Do 2030. godine, zamjenom klimatizacijskih sustava planiraju se smanjiti fuge emisije za 10%.

3.2.3.4. Onečišćenja zraka, vode i tla

U nastavku su navedene emisije onečišćujućih tvari u zrak, međutim, bitno je naglasiti da je njihova emisija preračunata u t CO₂ koristeći potencijale globalnog zatopljenja za razdoblje od 100 godina, preuzete iz 5. IPCC izvješća, te je već izražena u skladu s ESRS-om E1 – Klimatske promjene u okviru izračuna stakleničkih plinova iz nepokretnih, pokretnih i fuge izvora, odnosno Opsegu 1. Do fuge emisija hidrofloreugljika (HFC) dolazi emisijom radnih tvari iz rashladnih sustava.

Opsezi	Izvori emisija	Emisije stakleničkih plinova							Ukupno (t CO ₂ e)
		CO ₂ (t CO ₂ e)	CH ₄ (t CO ₂ e)	N ₂ O (t CO ₂ e)	HFC (t CO ₂ e)	PFC (t CO ₂ e)	SF ₆ (t CO ₂ e)	Ostali plinovi (t CO ₂ e)	
	Direktne emisije iz nepokretnih izvora izgaranja	1.569,88	1,28	1,83	0,00	0,00	0,00	0,00	1.572,98
	Direktne emisije iz pokretnih izvora izgaranja	212,16	0,33	2,96	0,00	0,00	0,00	0,00	215,45
	Direktne fuge emisije	0,00	0,00	0,00	272,55	0,00	0,00	0,00	272,55
	Opseg 1	1.782,03	1,62	4,79	272,55	0,00	0,00	0,00	2.060,99

Slika 41. Onečišćenja u zrak za 2023. godinu temeljem tržišnog principa

3.2.4. Korištenje resursa i kružno gospodarstvo

Otpad

U ovom standardu Fina se prepoznala u podtemi otpada dok ostale teme nisu relevantne za Finu obzirom na njene proizvode i usluge.

3.2.4.1. Politike povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

Fina je uskladila svoje poslovanje sa zakonima i propisima iz područja zaštite okoliša. Sukladno Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (NN 3/22) Fina je obvezna dostaviti podatke o otpadu elektroničkim putem u Registar onečišćavanja okoliša (ROO). Putem ROO Fina dostavlja obrazac PI-2 za svaku organizacijsku jedinicu koja prelazi pragove količine otpada te obrazac NO (Nastanak otpada) za svaku organizacijsku jedinicu u kojoj je došlo do nastanka i/ili prijenosa izvan mjesta nastanka.

Odlaganje i zbrinjavanje otpada, dalje je propisano internim aktima kao što su Procedura gospodarenja otpadom, Radna uputa za zbrinjavanje opasnog otpada te Radna uputa za zbrinjavanje neopasnog otpada. Strategija gospodarenja otpadom usmjerena je na smanjenje ukupnog proizvedenog otpada, recikliranje otpada i minimiziranja izravnog odlaganja na odlagalištima.

3.2.4.2. Mjere i resursi povezani s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

Kao predvodnici digitalizacije poslovanja i društva, Fina je svjesna potrebe za boljim i učinkovitijim korištenjem resursa. Stoga je jedna od mjera poduzeta za sprječavanje stvaranja otpada u početnom dijelu lanca vrijednosti poduzeća smanjenje potrošnje papira korištenog za ispis u odnosu na početak provedbe Strategije digitalne transformacije. Unatoč tome što je vidljiva tendencija pada broja ispisanih stranica kroz godine (11% manje u odnosu na godinu prije) i dalje govorimo o 19,3 milijuna stranica papira utrošenih prilikom ispisa. Najveći dio ispisa odnosi se na poslove provedbe ovrhe na novčanih sredstvima. Neke od mjera kojima se želi utjecati na smanjenje potrošnje papira jesu digitalizacija procesa, podsjetnici zaposlenicima na ispisivanje samo nužne dokumentacije, na obostrani ispis, slanje dokumentacije putem elektroničke pošte te korištenje drugih digitalnih rješenja i načina za pohranu dokumentacije.

3.2.4.3. Ciljne vrijednosti povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

Smanjenje količina otpadnog papira provodi se kroz digitalizaciju poslovnih procesa koja je okosnica Finine Strategije digitalne transformacije. Ciljna vrijednost koju Fina želi dostići jest smanjenje papira utrošenog na ispis dokumentacije za 5% u odnosu na početak provedbe Strategije.

3.2.4.4. Priljev resursa

Obzirom na strukturu Fininih usluga teme poput priljeva resursa vezanih za ambalažu odnosno materijala i sirovina za ambalažu Fini nisu značajne. Obzirom da su Finine usluge uglavnom digitalne Fina ne koristi tehničke i biološke materijale u svom proizvodnom procesu.

3.2.4.5. Odljev resursa

Fina već dugi niz godina primjenjuje politiku smanjenja i sortiranja otpada s ciljem minimiziranja izravnog odlaganja na odlagalištima. Zbrinjavanje otpada Fina provodi putem ovlaštenih tvrtki koje posjeduju dozvolu Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, o čemu vodi ONTO zapisnik (očevidnik o nastanku otpada).

Fina je ukupno u 2023. godini prikupila i zbrinula **125 tona otpada** strukture kako je navedeno u tablici što je 6% manje nego prethodne godine.

VRSTA OTPADA u tonama	2022.	2023.	2023./2022.
OPASNI OTPAD	6,978	4,658	-33%
Elektronički otpad	6,37	4,25	-33%
Flourescentne žarulje	0,36	0,06	-83%
Otpadni toneri	0,05	0,33	533%
Baterije i akumulatori	0,001	0,004	300%
Odbačena oprema	0,06	0,004	-93%
Fiksiri	0,06	0,004	-93%
Razvijači	0,06	0,004	-93%
Nečista ambalaža	0,02	0,004	-76%
NEOPASNI OTPAD	125,73	120,26	-4%
Papir i karton	95,75	92,45	-3%
Ambalaža od papira i kartona	2,80	0,00	-100%
Glomazni otpad	25,27	25,99	3%
Metali		0,14	
Ambalaža od plastike	1,35	1,30	-4%
Otpadne gume	0,36	0,03	-92%
Malá oprema IT, oprema za TK	0,20	0,36	78%
UKUPNO	132,70	124,92	-6%

Slika 42. Otpad po vrstama

Ranijih godina kao dio opasnog otpada u značajnim količinama bio je zastupljen elektronički otpad, međutim kontinuirano podizanje svijesti i odgovornosti koje za cilj ima sprječavanje stvaranja otpada dovelo je do donacija starije informatičke opreme čime smo uspjeli doprinijeti smanjenju elektroničkog otpada.

Prelaskom na nove tehnologije i nove procese rada nekadašnje razvijanje filmova u procesu mikrofilmiranja (za koje su se koristile kemikalije i otopine kao što su fiksir i razvijač) u današnjoj naprednoj tehnologiji skoro da ne postoje. U Fini je još na samo jednoj lokaciji, u podružnici Pula, prisutno korištenje razvijača i fiksira u malim količinama.

3.3. Informacije o socijalnim pitanjima

3.3.1. Vlastita radna snaga

S obzirom da je Fina poslodavac za **2.465** zaposlenika jasno je kako su oni temeljni kapital i pokretačka snaga cjelokupnog poslovanja. Spoj tradicionalnih usluga i modernih tehnologija spaja ljude različitih profila u Finin kolektiv, a ulaganjem u razvoj i provođenjem brojnih aktivnosti Fina svakodnevno stvara radno okruženje koje će poticati osobni i profesionalni rast svakog pojedinca te kolektiva u cjelini. Za sve sadašnje i buduće zaposlenike, osim stabilne plaće i poticaja za dodatni angažman, Fina omogućuje daljnje usavršavanje i razvoj putem raznih programa edukacija. Zaposlenicima osigurava rad na izazovnim projektima od nacionalnog značaja na suvremenim tehnologijama te suradnju s vrhunskim stručnjacima iz različitih područja u multidisciplinarnim timovima. Kako bi se još više povećala radna fleksibilnost radnicima je omogućen i rad na daljinu te mnoge financijske i druge pogodnosti čime Fina postiže uravnoteženost privatnog i poslovnog života svojih zaposlenika.

3.3.1.1. Politike povezane s vlastitom radnom snagom

Pravilnik o zaštiti dostojanstva i zaštita od diskriminacije

Pravilnikom o zaštiti dostojanstva i zaštiti od diskriminacije radnika Fina štiti dostojanstvo radnika za vrijeme obavljanja posla od postupanja nadređenih, suradnika i osoba s kojima radnik redovito dolazi u doticaj prilikom obavljanja svojih poslova, ako je takvo postupanje neželjeno i u suprotnosti s posebnim zakonima. Navedenim pravilnikom utvrđeni su postupci i mjere za sprječavanje uznemiravanja uzrokovanog zbog rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovinskog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentaciji, a koje uzrokuje strah, neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje. Sukladno navedenom pravilniku, imenovani su Povjerenici za zaštitu dostojanstva radnika te su njihova imena i prezimena, adrese, broj službenog telefona, adrese elektroničke pošte objavljene na internet stranicama Fine.

Etički kodeks

Kodeksom ponašanja zaposlenika Fine reguliran je odnos prema klijentima, odnos prema radu, međusobno ponašanje zaposlenika, odnos prema imovini Fine te briga za okoliš. Etički kodeks detaljnije je opisan u dijelu 3.4.1. Poslovno ponašanje.

Kolektivni ugovor

Zaštita prava radnika u Fini propisana je Kolektivnim ugovorom kojim su obuhvaćeni svi radnici, a koji je sklopljen sa Nezavisnim sindikatom Solidarnost. Kolektivnim ugovorom uređuju se pitanja iz radnog odnosa sa Zakonom o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23) i drugim propisima s područja radnog prava, kao i ratificiranim konvencijama Međunarodne organizacije rada koja uključuju radna prava. Kolektivnim ugovorom utvrđeno je da su posebno osjetljive

skupine kojima je poslodavac obvezan osigurati posebnu zaštitu na radu maloljetni radnici, trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile, radnice koje doje, radnici oboljeli od profesionalne bolesti te radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.

Temeljem Kolektivnog ugovora Finini radnici imaju sljedeće beneficije: sistematski pregled, godišnji odmor dulji od utvrđenog Zakonom o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23), kolektivno osiguranje od nezgoda, plaćeni dopust (sklapanje braka, rođenje djeteta, selidbe, smrti u obitelji), slobodni dan (prenatalni pregled, darivanja krvi), jednokratnu novčanu pomoć, regres, dar u naravi za Uskrs, božićnicu, uplatu u dobrovoljnu mirovinsku štednju, dar djeci do starosti 15 godina.

S obzirom da Fina nema radničko vijeće, Sindikalni povjerenik preuzima sva prava i obveze radničkog vijeća koje za njega proizlaze iz Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23). Radnik može zahtijevati zaštitu povrijeđenog prava iz radnog odnosa pred Poslodavcem u roku od 15 dana od dana dostave odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo ili od dana saznanja za povredu prava.

Fina primjenjuje sve zakonske odredbe, a trgovina ljudima, prisilni i dječji rad su zabranjeni Zakonom o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23) i Ustavom Republike Hrvatske (56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14).

U svojoj organizaciji Fina ima funkciju koja brine o usklađenosti poslovanja sa Zakonom o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23) i pravima Europske unije i drugim međunarodno priznatim instrumentima.

Sprječavanje nezgoda na radu

Sukladno Zakonu o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18) provode se procjene rizika, osposobljenosti radnika za rad na siguran način. Stručnjaci zaštite na radu provode kontinuirana osposobljavanja radnika i ovlaštenika poslodavca za rad na siguran način. Temeljni dokument za provođenje mjera zaštite na radu je Procjena rizika koja propisuje mjere sigurnosti koje se odnose na određena radna mjesta za koja je poslodavac obvezan osigurati osobna zaštitna sredstva. Odbor zaštite na radu kao savjetodavno tijelo za unaprjeđivanje zaštite na radu nalazi se svakih šest mjeseci, a članovi i doktori medicine rada raspravljaju o provedenim mjerama zaštite na radu o čemu informiraju Upravu Fine.

3.3.1.2. Postupci za suradnju s vlastitom radnom snagom i predstavnicima radnika

Organizacija rada i poslovanja te izvršavanje poslova i radnih zadataka u svim organizacijskim jedinicama obavlja se preko linija rukovođenja subordinacijom i koordinacijom. Koordinacija rada obavlja se putem stručnih konzultacija, dogovora i suradnje na svim razinama. U koordinaciji sudjeluju rukovoditelji pojedinih organizacijskih jedinica, stručnjaci ili eksperti za pojedine poslove te neposredni izvršitelji kad se radi o poslovima pojedinog radnog mjesta ili izvršenja zadatka.

Nadalje, Sindikat kao predstavnik radnika djeluje savjetovanjem i suodlučivanjem u donošenju općih akta koji su važni za gospodarska i socijalna pitanja radnika na način da se nacrtu odluke dostavlja na očitovanje s rokom od 15 dana.

3.3.1.3. Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima vlastita radna snaga može izraziti zabrinutost

Mehanizmi obeštećenja u slučaju kršenja ljudskih prava definirani su **Pravilnikom o zaštiti dostojanstva i zaštiti od diskriminacije radnika**. Ista se sastoji od sljedećih koraka:

- Pritužba se Povjereniku podnosi u pisanom obliku ili usmeno, u kojem slučaju Povjerenik sastavlja pisanu bilješku koju potpisuje radnik koji pritužbu podnosi. Ukoliko se pritužba podnosi u pisanom obliku, na pismenu se obavezno mora naznačiti da je namijenjeno Povjereniku za zaštitu dostojanstva radnika te da se radi o povjerljivim podacima;
- Povjerenik je o primljenoj pritužbi dužan obavijestiti predsjednika Uprave odnosno direktora regionalnog centra u roku od 48 sati od zaprimanja pritužbe;
- Pokreće se postupak utvrđivanja opravdanosti optužbe.

3.3.1.4. Poduzimanje mjera za značajne učinke na vlastitu radnu snagu, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s vlastitom radnom snagom te djelotvornost tih mjera

Fina je svjesna da su mjere koje mogu donijeti dugoročne benefite u dijelu upravljanja ljudskim kapitalom usmjerene na privlačenje, zadržavanje i obrazovanje vlastite radne snage. Sve izazovnije okruženje svjedoči nedostatku adekvatne radne snage i predstavlja probleme pri zapošljavanju i kasnijem zadržavanju potrebnih stručnjaka za određena radna mjesta. Kako bi se prilagodila takvim uvjetima, Fina je u izvještajnoj godini radila na novom sustavu plaća koji bi kao rezultat trebao privući nove i zadržati postojeće zaposlenike, a također je poticala ulaganje u zaposlenike kroz edukacije, seminare i stručna usavršavanja.

3.3.1.5. Ciljne vrijednosti povezane s upravljanjem značajnim negativnim učincima, poticanjem pozitivnih učinaka i upravljanjem značajnim rizicima i prilikama

Ciljne vrijednosti povezane s vlastitom radnom snagom usmjerene su na uvođenje novog sustava plaća koji bi rezultirao postizanjem dogovora o uvođenju novog stimulativnijeg sustava plaća kojim bi se napustio bodovni sustav i uveo sustav platnih razreda s definiranim rasponima osnovne plaće za svako radno mjesto te uvođenje sustava upravljanja kvalitetom izvedbe koji će se temeljiti na valorizaciji i nagrađivanju rada svakog radnika uvažavajući kompleksnost posla i tržišnu vrijednost poslova u istim ili sličnim industrijama.

Također, u cilju privlačenja novih i zadržavanja postojećih radnika Fina će nastojati razvijati karijerne puteve svojeg osoblja kroz edukacije i profesionalno obrazovanje. Cilj je povećati broj zaposlenika koji će sudjelovati na edukacijama, seminarima i drugim oblicima školovanja iz različitih područja koja predstavljaju točke interesa pojedinaca te posljedično povećati prosječan broj sati edukacija po osobi.

3.3.1.6. Obilježja zaposlenika poduzeća

Fina je na dan 31. prosinca 2023. godine imala 2.465 zaposlenika što je 4% manje u odnosu na isti dan 2022. godine. Od ukupnog broja radnika Fine 98% čine radnici zaposleni na neodređeno vrijeme. Prosječan broj zaposlenih u Fini u 2023. godini bio je 2.492.

Svi podaci kojima se opisuju obilježja zaposlenika poduzeća iskazana su kroz broj zaposlenika, odnosno u obliku prosječne vrijednosti za cijelo izvještajno razdoblje.

Udio žena među zaposlenicima s visokim obrazovanjem, s titulom magistra ili doktora znanosti iznosi 70%. Udio muških radnika s VSS/VŠS u ukupnom broju muških radnika iznosi 68%, a kod žena 52%.

	2022.	2023.
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIKA	2.558	2.465
PO SPOLU		
Muškarci	628	607
Žene	1.930	1.858
PO STRUČNOJ SPREMI		
VSS	944	943
Muškarci	296	285
Žene	648	658
VŠSS	445	441
Muškarci	127	128
Žene	318	313
SSS	1.148	1.064
Muškarci	198	187
Žene	950	877
NSS, KV, NKV	21	17
Muškarci	7	7
Žene	14	10
PO VRSTI ZAPOSLENJA		
ODREĐENO		
Muškarci	18	17
Žene	27	27
NEODREĐENO		
Muškarci	610	590
Žene	1903	1831

Slika 43. Struktura zaposlenika

U 2023. godini Fina bilježi manju stopu fluktuacije u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa fluktuacije izražena je kao omjer ukupnog broja odlaska zaposlenika i ukupnog broja zaposlenih te za 2023. godinu iznosi **10%** što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Stopa fluktuacije rezultat je odlaska radnika zbog kolektivnog zbrinjavanja, odlaska radnika u mirovinu, odlaska zbog zdravstvenih te osobnih razloga.

STOPA FLUKTUACIJE	2022.	2023.
Broj zaposlenih	2.558	2.465
Broj novozaposlenih	105	161
Broj odlazaka	356	254
% fluktuacije	13%	10%

Slika 44. Fluktuacija zaposlenika

3.3.1.7. Obilježja radnika poduzeća koji nisu u radnom odnosu

Fina u izvještajnom razdoblju nije koristila usluge samozaposlenih osoba niti usluge radnika koje pružaju poduzeća koja se bave djelatnostima zapošljavanja.

3.3.1.8. Obuhvat kolektivnog pregovaranja i socijalni dijalog

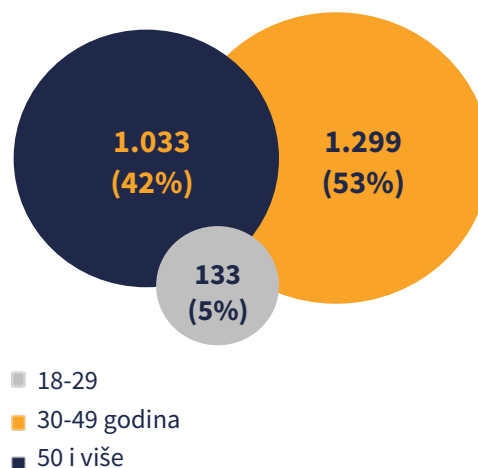
Prava i obveze definirane Kolektivnim ugovorom obuhvaćaju sve radnike Fine neovisno o članstvu radnika u Sindikatu koji zastupa prava radnika pred poslodavcem.

Prije donošenja odluke važne za položaj radnika, Fina mora zatražiti prethodnu suglasnost odnosno savjetovati se sa Sindikatom u skladu s odredbama Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23).

U skladu sa Statutom Fina vodi pregovore i sklapa kolektivni ugovor sa Sindikatom uz suglasnost Nadzornog odbora. Pregovori o sklapanju novog ili obnovi važećeg kolektivnog ugovora započinju na prijedlog Fine ili Sindikata najkasnije šest mjeseci prije njegova isteka. Uprava Fine radi što učinkovitije organizacije osniva pregovarački odbor koji sa Sindikatom sklapa Protokol o pravilima Kolektivnog pregovaranja kojim se uređuju postupak i etape pregovora koji prethode sklapanju kolektivnog ugovora.

3.3.1.9. Pokazatelji raznolikosti

Struktura zaposlenih radnika prema dobi ukazuje da najveći broj radnika, odnosno 22%, čine radnici između 30 i 49 godina života (53%). Fina podržava načelo zabrane dječjeg rada i ne zapošljava osobe mlađe od 18 godina.

Slika 45. Dobna struktura zaposlenika

Rukovodeće funkcije u Fini sastoje se od visokog, srednjeg i nižeg menadžmenta te ih je ukupno u 2023. godini bilo 286. Najvišu rukovodeću razinu čine direktori sektora, a sastavljena je od 44% žena te 56% muškaraca. Od 57 menadžera srednjeg menadžmenta 54% čine žene, dok je u nižem menadžmentu zastupljenost žena 77%. Na rukovodećim pozicijama je zaposleno ukupno 205 žena, što čini 72% ukupnog broja svih zaposlenih na rukovodećim pozicijama.

	2022.	2023.
RUKOVODEĆE POZICIJE	285	286
Muškarci	79	81
Žene	206	205
Visoki menadžment	9	9
Muškarci	5	5
Žene	4	4
Srednji menadžment	58	57
Muškarci	27	26
Žene	31	31
Niži menadžment	218	220
Muškarci	47	50
Žene	171	170

Slika 46. Spolna raznolikost zaposlenika na rukovodećim pozicijama

3.3.1.10. Odgovarajuće plaće

Materijalna tema: Pravedan sustav plaća i ostalih materijalnih prava

Uz privlačenje, razvoj i zadržavanje zaposlenika te razvoj potrebnih vještina, ključni izazovi za Finu su pravovremeno i kvalitetno upravljanje ljudskim potencijalima. Fina se u okviru krovne strategije fokusirala na rješavanje ključnih problema ljudskog kapitala koji se identificiraju u područjima vezanim u pravedan sustav plaća i ostalih materijalnih prava radnika. Jedan od strateških ciljeva je osigurati radnicima kompetitivne plaće u odnosu na industriju i okruženje, kao i ostale materijalne i nematerijalne uvjete rada, odnosno pridonijeti ekonomskom blagostanju zaposlenika. Fina radi na uvođenju formalanog sustava evaluacije uspješnosti rada zaposlenika te ista trenutno nije izravno povezana sa sustavom nagrađivanja. Sukladno Strategiji digitalne transformacije Fine i prateće podstrategije upravljanja ljudskim potencijalima za razdoblje do 2025. godine, tijekom 2022. godine pokrenute su aktivnosti nužne za pripremu novog sustava plaća i Programa razvoja zaposlenika, a u 2023. godini započeo je prvi pilot projekt u okviru programa uvođenja Sustava upravljanja radnim učinkom.

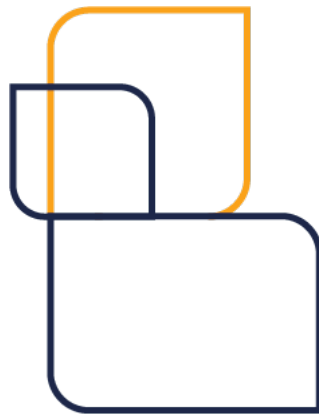
Svi zaposlenici Fine primaju odgovarajuću plaću u skladu s primjenjivim referentnim vrijednostima boda prema važećoj sistematizaciji radnih mjesta definiranih Kolektivnim ugovorom i Katalogom radnih mjesta. Najniža pojedinačno isplaćena plaća u Fini nije prelazila granicu minimalno propisane plaće za RH, a koja je za godinu 2023. iznosila 700 eura bruto.

3.3.1.11. Socijalna zaštita

Radnici Fine su obuhvaćeni socijalnom zaštitom u okviru pogodnosti definiranih Kolektivnim ugovorom koje nudi poduzeće, a odnose se na plaćeni dopust ili pružanja jednokratne novčane pomoći uslijed nastupanja velikih životnih događaja poput bolesti, ozljede na radu i stečenog invaliditeta, roditeljskog dopusta ili umirovljenja.

3.3.1.12. Osobe s invaliditetom

Fina njeguje praksu jednakog postupanja i različitosti na radnom mjestu. Posebno se to odnosi na podržavanje zapošljavanja osoba s invaliditetom. Na dan 31.12.2023. Fina je zapošljavala 70 osoba s različitom vrstom i stupnjem invaliditeta. Poslovi Fine su izrazito široki što omogućuje zapošljavanje osoba s invaliditetom u različitim područjima. Kolektivnim ugovorom predviđeno je uvećanje odnosno dodatni dani godišnjeg odmora za osobe kojima je utvrđen invaliditet, uključujući roditelje djece s utvrđenim invaliditetom i smetnjama u razvoju. Osoba s invaliditetom ima za svaku kalendarsku godinu pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje pet tjedana.

3.3.1.13. Pokazatelji osposobljavanja i razvoja vještina

Materijalna tema: Privlačenje, razvoj i zadržavanje zaposlenika

Fina, svjesna da uspješna realizacija strateške vizije ovisi o sposobnosti kontinuiranog jačanja organizacije, želi motivirane i angažirane djelatnike koji svojim znanjem, idejama i novim pristupima mogu doprinijeti rastu poslovanja i izgradnji Fine kao organizacije koja je poželjno mjesto za rad i dugoročan profesionalan razvoj.

Fina je kroz krovnu strategiju, u dijelu transformacije operativnog modela, strateški važnim identificirala rješavanje ključnih problema ljudskog kapitala. Prije svega to se odnosi na zadržavanje postojećih, razvoj i privlačenje novih talentiranih pojedinaca, osiguranje te razvoj potrebnih razina sposobnosti, kao i potrebu unaprjeđenja postojeće razine produktivnosti za realizaciju strateških i poslovnih ciljeva. Kao važan izazov prepoznata je potreba proaktivnijeg zapošljavanja visokoobrazovane radne snage u svim područjima (posebno u IT-u) te nadopune i dijelom prilagodbe (dobne) strukture kadra.

Niz predviđenih mjera uključuju uvođenje novih mehanizama kojima bi se osigurala veća motiviranost i angažiranost pojedinaca i ponudio bolji model razvoja karijernih putova s jedne strane te onih mehanizama kojima se strateški nastoji adresirati nužnost kontinuirane nadogradnje i stjecanja novih znanja s druge strane.

Obzirom na tržišnu dinamiku te zahtjeve u pogledu tehnološkog napretka izazov se ogleda u potrebi za unaprjeđenjem znanja i stjecanjem novih (soft i hard) vještina, uključujući napredne i deficitarne digitalne vještine, razvoj sposobnosti agilnog načina rada, nova poslovna znanja postojećih zaposlenika te liderske vještine za novo poslovno okruženje. Za Finu općeniti izazov predstavlja nizak prosječan broj zaposlenika i broj sati (provjera) pohađanja edukacije zaposlenika te je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se djelatnike potaknulo na cjeloživotno obrazovanje. Ovaj zahtjev dodatno je naglašen u uvjetima povećanog odljeva zaposlenika koji se događa u okruženju povećane potražnje za radnom snagom, kao i za ekspertizom u dijelu suvremenih tehnologija, a postojeće (strateške) inicijative potrebno je ojačati dodatnim i integriranim pristupom održivom razvoju.

Prosječan broj sati edukacije po zaposleniku za 2023. godinu iznosio je 9,29 sati, od čega je prosječan broj sati obuke za muškarce iznosio 12,85 sati, a za žene 8,13 sati.

U 2023. godini Fina nije imala formalan sustav analize uspješnosti i profesionalnog razvoja zaposlenika. Upravljanje radnim učinkom uvesti će se nakon implementiranja novog sustava plaća.

Znanja i vještine iz područja održivosti u Fini

Fina prepoznaje važnost posjedovanja odgovarajućih znanja i iskorištavanja novih prilika za stjecanje kompetencija vezanih uz pitanje održivosti, kako u pogledu integracije istih u svakodnevno poslovanje, tako i u pogledu upravljanja ESG aspektima poslovanja. Obzirom da su pojedine teme vezane uz održivost prisutne u Fininom poslovanju i procesima već duži niz godina, Uprava, rukovoditelji i određeni krug djelatnika organizacijskih jedinica na specijaliziranim funkcijama posjeduju stručno znanje vezano uz održivost stečeno kroz profesionalno iskustvo, konferencije, okrugle stolove i edukacije. Edukacije o određenim temama, primjerice okolišnim, društvenim, ali isto tako i temama vezanim uz sigurnost podataka, su duži niz godina prisutne i u sustavu internih edukacija.

Tijekom 2023. godine Fina je posebnu pozornost posvetila dodatnim specijaliziranim stručnim edukacijama djelatnika iz područja održivosti na svim razinama, a s ciljem nadogradnje postojećih ili stjecanja novih ili specifičnih znanja i kompetencija potrebnih za šire razumijevanje važnosti pitanja održivosti uključivši i prepoznavanje zahtjeva vezanih uz novu i nadolazeću regulativu i međunarodne standarde (poput EU Taksonomije, CSRD regulative i ESRS standarda i dr.). Pohađanjem edukacija ujedno je osiguran i pristup mreži stručnih znanja i najboljih praksi te razmjeni iskustava s drugim poslovnim subjektima. Tijekom 2023. godine djelatnici Fine su nazočili na više od 20 različitih edukacija, strateških radionica i akademija iz područja održivosti.

Fina je aktivan član niza domaćih i nacionalnih strukovnih udruženja i institucija putem kojih pridonosi stručnom i znanstvenom razvoju internih i vanjskih procesa zastupajući interese struke i svojih dionika. U 2023. godini Fina je postala članica Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (HR PSOR). HR PSOR je nezavisna udruga privatnog sektora osnovana od strane vodećih gospodarstvenici Hrvatske kako bi poticali održivi razvoj u gospodarstvu i zastupali gospodarstvo u održivom razvoju. U okviru članstva za Finu je, uz redovite edukacije, osiguran i pristup vrijednom stručnom znanju kroz partnerstva s vanjskim stručnjacima i savjetnicima sa specijaliziranim stručnim znanjima i dugogodišnjim iskustvom te uvidima

u najbolje prakse iz područja održivosti, a koja doprinose jačanju postojećih Fininih kapaciteta i definiranju planova pružanjem stručnih smjernica kroz donošenje informiranijih odluka. S tim u svezi u 2023. godini Fina je po prvi puta sudjelovala u ocjeni primjene vlastitih održivih poslovnih praksi kroz popunjavanje HRIO upitnika. Hrvatski indeks održivosti (HRIO) je rejting kojim se mjeri razina održivosti odnosno metodologija kojom se ocjenjuju poslovne prakse u šest područja - održivo korporativno upravljanje, radna okolina, upravljanje okolišem, odnosi sa zajednicom, ljudska prava, dječja prava). Temeljem rezultata utvrđeni su prostori za poboljšanje koji su integrirani u analizu dvostruke značajnosti, te ciljeve i aktivnosti za buduće razdoblje.

3.3.1.14. Pokazatelji zdravlja i sigurnosti

Materijalna tema: Zdravlje, sigurnost i dobrobit zaposlenika

Fina je u dijelu svoje krovne Strategije definirala osiguravanje visoke razine zaštite radnih i socijalnih prava, brigu oko radnih uvjeta, sigurnosti i zaštite zaposlenika.

Fina provodi mjere zaštite na radu sukladno Zakonu o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18). Temeljni dokument za provođenje mjera zaštite na radu je Pravilnik o zaštiti na radu koji propisuje rizike i mjere sigurnosti koje se odnose na određena radna mjesta za koja je poslodavac obavezan osigurati osobna zaštitna sredstva te se identificiraju mjesta s posebnim uvjetima rada.

Fina provodi niz osposobljavanja radnika, od pružanja prve pomoći do rada na siguran način. Kolektivnim ugovorom omogućeni su dodatni dani godišnjeg odmora za uvjete rada (rad sa strankama, smjenski rad, noćni rad, tjelesni rad i dr.), dobrovoljno darivanje krvi i dr.

Prepoznate su i osjetljive skupine kojima je poslodavac obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu, uključivo, trudne radnice, radnike oboljele od profesionalne bolesti, radnike sa smanjenom radnom sposobnosti i dr. Također, važnost zdravlja prepoznata je u nizu drugih aspekata, uključujući prevenciju stresa na radnom mjestu kroz rad psihološkog savjetovišta, intraweb stranicu i interaktivno-edukativne sadržaje i dr.

Od ukupno 24 ozljede polovica se dogodila na redovnom putu od mjesta stanovanja do stalnog mjesta rada i obrnuto. Na navedene ozljede poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći unatoč svim mjerama provođenja zaštite na radu u Fini. U Fini nisu zabilježeni smrtni slučajevi kao posljedica ozljeda na radu, a također niti kao posljedica lošeg zdravlja na radu.

Izgubljeno radno vrijeme	2022.	2023.	2023./2022.
Broj radnih sati	8.736	8.408	-3,75%
Broj radnih dana	1.092	1.051	-3,75%
	2022.	2023.	2023./2022.
Broj ozljeda na radu	26	24	-7,69%

Slika 47. Broj ozljeda i izgubljeno radno vrijeme

Najviše je radnih sati izgubljeno zbog ozljeda nastalih na redovnom putu od mjesta stanovanja do stalnog mjesta rada i obrnuto (4.752 radna sata, odnosno 594 radna dana). Ostali izgubljeni radni sati posljedica su ozljeda nastalih na mjestu obavljanja poslova (2.096 radnih sati, odnosno 262 radna dana) te na drugom mjestu prilikom obavljanja radnih zadataka (1.560 radnih sati, odnosno 195 radnih dana).

Važno je napomenuti da je, uslijed ozljeda na radu nastalih 2022. godine, u 2023. godini izgubljeno dodatnih 5.888 radnih sati, odnosno 736 radnih dana, kao rezultat nastavka bolovanja iz 2022. godine.

Kao dio brige o dobrobiti svojih zaposlenika Fina je u 2023. godini organizirala prošireni sistematski pregled koji po medicinskoj indikaciji sistematskog pregleda sadrži dodatne preglede liječnika specijalista i dijagnostičkih pretraga. Sistematski pregledi su utemeljeni na Kolektivnom ugovoru te se o istima provodi savjetovanje s predstavnicima radnika i medicinom rada kako bi se utvrdile vrste i broj pregleda.

3.3.1.15. Pokazatelji ravnoteže između poslovnog i privatnog života

Ravnoteža između privatnog i poslovnog života zaposlenika prepoznata je kao jedan od važnih kriterija zadovoljstva zaposlenika, ali i odabira poslodavca prilikom zapošljavanja, a Fina u sklopu Kolektivnog ugovora nudi niz pogodnosti kao što su fleksibilno radno vrijeme, plaćeni (roditeljski) dopust i novčanu pomoć za žene i muškarce kod rođenja ili posvojenja djeteta, po potrebi rad na daljinu radnicima radi njege djece, veći broj slobodnih dana za rođenje djeteta od definiranih Zakonom o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23), dodatne dane godišnjeg odmora za roditelje ili posvojitelje djeteta u dobi do 15 godina, pravo na slobodne dane za prenatalne preglede. Predviđena je i mogućnost ostvarivanja prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta.

Aktivnosti i poslovne procese vezane za poštivanje ljudskih prava Fina je uredila Kodeksom ponašanja te Pravilnikom o zaštiti dostojanstva i zaštiti od diskriminacije radnika u kojem su definirani i mehanizmi obeštećenja u slučaju kršenja ljudskih prava.

Svi radnici Fine imaju pravo na dopust zbog obiteljskih razloga i to temeljem Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23) i temeljem Kolektivnog ugovora, a koji podrazumijeva dopust radi njege člana obitelji, porodiljni, očinski i roditeljski dopust, dopust prilikom rođenja i posvojenja djeteta, u slučajevima smrti užitih članova obitelji ili teške bolesti istih.

Broj radnika koji je koristio plaćeni dopust	
Muškarci	130
Žene	656
UKUPNO	786

Slika 48. Broj radnika koji je koristio plaćeni dopust

Od ukupnog broja zaposlenika koji je koristio obiteljski (786) dopust 17% se odnosi na muškarce, a 83% na žene. U odnosu na ukupan broj zaposlenika Fine (2.465) obiteljski dopust je koristilo 5% muškaraca i 27% žena.

3.3.1.16. Pokazatelji naknada (razlika u plaćama i ukupna naknada)

Omjer plaća po spolu pruža uvid u položaj žena unutar organizacije. Osiguravanje jednake plaće za isti posao, bez obzira na spol, temeljno je očekivanje odgovornog poslodavca.

Razlika u plaćama prema spolu izračunava se dijeljenjem prosječne plaće muškaraca s prosječnom plaćom žena. Ovaj izračun uključuje osnovnu bruto plaću s dodatkom za prehranu, dok druge naknade nisu uzete u obzir. Usredotočujući se isključivo na bazu plaće, omjer plaća po spolu daje točan prikaz dispariteta u primanjima između muškaraca i žena unutar organizacije. Podaci o plaćama korišteni za izračun odnose se na iznose plaća na kraju prosinca 2023. godine.

	Referent	Suradnik	Specijalist	Viši specijalist	Ekspert	Rukovoditeljske razine		
						Niža	Srednja	Viša
Odnos plaće između muškaraca i žena	1,01	1,04	1,08	1,04	1,05	1,15	1,00	0,98

Slika 49. Razlika u plaćama prema spolu

Fina ima za cilj potpuno jednak tretman za sve radnike neovisno o spolu, a koji bi težio omjeru plaće 1,00. Uvođenje novog sustava plaća kao pravednijeg sustava za pojedina radna mjesta, bez obzira na spol izvršitelja, značilo bi smanjenje strukturnih razlika unutar organizacije.

Analiza razlika u plaćama ukazuje da je **omjer ukupne godišnje naknade** najviše plaćene osobe i medijana ukupne godišnje naknade za sve zaposlenike (isključujući najviše plaćenu osobu) u 2023. godini **3,98**. Godišnja naknada uključuje godišnju bruto plaću s dodacima (naknadom za minuli rad, pripravnost, prehranu, prijevoz, jubilarnim nagradama, primitcima u naravi i sl.).

3.3.1.17. Slučajevi, pritužbe te ozbiljni učinci povezani s ljudskim pravima

Zaštita prava radnika može se ostvariti podnošenjem zahtjeva za zaštitu prava, u postupku mirnog rješavanja individualnih radnih sporova (koji je uređen Sporazumom o rješavanju individualnih radnih sporova u Fini) te u sudskom postupku. Također, postoji i mogućnost sklapanja nagodbe između radnika i poslodavca.

Fina u izvještajnoj godini nije zabilježila slučaj vezan za diskriminaciju ljudskih prava definiranih u Vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima.

3.3.2. Pogođene zajednice

3.3.2.1. Postupci za suradnju s pogođenim zajednicama u vezi s učincima

Fina je dugi niz godina aktivni član lokalne zajednice, a otvaranje Fininih razvojnih centara i suradnja s fakultetima i sveučilištima daje zajednici dodanu vrijednost, jer su razvojni centri zamišljeni kao središnje lokalne točke okupljanja IT sektora. To su mjesta koja povezuju znanstvenu zajednicu i poslovni sektor te stimuliraju i generiraju razvoj inovativnih ideja, studentima omogućuju integraciju na tržište rada, a mladim talentima poslovnu priliku u njihovoj sredini.

Razvojni centri nastali su povezivanjem s tehničkim sveučilištima i veleučilištima po cijeloj Hrvatskoj, prilikom čega Fina decentralizira svoje poslovanje te istodobno omogućuje studentima znanja kroz praksu, terensku nastavu i pomoć mentora te dodjeljuje IT stipendije.

Finini razvojni centri su moderno uređeni, prilagođeni potrebama rada u IT industriji te opremljeni tehnološki naprednom opremom. Od 2019. godine, Fina je otvorila 14 razvojnih centara - u Splitu, Osijeku, Varaždinu, Čakovcu, Koprivnici, Bjelovaru, Virovitici, Zaboku, Kutini, Vukovaru, Rijeci, Požegi, Đurđevcu i Slatini.

Svečana dodjela nagrade **Zlatna bilanca**, pod visokim pokroviteljstvom Vlade RH, je najvažnije gospodarsko događanje i priznanje hrvatskim tvrtkama i poduzetnicima. Fina ovo svečano događanje, koje se izravno prenosi na HTV-u, organizira u partnerstvu s Jutarnjim listom. Ukupno se dodjeljuje 17 Zlatnih bilanci - najuspješnijim tvrtkama u pojedinim

djelatnostima i posebnim kategorijama, kao i glavna nagrada za ukupnog pobjednika. Nagrada se dodjeljuje na temelju ekonomskih i financijskih pokazatelja iz godišnjih financijskih izvještaja, koje Fina prikuplja i obrađuje u ime MF RH. Dobitnici se ocjenjuju u pet kategorija - profitabilnost, likvidnost, zaduženost, aktivnost i ekonomičnost.

Dobrovoljno darivanje krvi

U suradnji s društvom Crveni križ Fina je tijekom 2023. godine organizirala tri akcije dobrovoljnog darivanja krvi svojih zaposlenika na kojima je prikupljeno ukupno 276 doza krvi.

Sponzorstva i donacije

Fina dodjeljuje sponzorstva kako bi podržala projekte koji promiču zajedničke vrijednosti organizatora i Fine, a ujedno doprinose i razvoju vrijednosti u društvu:

- Financijska pismenost (konferencije financijske pismenosti TONI MILUN 2.0, Gloria specijal – Financijska pismenost itd.);
- Digitalna transformacija društva i digitalizacija poslovanja (projekt Smart Industry, konferencija Money Motion, projekt Digitalna Hrvatska, Digital Labin konferencija, Kvaka 24 itd.);
- Obrazovanje (Student Digi Award, Tjedan karijera UNIN Connect Week Sveučilišta Sjever, Splitech konferencija Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, BITCON konferencija Veleučilišta Bjelovar itd.);
- Humanitarne aktivnosti (Ponos Hrvatske);
- Kultura (Vinkovačke jeseni, Špancirfest, Tjedan kajkavske kulture i festival kajkavskih popevki itd.).

Dodjelom donacija, Fina nastoji aktivno poticati razvoj društva, i to na područjima humanitarnog djelovanja i unaprjeđenja kvalitete života, ekologije i očuvanja okoliša, obrazovanja, sporta, kulture i gospodarstva. Najznačajnije donacije bile su usmjerene prema:

- Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija FERIT Osijek, za nagrađivanje najboljih studenata;
- Športskom društvu Financijske agencije, za sportsku rekreaciju članova i sudjelovanje Fininih zaposlenika na sportskim natjecanjima;
- Župi sv. Leopolda Mandića Ljubljana - Voltino Zagrebačke nadbiskupije, za kupnju muzičkih instrumenata potrebnih za provedbu projekta Violinmusic4all;
- Zakladi za pomoć potrebnima Solidarnost, kao doprinos člana podupiratelja Zaklade za pomoć potrebnima;
- Gradu Otok za 31. Otočko proljeće.

3.3.3. Potrošači i krajnji korisnici

Materijalna tema: Zadovoljstvo klijenata i izvrsno korisničko iskustvo

Kroz krovnu Strategiju posebno je istaknuto usmjerenje organizacije i zaposlenika na osiguranje izvrsnog korisničkog iskustva te multiplatformsku dostupnost proizvoda i usluga, kao dva strateška cilja transformacije do 2025. godine. Korisnike Fininih usluga možemo podijeliti na: B2G korisnike, B2F korisnike, B2B korisnike i B2C korisnike.

Fina često nastupa u ulozi spona između više institucija i samih korisnika, a svojim djelovanjem u interakciji s njima ima mogućnost generirati nove poslovne prilike iskorištavanjem postojećih rješenja ili stvaranjem novih proizvoda koji će zadovoljiti potrebe korisnika i **pridonijeti digitalizaciji društva**. Okosnica tog pristupa je prepoznavanje potreba i očekivanja svih skupina Fininih korisnika te efikasnost i proaktivnost u otkrivanju novih prilika kroz kontinuirano praćenje promjena korisničkih navika, tržišnih i širih društvenih trendova te najboljih praksi, od financijske industrije do javnih servisa.

U kontekstu unaprjeđenja korisničkog iskustva, uz kontinuiranu prilagodbu načina rada i digitalizaciju procesa kako bi oni bili učinkovitiji, brži i fleksibilniji, Fina je prepoznala kao važnu stratešku polugu uspostavljanje organizacijskih elemenata agilnosti, uz **agilni razvojni proces** te korištenje agilnih metoda i alata. To omogućuje veću usredotočenost na osiguranje vrijednosti za konačnog korisnika proizvoda kao i bolje uključivanje korisnika u razvojne procese.

Tržište obilježava proširena infrastruktura digitalnih kanala distribucije, povećan opseg dostupnih proizvoda i usluga putem digitalnih kanala te povećano korištenje digitalnih kanala sa strane korisnika, čemu se treba prilagoditi i Fina osiguravajući snažniju multiplatformsku dostupnost svojih proizvoda i usluga.

Osiguranje primjerenog korisničkog iskustva i uvjeta za rad svojih zaposlenika, Fina je kao primarni cilj u okviru svog svoje podstrategije postavila i **upravljanje dugotrajnom imovinom**. Ona također uključuje promjenu operativnog modela poslovne mreže kako bi ona svojom veličinom i lokacijama odgovarala suvremenim zahtjevima poslovanja te kako bi se osigurala ekonomska održivost osnovne djelatnosti koja se izvršava na lokaciji.

Tijekom 2023. godine usvojen je **Provedbeni program daljnje agilne transformacije** kojim je definiran plan rada vezano za nastavak implementacije agilnog načina rada u organizaciju. Aktivnosti u tom području trebale bi rezultirati promjenom korporativne kulture i uspostavom agilnog načina rada kroz poslovne sektore i sektore podrške. Intenzivno su se provodile interne radionice na temu agilnih tehnika rada pa je održano ukupno 14 radionica i educirano oko 220 radnika te su održane radionice s rukovoditeljima na temu njihove uloge i podrške agilnim timovima u svrhu uspostave učinkovitog modela suradnje timova i okruženja. Pokrenute su i aktivnosti za uspostavu Agilne akademije.

3.3.3.1. Politike za potrošače i krajnje korisnike

U 2023. godini kao dokaz izvrsnosti u radu Kontakt centru uvedena je **Norma ISO 18295-1:2017** za koju je uspješno proveden vanjski audit. Kako bi se zadovoljila navedena norma Kontakt centar je u 2023. godini proveo niz aktivnosti i procesa kako bi se implementirale nedostajuće funkcionalnosti kao što je implementacija novog sustava, uvođenje reda čekanja korisnika koji je značajno smanjio broj propuštenih poziva, uspostava baze podataka te izvještanog sustava.

3.3.3.2. Postupci za suradnju s potrošačima i krajnjim korisnicima u vezi s učincima

Kontakt centar

U cilju kvalitetne suradnje i dvosmjerne komunikacije s potrošačima i krajnjim korisnicima u okviru Kontakt centra pruža se podrška korisnicima za 84 proizvoda ili usluge Fine. Tijekom obavljanja poslova podrške krajnjim korisnicima i obavljanja poslova prodaje sa svim osobnim podacima korisnika postupa se u skladu sa odredbama Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka Uredba (EU) 2016/679 (GDPR), svim propisima relevantnim za zaštitu osobnih podataka i primjenjujući Politiku zaštite osobnih podataka u Fini.

Osobni podatci obrađuju se i koriste uz primjenu načela zakonitosti, poštenosti, transparentnosti, točnosti, smanjenja količine podataka koji se obrađuju, ograničavanja svrhe i pohrane podataka, povjerljivosti i cjelovitosti, štiteći pritom sigurnost osobnih podataka od neovlaštene ili nezakonite obrade te primjenjujući tehničke, sigurnosne i organizacijske mjere zaštite.

Kanali suradnje s potrošačima i krajnjim korisnicima u Fini su:

- Mreža poslovnica diljem RH;
- Web stranica **www.fina.hr** - pruža informacije o svim uslugama i proizvodima. U 2023. godini napravljen je redizajn postojeće web stranice koji ima fokus na poboljšanje korisničkog iskustva i redefiniranje koncepta informacijske arhitekture radi nužne prilagodbe sadržaja korisničkim skupinama;
- Marketinške kampanje – uključuju različite kanale komunikacije prilagođene segmentima klijenata i uslugama koje se promoviraju. Marketinška komunikacija tijekom 2023. godine provodila se s ciljem pružanja podrške lansiranju novih usluga Fine na tržište (Sigurnosni sefovi), privlačenja novih klijenata i povećanja lojalnosti postojećih (Digit.ALL, Fina e-Račun, Mjenjačnice) te s ciljem promoviranja otvorenja novih poslovnica (Rijeka Tower Center).
- Mobilna aplikacija m-Fina;
- Služba za korisnike (tel. 0800 0080);
- Službena mail adresa info@fina.hr;
- Društvene mreže Facebook i LinkedIn.

3.3.3.3. Postupci za sanaciju negativnih učinaka i kanali kojima potrošači i krajnji korisnici mogu izraziti zabrinutost

Sukladno Zakonu o zaštiti potrošača (NN 19/22, 59/23) Fina je dužna pridržavati se svih odredbi koje definiraju postupke zaprimanja i procesiranja pisanih prigovora od strane korisnika naših proizvoda i usluga, stoga je korisnicima omogućena dostava prigovora/pohvala/prijedloga mailom na mail adresu info@fina.hr ili osobnom predajom voditelju poslovnice. Informacija o načinu podnošenja pisanih pritužbi, prijedloga i pohvala korisnicima je dostupna na web stranici Fine i putem istaknutih obavijesti u samim poslovnicama Fine.

Potencijalni ili postojeći klijenti, osim prema Kontakt centru, svoje upite upućuju i na email: prodaja@fina.hr te Podrška prodaji unutar Odjela prodaje koji na iste odgovara i/ili preusmjerava prema odgovarajućoj organizacijskoj jedinici na daljnje postupanje. Povratne informacije klijenata o zadovoljstvu našim proizvodima i uslugama prikupljaju se putem prodajnih kanala (Kontakt centar, KAM-ovi) ili putem grupne mail adrese: prodaja@fina.hr te ih Podrška prodaji objedinjuje i upoznaje vlasnika proizvoda s istim.

Cijene proizvoda/usluga Fine jasno su istaknute i javno objavljene te time lako dostupne korisnicima. Svaka izmjena naknade usluge/proizvoda Fine ažurira se u realnom vremenu te korisnici zaprimaju pravovremenu informaciju o izmijenjenim naknadama.

3.3.3.4. Poduzimanje mjera za značajne učinke na potrošače i krajnje korisnike, pristupi upravljanju značajnim rizicima i ostvarivanje značajnih prilika povezanih s potrošačima i krajnjim korisnicima Kontakt centar

U 2023. godini izrađena je aplikacija Reklamacije unutar Kontakt centra čime je reklamacija odmah dostupna djelatniku na centralnom rješavanju reklamacija čime je došlo do značajnog ubrzanja poslovnog procesa, smanjenja potreba za čuvanjem istih na papirnom mediju. Automatska preraspodjela potrošačevih zahtjeva prema djelatniku sa specifičnim kompetencijama te praćenjem izvršavanja pojedine faze procesa dovela je do pružanja podrške na suvremeni način komunikacije s korisnikom - „Instant” pružanje podrške.

Materijalna tema: Kibernetička sigurnost

Postizanje kibernetičke otpornosti kontinuirani je proces u kojem Fina koristi organizacijske i tehničke mjere u okviru standarda upravljanja informacijskom i kibernetičkom sigurnošću.

Kibernetičke prijetnje usmjerene na informacijske sustave Fine identificiraju se kroz tehničke sustave kibernetičke zaštite, uz kontinuiranu analitiku dojava o prijetnjama koje se prikupljaju iz više izvora (threat intelligence i security intelligence). Uspostavljene CERT funkcije u organizaciji omogućuju agilno preventivno i reaktivno djelovanje te suradnju s nadležnim tijelima.

Najvažnija informacijska imovina koja se štiti su podaci, koji se klasificiraju prema osjetljivosti (zakonski i poslovni kriteriji) i štite primjerenim mjerama proizašlim iz procjene rizika. Preventivne mjere se provode i kroz sigurnosna testiranja, točnije kroz provjere ranjivosti i penetracijska testiranja, a orkestriranje alata i procesa za praćenje i detekciju sigurnosnih događaja provodi se kroz uspostavljeni SOC (Security Operation Center) sustav.

Kroz uspostavljeni sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS) i certificirani opseg, provode se kontrole i mjere informacijske sigurnosti. Primjerice, redovno i izvanredno sigurnosno osvještavanje zaposlenika i trećih strana koje pristupaju informacijskoj imovini i uslugama Fine, uređenog pristupa rada na daljinu, primijenjenih politika korištenja autentikacijskih mehanizama, sigurnosnog ažuriranja sustava itd. Sustavom upravljanja kontinuitetom poslovanja (BCMS) utvrđene su eskalacijske procedure i planovi kriznog postupanja i redovno se provode testiranja. Uz visoku posvećenost i veliku odgovornost Fina ulaže resurse u postizanje sukladnosti sa sigurnosnim zahtjevima koji proizlaze iz ugovora sa korisnicima, te se kontinuirano provode planiranja, samoprocjene, auditi i nadzori.

3.3.3.5. Ciljne vrijednosti za upravljanje značajnim negativnim učincima, poticanje pozitivnih učinaka i upravljanje značajnim rizicima i prilikama

Pritužbe

Prema evidenciji primljenih i riješenih pritužbi i pohvala u 2023. godini zaprimljeno je 250 pritužbi i 58 pohvala. Sve zaprimljene pritužbe dostavljene su putem mail adrese info@fina.hr, a rješavane su sukladno zakonskim rokovima. Broj pritužbi na organizaciju rada u poslovnica u 2023. godine rezultat je provođenja aktivnosti zamjene kune u euro koje su utjecale na vršno povećanje broja korisnika i redove čekanja u poslovnica. Broj pritužbi koje se odnose na neprofesionalno ponašanje djelatnika je visok što ukazuje na potrebu za kontinuiranom edukacijom djelatnika o važnosti pridržavanja propisa, uputa i Kodeksa ponašanja.

Vrsta pritužbe	2022.	2023.	2023./ 2022.
Kršenje normi kodeksa ponašanja	98	91	-7%
Organizacija rada u poslovnici	52	113	117%
Reklamacija na obavljenju uslugu	17	21	24%
Nezadovoljstvo prostorom	1	3	200%
Nemogućnost korištenja Finine usluge	28	22	-21%
UKUPNO	196	250	28%

Slika 50. Vrste pritužbi zaprimljenih od strane korisnika

Upiti, zahtjevi ili reklamacije

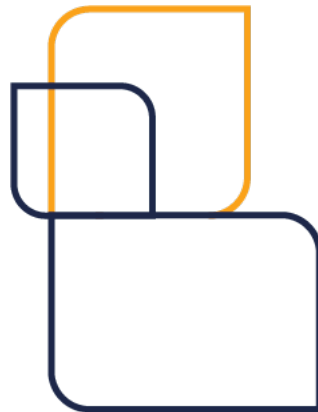
Ukoliko promatramo upite, zahtjeve ili reklamacije prema područjima, prevladavaju oni vezani za prisilnu naplatu osnova za plaćanje čiji se broj u 2023. godini u odnosu na prethodnu povećao 9%, te teme iz područja poslova platnog prometa. U strukturi upita iz teme prisilne naplate 56% se odnosi na provjere u postupanju i naplati po određenoj osnovi za plaćanje.

Vrsta upita	2022.	2023.	2023./ 2022.
Primanja izuzeta iz ovrhe	2.395	2.995	25%
Postupanje po osnovi za plaćanje	4.425	5.349	21%
Upiti stečaj/stečaj potrošača	95	194	104%
Ostalo	1.938	1.092	-44%
UKUPNO	8.853	9.630	9%

Slika 51. Vrste upita u kategoriji poslova prisilne naplate

Iz analitke načina zaprimanja reklamacija korisnika po najznačajnijim vrstama reklamacija vidljiv je trend zaprimanja elektroničkim putem. Čak 35% reklamacija iz teme prisilne naplate osnova za plaćanje zaprimljene su putem OSPD servisa, dok je 19% zaprimljeno u poslovnica Fine. Isto tako, 68% reklamacija iz tema platnog prometa zaprimljeno je putem e-pošte dok je 29% zaprimljeno u poslovnica Fine.

Prema vrsti podnositelja upita po poslovima prisilne naplate osnova za plaćanje 63% svih zaprimljenih upita dostavili su građani dok u poslovima platnog prometa kao podnositelji prevladavaju poslovni subjekti sa 43% te građani sa 33%.

3.4. Informacije o upravljanju

3.4.1. Poslovno ponašanje

Materijalna tema: Jasna svrha poduzeća

Nakon što je 2017. godine podnijela zahtjev za članstvo, RH je u srpnju 2022. godine službeno započela pregovore o pristupanju OECD-u. Unutar OECD-ovog pregleda korporativnog upravljanja u poduzećima u državnom vlasništvu u Hrvatskoj preporučene su, između ostaloga, i određene aktivnosti koje će imati iznimne efekte na poslovni model, a potencijalno i ustroj Fine.

Donošenjem Zakona o pravnim osobama u vlasništvu RH uvele bi se ključne Smjernice OECD za korporativno upravljanje u poduzećima u državnom vlasništvu, među kojima je za Finu posebno važno definiranje vlasničke politike,

računovodstveno razdvajanje javnih i komercijalnih poslova te potencijalno unificiranje pojavnih oblika državne imovine, odnosno izmjena ustroja Fine kao pravne osobe osnovane posebnim propisom. Definiranje vlasničke politike, odnosno obrazloženje svrhe postojanja Fine, u svakom će slučaju definirati svaki budući strateški plan Fine.

Definiranje jasne svrhe poslovanja važna je komponenta koncepta održivosti poslovanja, obzirom da se od organizacija, pa tako i Fine očekuje da na navedene izazove poslovanja odgovore - kroz integraciju svrhe i stvaranje održive vrijednosti u poslovanju.

Materijalna tema: Održivost kao kriterij u donošenju upravljačkih odluka

Fina nastoji integrirati održivost kao koncept u sve svoje upravljačke procese. Upravljačke odluke predstavljaju najteži oblik procesa donošenja odluka jer imaju (ne)izravan strateški utjecaj i učinak na sve sfere poslovanja u organizaciji. Samo integriranje koncepta održivosti u donošenje upravljačkih odluka za Finu označuje društveni proces u kojemu se sagledava dugoročni učinak donošenja odluka strateške i taktičke razine na cjelokupno poslovanje. Nastavno na navedeno, proces donošenja upravljačkih odluka u Fini temelji se na preciznim podacima, za koje se analizira i predviđa učinak na poslovanje i zajednice osoba/zaposlenika, a koje su zahvaćene pojedinom odlukom.

Fina interes za održivost i njezine implikacije na poslovanje prepoznaje već neko vrijeme te ga kontinuirano povećava otkako je ovo pitanje

postalo aktualno obuhvaćeno novim strateškim (Pariški sporazum) i regulatornim (CSRD, ESRS) okvirom.

Održivost kao temelj za donošenje upravljačkih odluka tako je bazirana na poslovnim odlukama koje se donose kroz prizmu podataka i informacija, a koje služe kao temelj za predviđanje potencijalnih pozitivnih i negativnih učinaka odluka u budućnosti. Iz tog razloga se i prilikom izrade Strategije kao krovnog strateškog dokumenta, na kojem se temelje upravljačke odluke Fine, pristupilo sveobuhvatnom prikupljanju podataka iz poslovnog unutarnjeg i vanjskog okruženja Fine. Navedeni strateški plan obuhvaća aspekte održivosti koja se kao koncept u njega integrira, ali i daje smjernice za donošenje upravljačkih odluka u periodu do 2025. godine.

Materijalna tema: Odgovorno upravljanje, poslovna etika i primjena najboljih praksi

Odgovorno upravljanje, poslovna etika i primjena najboljih praksi predstavlja sintagmu koja se zajedničkim nazivnikom naziva *dobrim upravljanjem*. Dobro upravljanje, kroz prizmu primjene standarda odgovornog upravljanja, poslovne etike i primjene najboljih praksi odnosi se na primjenu etičkih standarda koji uključuju moralno ispravne poslovne prakse. Fina je u svojem poslovanju integrirala ovaj pristup dobrog upravljanja donošenjem Etičkog kodeksa i Kodeksa ponašanja zaposlenika.

3.4.1.1. Politike korporativnog ponašanja i korporativna kultura

Etički kodeks uz opće etičke odredbe poslovne prakse u Fini, uključuje:

- Temeljne vrijednosti – taksativno nabrojane i opisane te primjenjive u svakodnevnoj praksi;
- Temeljna načela: zakonitost rada i poslovanja, transparentnost, sigurnost, povjerljivost i zaštita osobnih podataka, antikorupcija, neprikladno primanje i davanje darova, sukob interesa, jednakost i poštivanje različitosti, profesionalnost stručnost i savjesnost, zaštita okoliša i zdravlja, zaštita ugleda i imovine.

Cilj etičkog kodeksa je unaprjeđenje profesionalnog i etičkog ponašanja zaposlenika, povećanje zadovoljstva zaposlenika i korisnika te društveno odgovorno poslovanje. Etički kodeks dostupan je na internetskim stranicama Fine.

Sukladno Etičkom kodeksu imenovan je **Povjerenik za etiku** koji zaprima pritužbe zaposlenika i drugih zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba na neetično i moguće koruptivno postupanje zaposlenika, provodi postupak ispitivanja utemeljenosti pritužbe, vodi evidenciju o zaprimljenim pritužbama, daje mišljenje o sadržaju Etičkog kodeksa te prati njegovu primjenu. Također, promovira etičko ponašanje prema korisnicima i poslovnim partnerima, savjetuje zaposlenike o etičkim standardima, predlaže upravi načine za njihovo poboljšanje te prati međunarodne standarde u etičkom postupanju.

Edukacije o etičkom ponašanju (2023. godina)

13% zaposlenih sudjelovalo je na edukaciji „Primjena Etičkog kodeksa u praksi“

45% zaposlenih sudjelovalo je na edukaciji „Usklađenost poslovanja“

56% zaposlenih sudjelovalo je na edukaciji „Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma“

Fina želi svojim zaposlenicima osigurati pravo na pošten, odgovoran, transparentan i etičan rad, odnosno radno okruženje u kojem se poštuju osnovna načela poslovnog ponašanja. Rezultat toga je usvojen **Antikorupcijski program** od 2014. godine koji predstavlja politiku Fine te sadrži

sveobuhvatne mjere za sprječavanje korupcije odnosno odredbe koje definiraju sukob interesa i neprikladno primanje i davanje darova te ima za cilj efikasan unutarnji nadzor i sustav odgovornosti.

Sve navedene politike usmjerene prema suzbijanju koruptivnog ponašanja Fina provodi kontinuirano obuhvaćajući sve zaposlenike. Fina nema prijavljenih slučajeva koruptivnog ponašanja stoga nisu izricane niti objavljene poduzete mjere. Obzirom na prethodno navedeno nije moguće identificirati koje funkcije u poduzeću su najrizičnije u pogledu korupcije i podmićivanja.

Kodeks ponašanja zaposlenika Fine obuhvaća sve ključne odrednice u svakodnevnoj komunikaciji i interakciji zaposlenika Fine, kako u internim procesima, tako i u procesima interakcije s eksternim javnostima.

Politikom praćenja usklađenosti poslovanja Fine definirana su osnovna načela te odgovornosti Uprave i radnika Fine za usklađenost poslovanja na svima razinama. Svrha funkcije praćenja usklađenosti kroz sustav unutarnjih kontrola je osigurati prepoznavanje, procjenu i uspješno upravljanje rizicima usklađenosti kao i djelotvoran nadzor nad radnjama poduzetim radi smanjenja i izbjegavanja takvih rizika te tako osigurati usklađenost poslovanja Fine u najvećoj mogućoj mjeri i svesti pojavu rizika usklađenosti na minimum, uzevši pri tome u obzir specifičnu raznovrsnost i složenost poslovnih procesa Fine i njezinog poslovnog portfelja, misiju i viziju, strateške ciljeve te vrijednosti i načela Etičkog kodeksa. Sukladno ovoj politici imenovan je **Službenik za usklađenost** kojemu upućuju sve prijave građana, pritužbe ostalih korisnika, kazne regulatora, inspekcijskih službi, te svi sudski postupci.

Tijekom provođenja redovnih kontrolnih aktivnosti U 2023. godini utvrđena je jedna neusklađenost o čemu je obaviještena Uprava Fine. Za navedenu je izrađen pisani nalaz i plan provedbe preporuka i smjernica za otklanjanje nepravilnosti te su utvrđene odgovorne osobe i rokovi. Provedba preporuka i smjernica se redovno prate u Registru neusklađenosti.

3.4.1.2. Upravljanje odnosima s dobavljačima

Fina je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16 i 114/22) te je odabir ponuditelja moguć samo nakon provedenog postupka nabave koji uključuje evaluaciju ponuditelja temeljem uvjeta koji su propisani u konkretnom postupku nabave.

Dokumentacija o nabavi za pojedini predmet zahtijeva dokaze o ispunjenju uvjeta koji su u vezi s konkretnim predmetom nabave. Osim dokaza o ispunjenju kriterija za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta, Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16 i 114/22) omogućuje javnom naručitelju da zahtijeva prilaganje potvrda neovisnih tijela kojima se potvrđuje sukladnost gospodarskog subjekta s određenim normama osiguranja kvalitete i upravljanja okolišem. Također, u većini postupaka nabave zahtijevaju se određena jamstva te se propisuju odredbe o ugovornoj kazni. U postupcima nabave čija procijenjena vrijednost je jednaka ili veća od 26.540 eura zahtijeva se jamstvo za ozbiljnost ponude. U postupcima nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 9.290 eura zahtijeva se jamstvo za uredno ispunjenje ugovora i jamstvo za ozbiljnost ponude. U

pojedininim postupcima nabave radova zahtijeva se i jamstvo za otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku.

Dokumentacije o nabavi sadrže „klauzulu integritet“ ili „izjavu o integritetu“ (ovo potonje u postupcima nabave roba i usluga čija je procijenjena vrijednost 0,8 milijuna eura, odnosno u postupcima nabave radova čija je procijenjena vrijednost 1,6 milijuna eura). Prihvaćanjem „klauzule integritet“ odnosno potpisivanjem „izjave o integritetu“ ponuditelji jamče korektnost u postupku kao i izostanak bilo kakve zabranjene prakse u vezi s postupkom nabave (radnja koja je korupcija ili prijevarena, nuđenje, davanje ili obećavanje neke neprilične prednosti koja može utjecati na djelovanje nekog zaposlenika), izražavaju suglasnost s provedbom revizije cijelog postupka od strane neovisnih stručnjaka te prihvaćaju odgovornost i određene sankcije uključujući i bezuvjetni otkaz ugovora ukoliko se krše pravila. Neprihvaćanje navedenog čini razlog za odbijanje ponude.

U pojedinim postupcima nabave, propisuje se mogućnost audita dobavljača sve sukladno Proceduri upravljanja auditom dobavljača. Fina od 2016. godine ima Proceduru upravljanja auditom dobavljača. Procedura je zadnji put revidirana u svibnju 2023. pod nazivom Procedura upravljanja auditom dobavljača u kontekstu sustava upravljanja kvalitetom. Cilj Procedure je provjera certificiranih sustava auditirane tvrtke (u slučaju kad tvrtka ima neki certificirani sustav upravljanja) ili samo određenih dijelova koji su ključni za međusobno poslovanje. Također, audit dobavljača provodi se s ciljem osiguranja da nabavljena roba, usluge i radovi odgovaraju ugovorenim uvjetima ili iznimno, s ciljem utvrđivanja razloga za neurednu isporuku, odnosno utvrđivanja realnih mogućnosti dobavljača da se uspostavi redovan lanac nabave.

Člankom 313. Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16 i 114/22) propisana je obveza javnog naručitelja da kontrolira je li izvršenje ugovora o javnoj nabavi u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji o nabavi i odabranoj ponudi. Fina obavlja propisanu kontrolu sukladno navedenoj zakonskoj odredbi i Proceduri za ocjenu izvršitelja ugovora o nabavi i narudžbenica te se negativno ocijenjene izvršitelje na propisani način sankcionira.

Fina od 2017. godine ima **opći akt za ocjenjivanje izvršitelja** te ga je nekoliko puta revidirala. Zadnjom revizijom iz srpnja 2023. pored obveze ocjenjivanja izvršitelja ugovora o nabavi propisana je i obveza ocjenjivanja izvršitelja narudžbenica kojima je prethodio postupak jednostavne nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 9.290 eura. Ugovori o nabavi/narudžbenice u izvještajnoj godini su velikom većinom izvršeni uredno. U svega tri slučaja ugovor je raskinut.

VRSTA POSTUPAKA NABAVE	BROJ	VRIJEDNOST u mil eura
Otvoreni postupak	160	31,1
Pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje	5	1,0
Postupak jednostavne nabave	381	4,6
UKUPNO	546	36,7

Slika 52. Struktura postupaka nabave

U godini izvještavanja evidentirano je 258 dobavljača sa sjedištem u RH. Od ukupno realizirane vrijednosti plana nabave u 2023. godini 97% se odnosi na dobavljače sa sjedištem u RH.

Fina je tijekom izvještajne godine postupala sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16 i 114/22) te je na svojim internetskim stranicama i u dokumentacijama o nabavi navodila popis gospodarskih subjekata s kojima je u sukobu interesa, odnosno s kojima ne smije sklapati ugovore o javnoj nabavi. Tijekom 2023. godine na spomenutom popisu bila su tri gospodarska subjekta. Proces sprječavanja i ublažavanja sukoba interesa najvišeg tijela upravljanja osiguran je potpisivanjem izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa.

Do kraja izvještajne 2023. godine ugovorena je mogućnost audita tijekom izvršenja sljedećih ugovora:

- Ugovor o nabavi usluge održavanja i podrške radu platnih sustava za obračun kreditnih transfera i izravnih terećenja;
- Ugovor o nabavi usluge podrške i održavanja sustava za sigurnosni nadzor i audit središnjih komponenti informacijskih sustava;
- Ugovor o nabavi prava korištenja rješenja za nadzor i analitiku kibernetičkih prijetnji i ugroza;
- Ugovor o nabavi prava korištenja rješenja za sustavnu zaštitu i sigurnost klijentske računalne opreme;
- Ugovor o nabavi usluge podrške i održavanja sustava APT;
- Ugovor o nabavi usluge podrške i održavanja sustava za analitiku i forenziku mrežnog prometa;
- Ugovor o nabavi usluge održavanja i podrške za sustav za prevenciju gubitaka i curenja podataka;
- Ugovor o nabavi usluge operativnog postupanja, održavanja i nadogradnje sigurnosno operativnog centra;
- Ugovor o nabavi prava korištenja sustava za nadzor cloud servisa.

Spomenutim odredbama Izvršitelj je bio dužan osigurati Naručitelju neograničen pristup svim njegovim relevantnim poslovnim prostorima (npr. glavnim uredima i operativnim/podatkovnim centrima), uključujući pristup cijelom nizu relevantnih uređaja, sustava, mreža, informacija i podataka koji se upotrebljavaju za pružanje usluga koje su predmet nabave u svrhu obavljanja audita dobavljača. Predmet audita je provjera efikasnosti propisanih mjera i standarda informacijske sigurnosti i to posebno sigurnost podataka i sigurnost informacijskog sustava, kao i način kontrole kvalitete predviđenih isporuka.

Krajem 2023. proveden je audit temeljem Ugovora o nabavi usluge SWIFT Servis Biro-a i podrške radu SWIFT servisa sklopljenog 2021. godine.

Nadalje, prilikom nabave roba, usluga i radova traženi su **ISO certifikati**, kao što su ISO 14001:2015 (primjerice u postupku nabave materijala za mikrofilm, u postupku nabave uređenja poslovnog prostora Fine u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 70 i 72, u postupku nabave opreme za elektroničko pretvaranje fizičke i elektroničke građe), ISO 9001:2015 (primjerice u postupku nabave prava korištenja rješenja za nadzor i analitiku kibernetičkih prijetnji i ugroza, u postupku nabave uređenja poslovnog prostora Fine u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 70 i 72, u postupku nabave prava korištenja sustava za nadzor cloud servisa, u postupku nabave prava korištenja rješenja za sustavnu zaštitu i sigurnost klijentske računalne opreme), ISO 27001:2013 (primjerice u postupku nabave prava korištenje rješenja za nadzor i analitiku kibernetičkih prijetnji i ugroza, u postupku nabave prava korištenja sustava za nadzor cloud servisa, u postupku nabave prava korištenja rješenja za sustavnu zaštitu i sigurnost klijentske računalne opreme, u postupku nabave usluge neovisnih provjera sigurnosti informacijskih sustava), te dokaz usklađenosti robe s određenim normama osiguranja kvalitete (primjerice u postupku nabave uredskog namještaja).

Upitnici za procjenu dobavljača u pogledu utjecaja na okoliš nisu korišteni, ali su vezano uz zaštitu okoliša korišteni neki drugi Zakonom o javnoj nabavi (NN 120/16 i 114/22) dopušteni mehanizmi, pa je tako tijekom izvještajne godine u postupcima nabave gdje je opseg radova obuhvaćao rad s tvarima koje ugrožavaju okoliš, dokumentacijom o nabavi zahtijevano da ponuditelji moraju biti ISO 14001 certificirani (u postupcima koji su prethodno primjerice navedeni), a što podrazumijeva da svojim poslovnim procesima upravljaju u skladu s načelima zaštite okoliša, odnosno načelima opreznosti, preventivnog djelovanja i uklanjanja onečišćenja na samom izvoru te na načelu „onečišćivač plaća” čiji je cilj spriječiti ili otkloniti štetu u okolišu koja je nanesena zaštićenim vrstama, prirodnim staništima, vodi i tlu.

Također, u postupku nabave električne energije kao kriterij odabira ponude, uz cijenu, bio je propisan i **ekološki kriterij** kao dodatni kriterij za odabir ponuda na način da je ponuda dobila dodatne bodove ako će izvršitelj isporučivati električnu energiju iz obnovljivih izvora energije.

Situacija raskida odnosa/ ugovora s dobavljačima uslijed prepoznatih negativnih utjecaja na okoliš se nije dogodila u izvještajnoj godini.

3.4.1.3. Sprječavanje i otkrivanje korupcije i podmićivanja

Fina ima utvrđene postupke koji su uspostavljeni za sprječavanja, otkrivanje i rješavanje optužbi ili slučajeva korupcije i podmićivanja. Točnije, Fina ima usvojen **Pravilnik o unutarnjem postupku prijavljivanja nepravilnosti** kojim se propisuje postupak prijavljivanja nepravilnosti te prava i dužnosti svakog i svih zaposlenika Fine koji u svojem radu uoče ili postanu svjesni bilo stvarne ili potencijalne nezakonite radnje ili potencijalnog kršenja prihvaćenih pravila poslovnog ponašanja u Fini od strane drugog zaposlenika (ili više njih) kao i postupak zaštite prijavitelja nepravilnosti te sva prava i obveze koja za organizaciju i prijavitelja nepravilnosti proizlaze iz toga. Nepravilnostima se smatraju svi postupci protivni zakonima, propisima i internim aktima te prijave i činjenje ili nepoduzimanje radnji potrebnih za pravilno, etično i transparentno poslovanje.

Ovaj pravilnik definira mjere zaštite i prava zviždača i to zaštite identiteta i povjerljivosti, sudske zaštite, naknade štete, primarne besplatne pravne pomoći, emocionalna podrška te sekundarna besplatna pravna pomoć. Sukladno ovom pravilniku Uprava je imenovala **osobu za prijavu nepravilnosti** čija je adresa elektroničke pošte objavljena na mrežnoj stranici Fine.

Pravilnikom o unutarnjem postupku prijavljivanja nepravilnosti propisano je ispitivanje nepravilnosti u pravilu rješava u roku od 30 dana od potvrde primitka prijave do maksimalno 90 dana ili ako potvrda nije poslana prijavitelju, u roku od 7 dana od dana podnošenja prijave. O podnesenoj prijavi nepravilnosti povjerljiva osoba obavještava Pučkog pravobranitelja u roku od 30 dana od proteka roka za ispitivanje nepravilnosti.

3.4.1.4. Slučajevi korupcije i podmićivanja

Fina nema prijavljenih niti evidentiranih slučajeva korupcije i podmićivanja stoga nisu izricane niti poduzimane mjere.

3.4.1.5. Politički utjecaj i lobiranje

Službeno stajalište Fine o financiranju političkih stranaka definirano je Pravilnikom o kriterijima i postupcima dodjele donacija i sponzorstava u Fini i Zakonom o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (NN 29/19 i 98/19). Sukladno navedenom pravilniku i zakonu Fina ne može pomagati političke stranke financijskim iznosima ili davanjima u naravi.

3.4.1.6. Prakse plaćanja

Kreditni uvjeti odnosno dani plaćanja dobavljačima omogućuju plaćanje unaprijed zbog specifičnosti predmetnih roba i usluga (npr. pretplate, seminari, tečajevi, konferencije, zakup prostora i sl.), plaćanje u roku od 15 dana u slučajevima bagatelne nabave male vrijednosti te plaćanje u roku od 30 dana u svim drugim slučajevima.

U određenim slučajevima moguće je plaćanje računa dobavljača u skraćenom roku, a na vlastiti zahtjev, te se isto provodi prije pokretanja postupka nabave, a sve kako bi skraćeni rok plaćanja bio

naveden u konkretnoj dokumentaciji nabave. U slučajevima kada prijevremeno plaćanje traži sam dobavljač od njega se traži sconto sukladno internoj Uputi za prijevremeno plaćanje.

Praćenje i kontrola plaćanja obveza dobavljačima postiže se kroz aktivnosti kontrole računa dobavljača, dogovaranje kompenzacija s dobavljačima i plaćanjem ulaznih računa u roku dospijea računa.

Fina u 2023. godini nema sudskih postupaka vezanih za zakašnjela plaćanja.

4. Nezavisne ocjene

Mišljenje stručnog povjerenstva HR PSOR-a za izvještavanje o Godišnjem izvješću o poslovanju Financijske agencije za 2023. godinu

Pred nama je Izvještaj o održivosti Fine za 2023. godinu izrađen prema elementima Europskih standarda za izvještavanje o održivosti (ESRS). Pozdravljamo napore Fine da započne ciklus izvještavanja prema ESRS standardima prije zakonskog roka i na taj način na vrijeme pokuša savladati izazove izvještavanja, ali i uspostave sustava upravljanja održivošću koje zahtijeva nova regulativa Europske unije.

Izvještaj počinje obraćanjem predsjednika Uprave te uvodnim dijelom u kojem je na jasan i sveobuhvatan način opisana djelatnost Fine, kao i svi značajni elementi poslovanja, servisa i usluga koje nudi korisnicima. Izvještaj najavljuje usvajanje Strateškog okvira održivog razvoja s Akcijskim planom provedbe i Akcijskim planom smanjenja ugljičnog otiska te vjerujemo da će u narednom periodu ova strategija postati krovnim dokumentom strateškog upravljanja kompanijom.

Proces analize dvostruke značajnosti je prikazan te je na temelju njega izrađen popis značajnih tema za Finu, no nedostaje analiza cijelog dobavljačkog lanca tako da tu vidimo prostor za napredak u narednim godinama izvještavanja.

U 2023. godini, Fina je započela postupak izrade inventara emisija stakleničkih plinova te je u postupku izrade Strategije dekarbonizacije s akcijskim planom koji će predstavljati tranzicijski plan za smanjenje emisija stakleničkih plinova od 15 - 25 % do 2030. godine i postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine. Pohvaljujemo iznimno detaljan i na metodologiji GHG Protokola temeljen izvještaj o emisijama kao i obrazloženje i plan uvrštavanja emisija opsega 3 u Izvještaj. Očekujemo da će uz široku lepezu identificiranih rizika, u narednim godinama Fina raditi na daljnjoj identifikaciji rizika vezanih uz klimatske promjene.

Izvještaj donosi i taksonomski izvještaj koji je vrlo sažet i jasan. Iz njega je vidljivo da Fina ostvaruje gotovo 67% godišnjih prihoda od taksonomski prihvatljivih djelatnosti, no budući da ove djelatnosti ne zadovoljavaju tehničke kriterije usklađenosti, nema prihoda koji bi bili ocjenjeni kao taksonomski usklađeni. Slična je situacija u ocjeni operativnih rashoda u kojima je prihvatljivo, ali neusklađeno gotovo 86% operativnih rashoda. U dijelu kapitalnih rashoda kompanija je samoprocjenom utvrdila kako je 9% investicija u materijalnu imovinu taksonomski prihvatljivo te istovremeno neusklađeno s definiranim kriterijima. Izvještaj je transparentan i jasno signalizira kako u buduću usmjeriti ulaganja.

Iako postoje manjkavosti u procesu dubinske procjene dobavljačkog lanca, sam postupak nabave je detaljno opisan te izdvajamo propisan okolišni kriterij kao dodatni kriterij za odabir ponuda. Pri samoj ocjeni dobavljača vodi se računa o kvaliteti i potencijalnom negativom utjecaju na okoliš.

Kako postoji manjak kvalificirane radne snage, Fina primjenjuje mjere kako bi se istaknula kao poželjan poslodavac. Navedene su mnoge beneficije za zaposlene poput proširenog sistematskog pregleda, novčane potpore, fleksibilnog radnog vremena. Planira se uvođenje formalnog sustava evaluacije uspješnosti rada zaposlenika. Fina kroz interno ustrojene akte, Pravilnik o zaštiti dostojanstva i zaštiti od diskriminacije, Etički kodeks i Kolektivni ugovor, ima osigurane procese brige za zaštitu dostojanstva zaposlenika. Prava zaposlenih dodatno su osigurana kroz funkciju Sindikalnog povjerenika koji u kompaniji obavlja ulogu radničkog vijeća te ima sva prava i obveze radničkog vijeća. Pohvalno je da kompanija ima visok postotak žena na

menadžerskim i rukovodećim pozicijama te su jasno prikazali razlike u plaćama žena i muškaraca za pojedino radno mjesto. Dodatno, jasno je prikazana razlika u plaći najbolje plaćenog pojedinca s prosjekom zaposlenih.

Način upravljanja pritužbama korisnika transparentno je prikazan, kao i upiti, zahtjevi i reklamacije. Njihov velik broj pokazatelj je da kompanija aktivno pristupa navedenom izazovu. Također, vrijedi istaknuti usmjerenost kompanije na kibernetičku sigurnost koja je prepoznata kao značajna tema. Način upravljanja njome dobro je opisan u Izvještaju što je posebno značajno zbog velikog broja povjerljivih informacija koje kompanija prikuplja i obrađuje. Vrijedno je istaknuti odnos prema korisnicima usluga kompanije te dodijeljenu nagradu *Zlatna bilanca*, temeljenu na pokazateljima poslovanja kompanija koje koriste usluge Fine.

Angažiranost Fine u zajednici jasno je prezentirana, a na vrlo jasan način opisan je proces identifikacije dionika te ključne potrebe i perspektive za svakog od identificiranih dionika.

Cjelokupno gledano, Izvještaj koji je pred nama predstavlja odvažan i odgovoran istup Fine u pokušaju, ne samo da se uskladi s regulatornim zahtjevima, već i da uspostavi poslovne procese koji se temelje na načelima održivosti. Iako smo već naveli određene prepoznate manjkavosti Izvještaja, upravo je transparentnost kompanije, primjena napredne metodologije i uspostava određenih propisanih procesa za usklađivanje sa zahtjevima, pokazatelj da je Fina predana uspostavi upravljanja i izvještavanja temeljenog na održivosti, za koje vjerujemo da će napredak biti vidljiv već u izvještaju za narednu godinu.

PRILOG 1. Popis slika

Slika 1. Organizacijski ustroj.....	6
Slika 2. Prihodi usluga za financijsku industriju (u milijunima eura)	8
Slika 3. Struktura prihoda usluga za financijsku industriju	8
Slika 4. Naturalni pokazatelji usluga za financijsku industriju.....	8
Slika 5. Prihodi od usluga digitalnih rješenja (u milijunima eura)	14
Slika 6. Struktura prihoda od usluga digitalnih rješenja.....	14
Slika 7. Naturalni pokazatelji pojedinih digitalnih usluga	14
Slika 8. Prihodi od javnih servisa (u milijunima eura)	21
Slika 9. Struktura prihoda od javnih servisa.....	21
Slika 10. Naturalni pokazatelji servisa za državu	21
Slika 11. Prihodi servisa za državu (u milijunima eura).....	28
Slika 12. Struktura prihoda od servisa za državu	28
Slika 13. Naturalni pokazatelji pojedinih usluga iz segmenta poslovanja za državu	29
Slika 14. Financijski rezultati poslovanja	35
Slika 15. Prihodi po segmentima.....	36
Slika 16. Prihodi temeljem javnih ovlasti ili komercijalnih ugovora za 2023. godinu.....	36
Slika 17. Rashodi po vrstama.....	37
Slika 18. Struktura investicija	39
Slika 19. Sastav Nadzornog odbora.....	44
Slika 20. Sastav Uprave.....	44
Slika 21. Sastav Revizijskog odbora.....	45
Slika 22. Najznačajniji rizici u 2023. godini	50
Slika 23. Elementi strateške vertikale stupova održivosti.....	52
Slika 24. Poslovni model.....	55
Slika 25. Finini ključni dionici s opisom ključnih potreba i potencijala iz ESG perspektive	57
Slika 26. Koraci u analizi dvostruke značajnosti.....	58
Slika 27. Matrica značajnosti	60
Slika 28. Popis značajnih tema sa IRO analizom	61
Slika 29. Klasifikacija prihoda sukladno EU taksonomiji (u milijunima eura)	65
Slika 30. Klasifikacija operativnih rashoda sukladno taksonomiji (u milijunima eura).....	66
Slika 31. Klasifikacija kapitalnih rashoda sukladno taksonomiji (u milijunima eura).....	67
Slika 32. Scenariji smanjenja emisija CO2	71
Slika 33. Mjere za smanjenje emisija CO2.....	71
Slika 34. Potrošena energija po vrstama.....	72
Slika 35. Struktura energije prema izvorima	72
Slika 36. Energetski intenzitet potrošene energije.....	72
Slika 37. Emisije iz Opsega 1	73
Slika 38. Emisije iz Opsega 2	73
Slika 39. Emisije Opsega 1 i Opsega 2	74
Slika 40. Intenzitet stakleničkih plinova	74
Slika 41. Onečišćenja u zrak za 2023. godinu temeljem tržišnog principa.....	75
Slika 42. Otpad po vrstama.....	77
Slika 43. Struktura zaposlenika	83
Slika 44. Fluktuacija zaposlenika.....	83
Slika 45. Dobna struktura zaposlenika	84
Slika 46. Spolna raznolikost zaposlenika na rukovodećim pozicijama	85
Slika 47. Broj ozljeda i izgubljeno radno vrijeme.....	89
Slika 48. Broj radnika koji je koristio plaćeni dopust	90
Slika 49. Razlika u plaćama prema spolu	91
Slika 50. Vrste pritužbi zaprimljenih od strane korisnika	98
Slika 51. Vrste upita u kategoriji poslova prisilne naplate	98
Slika 52. Struktura postupaka nabave	105

PRILOG 2. Popis kratica

API – Sučelje za programiranje aplikacija
B2B – poslovanje s poslovnim sektorom (eng. Business to business)
B2G – poslovanje s državom (eng. Business to Government)
B2F – poslovanje s financijskim sektorom (eng. Business to Financial Sector)
B2C – poslovanje s građanima (eng. Business to Consumer)
BSS – Sustav za podršku poslovanju (eng. Business Support System)
CO – Ugljični monoksid
CO₂ – Ugljični dioksid
COP – Centralni obračun plaća
COPiHRM - Centralizirani obračun plaća i upravljanja ljudskim resursima u javnom sektoru
DNSH - načelo Ne nanosi bitno štetu okolišnim ciljevima (eng. Do No Significant Harm)
EACHA - Europsko udruženje automatiziranih klirinških kuća
EBIT - Operativna dobit (Earnings before interest and tax)
EBITDA - Dobit prije kamata, poreza i amortizacije (eng. Earnings before interest, tax, depreciation and amortization)
EFRAG - Europska savjetodavna skupina za financijsko izvještavanje
EDI – Elektronička razmjena podataka (eng. Electronic Data Interchange)
eIDAS - Uredba o elektroničkoj identifikaciji za uspostavljanje jedinstvenog EU digitalnog tržišta (eng. Electronic Identification, Authentication and Trust Services)
EFTPOS - Elektronički prijenos sredstava na prodajnom mjestu (Electronic funds transfer at point of sale)
ESF - Europski socijalni fond
ESG - Okolišna, društvena i upravljačka odgovornost (eng. Environmental, social and corporate governance)
ESRS – Europski standardi izvještavanja o održivosti (eng. European Sustainability Reporting Standards)
ETSI – Europski institut za komunikacijske standarde (eng. European Telecommunications Standards Institute)
EU - Europska unija
EuroNKS – platni sustav za obračun i namiru instant kreditnih transfera u eurima
FIAS - Anketni informacijski sustav Financijskog inspektorata
GHG emisije – emisije stakleničkih plinova
GVE - Granična vrijednost emisije
HNB - Hrvatska narodna banka
HTV – Hrvatska radio televizija
HUP - Hrvatska udruga poslodavaca
HZMO - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
IKT - Informacijsko komunikacijska tehnologija
info.BIZ - Servis za pregled informacija o poslovnim subjektima
IRO analiza – Analiza učinaka, rizika i prilika
ISGE - Informacijski sustav za gospodarenje energijom
ISMS - Sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (Information security management system)
IT – Informacijska tehnologija
JOPPD - Izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obavezna osiguranja
JRR - Jedinstveni registar računa
KYC - Platforma za obavljanje procesa iz domene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (eng. Know-Your-Customer)
LED – Svjetleća dioda (engl. light-emitting diode)
MSFI - Međunarodni standard financijskog izvještavanja
MF – Ministarstvo financija
NACE - Nomenklatura ekonomskih aktivnosti je europska klasifikacija ekonomskih djelatnosti kojom se utvrđuje djelatnost koju treba koristiti za osiguranje usporedivosti prikupljenih statističkih podataka
NIAS - Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav
NKS - Nacionalni klirinški sustav
NKSInst - platni sustav za obračun i namiru instant kreditnih transfera u kunama
NN – Narodne novine
NO_x - Oksidi dušika
NPOO - Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
O₂- Kisik
ONTO – Očevidnik o nastanku otpada
OSPD - Online servis za predaju dokumentacije
PDV – porez na dodanu vrijednost

PEPPOL - Standardizirana mreža koja povezuje poslovanje i organizacije za elektroničko naručivanje, dostavu i fakturiranje (eng. Pan-European Public Procurement Online)

PKI - Infrastruktura javnog ključa (eng. Public Key Infrastructure)

PSD2 Direktiva - revidirana Direktiva o platnim uslugama Europske unije

RC - Regionalni centar

RDC - Registar digitalnih certifikata

REGOS - Središnji registar osiguranika

RGFI - Registar godišnjih financijskih izvještaja

RH - Republika Hrvatska

ROA - Povrat na imovinu (Return on Assets)

ROE - Povrat na kapital (Return on equity)

ROO - Registar onečišćavanja okoliša

RSV - Registar stvarnih vlasnika

SDG - Globalni ciljevi održivog razvoja (eng. Sustainable Development Goals)

SDK - Služba društvenog knjigovodstva

SDURDD - Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva

SEPA - Jedinstveno područje plaćanja u eurima (eng. Single Euro Payments Area)

SGE - Sustavno gospodarenje energijom

START - Sustav za elektroničko pokretanje poslovanja za društva i obrte

TARGET - Transeuropski automatizirani sustav ekspresnih novčanih transakcija

UPS - Sustav neprekidnog napajanja

SeP - Sustav e-Pristojbe

ZAP - Zavod za platni promet

ZIS OSS - Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra

PRILOG 3. Popis tema koje nisu materijalno značajne

Tematski ESRS	Tema/Podtema/Podpodtema
E2	Onečišćenje tla Onečišćenje živih organizama i prehrambenih resursa Zabrinjavajuće tvari Posebno zabrinjavajuće tvari Mikroplastika
E3	Voda i morski resursi
E4	Bioraznolikost i ekosustavi
E5	Priljevi sredstava uklj. iskorištavanje resursa Odljevi resursa povezani s proizvodima i uslugama
S2	Radnici u lancu vrijednosti
S3	Pogođene zajednice
S4	Osobna sigurnost potrošača i/ili krajnjih korisnika

PRILOG 4. Popis standarda izvjaštavanja ESRS koji su izostavljeni i razlozi izostavljanja

Standard	Razlog izostavljanja
E1-7 - Projekti uklanjanja stakleničkih plinova i ublažavanja emisija stakleničkih plinova koji se financiraju ugljičnim kreditima	Ovaj standard nije primjenjiv na Finu obzirom na njeno poslovanje te se kao takav izostavlja.
E1-8 - Interno utvrđivanje cijene ugljika	Ovaj standard nije primjenjiv na Finu obzirom na njeno poslovanje te se kao takav izostavlja.
E1-9 - Očekivane financijske posljedice značajnih fizičkih i tranzicijskih rizika te potencijalnih prilika povezanih s klimom	Sukladno <i>Dodatku C Priloga 1 Direktive 2013/34/EU</i> očekivane financijske posljedice značajnih fizičkih i tranzicijskih rizika te potencijalnih prilika povezanih s klimom za 2023. godinu nisu navedene obzirom da je omogućeno njihovo izostavljanje.
E2-1 – Politika povezane s onečišćenjem zraka	Ovaj tematski standard je temeljem procjene značajnosti izostavljen, obzirom na strukturu i opis Finini usluga.
E2-5 – Zabrinjavajuće tvari i posebno zabrinjavajuće tvari	Obzirom da u poslovanju Fina ne koristi mikroplastiku niti zabrinjavajuće ili posebno zabrinjavajuće tvari koje su definirane Uredbom (EZ) 1907/2006 niti onečišćuje tlo, žive organizme ili prehrambene resurse, izostavlja se ovaj standard.
E2-6 – Očekivane financijske posljedice učinaka, rizika i prilika	Sukladno <i>Dodatku C Priloga 1 Direktive 2013/34/EU</i> U očekivane financijske posljedice učinaka, rizika i prilika povezanih s onečišćenjem za 2023. godinu nisu navedene obzirom da je omogućeno njihovo izostavljanje.
E3 - Vodni i morski resursi	Ovaj tematski standard je temeljem procjene značajnosti izostavljen, obzirom na strukturu i opis Finini usluga.
E4 - Bioraznolikost i ekosustavi	Ovaj tematski standard je temeljem procjene značajnosti izostavljen, obzirom na strukturu i opis Finini usluga.
E5-6 – Očekivane financijske posljedice učinaka, rizika i prilika povezanih s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom	Sukladno <i>Dodatku C Priloga 1 Direktive 2013/34/EU</i> očekivane financijske posljedice učinaka, rizika i prilika povezanih s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom za 2023. godinu nisu navedene obzirom da je omogućeno njihovo izostavljanje.
S2 - Radnici u lancu vrijednosti	Obzirom na kompleksnost teme i široki skup podataka ovaj tematski standard je izostavljen sukladno točki 10.2. <i>Prijelazna odredba o poglavlju 5. Lanac vrijednosti</i> , koja dozvoljava njegovo izostavljanje. U tijeku je izrada metodologije kojom će Fina pribaviti informacije propisane u podtemama standarda, kao što su radni uvjeti radnika u lancu vrijednosti, ravnopravnost, osposobljavanje i sl.

PRILOG 5. Godišnji nekonsolidirani financijski izvještaji i Izvješće neovisnog revizora

**GODIŠNJI NEKONSOLIDIRANI
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI
za godinu završenu 31. prosinca 2023.**

U Zagrebu, 5. lipnja 2024.

Sadržaj:

1. Izvešće posloводства	2
2. Odgovornost Uprave za nekonsolidirane financijske izvještaje	8
3. Izvešće neovisnog revizora	9
4. Nekonsolidirani izvještaj o financijskom položaju	14
5. Nekonsolidirani izvještaj o dobiti ili gubitku	15
6. Nekonsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	15
7. Nekonsolidirani izvještaj o novčanim tokovima	16
8. Nekonsolidirani izvještaj o promjenama kapitala	17
9. Bilješke uz nekonsolidirane financijske izvještaje	18
Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja – nerevidirano	70

1. Izvješće posloводства

Financijska agencija (Fina) osnovana je temeljem odredbi Zakona o Financijskoj agenciji kao pravni slijednik Zavoda za platni promet odnosno Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske. Osnivač Fine je Republika Hrvatska, a opseg poslovanja uređen je Zakonom o Financijskoj agenciji i Statutom Fine. Poslovanje Fine nadzire Nadzorni odbor koji imenuje Vlada RH na prijedlog Ministarstva financija, a poslovanjem rukovodi Uprava.

Ovisna društva Financijske agencije su FINA gotovinski servisi d.o.o. (100% udjela u vlasništvu) koje ima ovisno društvo FINA GS usluge d.o.o. i Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. (56,62% udjela u vlasništvu) koje ima ovisno društvo SKDD-CCP Smart Clear d.d.

Organizacijska struktura Fine je ustrojena kao mješovita organizacijska struktura s elementima proizvodne (poslovni sektori), funkcionalne (sektori podrške) i teritorijalne organizacijske strukture (Sektor poslovne mreže).

Sažetak poslovanja

Poslovanje Fine u 2023. godini obilježile su aktivnosti razvoja novih usluga, unapređenje postojećih usluga te nastavak implementacije Strategije digitalne transformacije Fine za period 2021.-2025. Poslovanje Fine je oslonjeno na razvoj naprednih digitaliziranih platformi za provedbu transakcijskih usluga, integrirani pristup podacima javnih servisa, razvoj naprednih analitičkih rješenja te dostupnost usluga na svakom mjestu i u svakom trenutku.

Poslovnim planom za 2023. godinu predviđena je aktivnost za ukupno 30 inicijativa od čega sedam (7) strateško transformacijskih inicijativa, 12 strateško proizvodnih inicijativa i 11 ostalih poslovnih inicijativa. Tijekom 2023. godine su realizirane aktivnosti za ukupno 26 inicijativa od čega šest (6) strateško transformacijskih inicijativa, devet (9) strateško proizvodnih inicijativa i jedanaest (11) ostalih poslovnih inicijativa.

U dijelu digitalizacije usluga državne i javne administracije prema poslovnom sektoru, Fina je uspostavila i digitalnu platformu START Plus koja omogućuje podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti iz određenih područja te preuzimanje izdanih dozvola u elektroničkom obliku.

FINA Licitator je novi način brze, transparentne i efikasne prodaje nekretnina, pokretnina i prava putem online nadmetanja u servisu e-Dražba. Obuhvaća korištenje informatičke infrastrukture Fine (platforme) na način da prodavateljima omogućuje objavu podataka o predmetima prodaje u Očevidniku nekretnina i pokretnina i održavanje online nadmetanja, a ponuditeljima sudjelovanje i predaju ponuda u online nadmetanju.

Građanima je u studenom 2023. godine u poslovnicama Fine omogućen upis ponude za Trezorske zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske. Iznose je upisalo oko 33.000 građana, u roku od tjedan dana, a uplaćeno je nešto više od 800 milijuna eura.

EuroNKSInst se uključio u TARGET Instant Payment Settlement (TIPS), platni sustav Europske središnje banke, čime je sudionicima sustava omogućeno izvršenje prekograničnih instant plaćanja, od 26. lipnja 2023. godine u sustavu se obrađuju prve prekogranične instant platne transakcije, čime je završena posljednja faza migracije Finine platne infrastrukture na euro. Ovaj sustav omogućava izvršenje međubankovnih platnih transakcija u nekoliko sekundi bilo kome u EU, kontinuirano, 24/7/365.

1. Izvješće posloводства (nastavak)

Financijski pokazatelji poslovanja

Fina je u 2023. godini ostvarila neto dobit u iznosu od 0,5 milijuna eura što je 20% manje u odnosu na prošlu godinu.

(u eurima)	2023.	2022.	% promjene
Izvještaj o dobiti ili gubitku			
Prihod	121.768.849	117.333.998	4%
Rashod	(120.865.556)	(116.540.637)	4%
Dobit prije oporezivanja	903.293	793.361	14%
Neto dobit	544.407	684.753	-20%

U odnosu na realizaciju prethodne godine, prihodi su veći za 4% najvećim dijelom zbog:

- povećanja prihoda od poslova platnog prometa zbog povećanja broja bezgotovinskih naloga za plaćanje i volumena obrade gotovog novca,
- povećanja prihoda od podrške sustavu riznice i centralnog obračuna plaća za tijela državne uprave,
- povećanja prihoda od elektroničkog poslovanja i digitalnih usluga,
- smanjenje prihoda od poslova provedbe ovrhe na novčanim sredstvima zbog smanjenja broja osnova za plaćanje,
- prihoda od ukidanja rezerviranja za primanja zaposlenika zbog smanjenja broja radnika i promjene Kolektivnog ugovora,
- povećanja financijskih prihoda i
- ostvarenih prihoda od prodaje nekretnina zbog provođenja aktivnosti strateške transformacijske inicijative *Uspostava novog modela upravljanja nekretninama*.

Budući da troškovi osoblja i amortizacije čine 2/3 ukupnih troškova Fine te se na njih teško može kratkoročno utjecati, uz ograničavajući okvir za većom racionalizacijom troškovnog segmenta poslovanja, ukupni rashodi za 2023. godinu su veći za 4% u odnosu na prošlu godinu. Navedeno povećanje je u najvećoj mjeri rezultat većih troškova energije, usluga održavanja softvera, ostalih vanjskih usluga te isplaćenih materijalnih prava radnicima.

(u eurima)	2023.	2022.	% promjene
Izvještaj o financijskom položaju			
Kratkotrajna imovina	82.304.744	71.378.931	15%
Dugotrajna imovina	155.941.810	165.835.797	-6%
Kratkoročne obveze	(21.006.160)	(20.221.419)	4%
Dugoročne obveze	(8.620.836)	(8.814.131)	-2%
Neto imovina društva	208.619.557	208.179.178	0%

Ukupna investicijska ulaganja Fine za 2023. godinu iznose 12,5 milijuna eura i 8% su veća u odnosu na ostvarenje prethodne godine, a u strukturi ukupno realiziranih investicija najveći udio čine investicijska ulaganja u informatičku opremu. Fina je tijekom izvještajnih godina svoga poslovanja investicijske aktivnosti za potrebe redovnog poslovanja osiguravala iz vlastitih izvora financiranja te planira isto činiti i ubuduće.

	2023.	2022.	% promjene
Neto profitna marža	0,4%	0,6%	-33%
Koeficijent tekuće likvidnosti	3,9	3,5	11%
Koeficijent zaduženosti	0,1	0,1	0%
Neto prinos na imovinu	0,2%	0,3%	-33%

1. Izvješće posloводства (nastavak)

Financijski pokazatelji poslovanja (nastavak)

Tijekom 2023. godine Fina je zadržala nisku stopu zaduženosti i visoku stopu likvidnosti. Fina u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje nema evidentirane neizvršene osnove za plaćanje niti je transakcijski račun bio u blokadi, a obveze se uredno podmiruju bez potrebe za kreditnim zaduživanjem.

Ljudski potencijali

Briga za profesionalni razvoj, poticanje uspješnosti na radu, otkrivanje menadžerskih potencijala te briga o motivaciji i zadovoljstvu naših zaposlenika u središtu je upravljanja ljudskim potencijalima. Fina kroz brojne interne i eksterne edukacije kontinuirano ulaže u razvoj osobnih i specifičnih znanja i vještina zaposlenika potrebnih za poslovanje u promjenjivom i tehnološki uvjetovanom okruženju.

Fina na dan 31. prosinca 2023. godine broji 2.465 radnika što je 93 radnika manje u odnosu na isti datum prethodne godine:

- kvalifikacijska struktura radnika: 38% radnika VSS, 18% VŠSS, a 44% radnika SSS,
- najveći broj radnika odnosno 22% čine radnici između 50 i 54 godina života,
- tijekom godine je bilo 253 prestanka ugovora o radu, a 160 novozaposlenih radnika,
- stopa fluktuacije iznosi 10,2% dok je u prošlog godini iznosila 13,5%.

Budući razvoj

Fina je vodeći nacionalni pružatelj financijskih, elektroničkih (IT), podatkovnih i drugih usluga, a korisnici njezinih usluga uključuju financijske institucije, državna i javna tijela, poslovne subjekte i građane. Zbog svog specifičnog ustroja, resursa, kompetencija i područja djelovanja ima širok i mnogobrojan spektar dionika s kojima raste, razvija se i o njima brine.

Posljednjih nekoliko godina svjedočimo ubrzanom tehnološkom razvoju koji zahvaća sve segmente i poslovanja i društva. On je promijenio način na koji pristupamo uslugama, kako percipiramo njihovu kvalitetu, dostupnost te korisničko iskustvo.

Također, današnje usluge usmjerene su na sasvim nove tipove korisnika. Anticipirajući promjenljivost okruženja koje i od nas zahtijeva drugačiju perspektivu, te brinući o potrebama i povjerenju koje nam svakodnevno udjeljuju svi naši dionici - klijenti, vlasnik, zaposlenici i zajednica u kojoj poslujemo, Fina je donijela Strategiju digitalne transformacije za razdoblje 2021.-2025. godine, kojom je propisala viziju, misiju, definirala strateške ciljeve, buduća područja poslovanja, te inicijative za razvoj i prateću transformaciju operativnog modela poslovanja.

Jedan od predviđenih zaokreta je prelazak na agiln način rada. Ovakav novi način rada tržišno osnažuje organizaciju kroz brži razvoj usluga i omogućuje joj preciznije odgovaranje na očekivanja korisnika. Interne su prednosti povećanje transparentnosti, poboljšanje komunikacije, mogućnost brzog donošenja odluka i izvršavanje zadataka u kraćim rokovima.

Svrha nove Finine strategije za 2021.-2025. je pozicionirati Finu kao ključnog predvodnika digitalizacije i pozitivnih promjena u javnom i poslovnom okruženju Republike Hrvatske.

Osim pozitivnog utjecaja digitalizacije na javni sektor i gospodarstvo, kroz transformaciju poslovanja te razvoj novih usluga, Fina će državi, kao vlasniku, omogućiti smanjenje troškova isporuke brojnih usluga te osigurati samodostatno financiranje. Na taj način će izravno utjecati na stvaranje nove dodane vrijednosti te osigurati svoj poslovni opstanak kao ključni dionik u javnom i poslovnom okruženju Republike Hrvatske.

1. Izvješće posloводства (nastavak)

Budući razvoj (nastavak)

Uzimajući u obzir trenutnu poziciju Fine te viziju njene buduće uloge pokretačke snage digitalizacije u javnom i poslovnom okruženju Republike Hrvatske, moguće je sažeti elemente Finine vizije i misije u pet ključnih ciljeva za narednih pet godina:

- izvrsne usluge za financijsku industriju i tržište,
- digitalizacija države i javnog sektora kroz pružanje sveobuhvatnih rješenja,
- suvremena IT rješenja te brza i kvalitetna isporuka usluga,
- kanali distribucije koji odgovaraju potrebama Fine i tržišta,
- procesi i zaposlenici usmjereni prema izvrsnom korisničkom iskustvu.

Ostajemo posvećeni unaprjeđenju već postojećih proizvoda i usluga, no iznad svega usmjereni na promišljanje budućnosti kroz nove proizvode i tehnologije koje omogućuju novi način vođenja poslovanja, vršenja transakcija (plaćanja) i korištenja javnih usluga. Uz već tradicionalnu pouzdanost i sigurnost Fininih rješenja, u novom strateškom razdoblju postojeće i novo znanje i tehnologije dodatno ćemo usmjeriti na razvoj suvremenih IT rješenja koja omogućuju izvrsno korisničko iskustvo i dostupnost usluga prilagođenu suvremenim potrebama korisnika.

Sposobnost isporuke superiornih rješenja i iskustva predviđa i operativnu izvrsnost kroz razvoj agilnog IT okruženja, uvođenje novih tehnologija, fleksibilnije i učinkovitije načine rada, osnaživanje suradnji te razvoj kompetencija koje omogućuju inovacije. Buduće poslovanje oslonjeno je na razvoj naprednih digitaliziranih platformi za provedbu transakcijskih usluga, integrirani pristup podacima javnih servisa, razvoj naprednih analitičkih rješenja te dostupnost usluga na svakom mjestu i u svakom trenutku. U planu je realizacija više od petnaest strateških inicijativa kojima će Fina svoje znanje i iskustvo usmjeriti na razvoj digitalnog i zelenog okruženja.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Fina je u 2023. godini obavljala aktivnosti istraživanja i razvoja odnosno provodila aktivnosti internog razvoja nematerijalne imovine.

Postojanje podružnica

Fina nema podružnica u smislu članka 21. Zakona o računovodstvu.

Informacije o otkupu odnosno stjecanju vlastitih dionica

Fina kao agencija osnovana temeljem posebnog propisa nema otkupljenih vlastitih dionica.

Izloženost rizicima i upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima kao neizostavan dio strateškog planiranja, procesa donošenja odluka i izgradnje organizacijske kulture, integrirano je u poslovnu strategiju i poslovno odlučivanje Fine. Koristi se kao alat za sprječavanje nastanka ili ublažavanje posljedica nepovoljnih događaja koji mogu ugroziti ostvarenje ciljeva, dovesti do poremećaja u obavljanju djelatnosti Fine, nanijeti štetu okolišu, imovini, radnicima, klijentima i korisnicima Fininih usluga. Istovremeno uz promatranje rizika kao negativnih događaja po kojima treba djelovati, prisutan je i pogled na rizike kao prilike i mogućnosti za strateško i operativno unaprjeđenje poslovanja.

Stalna unaprjeđenja u području sustava upravljanja rizicima i prilikama, jedna su od važnih strateških poluga za uspješno upravljanje poslovanjem Fine u cijelosti. Tako su u 2023. godini započete aktivnosti za dodatnu verifikaciju usklađenosti Fininog sustava upravljanja rizicima sa smjernicama norme ISO 31000:2018, od strane ovlaštene certifikacijske kuće, a čija se provedba očekuje u 2024. godini.

1. Izvješće posloводства (nastavak)

Izloženost rizicima i upravljanje rizicima (nastavak)

„Krajolik rizika“ u izvještajnoj godini je obuhvatio utjecaje od operativnih rizika do razmatranja utjecaja velikih događaja, poput geopolitičke neizvjesnosti, poremećaja u logistici kao i rastućih utjecaja rizika kibernetičke sigurnosti i upravljanja podacima uslijed iznimno disruptivnih tehnoloških promjena. U nizu (globalnih) neizvjesnosti ističu se tako i klimatske promjene te bavljenje ovom temom postaje obveza integracije u postojeće okvire i sustave upravljanja rizicima. Upravo u kontekstu održivog poslovanja, Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD) i prateći standardi donose velike promjene u poslovanju uključujući u upravljanju rizicima, transparentnosti, izvješćivanju i usklađenosti poduzeća.

U Fina su aktivnosti upravljanja rizicima u potpunosti operativno i aplikativno podržane te se provode putem interno razvijenog aplikativnog rješenja za upravljanje rizicima RM Fina (Risk Management Fina), koji sa 2023. godinom bilježi punih 6 godina aktivne primjene i razvoja. Procjena rizika se provodi primjenom scenarija rizika kroz koje Fina prepoznaje vanjske i unutarnje rizike koji utječu na poslovanje Fina te kroz kategorije rizika; opći poslovni, operativni i financijski. Nakon provedenih procjena slijedi donošenje planova i mjera za postupanje te praćenje njihove provedbe. Upravljanje rizicima je obuhvaćeno kao aspekt provjere sukladnosti u okviru nadzora (revizija) iz područja certificiranih sustava (ISO 9001, ISO 27001, ISO 11799:2015 te ISO 15489-1:2016) kao i tehničkih normi i zahtjeva za licencirane sustave/servise te u odnosu na ove nadzore, nisu zaprimljene niti utvrđene nesukladnosti u sustavu upravljanja rizicima.

Tijekom 2023. godine, provedene su redovne procjene rizika na 23 procesa, kroz 15 provedenih radionica procjene rizika te je započeo novi ciklus interne edukacije i osvješćivanja s ciljem unaprjeđenja cjelokupnog procesa, podizanje kvalitete same procjene i podataka u Registru rizika. Obzirom na kategoriju rizika, u promatranom izvještajnom razdoblju procijenjeno je sveukupno 103 operativna i 59 općih poslovnih rizika. Prema veličini rizika, u promatranom razdoblju dominantno su prisutni rizici srednje veličine te čine 78% svih procijenjenih rizika, slijede niski rizici sa 18%, odnosno visoki rizici sa 4% udjela.

Procijenjeni operativni rizici najčešće su vezani uz izvorne scenarije IT sustav, kvaliteta proizvoda i usluga, kibernetička sigurnost, zaštita osobnih podataka i dr. Identificirani opći poslovni rizici dominantno su obuhvatili izvorne scenarije: kontinuitet poslovanja, upravljanje ljudskim potencijalima i organizacija; tržište; odnosi s klijentima i konkurencija; strategija, mikro i makro okruženje te rast, razvoj i inovacije.

U sklopu kontinuiranog razvoja i usklađenja krovnog okvira upravljanja rizicima, na odgovarajući način i primjereno organizaciji se planira i integracija mjerenja, praćenja i izvješćivanja o klimatskim i okolišnim rizicima (ali i prilikama). Polazne postavke koje su akceptirane za klimatske rizike su mapiranje u dvije kategorije: tranzicijski i fizički rizici. Tranzicijski obuhvaćaju rizike prijelaza na nisko ugljično gospodarstvo, dok se fizički rizici promatraju kroz fizičke utjecaje klimatskih primjena (akutne ili kronične).

Poslovne aktivnosti koje Fina obavlja izlažu je raznim financijskim rizicima:

- kamatni rizik - provodeći politiku plasmana slobodnih novčanih sredstava, ugovori o oročavanju su sklapani po pravilu na kraća vremenska razdoblja te uz fiksnu kamatnu stopu čime je kontroliran rizik promjene kamatnih stopa,
- cjenovni rizik - ulaganja u vrijednosne papire manjim dijelom ne kotiraju na burzi dok veći dio ovih ulaganja kao i ulaganja klasificirana po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka ovise o rezultatima ulaganja fondova; Fina upravlja rizicima koji proizlaze iz promjene njihove fer vrijednosti na način da kontinuirano prati promjene cijena udjela i prinosa na ulaganja na tržištu,
- valutni rizik - prihod od mjenjačkog poslovanja čine 0,2% ukupnog prihoda, a promet inozemnih dobavljača čini 2,0% ukupnog prometa dobavljača te promjene tečajeva stranih valuta nemaju znatniji utjecaj na rezultate poslovanja i novčane tijekove,

1. Izvješće posloводства (nastavak)

Izloženost rizicima i upravljanje rizicima (nastavak)

- kreditni rizik - kretanje stanja potraživanja redovito se prati te se provode sve aktivnosti vezane za praćenje i kontrolu naplate potraživanja od kupaca propisane Operativnom kreditnom politikom,
- rizik likvidnosti - radi održavanja dostatne količine novca odnosno pravovremenog podmirenja obveza dnevno se prati razina dostupnih izvora novčanih sredstava.

Tijekom 2023. godine Fina nije koristila financijske instrumente zaštite od financijskih rizika kao što su derivativi i slični financijski instrumenti. Tijekom 2023. godine, nije bilo odgode u naplati potraživanja niti značajnih promjena u fer vrijednost financijske imovine, a Fina ima odgovarajuća sredstva za podmirenje svojih obveza kako dospijevaju.

članica Uprave
Vinka Ilak

član Uprave
Branko Malenica

predsjednik Uprave
mr.sc. Dražen Čović

U Zagrebu, 5. lipnja 2024. godine

2. Odgovornost Uprave za nekonsolidirane financijske izvještaje

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da nekonsolidirani financijski izvještaji („financijski izvještaji“) za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, NN 134/15, NN 120/16, 116/18, NN 42/20, NN 47/20, NN 114/22 i NN 82/23), tako da daju istiniti i fer prikaz financijskog stanja i rezultata poslovanja Financijske agencije („Fina“) sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od Europske unije („MSFI EU“).

Nakon provedbe odgovarajućih ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Fina u doglednoj budućnosti raspolagati odgovarajućim resursima te stoga usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri izradi financijskih izvještaja.

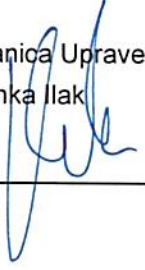
Odgovornost Uprave pri izradi financijskih izvještaja obuhvaća odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; razumne i opravdane prosudbe i procjene; postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima uz objavu i sastavljanje financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju financijski položaj Fine kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od Europske unije (Službeni list Europske unije 1126/2008 s izmjenama i dopunama). Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Fine te za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i druge nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za sastavljanje i sadržaj Izvješća posloводства za Finu sukladno zahtjevima Zakona o računovodstvu te za ostale informacije.

Financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine koji su prikazani na stranicama od 14 do 77 odobreni su od strane Uprave Fine 5. lipnja 2024. godine i dostavljeni Nadzornom odboru na usvajanje. U znak potvrde, financijske izvještaje su potpisale ovlaštene osobe, kako slijedi u nastavku.

članica Uprave
Vinka Ilak

član Uprave
Branko Malenica

predsjednik Uprave
mr. sc. Dražen Čović

U Zagrebu, 5. lipnja 2024. godine

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Osnivaču Financijske agencije

Izvešće o reviziji nekonsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju nekonsolidiranih financijskih izvještaja Financijske agencije („Društvo“), koji obuhvaćaju nekonsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2023. godine, nekonsolidirani izvještaj o dobiti ili gubitku i nekonsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, nekonsolidirani izvještaj o promjenama kapitala i nekonsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz nekonsolidirane financijske izvještaje, uključujući i informacije o materijalno značajnim računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priloženi nekonsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, nekonsolidirani financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2023. godine i njegovu nekonsolidiranu financijsku uspješnost te njegove nekonsolidirane novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“) i Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. godine o posebnim zahtjevima u vezi sa zakonskom revizijom subjekata od javnog interesa. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju nekonsolidiranih financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Društva u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti („IESBA Kodeks“) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na bilješku 1 Opći podaci uz priložene nekonsolidirane financijske izvještaje, koja navodi kako su konsolidirani financijski izvještaji Društva, koji obuhvaćaju Društvo i njegova ovisna društva („Grupa“), sastavljeni u skladu s MSFI-jem i objavljeni dana 5. lipnja 2024. godine. Zbog boljeg razumijevanja Grupe u cjelini, korisnici trebaju čitati konsolidirane financijske izvještaje povezano s priloženim nekonsolidiranim financijskim izvještajima. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Ključno revizijsko pitanje

Ključno revizijsko pitanje je ono pitanje koje je bilo, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjem smo se bavili u kontekstu naše revizije nekonsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njemu, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tom pitanju.

Društvo upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu: MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 5.930,00 eura; direktori društva: Katarina Kadunc, Goran Končar i Helena Schmidt; poslovna banka: Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb, ž. račun: 2340009–1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obvezati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

© 2024. Za informacije, molimo kontaktirajte Deloitte Hrvatska.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji nekonsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Priznavanje prihoda od prodaje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
<p><i>Za računovodstvene politike vidjeti Sažetak značajnih računovodstvenih politika, bilješka 4.1 – priznavanje prihoda. Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti bilješku 24 uz nekonsolidirane financijske izvještaje.</i></p>	
<p>Tijekom 2023. godine Društvo je priznala ukupno 110.122.393 eura prihoda od prodaje (2022.: 104.837.894 eura).</p> <p>Prihodi od prodaje, među ostalima, uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prihode od poslova prisilne naplate, predstečajnih nagodbi i stečaja potrošača; - Prihode od poslova platnog prometa; - Prihode od podrške sustavu riznice i REGOS-a; - Prihode od elektroničkog i kartičnog poslovanja; - Prihode od uplata i isplata građana; - Prihode od NKS-a; i - Prihode od registra. <p>Prihodi od gore navedenih usluga oslanjaju se na sustave informacijske tehnologije, automatskih kontrola prilikom priznavanja prihoda te je stoga integritet ovih sustava i točnost i cjelovitost ulaznih podataka bio u fokusu tijekom naše revizije.</p> <p>Društvo priznaje prihode u skladu sa zahtjevima Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 15: „Prihodi na temelju ugovora s kupcima“.</p> <p>Ova područja smatramo ključnim revizijskim pitanjem zbog mogućih značajnih učinaka na nekonsolidirane financijske izvještaje u slučaju kad prihodi nisu točno i pravovremeno priznati.</p>	<p>Revizijski postupci koji se odnose na priznavanje prihoda od prodaje uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procjenu politike Društva za priznavanje prihoda od prodaje, uključujući razmatranje je li politika u skladu sa standardom za prihode; - Utvrđivanje relevantnih automatskih kontrola oko priznavanje prihoda; - Utvrđivanje učinkovitosti dizajna te implementacije identificiranih manualnih i automatskih kontrola te utvrđivanje operativne učinkovitosti relevantnih automatskih kontrola; - Temeljem rezultata testiranja ustroja i učinkovitosti djelovanja glavnih internih kontrola nad procesom priznavanja prihoda, provedeno je određivanje opsega i vrste testova radi provjere točnosti i pravilnosti obračunavanja i priznavanja prihoda; - Preračunavanje automatskog izračuna prihoda te praćenje priznavanja prihoda kroz sustave informacijske tehnologije Društva; i - Provođenjem dokaznog testiranja uzorkovanjem, kojim smo provjerili točnost i pravovremenost priznavanja prihoda. <p>Pregledali smo i informacije objavljene u nekonsolidiranim financijskim izvještajima Društva da bismo ocijenili njihovu dostatnost u smislu razumljivosti prihoda korisnicima nekonsolidiranih financijskih izvještaja.</p>

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji nekonsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju nekonsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o nekonsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom nekonsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne nekonsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća posloводства Društva, koje je uključeno u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li Izvješće posloводства potrebne objave navedene u članku 21. Zakona o računovodstvu i je li Nefinancijsko izvješće sastavljeno u skladu s člankom 21.a Zakona o računovodstvu. Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1. Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim nekonsolidiranim financijskim izvještajima.
2. Izvješće posloводства pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.
3. Nefinancijsko izvješće pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21.a Zakona o računovodstvu.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije nekonsolidiranih financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za nekonsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz nekonsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja nekonsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

U sastavljanju nekonsolidiranih financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvjешće o reviziji nekonsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju nekonsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih nekonsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u nekonsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj nekonsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li nekonsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, radnje poduzete za uklanjanje prijetnji ili primijenjene mjere zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ono pitanje koje je su od najveće važnosti u reviziji nekonsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga je ključno revizijsko pitanje. Mi opisujemo to pitanje u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izveštavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Na temelju Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16 s izmjenama i dopunama), („Pravilnik“), Uprava Društva izradila je obrasce koji su prikazani u dodatku ovim nekonsolidiranim financijskim izvještajima na stranicama od 70 do 77, a sadrže Račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o financijskom položaju, Izvještaj o promjenama kapitala i Izvještaj o novčanim tokovima. Za ove obrasce odgovara Uprava Društva, te ne predstavljaju sastavni dio nekonsolidiranih financijskih izvještaja koji su prikazani na stranicama od 14 do 69 već su propisani Pravilnikom.

Ostale obveze izvještavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Odlukom Vlade Republike Hrvatske, imenovani smo revizorom Društva 24. kolovoza 2023. godine za potrebe revizije priloženih nekonsolidiranih financijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 4 godine te se odnosi na razdoblje od 01. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim nekonsolidiranim financijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizorskom odboru Društva 5. lipnja 2024. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerezivzijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu i društvima pod njegovom kontrolom smo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, koje navodimo u nastavku:

- Reviziju financijskih informacija izvještajnog paketa SKDD d.d. i njegovog ovisnog društva, za godinu koja je završila 31. prosinca 2023. godine u skladu s Računovodstvenim priručnikom Financijske agencije;
- Pregled izvješća o odnosima s povezanim društvima u skladu s člankom 497. Zakona o trgovačkim društvima ovisnog društva SKDD-CCP Smart Clear d.d., za godinu koja je završila 31. prosinca 2023. godine;
- Reviziju financijskih informacija izvještajnog paketa FINA Gotovinski servisi d.o.o. i njenog ovisnog društva, za godinu koja je završila 31. prosinca 2023. godine u skladu s Računovodstvenim priručnikom Financijske agencije.
- Pregled izvješća o odnosima s povezanim društvima u skladu s člankom 497. Zakona o trgovačkim društvima ovisnog društva FINA GS usluge d.o.o., za godinu koja je završila 31. prosinca 2023. godine;

Katarina Kadunc
Direktor i ovlašten revizor

Deloitte d.o.o.

5. lipnja 2024. godine

Radnička cesta 80,

10 000 Zagreb,

Republika Hrvatska

4. Nekonsolidirani izvještaj o financijskom položaju

Naziv pozicije <i>iznosi u eurima</i>	Bilješka	31.12.2023.	31.12.2022.
IMOVINA			
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nekretnine, postrojenja i oprema	7	62.340.749	66.372.651
Ulaganje u nekretnine	8	8.680.500	9.071.573
Nematerijalna imovina	9	11.455.841	11.915.241
Ulaganja u ovisna društva	32	15.283.297	15.283.297
Ostala ulaganja	10	56.882.411	61.398.165
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	11	174.277	253.814
Odgođena porezna imovina, neto	23	1.124.736	1.541.056
Ukupno dugotrajna imovina		155.941.810	165.835.797
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Zalihe	12	908.254	786.653
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	11	14.629.903	19.607.047
Ostala ulaganja	10	44.751.041	19.884.919
Unaprijed plaćeni troškovi	13	2.486.705	2.119.189
Novac i novčani ekvivalenti	14	19.479.202	28.893.340
		82.255.105	71.291.149
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji		49.638	87.782
Ukupno kratkotrajna imovina		82.304.744	71.378.931
UKUPNO IMOVINA		238.246.554	237.214.728
GLAVNICA I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Temeljni kapital	15	178.812.077	178.811.865
Zakonske rezerve	16	9.191.179	9.054.228
Ostale rezerve	16	8.955.870	8.955.870
Revalorizacijske rezerve	16	(477.059)	(715.197)
Zadržana dobit i dobit tekuće godine		12.137.491	12.072.411
Ukupno kapital i rezerve		208.619.557	208.179.178
Dugoročne obveze			
Rezerviranja	17	4.972.282	5.696.522
Obveze prema dobavljačima i ostale dugoročne obveze	18	34.314	86.479
Obveze za najam	7	1.730.331	1.712.230
Ugovorne obveze	19	1.883.910	1.318.900
Ukupno dugoročne obveze		8.620.836	8.814.131
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze	21	12.825.582	12.676.201
Obveze za najam	7	1.067.580	1.011.099
Obveze prema zaposlenima	22	5.245.982	4.495.042
Ugovorne obveze	19	1.867.016	1.470.572
Odgođeni prihodi	20	-	568.505
Ukupno kratkoročne obveze		21.006.160	20.221.419
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		238.246.554	237.214.728

Bilješke na stranicama od 18 do 69 sastavni su dio ovih nekonsolidiranih financijskih izvještaja.

5. Nekonsolidirani izvještaj o dobiti ili gubitku

Naziv pozicije iznosi u eurima	Bilješka	2023.	2022.
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje	24	110.122.393	104.837.894
Ostali prihodi	25	8.376.440	10.357.232
		118.498.833	115.195.126
Poslovni rashodi			
Troškovi sirovina i materijala	26	5.350.980	4.651.958
Troškovi prodane robe		257.634	333.184
Operativni troškovi	27	28.219.875	27.123.390
Troškovi osoblja	28	56.185.778	54.027.533
Amortizacija	7, 8, 9	17.327.167	17.269.839
Vrijednosna usklađenja	29	5.089.634	5.793.727
Ostali troškovi poslovanja	30	7.804.267	6.063.459
		120.235.334	115.263.090
Dobit iz redovnog poslovanja		(1.736.501)	(67.964)
Financijski prihodi	31	3.270.015	2.138.872
Financijski rashodi	31	630.221	1.277.547
		2.639.794	861.325
Dobit prije oporezivanja	23	903.293	793.361
Porez na dobit	23	358.887	108.608
Dobit godine		544.407	684.753

Bilješke na stranicama od 18 do 69 sastavni su dio ovih nekonsolidiranih financijskih izvještaja.

6. Nekonsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Naziv pozicije iznosi u eurima	Bilješka	2023.	2022.
Dobit godine		544.407	684.753
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje bi se mogle reklasificirati u dobit ili gubitak</i>			
Dobit ili gubitak od promjene fer vrijednosti financijske imovine koja se iskazuje po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		290.412	(1.025.660)
Odgođen porez na ostalu sveobuhvatnu dobit		(52.274)	184.619
Neto ostala sveobuhvatna dobit (gubitak)		238.138	(841.041)
Ukupna sveobuhvatna dobit (gubitak) godine		782.545	(156.288)

Bilješke na stranicama od 18 do 69 sastavni su dio ovih nekonsolidiranih financijskih izvještaja.

7. Nekonsolidirani izvještaj o novčanim tokovima

Naziv pozicije iznosi u eurima	Bilješka	31.12.2023.	31.12.2022.
Novčani tok od poslovnih aktivnosti			
<i>Dobit za godinu</i>		544.407	684.753
<i>Usklađenja:</i>			
Porez na dobit	23	358.887	108.608
Amortizacija	7, 8, 9	17.327.167	17.269.839
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, neto		4.679.553	5.202.062
Gubici od prodaje i vrijednosnog usklađenja nekretnina, postrojenja, opreme		881.889	116.246
Gubici od prodaje i vrijednosnog usklađenja nematerijalne imovine		355.022	146.246
(Dobici)/gubici od prodaje i nerealizirani dobiti i gubici i vrijednosno usklađenje ulaganja		(743.637)	161.471
Prihodi od kamata i dividendi	31	(1.997.675)	(700.311)
Rashodi od kamata	31	199.194	40.247
Promjena u rezerviranjima, neto	17	(724.240)	(4.099.376)
Tečajne razlike (nerealizirane), neto		(585)	8.286
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti prije promjena u radnom kapitalu:		20.879.982	18.938.070
Povećanje zaliha		(121.601)	(126.544)
Povećanje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		(896.430)	(13.962.905)
Povećanje obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		1.197.810	1.608.844
Novac generiran poslovanjem:		21.059.761	6.457.466
Novčani izdaci za kamate		(199.194)	(40.247)
Plaćeni porez na dobit		-	(1.341.027)
Novčani tok od poslovnih aktivnosti:		20.860.567	5.076.193
Novčani tok od investicijskih aktivnosti			
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		797.274	930.966
Primici od prodaje financijskih instrumenata		60.192.769	71.596.169
Primici od kamata		1.838.859	700.311
Primici od dividende		158.816	-
Izdaci za kupnju nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		(12.415.084)	(11.412.537)
Izdaci za stjecanje financijskih instrumenata		(79.503.342)	(58.777.723)
Novčani tok od investicijskih aktivnosti		(28.930.709)	3.037.185
Novčani tok od financijskih aktivnosti			
Isplata dijela dobiti		(342.377)	(6.817.795)
Primici od kredita		78.053	117.863
Otplate najmova		(1.079.672)	(959.505)
Novčani tok od financijskih aktivnosti		(1.343.996)	(7.659.437)
Neto smanjenje / povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(9.414.138)	453.941
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja		28.893.340	28.439.399
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	14	19.479.202	28.893.340

Bilješke na stranicama od 18 do 69 sastavni su dio ovih nekonsolidiranih financijskih izvještaja.

8. Nekonsolidirani izvještaj o promjenama kapitala

Naziv pozicije iznosi u eurima	Bilješka	Temeljni kapital	Zakonske rezerve	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Zadržana dobit i dobit poslovne godine	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2022.		178.812.133	6.327.110	8.955.870	125.844	20.932.571	215.153.528
Sveobuhvatna dobit							
Neto dobit za godinu		-	-	-	-	684.753	684.753
Promjena fer vrijednosti ulaganja klasificiranih po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	-	-	(841.041)	-	(841.041)
Ukupno sveobuhvatna dobit		-	-	-	(841.041)	684.753	(156.288)
Transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici							
Raspodjela dijela dobiti u zakonske rezerve		-	2.727.118	-	-	(2.727.118)	-
Isplata dijela dobiti u državni proračun		-	-	-	-	(6.817.795)	(6.817.795)
Prijevremena otplata kredita (ZOPS)		(268)	-	-	-	-	(268)
Ukupno transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici		(268)	2.727.118	-	-	(9.544.912)	(6.818.062)
Stanje 31. prosinca 2022.		178.811.865	9.054.228	8.955.870	(715.197)	12.072.411	208.179.178
Sveobuhvatna dobit							
Neto dobit za godinu		-	-	-	-	544.407	544.407
Promjena fer vrijednosti ulaganja klasificiranih po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	-	-	238.138	-	238.138
Ukupno sveobuhvatna dobit		-	-	-	238.138	544.407	782.545
Transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici							
Raspodjela dijela dobiti u zakonske rezerve		-	136.951	-	-	(136.951)	-
Isplata dijela dobiti u državni proračun		-	-	-	-	(342.377)	(342.377)
Prijevremena otplata kredita (ZOPS)		211	-	-	-	-	211
Ukupno transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici		211	136.951	-	-	(479.327)	(342.165)
Stanje 31. prosinca 2023.		178.812.077	9.191.179	8.955.870	(477.059)	12.137.491	208.619.557

Bilješke na stranicama od 18 do 69 sastavni su dio ovih nekonsolidiranih financijskih izvještaja.

9. Bilješke uz nekonsolidirane financijske izvještaje

Bilješka 1	Opći podaci
Bilješka 2	Osnova za pripremu izvještaja
Bilješka 3	Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja
Bilješka 4	Sažetak značajnih računovodstvenih politika
Bilješka 5	Upravljanje financijskim rizikom
Bilješka 6	Ključne računovodstvene procjene i prosudbe
Bilješka 7	Nekretnine, postrojenja i oprema
Bilješka 8	Ulaganja u nekretnine
Bilješka 9	Nematerijalna imovina
Bilješka 10	Ostala ulaganja
Bilješka 11	Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja
Bilješka 12	Zalihe
Bilješka 13	Unaprijed plaćeni troškovi
Bilješka 14	Novac i novčani ekvivalenti
Bilješka 15	Temeljni kapital
Bilješka 16	Rezerve
Bilješka 17	Rezerviranja
Bilješka 18	Obveze prema dobavljačima i ostale dugoročne obveze
Bilješka 19	Ugovorne obveze
Bilješka 20	Odgođeni prihodi
Bilješka 21	Obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze
Bilješka 22	Obveze prema zaposlenima
Bilješka 23	Porez na dobit
Bilješka 24	Prihodi od prodaje
Bilješka 25	Ostali poslovni prihodi
Bilješka 26	Troškovi sirovina i materijala
Bilješka 27	Operativni troškovi
Bilješka 28	Troškovi osoblja
Bilješka 29	Vrijednosna usklađenja
Bilješka 30	Ostali troškovi poslovanja
Bilješka 31	Neto financijski prihodi / (rashodi)
Bilješka 32	Odnosi s povezanim društvima
Bilješka 33	Događaji nakon izvještajnog razdoblja
Bilješka 34	Sastavljanje i odobravanje financijskih izvještaja

Bilješka 1. OPĆI PODACI

Financijska agencija (Fina) osnovana je temeljem odredbi Zakona o Financijskoj agenciji (NN broj 117/2001, izmjene i dopune broj 60/2004 i 42/2005) kao pravni slijednik Zavoda za platni promet odnosno Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske.

Sjedište Fine je Ulica grada Vukovara 70, Zagreb, Hrvatska, OIB: 85821130368, MBS: 080422905.

Fina je registrirana za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- informatičko-tehnološke podrške radu sustava državne riznice,
- informatičko-tehnološke podrške sustavu prikupljanja javnih prihoda,
- informatičko-tehnološke podrške REGOS-u,
- informatičko-tehnološke podrške drugim registrima osiguranika,
- prikupljanja, obrade, objave i dostave podataka iz različitih izvora, te osiguravanja povezivanja i višenamjenske uporabe podataka iz registra za daljnju evidenciju, analizu i informacijsku uporabu u ministarstvima i Vladinim službama za potrebe državne statistike i javnosti,
- obavlja statistiku financijskih tokova evidentiranih kod ovlaštenih organizacija, izrađuje analize, bonitetne i druge informacije, te obavlja druge poslove određene propisima i na osnovi ugovora,
- prikuplja, obrađuje i publicira podatke utvrđene programom statističkih istraživanja RH,
- prikuplja, priprema i objedinjuje podatke o poslovnim subjektima, te vodi odgovarajuće registre,
- vodi i druge registre, evidencije i zbirke podataka za potrebe države i drugih subjekata,
- sudjeluje u većim statističkim akcijama i propisima te obavlja druge aktivnosti na osnovi odgovarajućih propisa, odnosno ovlasti,
- ostale poslove za potrebe Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene posebnim zakonima ili drugim propisima,
- na zahtjev državnih tijela, pruža informatičko-tehnološku podršku u poslovima nadzora i kontrole pravnih subjekata,
- Fina obavlja sljedeće komercijalne djelatnosti:
 - usluge u ime i za račun komercijalnog bankarstva,
 - vodi sustave za međubankovne obračune (NKS),
 - vodi nacionalni sustav za izdavanje javnih ključeva – Registar digitalnih certifikata (RDC),
 - operativno vođenje drugih javnih i komercijalnih registara,
 - pomoćne djelatnosti u financijskom posredovanju,
 - obrazovanje odraslih i ostalo obrazovanje,
 - mjenjačko poslovanje,
 - računalne i srodne djelatnosti,
 - mikrografsko-dokumentacijski poslovi,
 - pružanje podataka u traženom formatu izravnim pretraživanjem ili pristupom (računalnim upravljanjem) svakome ili određenim korisnicima,
 - pruža usluge pohrane gotovog novca u dnevno-noćnim trezorima te usluge pohrane i deponiranja vrijednosti u sigurnosne sefove,
 - pruža usluge poduzetnicima i drugim pravnim i fizičkim osobama u ostvarivanju njihovih zakonom propisanih prava i obveza, usluge pribavljanja podataka, isprava, odobrenja i drugih akata elektroničkim putem od nadležnih državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima, a po potrebi i usluge dostavljanja tih podataka, isprava i akata tijelima nadležnim za odlučivanje o zahtjevima i drugim podnescima naručitelja usluga,
 - obavlja administrativno-tehničke poslove u vezi osiguranja elektroničkog povezivanja tijela državne uprave, drugih državnih tijela, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima,
 - savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem i
 - računovodstveni i knjigovodstveni poslovi.

Bilješka 1. OPĆI PODACI (nastavak)

Članovi Nadzornog odbora Fine u 2022. i 2023. godini su:

- Ivana Radeljak Novaković, predsjednica Nadzornog odbora,
- Milan Kovač, zamjenik predsjednice Nadzornog odbora,
- Davor Mikulić, član Nadzornog odbora,
- Grozdana Perić, članica Nadzornog odbora i
- Zvonko Šakić, član Nadzornog odbora.

Članovi Uprave Fine u 2022. i 2023. godini su:

- Dražen Čović, predsjednik Uprave,
- Vinka Ilak, članica Uprave i
- Branko Malenica, član Uprave

Organizacijska je struktura Financijske agencije ustrojena kao mješovita organizacijska struktura s elementima proizvodne (poslovni sektori), funkcionalne (sektori podrške) i teritorijalne organizacijske strukture (Sektor poslovne mreže).

Fina na dan 31.12.2023. ima 2.465 radnika (2022: 2.558 radnika).

Ovi financijski izvještaji predstavljaju nekonsolidirane financijske izvještaje Društva (financijski izvještaji).

Društvo je sastavilo i konsolidirane financijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2023. godine u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja za Društvo i ovisna društva FINA gotovinski servisi d.o.o. i Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. (zajedno „Grupa“). U konsolidiranim financijskim izvještajima, ovisno društvo - koje predstavlja društvo nad kojim Društvo neposredno ima više od pola glasačkih prava ili na neki drugi način ima kontrolu nad poslovanjem – je u potpunosti konsolidirano. Korisnici ovih nekonsolidiranih financijskih izvještaja trebali bi ih čitati zajedno s konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe koji su izdani na dan 5. lipnja 2024. i za godinu koja je tada završila u svrhu dobivanja cjelokupnih informacija o financijskom položaju Grupe, rezultatima njenog poslovanja i promjenama novčanog toka Grupe u cjelini.

Poslovi s gotovim novcem (distribucija i obrada gotovine) od svibnja 2010. godine obavljaju se u povezanom poduzeću FINA gotovinski servisi d.o.o. Ukupan udjel Fine u društvu FINA gotovinski servisi iznosi 8.894.578 eura (2022: 8.894.578 eura) (Bilješka 32).

FINA gotovinski servisi d.o.o. obavljaju sljedeće osnovne djelatnosti:

- obrada i pohrana gotovog novca, domaće i strane valute, vrijednosnih papira koji glase na domaću i stranu valutu i ostalih vrijednosnica,
- distribucija unutarnjeg i međunarodnog prijevoza gotovog novca domaće i strane valute, vrijednosnih papira koji glase na domaću i stranu valutu i ostalih vrijednosnica, dragocjenosti i plemenitih metala te zaštita pri prijevozu i opsluživanje bankomata,
- ostale djelatnosti (usluge tehničke zaštite, usluge fizičke zaštite, usluge čišćenja, itd.).

Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. (SKDD) je osnovano 18. travnja 1997. na temelju članka 84. Zakona o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima (NN 107/95) i članka 177. Zakona o trgovačkim društvima kao dioničko društvo s nazivom tvrtke Središnja depozitarna agencija d.d.. Promjena naziva tvrtke u Središnje klirinško depozitarno društvo provedena je 13. ožujka 2009. godine. Ukupna vrijednost dionica Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. u poslovnim knjigama Financijske agencije iznosi 6.388.719 eura (2022: 6.388.719 eura) (Bilješka 32).

Bilješka 2. OSNOVA ZA PRIPREMU IZVJEŠTAJA

Financijska agencija („Društvo“) je osnovana temeljem Zakona o Financijskoj agenciji (NN 117/01, NN 60/04 i NN 42/05). Sukladno članku 29. Statuta Financijske agencije (Klasa: 010-00/09-03/2, Ur.broj: 01-09-3 od 25. studenoga 2009. godine – pročišćeni tekst), Društvo poslovne knjige vodi po načelima profitnog knjigovodstva.

Društvo je obvezno primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu (NN 78/15, NN 134/15, NN 120/16, 116/18, NN 42/20, NN 47/20, NN 114/22 i NN 82/23). Okvir financijskog izvještavanja Društva su Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, usvojeni od strane Europske unije (Službeni list Europske unije 1126/2008 s izmjenama i dopunama).

2.1. Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji Društva sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni od strane Europske unije (Službeni list Europske unije 1126/2008 s izmjenama i dopunama).

2.2. Osnove mjerenja

Financijski izvještaji sastavljaju se na osnovi povijesnog ili amortiziranog troška osim financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koristeći načelo neograničenosti poslovanja.

2.3. Funkcionalna i prezentacijska valuta

Počevši od 1. siječnja 2023. Republika Hrvatska promijenila je svoju valutu iz hrvatske kune u euro. Euro je postao funkcionalna i prezentacijska valuta u 2023. godini. Promjena funkcionalne i prezentacijske valute u 2023. godini nema značajnog utjecaja na ove financijske izvještaje. Usporedni iznosi za 2022. godinu su preračunati u eure prema službenom tečaju od 7,5345.

2.4. Korištenje procjena i prosudbi

Priprema financijskih izvještaja u skladu s računovodstvenim politikama zahtijeva od rukovodstva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika i iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na povijesnom iskustvu i raznim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izrade financijskih izvještaja, a rezultat kojih čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije lako utvrdiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se preispituju tijekom izvještajnog razdoblja. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim razdobljima, ako izmjena utječe i na njih.

Prosudbe rukovodstva koje se odnose na primjenu računovodstvenih politika koje imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje i procjene sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u budućim razdobljima opisane su u *Bilješci 6*.

Bilješka 3. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH MSFI

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem izvještajnom razdoblju

Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Odbor za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja i koji su usvojeni u EU na snazi su u tekućem razdoblju:

- MSFI 17 Ugovori o osiguranju (objavljen 18. svibnja 2017.); uključujući izmjene MSFI-a 17 (objavljene 25. lipnja 2020.)
- Dopune MRS-a 8 Računovodstvene politike, Promjene računovodstvenih procjena i pogreške: Definicija računovodstvenih procjena (objavljene 12. veljače 2021.)
- Dopune MRS-a 1 Presentacija financijskih izvještaja i Izjava o praksi MSFI-ja 2: Objavljivanje računovodstvenih politika (objavljeno 12. veljače 2021.),
- Izmjene MRS-a 12 Porez na dobit: Odgođeni porez na imovinu i obveze proizašle iz jedne transakcije (objavljene 7. svibnja 2021.)
- Izmjene i dopune MRS-a 12 Porezi na dobit: Međunarodna porezna reforma – Model pravila drugog stupa (izdano 23. svibnja 2023.),
- Izmjene MSFI-ja 17 Ugovori o osiguranju: Prva primjena MSFI-ja 17 i MSFI-a 9 – Usporedne informacije (objavljene 9. prosinca 2021.).

Usvajanje navedenih standarda i tumačenja nije imalo značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva.

Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, koji su odobreni u EU, ali nisu još na snazi

Europska komisija je do 31. prosinca 2023. godine odobrila sljedeće promjene računovodstvenih načela primjenjivih na izvještavanje, koje nisu bile na snazi za pripremu financijskih izvještaja za 2023. godinu:

- Izmjene i dopune MRS-a 1: Presentiranje financijskih izvještaja: Klasifikacija obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih i Klasifikacija obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih – odgoda stupanja na snagu (23. siječnja 2020., 15. srpnja 2020. i 31. listopada 2022. godine)
- Izmjene i dopune MSFI-ja 16 Najmovi: Obveza najma kod prodaje i povratnog najma (objavljen 22. rujna 2022. godine).

Na dan 31. prosinca 2023. godine Odbor za međunarodne standarde je izdao sljedeće standarde, izmjene, tumačenja i revizije, čija primjena podliježe dovršetku postupka odobrenja od strane nadležnih tijela Europske komisije, koji je još uvijek u tijeku:

- Izmjene MRS-a 21 Učinci promjena deviznih tečajeva: nedostatak zamjenjivosti (izdano 15. kolovoza 2023.)
- Dopune MRS-a 7 Izvještaj o novčanom toku i MSFI-ja 7 Financijski instrumenti: Objavljivanja: Financijski aranžmani dobavljača (izdano 25. svibnja 2023.).

Društvo ne očekuju da će usvajanje spomenutih standarda i tumačenja imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih financijskih izvještaja. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva razdoblja uključena u ove izvještaje.

4.1. Priznavanje prihoda

Društvo pri određivanju cijene transakcije uzima u obzir uvjete iz ugovora i svoju uobičajenu poslovnu praksu. Cijena transakcije iznosi naknade na koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za prijenos obećane robe ili usluga kupcu.

Društvo priznaje prihod kada (ili u mjeri u kojoj) ispuni obvezu na činidbu prijenosom obećane robe ili usluge (odnosno, imovine) kupcu. Imovina se smatra prenesenom kada kupac stekne (ili u mjeri u kojoj stekne) kontrolu nad tom imovinom.

Društvo koristi praktično rješenje odnosno ako ima pravo na naknadu od kupca u iznosu koji izravno odgovara vrijednosti koju kupac ostvaruje iz činidbe izvršene do određenog datuma, priznaje prihode u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

(a) Prihodi od usluga

Društvo iskazuje prihode iz sljedećih glavnih izvora:

Prihodi od poslova platnog prometa

Društvo pruža usluge domaćega platnog prometa bankama i njihovim klijentima u ime i za račun banaka koje posluju na području RH. Poslove platnog prometa za banke i klijente banaka Društvo obavlja temeljem Odluke o eksternalizaciji odnosno temeljem sklopljenih ugovora s bankama. Poslovi platnog prometa obuhvaćaju poslove registra računa, postupke s nalogima za plaćanje (nalozi na papiru, elektronskom mediju i nalozi inicirani putem servisa e-plaćanja), poslovanje s gotovim novcem banke, izvješćivanje klijenata i banaka, arhiviranje i rješavanje reklamacija. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Prihodi od NKS-a

Društvo kroz Nacionalni klirinški sustav upravlja platnim sustavima EuroNKS i EuroNKSInst platnim sustavom za obračun međubankovnih platnih transakcija u eurima. Naknada se obračunava temeljem ugovora s bankama. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Prihodi od uplata i isplata građana

Društvo poslove platnog prometa za građane pruža u ime i za račun banaka koje posluju na području RH, temeljem Odluke o eksternalizaciji. Naknada se obračunava i naplaćuje odmah na šalteru od građana. Uplate građana u korist računa izdavatelja uplatnica se obavljaju na temelju ugovora između Društva i izdavatelja uplatnica, a naknada se obračunava i naplaćuje mjesečno od izdavatelja uplatnica. Osim gotovinskih platnih transakcija za građane, Društvo pruža usluge uplate/isplate i plaćanja putem POS uređaja temeljem ugovora sa bankom. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.1. Priznavanje prihoda (nastavak)***Prihodi od elektroničkog i kartičnog poslovanja*

Usluge elektroničkog poslovanja obuhvaćaju upravljanje e-poslovanjem vezanim za izdavanje certifikata i vremenskih žigova te srodnih usluga iz područja PKI tehnologije. Usluge povjerenja podrazumijevaju digitalne certifikate, vremenski žig, potpisna rješenja, paket e-usluga te video identifikaciju. Digitalne usluge i servisi podrazumijevaju Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS) unutar sustava e-Građani i e-Poslovanje s e-Ovlaštenjima i eIDAS Čvorom, sustav e-Pristojbe, Centralnu platformu za razmjenu e-računa, servis e-Račun za državu (e-Račun B2G) i servis e-Račun za poslovne subjekte (e-Račun B2B). Naknade se obračunavaju temeljem Cjenika Fine i/ili sklopljenih ugovora s klijentima. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Certifikati za fiskalizaciju se izdaju za potrebe potpisivanja gotovinskih računa koji se razmjenjuju s Poreznom upravom u skladu sa Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom. Certifikat se temeljem Cjenika Fine i ugovora s klijentom (koji se sklapa temeljem Zakona o elektroničkom potpisu) izdaje na rok od 5 godina, a naknada se naplaćuje unaprijed. Obveze na činidbu se ispunjavaju tijekom određenog vremena, Društvo priznaje prihod mjerenjem napretka k potpunom ispunjenju obveze na činidbu.

Prihodi od podrške sustavu riznice i REGOS-a

Poslovi državne riznice podrazumijevaju evidentiranje i raspored javnih prihoda, tehnološko-operativnu i informatičko-tehničku podršku te upravljanje i vođenje ostalih poslovnih odnosa i pružanja usluga sukladno sklopljenom ugovoru s Ministarstvom financija. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Upravljanje i vođenje poslova Središnjeg registra osiguranika (REGOS) podrazumijeva poslove prikupljanja podataka po osiguranicima o obveznim mirovinskim doprinosima putem Obrazaca R-S/R-Sm i Obrasca JOPPD, raspoređivanja sredstava doprinosa za obvezna mirovinska osiguranja I. i II. stupa po računima osiguranika te davanje informacija povezanih s tim procesima, a sukladno sklopljenom ugovoru s REGOS-om. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Prihodi od COP-a i registra zaposlenika

Društvo obavlja poslove održavanja informatičkog sustava centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima u javnom sektoru. Naknada se obračunava mjesečno, a sukladno sklopljenom ugovoru. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Prihodi od poslova prisilne naplate, predstečajnih nagodbi i stečaja potrošača

Društvo poslove provedbe ovrhe na novčanim sredstvima obavlja temeljem Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima te pripadajućih podzakonskih akata. Provedba ovrhe na novčanim sredstvima ustrojena je kao centralizirani sustav provođenja ovrhe s jedinstvenim redoslijedom naplate te ustrojenim Jedinstvenim registrom računa. Naknada se obračunava prema odredbama Pravilnika o vrstama i visini naknada za obavljanje poslova propisanih Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, odnosno Društvo Cjenikom određuje iznos naknade, a suglasnost na Cjenik daje Ministar financija. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.1. Priznavanje prihoda (nastavak)***Prihodi od poslova prisilne naplate, predstečajnih nagodbi i stečaja potrošača (nastavak)*

Prihodi od stečaja potrošača obuhvaćaju određene poslove za potrebe provedbe jednostavnog postupka stečaja potrošača sukladno sklopljenom ugovoru s Ministarstvom pravosuđa. Obveze na činidbu se ispunjavaju tijekom određenog vremena, Društvo priznaje prihod mjerenjem napretka k potpunom ispunjenju obveze na činidbu.

Prihodi od registara

U skladu s važećom zakonskom regulativom te na temelju ugovornog odnosa s Ministarstvom financija, Društvo obavlja poslove prikupljanja i obrade financijskih izvještaja proračuna i proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija te vodi Registar godišnjih financijskih izvještaja (RGFI) temeljem Zakona o računovodstvu u elektroničkom obliku koji je dostupan na mrežnim stranicama Fine. Društvo vodi Upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima kojim je osigurana publikacija upisanih podataka i davanje istih zainteresiranoj javnosti. Vođenje registarskih poslova obuhvaća i poslove operativnog vođenja Jedinog registra računa (JRR), Registra koncesija, Registra stvarnih vlasnika i servisa info.BIZ. Naknade se obračunavaju temeljem Cjenika Fine i/ili sklopljenih ugovora s klijentima. Obveze na činidbu se ispunjavaju u određenom trenutku, Društvo priznaje prihod u iznosu za koji ima pravo izdati račun.

(b) Prihodi od prodaje trgovačke robe

Društvo na svojim šalterima obavlja prodaju plativih i drugih obrazaca, državnih biljega i mjenica te vrijednosnih kupona za sezonski rad u poljoprivredi. Prihod od prodaje iskazuje se odmah po prodaji temeljem izdanih računa po maloprodajnoj cijeni.

(c) Prihodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u računu dobiti i gubitka kako nastaju za sve kamatonosne financijske instrumente primjenom metode efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška financijske imovine ili financijske obveze te alokacije prihoda ili rashoda od kamata tijekom odgovarajućeg razdoblja. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontiraju očekivani budući novčani izdaci ili primici tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine ili financijske obveze. Pri izračunu efektivne kamatne stope Društvo ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Prihodi od kamata odnose se na prihode po osnovi sredstava oročenih kod banaka, kamata po stambenim kreditima, obveznicama i trezorskim zapisima te kamate obračunate na plaćena potraživanja nakon ugovorenog roka.

(d) Prihod od potpora

Primljene potpore iz programa koje oblikuje i financira Europska unija u računovodstvenom smislu se smatraju državnim potporama sukladno MRS-u 20 – Računovodstvo državnih potpora i objavljivanje državne pomoći. Državne potpore priznaju se u poslovnim knjigama ako postoji razumna izvjesnost da će biti ispunjeno sljedeće (kumulativno):

- poslovni subjekt ispuniti će uvjete povezane s potporom i
- subjekt će primiti potporu.

Državne potpore se sustavno i racionalno priznaju kao dobit u razdobljima u kojima ih je potrebno usporediti s povezanim troškovima (dobitni pristup).

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.2. Nematerijalna imovina***(a) Priznavanje i mjerenje*

Nematerijalna imovina vrednuje se po povijesnom trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja ukoliko postoje. Trošak ulaganja uključuje troškove koji se izravno mogu pripisati nabavi imovine. Tamo gdje dijelovi nematerijalne imovine imaju različiti korisni vijek trajanja, evidentiraju se kao posebne stavke nematerijalne imovine.

Dobici i gubici od otuđenja utvrđuju se uspoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i neto knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u dobit ili gubitak.

(b) Naknadni troškovi

Troškovi zamjene dijela nematerijalne imovine priznaju se u knjigovodstveni iznos imovine samo ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s imovinom pritecати u Društvo i ako se trošak nabave može pouzdano izmjeriti. Troškovi tekućeg održavanja priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju.

(c) Amortizacija

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, kao što je prikazano u nastavku. Imovina u pripremi se ne amortizira.

Procijenjeni vijek trajanja imovine je kako slijedi:

Patenti, licence i ostala prava	4 godine
Ostala nematerijalna imovina	4 godine
Ulaganja u tuđu imovinu	1 do 10 godina

Kod ulaganja u tuđu imovinu, vijek upotrebe nematerijalne imovine koja proizlazi iz ugovornih prava određuje se prema očekivanom roku korištenja imovine, ali ne duže od razdoblja važenje tih prava.

Metoda amortizacije te procijenjeni korisni vijek upotrebe preispituju se na svaki datum izvještavanja i po potrebi usklađuju.

(d) Interno dobivena nematerijalna imovina

Interno dobivena nematerijalna imovina priznaje se kao imovina samo ako je dokazana:

- tehnička provedivost nematerijalne imovine koja se dovršava tako da bude raspoloživa za uporabu ili prodaju,
- namjera dovršenja nematerijalne imovine i njene uporabe ili prodaje,
- mogućnost uporabe ili prodaje nematerijalne imovine,
- način na koji će nematerijalna imovina davati izgledne ekonomske koristi; Društvo između ostalog treba dokazati i postojanje tržišta za proizvodnju nematerijalne imovine ili za samu nematerijalnu imovinu, ili pak korisnost nematerijalne imovine u slučaju da se ona koristi interno,
- raspoloživost odgovarajućih tehničkih, financijskih i drugih izvora za završetak razvoja i korištenje ili prodaju nematerijalne imovine,
- mogućnost pouzdanog utvrđivanja troška koji se može pripisati razvoju nematerijalne imovine.

Troškovi istraživanja ne mogu se priznati kao imovina, nego predstavljaju trošak razdoblja.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.3. Nekretnine, postrojenja i oprema**

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u bilanci po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti, ako je potrebno. Povijesni trošak uključuje trošak koji je izravno povezan sa stjecanjem imovine.

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Društvo imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog dijela prestaje se priznavati. Svi ostali troškovi investicijskog i tekućeg održavanja terete račun dobiti i gubitka u financijskom razdoblju u kojem su nastali.

Sva imovina, osim zemljišta i imovine u pripremi, amortizira se linearnom metodom po propisanim stopama, utvrđenim tako da se trošak nabave imovine otpiše tijekom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe. Očekivani korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

Građevinski objekti	10 do 40 godina
Postrojenja i oprema	2 do 10 godina
Alati, pogonski inventar i transportna oprema	2 do 10 godina
Namještaj	2 do 10 godina
Ostala materijalna imovina	2 do 10 godina

Korisni vijek upotrebe i preostala vrijednost provjeravaju se i korigiraju, ukoliko je potrebno, na svaki datum izvještaja o financijskom položaju. Kada se promijeni namjena nekretnina od korištenja za vlastite potrebe na iznajmljivanje nekretnine se reklasificiraju u ulaganja u nekretnine.

Knjigovodstvena vrijednost imovine odmah se smanjuje do nadoknadivog iznosa ukoliko je viša od procijenjenog nadoknadivog iznosa imovine. Dobici i gubici nastali prodajom određuju se usporedbom prihoda i knjigovodstvene vrijednosti sredstva i uključuju se u ostale dobitke/(gubitke) u računu dobiti i gubitka.

4.4. Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine su ulaganja u zemljišta, zgrade, dijelove zgrade koje se drže radi ostvarivanja prihoda od najma ili radi porasta tržišne vrijednosti imovine ili oboje, a ne radi korištenja u proizvodnji ili ponudi roba i usluga ili u administrativne svrhe ili prodaje u sklopu redovnog poslovanja.

Ulaganja u nekretnine iskazuju se po trošku nabave, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti.

Sva ulaganja u nekretnine, osim imovine u pripremi, amortiziraju se linearnom metodom po propisanim stopama utvrđenim tako da se trošak nabave otpisuje u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe imovine kako slijedi:

Zgrade	10 do 40 godina
--------	-----------------

Korisni vijek upotrebe i preostala vrijednost provjeravaju se i korigiraju, ukoliko je potrebno, na svaki datum izvještaja o financijskom položaju.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.5. Imovina namijenjena prodaji**

Društvo klasificira dugotrajnu imovinu kao namijenjenu za prodaju ako će njena knjigovodstvena vrijednost biti uglavnom nadoknađena putem prodaje radije nego stalnim korištenjem. Uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi se moglo govoriti o klasifikaciji dugotrajne imovine u dugotrajnu imovinu namijenjenu prodaji su:

- imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uvjetima koji su česti i uobičajeni za prodaju takve imovine i njezina prodaja mora biti vrlo vjerojatna (obavljanje prodaje se očekuje unutar jedne godine),
- da bi prodaja bila visoko vjerojatna, prikladna razina upravljanja mora biti obvezana planom za prodaju imovine i mora biti pokrenut aktivni program za pronalaženje kupca i ispunjenje plana,
- imovina mora biti aktivno nuđena za prodaju po cijeni koja je opravdana u odnosu na njenu tekuću fer vrijednost i
- treba postojati očekivanje da će prodaja udovoljiti kriterijima priznavanja kao okončana prodaja u roku od godinu dana od datuma klasifikacije, dok radnje potrebne za ispunjenje plana trebaju ukazivati na to da nema izgleda da će doći do značajnih promjena plana ili odustajanja od plana.

Društvo mjeri dugotrajnu imovinu klasificiranu kao namijenjenu za prodaju po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje, ovisno o tome koja je niža. Troškovi prodaje su ovisni troškovi koji su neposredno povezani s otuđenjem imovine, isključujući financijske troškove i troškove poreza na dobit.

Sukladno zahtjevima MSFI-a 5, ako je Društvo klasificiralo imovinu kao namijenjenu za prodaju, ali kriteriji priznavanja nisu udovoljeni, Društvo će prestati klasificirati imovinu kao onu koja je namijenjena za prodaju. Društvo će mjeriti dugotrajnu imovinu koja prestaje biti klasificirana kao namijenjena za prodaju po nižoj od:

- a) njene knjigovodstvene vrijednosti prije nego je imovina (ili grupa za otuđenje) bila klasificirana kao namijenjena za prodaju, prilagođena za smanjenje vrijednosti, amortizaciju ili revalorizaciju koja bi bila priznata da imovina (ili grupa za otuđenje) nije bila klasificirana kao namijenjena za prodaju, i
- b) njene nadoknadle vrijednosti u trenutku naknadne odluke da se ne prodaje.

Amortizacija se ne obračunava. Prihodi ili rashodi s osnove dugotrajne imovine namijenjene prodaji ili grupe za otuđenje, priznaju se u trenutku njenog otuđenja na neto osnovi.

4.6. Financijska imovina*(a) Klasifikacija*

Financijska imovina obuhvaća ulaganja na koja se primjenjuje MSFI 9: Financijski instrumenti. Financijska imovina obuhvaća dionice i udjele kod nepovezanih poduzetnika, depozite, obveznice, trezorske zapise, udjele u UCITS fondovima, potraživanja itd. Financijska imovina se klasificira kao imovina koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Klasifikacija financijske imovine određuje se na temelju sljedećeg:

- poslovnog modela upravljanja financijskom imovinom i
- obilježja financijske imovine s ugovornim novčanim tokovima.

Financijska se imovina mjeri po amortiziranom trošku ako su ispunjena oba uvjeta navedena u nastavku:

- financijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.6. Financijska imovina (nastavak)***(a) Klasifikacija (nastavak)*

Financijska se imovina mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba uvjeta navedena u nastavku:

- financijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom financijske imovine te
- na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Financijska se imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, osim ako se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Financijska imovina se reklasificira samo u slučaju promjene poslovnog modela upravljanja financijskom imovinom. Financijska imovina ne reklasificira se nakon početnog priznavanja, osim ako Društvo ne promijeni svoj poslovni model upravljanja financijskom imovinom, u kojem slučaju se sva financijska imovina reklasificira prvog dana prvog izvještajnog razdoblja nakon promjene poslovnog modela.

Procjena poslovnog modela

Društvo procjenjuje cilj poslovnog modela u kojem se imovina drži na razini portfelja jer to najbolje odražava način na koji se upravlja poslovanjem i pružaju informacije Upravi. Razmatrane informacije uključuju:

- navedene politike i ciljeve za portfelj i djelovanje tih politika u praksi;
- kako se ocjenjuje uspješnost portfelja i izvještava Upravu Društva;
- rizike koji utječu na uspješnost poslovnog modela (i financijsku imovinu u okviru tog poslovnog modela) i njegovu strategiju upravljanja tim rizicima; i
- učestalost, obujam i vrijeme prodaje u prethodnim razdobljima, razloge za takvu prodaju i njihova očekivanja o budućim aktivnostima prodaje.

Financijska imovina koja se drži za trgovanje ili kojom se upravlja i čija se uspješnost procjenjuje na temelju fer vrijednosti, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL) jer se ne drži za prikupljanje ugovornih novčanih tokova niti za prikupljanje ugovornih novčanih tokova i za prodaju financijske imovine.

Procjena jesu li ugovorni novčani tokovi jedino plaćanja po osnovi glavnice i kamata

Za potrebe ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost financijske imovine kod početnog priznavanja. "Kamata" se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca i za kreditni rizik vezan uz nepodmireni iznos glavnice u određenom vremenskom razdoblju i za ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene jesu li ugovorni novčani tokovi plaćanja po osnovi glavnice i kamata na nepodmirenu glavnice (SPPI), Društvo razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li financijska imovina ugovornu odredbu koja bi mogla promijeniti vrijeme ili iznos ugovornih novčanih tokova tako da se ne bi ispunio taj uvjet. Prilikom procjene, Društvo razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli promijeniti iznos i vrijeme novčanih tokova;
- uvjete prijevremenog plaćanja i produženja; i
- značajke koje mijenjaju razmatranje vremenske vrijednosti novca (npr. periodično mijenjanje kamatnih stopa).

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

4.6. Financijska imovina (nastavak)

Dobici i gubici

Od 1. siječnja 2018. godine bilo koji kumulativni dobitak/gubitak priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (OSD) u odnosu na vlasničke investicijske vrijednosne papire koji su označeni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD), ne priznaje se u računu dobiti i gubitka prilikom prestanka priznavanja.

(b) Priznavanje i prestanak priznavanja

Financijska imovina priznaje se od datuma kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je Društvo jedna od ugovornih strana. Redovna kupnja financijske imovine se priznaje obračunavanjem na datum podmirenja.

Imovina koja je stečena u stranoj valuti preračunava se u protuvrijednost eura primjenom srednjeg tečaja HNB važećeg na dan vrednovanja ili po tečaju koji proizlazi iz ugovornog odnosa vezanog za tu transakciju.

Financijska imovina (osim potraživanja od kupaca) se pri početnom priznavanju mjeri po njezinoj fer vrijednosti, koja se u slučaju financijske imovine koja nije određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uvećava ili umanjuje za transakcijske troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine. Potraživanja od kupaca se pri početnom priznavanju mjere po njihovoj transakcijskoj cijeni sukladno MSFI 15 - Prihodi na temelju ugovora s kupcima.

Društvo prestaje priznavati financijsku imovinu kada i isključivo kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine.

(c) Početno i naknadno mjerenje

Financijska imovina početno se priznaje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove direktno povezane s nabavom, za svu financijsku imovinu koja se ne iskazuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaje po fer vrijednosti, a transakcijski troškovi odmah terete račun dobiti i gubitka.

(c) Početno i naknadno mjerenje (nastavak)

Nakon početnog mjerenja, financijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Amortizirani trošak je iznos po kojemu se financijska imovina mjeri pri početnom priznavanju, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju, primjenom metode efektivne kamatne stope, svih razlika između početnog iznosa i iznosa pri dospijeću te usklađen za sve rezervacije za umanjene vrijednosti.

Društvo izravno umanjuje bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine ako nema razumnih očekivanja u pogledu povrata financijske imovine, u cijelosti ili djelomično. Otpis je događaj koji dovodi do prestanka priznavanja.

(d) Dobici i gubici

Dobit ili gubitak po financijskoj imovini mjerenoj po fer vrijednosti se priznaju u računu dobiti i gubitka, osim ako je riječ o ulaganju u instrumente klasificirane po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.6. Financijska imovina (nastavak)***(d) Dobici i gubici (nastavak)*

Dobit ili gubitak po financijskoj imovini koja se mjeri po amortiziranom trošku se priznaju u računu dobiti i gubitka te uključuju prihode od kamata, gubitke od umanjenja vrijednosti, dobit ili gubitak od tečajnih razlika.

Dobici ili gubici od financijskih instrumenata koji se vrednuju po amortiziranom trošku mogu također nastati prilikom prestanka priznavanja ili umanjenja vrijednosti financijskog instrumenta.

Dobit ili gubitak po financijskoj imovini mjerenoj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (uz iznimku gubitaka od umanjenja vrijednosti i dobiti i gubitaka od tečajnih razlika), sve do prestanka priznavanja financijske imovine ili njezine reklasifikacije.

Ako se financijska imovina prestane priznavati, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju se iz OSD u račun dobiti i gubitka kao reklasifikacijsko usklađenje osim ako se radi o vlasničkim instrumentima čiji se dobiti i gubici nikada ne reklasificiraju u dobit ili gubitak.

(e) Fer vrijednost

Društvo koristi sljedeću hijerarhiju mjerenja fer vrijednosti koja odražava značajnost inputa korištenih prilikom mjerenja fer vrijednosti:

- Razina 1: Fer vrijednost financijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.
- Razina 2: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa, bilo direktnih (na primjer cijene) ili indirektnih (na primjer izvedenih iz cijena).
- Razina 3: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima.

Aktivno tržište je tržište na kojem se odvijaju transakcije predmetnom imovinom dovoljno učestalo i u dovoljnom volumenu da omogućuju kontinuitet u informiranju o cijenama.

(f) Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke se priznaje za financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku i fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (za dužničke vrijednosnice). Rezervacije za umanjenje vrijednosti za financijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se u rezervi fer vrijednosti, ali ne i u financijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost instrumenata ujedno i njihova fer vrijednost.

Na svaki datum izvještavanja Društvo je za financijski instrument dužno izmjeriti rezervacije za umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim kreditnim gubicima:

- tijekom vijeka trajanja instrumenta ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik tog financijskog instrumenta znatno povećao
- u dvanaestomjesečnom razdoblju ako se nakon početnog priznavanja kreditni rizik financijskog instrumenta nije znatno povećao.

Društvo priznaje dobit ili gubitak od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka (ili poništenja), što je potrebno kako bi se rezervacije za umanjenje vrijednosti na datum izvještavanja uskladile s iznosom koji je potrebno priznati.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.7. Ulaganja u ovisna i pridružena društva**

Ovisna društva predstavljaju društva u kojima Društvo ima kontrolu, izravno ili neizravno, nad poslovanjem. Društvo kontrolira subjekt kada je izloženo ili ima pravo na promjenjive povrate iz svoje povezanosti sa subjektom i kada ima mogućnost utjecati na te povrate kroz svoju moć nad subjektom. Ulaganja u ovisna i pridružena društva iskazuju se po trošku, umanjenom za eventualne gubitke od umanjnja vrijednosti u financijskim izvještajima Društva.

4.8. Najmovi

Prilikom sklapanja ugovora, Društvo procjenjuje da li ugovor je, ili sadrži, najam. Ugovor je, ili sadrži, najam ako se ugovorom prenosi pravo upravljanja nad korištenjem odnosno imovine u određenom razdoblju u zamjenu za naknadu. Kako bi procijenila da li ugovor sadrži prijenos prava upravljanja nad predmetnom imovinom, Društvo koristi definicije za najmove iz MSFI-a 16.

Prilikom sklapanja ili izmjena ugovora koji sadrže komponente najma, Društvo raspoređuje naknade iz ugovora na svaku komponentu najma na temelju njene relativne samostalne cijene. Međutim, za najmove nekretnina Društvo je izabralo da ne raspoređuje komponente na one koje nisu najam i evidentirati najmove i povezane stavke koje nisu najmovi kao jedinstvenu komponentu najma.

Društvo priznaje imovinu s pravom korištenja i obvezu za najmove na datum početka najma. Imovina s pravom korištenja se početno mjeri po trošku, koji se sastoji od početnog iznosa obveze po najmu prilagođenog za sva plaćanja najma izvršena na datum početka najma ili prije, uvećano za sve izravne početne troškove koji su nastali i procijenjene troškove rastavljanja i uklanjanja odnosno imovine ili obnove mjesta na kojem se imovina nalazi ili vraćanja odnosno imovine u stanje koje se zahtijeva na temelju uvjeta najma, umanjeno za sva primljena odobrenja za najam.

Imovina s pravom korištenja se naknadno amortizira koristeći linearnu metodu od datuma početka najma do isteka perioda najma, osim ako se do kraja razdoblja najma vlasništvo nad odnosnom imovinom prenese na najmoprimca ili ako trošak imovine s pravom korištenja odražava da će najmoprimac iskoristi mogućnost kupnje. U tom slučaju imovina s pravom korištenja će se amortizirati od datuma početka najma do kraja njezina korisnog vijeka korištenja, koji se utvrđuje na istoj osnovi kao i za slične nekretnine ili opremu. Dodatno, imovina s pravom korištenja se redovito smanjuje za gubitke od umanjnja vrijednosti, ukoliko postoje, te se usklađuje zbog određenih naknadnih mjerenja obveza za najmove.

Obveza za najmove se početno mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najmova koja nisu plaćena do tog datuma, diskontiranih primjenjujući kamatnu stopu koja proizlazi iz najma ili, ako se ta stopa ne može izravno utvrditi, graničnu kamatnu stopu zaduživanja Društva. Općenito, Društvo koristi svoju graničnu stopu zaduživanja kao diskontnu stopu.

Društvo utvrđuje svoju graničnu stopu zaduživanja koristeći kamatnu stopu od raznih eksternih izvora financiranja i radi određene prilagodbe koje odražavaju uvijete iz najma i vrste unajmljene imovine.

Plaćanja najmova uključena u mjerenje obveze po najmu uključuju slijedeće:

- fiksna plaćanja, uključujući i plaćanja koja su u biti fiksna,
- varijabilna plaćanja najma koja ovise o indeksu ili stopi, koja se početno mjere primjenom indeksa ili stopa koje vrijede na datum početka najma,
- iznose plaćanja za koja se očekuje da će biti plaćena na temelju jamstava za ostatak vrijednosti i
- očekivanu cijenu opcije izvršenja kupnje za koju je izvjesno da će ju Društvo iskoristiti, plaćanja najmova za opcionalno produljenje trajanja ako je izvjesno da će Društvo iskoristiti mogućnost produljenja, i kazne za prijevremeni raskid najma osim ako je izvjesno da Društvo neće prijevremeno raskinuti najam.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.8. Najmovi (nastavak)**

Obveza za najmove se mjeri po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne stope. Ona se ponovno mjeri kada nastanu promjene u budućim plaćanjima najma zbog promjena indeksa ili stopa, ako postoji promjena u procjeni očekivanog iznosa plaćanja na temelju jamstava za ostatak vrijednosti, ako Društvo promijeni svoje procjene hoće li koristiti mogućnost kupovine, produljenja ili raskida ili ako nastanu promjene u plaćanjima najma koja su u biti fiksna.

Kada se obveza za najam ponovno mjeri na navedeni način, odgovarajuće izmjene se rade i na knjigovodstvenoj vrijednosti imovine s pravom korištenja, ili se evidentiraju u računu dobiti i gubitka ukoliko je knjigovodstvena vrijednost imovine s pravom korištenja svedena na nulu.

Društvo prikazuje imovinu s pravom korištenja koja nije zadovoljila definicije ulaganja u nekretnine na poziciji *Nekretnine, postrojenja i oprema* i obveze za najmove na poziciji *Obveze za najmove* u izvještaju o financijskom položaju.

Kratkoročni najmovi i najmovi imovine niske vrijednosti

Društvo je odabralo da ne priznaje imovinu s pravom korištenja i obveze za najmove imovine niske vrijednosti i kratkoročne najmove, uključujući informatičku opremu. Društvo priznaje plaćanja najmova vezano uz takve najmove kao trošak po linearnoj osnovi tijekom razdoblja najma.

4.9. Zalihe

Zalihe materijala i rezervnih dijelova iskazuju se po trošku nabave ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Trošak se određuje po metodi ponderiranih prosječnih cijena. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procjenu prodajne cijene u redovnom poslovanju umanjenu za varijabilne troškove prodaje.

Trgovačka roba iskazuje se po prodajnoj cijeni umanjenoj za poreze i marže. Sitni inventar i alati u potpunosti se otpisuju prilikom stavljanja u uporabu. Prema potrebi obavlja se ispravak vrijednosti oštećenih zaliha te zaliha kojima je prošao rok upotrebe.

4.10. Potraživanja

Potraživanja su, na temelju obveznopравnih i drugih osnova, zasnovana prava na naplatu određenih iznosa od kupaca i drugih dužnika. Potraživanja se početno mjere po fer vrijednosti.

Ako se naplata potraživanja odgađa za dulje vremensko razdoblje (dulje od 1 godine), a nisu ugovorene kamate ili su ugovorene po stopi koja je niža od tržišne, potraživanje se priznaje u iznosu koji predstavlja sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova diskontiranih primjenom tržišne kamatne stope.

Potraživanja u stranoj valuti preračunavaju se u hrvatsku valutnu jedinicu (eure) primjenom srednjeg tečaja HNB-a važećeg na dan transakcije. Primjenom srednjeg tečaja HNB-a iskazuju se i potraživanja u stranoj valuti i uz primjenu valutne klauzule na dan bilance. Nastale tečajne razlike iskazuju se kao prihod ili rashod razdoblja.

Nakon početnog mjerenja, potraživanja se mjere po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Potraživanja čija se naplata očekuje u razdoblju dužem od godinu dana mjere se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope umanjeno za sve gubitke od umanjenja vrijednosti.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.10. Potraživanja (nastavak)**

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja umanjuje se primjenom konta ispravka vrijednosti. Iznos gubitka se priznaje u računu dobiti i gubitka. Objektivni dokaz da je vrijednost potraživanja umanjena uključuje:

- značajne financijske teškoće dužnika,
- nepoštivanje ugovora, poput nepodmirenja obveza ili zakašnjenja plaćanja i
- nastanak mogućnosti da će dužnik pokrenuti stečajni postupak ili postupak druge financijske reorganizacije.

Izračun rezervacija za umanjene vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za potraživanja od kupaca izračunavaju se pojednostavljenim pristupom i jednom godišnje sa stanjem na zadnji dan izvještajnog razdoblja.

Potraživanja se prestaju priznavati kad su naplaćena ili otuđena, kad je utvrđena njihova konačna nemogućnost naplate te u slučaju da nastupi zastara. Potraživanja za koja je utvrđena nemogućnost naplate i ona za koja je nastupila zastara otpisuju se na teret rashoda razdoblja i isknjižavaju iz evidencija.

4.11. Novac i novčani ekvivalenti

Novac obuhvaća gotovinu u blagajni, stanja na računima u bankama i oročene depozite u bankama s rokom dospjeća do 3 mjeseca.

4.12. Depoziti

Depoziti predstavljaju nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjem koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospjećem dužim od 12 mjeseci nakon datuma bilance, koja se klasificira kao dugotrajna imovina.

4.13. Posudbe

Posudbe se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, posudbe se iskazuju po amortiziranom trošku. Sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka tijekom razdoblja trajanja posudbe. Društvo ne kapitalizira troškove posudbi, a klasificiraju se kao dugoročne obveze.

4.14. Obveze prema dobavljačima

Knjigovodstvena vrijednost obveza prema dobavljačima uglavnom odgovara njihovoj fer vrijednosti zbog njihove kratkoročne prirode. Obveze se priznaju kada je vjerojatno da će zbog podmirenja sadašnje obveze, doći do odljeva resursa Društva i kada se iznos kojim će se ona podmiriti može pouzdano izmjeriti. Obveze se klasificiraju kao kratkoročne i dugoročne. Kratkoročne obveze su obveze koje ispunjavaju bilo koji od sljedeća četiri kriterija:

- očekuje se da će se podmiriti u redovnom tijeku poslovnog ciklusa,
- dospijeva za podmirenje u roku unutar dvanaest mjeseci poslije datuma bilance,
- primarno se drži radi trgovanja i
- subjekt nema bezuvjetno pravo odgađati podmirenje obveze na najmanje dvanaest mjeseci poslije datuma bilance.

Iznos dugoročne obveze koji dospijeva na plaćanje u roku od jedne godine (u sljedećem obračunskom razdoblju), na dan bilance iskazuje se kao kratkoročna obveza.

Bilješka 4. SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**4.15. Porez na dobit**

Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju Zakona o porezu na dobit, koji je na snazi u Republici Hrvatskoj na dan bilance. Trošak poreza na dobit temelji se na oporezivoj dobiti za godinu te se sastoji od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u računu dobiti i gubitka, s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate izravno u kapitalu i rezervama, pri čemu se porez također priznaje u kapitalu i rezervama.

Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, sukladno poreznim stopama koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum bilance te sve korekcije iznosa porezne obveze za prethodna razdoblja. Iznos odgođenog poreza izračunava se bilančnom metodom. Odgođeni porez odražava neto porezne efekte privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza za potrebe financijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza.

Mjerenje odgođene porezne imovine i obveza prikazuje porezne posljedice koje bi proizašle iz načina na koji Društvo na datum bilance očekuje realizaciju, odnosno podmirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a na osnovu poreznih stopa koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum bilance. Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se klasificiraju kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze u bilanci. Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će se ostvariti oporeziva dobit dostatna za njezino korištenje. Na svaki datum bilance, Društvo ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine.

4.16. Primanja zaposlenih

U toku redovnog poslovanja, Društvo prilikom isplata plaća u ime svojih zaposlenika, koji su članovi obveznih mirovinskih fondova, obavlja redovita plaćanja doprinosa sukladno pravnoj regulativi. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju. Obveze po osnovi ostalih dugoročnih primanja zaposlenika, kao što su jubilarne nagrade i zakonske otpremnine, iskazuju se u neto iznosu sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja na datum bilance. Kao diskontna stopa koristi se tržišni prinos na državne obveznice, u valuti i s uvjetima koji odgovaraju valuti i uvjetima obveze temeljem tih primanja.

4.17. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju ako Društvo ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao posljedicu prošlih događaja, ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti. Kada postoji veći broj sličnih obveza, vjerojatnost da će za njihovo podmirenje biti potreban odljev resursa određuje se njihovim razmatranjem kao cjeline. Rezerviranje se priznaje i kada je mala vjerojatnost odljeva resursa za bilo koju stavku obveza koja se nalazi u istoj kategoriji. Rezerviranja se priznaju po iznosu troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze.

4.18. Porez na dodanu vrijednost

Društvo koristi dobra i usluge u okviru svoje djelatnosti za isporuke dobara i obavljanje usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza i za isporuke dobara i usluga po kojima je isključen odbitak pretporeza. Iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza izračunava se za sve isporuke sukladno Pravilniku o porezu na dodanu vrijednost. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući PDV.

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM**5.1. Čimbenici financijskog rizika**

Okvir upravljanja rizicima u Društvu je uspostavljen primjenom smjernica i najbolje poslovne prakse te je u skladu sa svojim specifičnostima u poslovanju, usvojilo temeljne dokumentirane informacije za upravljanje rizicima - Politiku upravljanja rizicima i Strategiju upravljanja rizicima. Navedenim dokumentiranim informacijama, a kroz upravljanje rizicima prepoznaju se i procjenjuju vanjski i unutarnji rizici i to kroz kategorije: opći poslovni, operativni i financijski rizici.

Kontinuirano se poboljšava praksa upravljanja rizicima u skladu s najboljom praksom iz područja kako bi u konačnici upravljanje rizicima postalo kompetitivnom prednošću, a svaki radnik bio upoznat s njegovom važnošću i ciljevima. Sve razine rukovodstva i svi radnici uključeni su u proces upravljanja rizicima, a Društvo osigurava izobrazbu kako bi se učinkovito provodili procesi upravljanja rizicima. Sustavno upravljanje rizicima podrazumijeva proces identifikacije, analize i vrednovanja rizika, poduzimanje preventivnih i ostalih radnji u svrhu upravljanja rizicima te praćenje i izvješćivanje, a cjelokupan proces upravljanja rizicima podržan je aplikativnim rješenjem.

Tijekom 2023. godine Društvo nije koristilo financijske instrumente zaštite od financijskih rizika kao što su derivativi i slični financijski instrumenti. Poslovne aktivnosti koje Društvo obavlja izlažu je raznim financijskim rizicima: tržišnom, operativnom, kreditnom i riziku likvidnosti, a geografska koncentracija rizika je na području Republike Hrvatske.

(a) Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje tri vrste rizika:

- valutni rizik – rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tečaju,
- rizik promjene kamatnih stopa - rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tržišnim kamatnim stopama,
- cjenovni rizik - rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata mijenjati zbog promjena cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegova izdavatelja ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Društvo djeluje na tržištu financijskih usluga i izloženo je tržišnim rizicima koji se ogledaju u pritisku konkurencije i tehnoloških inovacija koje smanjuju potrebu za korištenjem njezinih usluga. Stalno praćenje tržišnih promjena i najnovijih tehnoloških dostignuća odgovor je Društva na tržišne rizike.

(i) Kamatni rizik

Na dan 31. prosinca 2023. godine, da se kamatna stopa smanjila za 0,5% na godišnjoj razini, a pod pretpostavkom nepromijenjenosti ostalih varijabli, promjena kamatne stope imala bi utjecaja na:

- dugoročno rezerviranje za naknade prilikom umirovljenja i jubilarne nagrade koje bi bilo veće za 4% odnosno za 63.756 eura,
- neto dobit bi bila manja za 63.756 eura.

Na dan 31. prosinca 2022. godine, da se kamatna stopa smanjila za 0,5% na godišnjoj razini, a pod pretpostavkom nepromijenjenosti ostalih varijabli, promjena kamatne stope imala bi utjecaja na:

- dugoročno rezerviranje za naknade prilikom umirovljenja i jubilarne nagrade koje bi bilo veće za 6% odnosno za 94.649 eura,
- neto dobit bi bila manja za 94.649 eura.

Provodeći politiku plasmana slobodnih novčanih sredstava u dijelu u kojem su sredstva alocirana u depozite u bankama, ugovori o oročenim depozitima se sklapaju u pravilu na kraća vremenska razdoblja te uz fiksnu kamatnu stopu čime je kontroliran rizik promjene kamatnih stopa na oročena sredstva.

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1. Čimbenici financijskog rizika (nastavak)

(ii) Cjenovni rizik

Društvo je izloženo riziku promjene vrijednosti ulaganja u vrijednosne papire, rizicima promjene fer vrijednosti te riziku promjena cijena. Ulaganja u vrijednosne papire manjim dijelom ne kotiraju na burzi, dok veći dio ovih ulaganja kao i ulaganja klasificirana po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka ovise o rezultatima ulaganja fondova. Društvo upravlja rizicima koji proizlaze iz promjene njihove fer vrijednosti na način da kontinuirano prati promjene cijena udjela i prinosa na ulaganja u fondove na tržištu, a o čemu Odjel riznice tjedno i mjesečno izvještava Upravu.

Portfelj Društva koji se sastoji od ulaganja koja se u izvještaju o financijskom položaju vode po fer vrijednosti, predstavlja izloženost Društva cjenovnom riziku. Pad cijena od 10% smanjio bi vrijednost ovih ulaganja za 1.159.583 eura (2022: 1.922.674 eura) dok bi ga porast povećao u istom iznosu.

(iii) Valutni rizik

Društvo je izloženo riziku promjene tečaja kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost financijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u tečaju strane valute. Društvo najveći dio prihoda ostvaruje na domaćem tržištu, ali dio prihoda ostvaruje i obavljajući mjenjačke poslove. Budući da taj prihod predstavlja 0,2% ukupnog prihoda Društva, promjene tečajeva stranih valuta nisu imale znatniji utjecaj na tekuće rezultate poslovanja i novčane tijekove.

Drugi oblici valutne izloženosti proizlaze iz obveza prema inozemnim dobavljačima. Budući da promet inozemnih dobavljača čini 2,0% ukupnog prometa dobavljača, promjene tečajeva stranih valuta nisu imale znatniji utjecaj na tekuće rezultate poslovanja i novčane tijekove.

Određene transakcije u stranim valutama preračunavaju se u eure primjenom valutnih tečaja koji su važeći na datum bilance / izvještaja o financijskom položaju te je Društvo potencijalno izloženo rizicima promjena valutnih tečajeva.

U idućoj tablici prikazani su knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i obaveza Društva u navedenim stranim valutama na izvještajni datum u eurskoj protuvrijednosti.

	Imovina		Obveze	
	31. prosinca 2023.	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.	31. prosinca 2022.
USD	80.250	4.019	2.399	19.265
GBP	9.648	76	-	-
CHF	71.663	2.705	-	-
AUD	15.913	454	-	-
RSD	54.330	-	-	-

Srednji tečaj HNB	31.12.2023.	31.12.2022.
USD	1,10500	1,06660
GBP	0,86905	0,88693
CHF	0,92600	0,98470
AUD	1,62630	1,56930
RSD	117,16100	117,30700

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1. Čimbenici financijskog rizika (nastavak)

(iii) Valutni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

Društvo je uglavnom izloženo valutnom riziku kretanja tečaja EUR u odnosu na USD, GBP, CHF, AUD i RSD. U idućoj tablici je analizirana osjetljivost Društva na smanjenje tečaja eura od 5% u 2023. i u 2022. godini u odnosu na relevantne strane valute. Prethodna stopa osjetljivosti je stopa koja se koristi u internim izvještajima ključnim rukovoditeljima o valutnom riziku i predstavlja procjenu rukovodstva o realno mogućim promjenama valutnih tečajeva.

Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene stavke monetarne imovine i monetarnih obaveza u navedenoj stranoj valuti. Iznosi u eurima preračunati prema srednjem tečaju HNB-a na dan bilance uspoređuju se s iznosima u eurima uslijed postotne promjene valutnih tečajeva. Pozitivan broj pokazuje povećanje dobiti ako se tečaj eura smanji za 5% u odnosu na predmetnu valutu.

Dobit (gubitak)	31. prosinca 2023.	31. prosinca 2022.
USD	3.893	(762)
GBP	482	4
CHF	3.583	135
AUD	796	23
RSD	2.716	-

(b) Kreditni rizik

Kratkotrajna imovina Društva koja može dovesti do kreditnog rizika sastoji se uglavnom od novčanih sredstava, potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja.

Kretanje stanja potraživanja redovito se prati u Odjelu financijske operative. Operativnom kreditnom politikom određene su aktivnosti vezane za praćenje i kontrolu naplate potraživanja od kupaca: telefonsko upozoravanje, dogovaranje alternativnih mogućnosti plaćanja, slanje opomena, naplata putem instrumenata osiguranja plaćanja, davanje prijedloga za pokretanje postupka prisilne naplate potraživanja i predlaganje otpisa potraživanja.

Kupac se u slučaju kašnjenja prvo telefonski upozorava na prekoračenje dospjeća plaćanja računa. Nakon provedenog telefonskog upozoravanja, s kupcem se dogovaraju alternativni oblici plaćanja: kompenzacija, cesija, asignacija i obročna otplata duga. Daljnje praćenje i kontrola naplate podrazumijeva slanje pismenih opomena kupcima. Prva pisana opomena kupcima za dospjelo potraživanje se šalje s rokom uplate najkasnije u roku 8 dana. U slučaju da kupac ne izvrši podmirenje duga po prvoj opomeni, šalje se druga opomena s rokom uplate odmah. Ukoliko nakon svih prethodno poduzetih aktivnosti u svrhu naplate isto nije postignuto, kupcu se u pisanom obliku predlaže naplata mjenice ili zadužnice, ukoliko su navedeni instrumenti osigurani, odnosno poduzimaju se zakonski predviđene mjere naplate. Pokretanje postupka prisilne naplate potraživanja (tužba) je posljednja predviđena aktivnost vezana uz naplatu potraživanja.

Kretanje stanja potraživanja redovito se prati. Uprava smatra da je knjigovodstvena vrijednost sve imovine nadoknadiva. Detaljna analiza izloženosti kreditnom riziku kod potraživanja od kupaca prikazana je u *Bilješci 11*.

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1. Čimbenici financijskog rizika (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Društvo ima značajnu koncentraciju ulaganja, potraživanja i ostale imovine na datum izvještavanja:

	Bilješka	31. prosinca 2023. u eurima	31. prosinca 2022. u eurima
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	2.592.939	8.451.163
Financijska imovina po amortiziranom trošku	10,11	104.841.800	81.917.209
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	10	81.376	157.630
Novac u banci	14	19.222.757	28.858.668
Ukupno		126.738.873	119.384.670

Maksimalna izloženost kreditnom riziku:

	Bilješka	Rejting	31. prosinca 2023. u eurima	31. prosinca 2022. u eurima
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			2.592.939	8.451.163
<i>Ulaganja u dužničke vrijednosne papire</i>	10	BB, B	2.592.939	8.451.163
Financijska imovina po amortiziranom trošku			104.841.800	81.917.209
<i>Dani depoziti</i>	10	Bez rejtinga	28.298.230	23.184.919
<i>Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja</i>	11	Bez rejtinga	14.722.804	19.703.231
<i>Trezorski zapisi</i>	10	BB	19.752.276	-
<i>Ulaganja u dužničke vrijednosne papire</i>	10	BB	42.068.491	39.029.059
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka			81.376	157.630
<i>Potraživanja za kredite</i>	11	Bez rejtinga	81.376	157.630
Novac u banci	14	Bez rejtinga	19.222.757	28.858.668
Ukupno			126.738.873	119.384.670

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1. Čimbenici financijskog rizika (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti i rizik novčanog toka

Razborito upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostatne količine novca, osiguravanje raspoloživosti financijskih sredstava te sposobnost podmirenja svih obveza. Odjel financijske operative dnevno prati razinu dostupnih izvora novčanih sredstava.

Društvo uredno izmiruje svoje obveze bez potrebe za dodatnim kreditnim zaduživanjem, a transakcijski račun nije bio u blokadi. Obveze iz poslovanja, prikazane u nastavku, odnose se na obveze prema dobavljačima obrazložene detaljnije u *Bilješci 21 – Obveze prema dobavljačima* i ostale kratkoročne obveze, koje imaju dospijeće do 12 mjeseci i predstavljaju nediskontirane novčane tokove.

U idućim tablicama analizirano je preostalo razdoblje do ugovornog dospijeća neizvedenih financijskih obveza Društva. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po financijskim obvezama prema najranijem datumu na koji se od Društva može zatražiti plaćanje. Ugovorno dospijeće je određeno kao najraniji datum na koji se od Društva može zatražiti plaćanje.

31. prosinca 2023. <i>(u eurima)</i>	Knjigovodstvena vrijednost	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Ukupno
Obveze za najam	2.797.911	308.284	834.881	1.761.793	31.356	2.936.314
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	18.105.878	17.681.385	390.178	34.314	-	18.105.878
	20.903.789	17.989.670	1.225.059	1.796.107	31.356	21.042.192

31. prosinca 2022. <i>(u eurima)</i>	Knjigovodstvena vrijednost	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Ukupno
Obveze za najam	2.723.329	271.035	781.812	1.717.151	35.356	2.805.354
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	17.257.722	16.876.060	295.183	86.479	-	17.257.722
	19.981.051	17.147.094	1.076.996	1.803.630	35.356	20.063.076

U idućoj tablici analizirano je očekivano dospijeće neizvedene financijske imovine Društva. Tablice su sastavljene na temelju diskontiranih ugovornih dospijeća financijske imovine. Objavljivanje informacija o neizvedenoj financijskoj imovini je neophodno za razumijevanje načina na koji Društvo upravlja rizikom likvidnosti, budući da se likvidnošću upravlja na temelju neto iznosa financijske imovine i financijskih obveza.

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)
5.1. Čimbenici financijskog rizika (nastavak)
(c) Rizik likvidnosti i rizik novčanog toka (nastavak)

31. prosinca 2023. <i>(u eurima)</i>	Knjigovodstvena vrijednost	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa i stopa prinosa	do 1 mjesec	od 1 do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	Ukupno
Novac u banci	19.222.757	1,37%	18.080.270	1.142.487	-	-	19.222.757
Oročena sredstva u bankama	28.298.230	2,83%	-	-	25.000.000	3.300.000	28.300.000
Obveznice	44.661.430	2,31%	-	-	-	44.718.104	44.718.104
Trezorski zapisi	19.752.276	3,11%	-	-	19.773.533	-	19.773.533
Udjeli u fondovima	7.844.714	2,12%	-	-	-	7.844.714	7.844.714
Ulaganja u dionice	1.076.801	-0,98%	-	-	-	1.076.801	1.076.801
Potraživanja	14.804.180	-	14.629.903	-	-	174.277	14.804.180
	135.660.388		32.710.173	1.142.487	44.773.533	57.113.896	135.740.089

31. prosinca 2022. <i>(u eurima)</i>	Knjigovodstvena vrijednost	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa i stopa prinosa	do 1 mjesec	od 1 do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	Ukupno
Novac u banci	28.858.668	0,001%	27.717.593	1.141.075	-	-	28.858.668
Oročena sredstva u bankama	23.184.919	-0,04%	-	-	19.886.545	3.300.000	23.186.545
Obveznice	47.480.221	-0,55%	-	-	6.079.171	41.446.833	47.526.005
Udjeli u fondovima	9.421.836	-1,86%	-	-	-	9.421.836	9.421.836
Ulaganja u dionice	1.196.108	-	-	-	-	1.196.108	1.196.108
Potraživanja	19.860.861	-	19.417.106	-	189.941	253.814	19.860.861
	130.002.614		47.134.699	1.141.075	26.155.657	55.618.591	130.050.023

5.2. Procjena fer vrijednosti

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (financijska imovina raspoloživa za prodaju i trgovanje – financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka), temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilance. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za utvrđivanje fer vrijednosti financijske imovine predstavlja tekuću cijenu ponude. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca umanjena za ispravak vrijednosti i obveza prema dobavljačima uglavnom odgovara njihovoj fer vrijednosti zbog njihove kratkoročne prirode.

Društvo koristi sljedeću hijerarhiju mjerenja fer vrijednosti koja odražava značajnost inputa korištenih prilikom mjerenja fer vrijednosti:

- Razina 1: Fer vrijednost financijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.
- Razina 2: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa, bilo direktnih (na primjer cijene) ili indirektnih (na primjer izvedenih iz cijena).
- Razina 3: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima.

Aktivno tržište je tržište na kojem se odvijaju transakcije predmetnom imovinom dovoljno učestalo i u dovoljnom volumenu da omogućuju kontinuitet u informiranju o cijenama.

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)
5.2. Procjena fer vrijednosti (nastavak)
Financijska imovina koji se mjeri po fer vrijednosti

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
31. prosinca 2023.	<i>u eurima</i>	<i>u eurima</i>	<i>u eurima</i>	<i>u eurima</i>
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	2.592.939	-	2.592.939
<i>Ulaganja u dužničke vrijednosne papire</i>	-	2.592.939	-	2.592.939
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	7.844.714	1.076.801	81.376	9.002.891
<i>Ulaganja u dionice</i>	-	1.076.801	-	1.076.801
<i>Udjeli u fondovima</i>	7.844.714	-	-	7.844.714
<i>Potraživanja za kredite</i>	-	-	81.376	81.376
Ukupna financijska imovina po fer vrijednosti	7.844.714	3.669.740	81.376	11.595.831
31. prosinca 2022.	<i>u eurima</i>	<i>u eurima</i>	<i>u eurima</i>	<i>u eurima</i>
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	8.451.163	-	8.451.163
<i>Ulaganja u dužničke vrijednosne papire</i>	-	8.451.163	-	8.451.163
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	9.421.836	1.143.106	210.632	10.775.574
<i>Ulaganja u dionice</i>	-	1.143.106	53.002	1.196.108
<i>Udjeli u fondovima</i>	9.421.836	-	-	9.421.836
<i>Potraživanja za kredite</i>	-	-	157.630	157.630
Ukupna financijska imovina po fer vrijednosti	9.421.836	9.594.269	210.632	19.226.737

Pad cijena financijske imovine koja se nalazi u hijerarhijama vrijednosti razine 2 od 5% bi smanjio vrijednost ulaganja za 183.487 eura (2022: 479.713 eura) dok bi ga porast povećao u istom iznosu.

Pad cijena financijske imovine koja se nalazi u hijerarhijama vrijednosti razine 3 od 5% bi smanjio njezinu vrijednost za 4.069 eura (2022: 10.532 eura) dok bi ga porast povećao u istom iznosu.

U toku godine nije bilo transfera financijske imovine između razina.

Neto knjigovodstvena vrijednost ulaganja u obveznice koje se mjere po amortiziranom trošku na dan 31. prosinca 2022. godine veća je za 9% u odnosu na njihovu fer vrijednost dok je na 31. prosinca 2023. godine veća za 6% u odnosu na njihovu fer vrijednost.

Bilješka 5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2. Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Financijska imovina koji se mjeri po fer vrijednosti (nastavak)

Sredstva oročena u bankama, trezorski zapisi i potraživanja su uglavnom kratkoročne prirode te je njihova fer vrijednost približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

Neto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca umanjena za ispravak vrijednosti i obveza prema dobavljačima uglavnom odgovara njihovoj fer vrijednosti zbog njihove kratkoročne prirode.

Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca te ostalih financijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, odnosno primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Fer vrijednost dužničkih vrijednosnih papira zasniva se na budućim novčanim tokovima pojedinog dužničkog vrijednosnog papira koji se diskontira procijenjenim diskontnim stopama. Društvo će za dužničke vrijednosne papire pri procjeni fer vrijednosti koristiti izračun budućih novčanih tokova pojedinog financijskog instrumenta, uzimajući u obzir vjerojatnost isplate svakog pojedinog novčanog toka procjenjujući diskontnu stopu kojom će diskontirati iste.

Bilješka 6. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Procjene i pretpostavke se redovito pregledavaju i temelje na povijesnom iskustvu i različitim drugim faktorima, uključujući i očekivane buduće događaje koji se smatraju realnima u određenim okolnostima.

Društvo koristi prosudbe i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Po definiciji računovodstvene procjene su rijetko jednake stvarnim rezultatima. Procjene i pretpostavke koje nose značajan rizik uzrokovanja materijalnih razlika u knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj financijskoj godini su navedene u nastavku.

Ulaganja u ovisna društva

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja Društvo procjenjuje postoji li pokazatelj da vrijednost ulaganja u ovisna društva treba biti umanjena. Za izradu procjene primjenjuje se metoda diskontiranog novčanog toka (DCF) koja se zasniva na pretpostavci da vrijednost društva predstavlja sadašnja vrijednost budućih neto novčanih tokova. Kod primjene metode DCF objektivnost izračuna u najvećoj mjeri ovisi o realnosti izrade plana poslovanja za razdoblje od 2024. do 2028. te o stopi diskontiranja budućih novčanih tokova i izračunu terminalne vrijednosti.

Procijenjene vrijednosti prezentiraju fer vrijednost uz pretpostavku neograničenosti poslovanja.

Kod ulaganja u povezana društva koji su procjenjivana metodom diskontiranih novčanih tijekomova korištena je diskontna stopa u rasponu od 8,07% do 8,87% te konstantna stopa rasta od 1,5%.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Metodologija izračuna očekivanih gubitaka temelji se na modelu baziranom na procjeni vjerojatnosti ulaska u status neispunjenja obveze (Probability of default - PD) i gubitka zbog nastanka statusa neispunjenja obveze (Loss given default - LGD).

Bilješka 6. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE (nastavak)

Umanjenje vrijednosti financijske imovine (nastavak)

Iznos rezervacija za očekivane gubitke od umanjenja vrijednosti kod financijskih instrumenata, dužničkih vrijednosnica i trezorskih zapisa (Expected Loss - EL) računa se umnoškom pozicija:

- izloženost u trenutku neispunjavanja obveza druge ugovorene strane (Exposure of default - EAD) – vrijednost pozicije za koju se računa iznos rezervacija
- vjerojatnosti ulaska u status neispunjenja obveze (Probability of default - PD) - podatak o 1yr PD-u preuzet sa Bloomberg-a, a koji vrijedi za izdavatelja financijskog instrumenta ili instituciju kod koje su deponirana novčana sredstva
- gubitka zbog nastanka statusa neispunjenja obveze (Loss given default - LGD) - LGD preuzet iz CRR uredbe za adekvatnost kapitala banaka (članak 161.).

Društvo na svaki izvještajni datum ispituje je li nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja rizika financijske imovine.

Potraživanja od kupaca procjenjuju se na svaki datum izvještavanja da bi se vidjelo postoje li naznake umanjenja vrijednosti, na osnovi procjene vjerojatnosti da će se nadoknaditi knjigovodstvena vrijednost imovine. Pojedinačno značajni kupci se procjenjuju na umanjenje vrijednosti na osnovi očekivanog datuma i iznosa naplate te eventualnih instrumenata osiguranja. Ostali pojedinačno neznačajni kupci procjenjuju se na umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi po pojednostavljenom modelu te se izračun umanjenja vrijednosti određuje temeljem povijesnih informacija, dužine kašnjenja te temeljem budućih očekivanja naplate. Rukovodstvo smatra da su potraživanja od kupaca na datum izvještavanja iskazana po njihovoj nadoknadivoj vrijednosti.

Procijenjeni vijek upotrebe dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine

Društvo drži u upotrebi određenu opremu i nematerijalnu imovinu koja je u potpunosti amortizirana. Stope amortizacije su početno određene u skladu s najboljom procjenom korisnog vijeka upotrebe.

Porez na dobit

Društvo je obveznik poreza na dobit u Republici Hrvatskoj. Društvo priznaje obveze za očekivana moguća porezna pitanja prilikom porezne revizije, koje se temelje na procjenama da li će nastati dodatna porezna obveza. Ukoliko se konačan porezni ishod tih poreznih pitanja razlikuje od prvobitno obračunatog iznosa, nastale razlike utjecat će na rezervacije za porez na dobit i odgođeni porez u razdoblju u kojem je nastala navedena odredba. Obračuni koji potkrepljuju poreznu prijavu, mogu biti predmet pregleda i odobrenja lokalnih poreznih vlasti.

Sudske tužbe i postupci

Rezerviranja za sudske tužbe i postupke iskazuju se na temelju procjene Uprave vezane za potencijalne gubitke nakon savjetovanja sa Službom pravnih poslova. Na temelju postojećih saznanja u razumnoj mjeri je moguće da će se ishodi sudskih postupaka razlikovati od procijenjenih potencijalnih gubitaka (*Bilješka 17*).

Rezerviranje za naknade prilikom umirovljenja i jubilarne nagrade

Društvo priznaje obvezu za dugoročna primanja radnika (jubilarne nagrade i otpremnine pri redovnoj mirovini) ravnomjerno u razdoblju u kojem je primanje ostvareno na temelju stvarnog broja godina radnog staža. Obveze za dugoročna primanja radnika mjere se na kraju svakog izvještajnog razdoblja koristeći pretpostavke o broju radnika kojima navedena primanja treba isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontne stope koja je određena kao prosječna očekivana stopa prinosa na ulaganja u državne obveznice.

Bilješka 7. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

/i/ Kretanje materijalne imovine prikazano je u nastavku:

Opis	Zemljište	Gradevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alat, pogonski inventar i transportna imovina	Nameštaj	Imovina u pripremi	Ostala materijalna imovina	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema
NABAVNA VRJEDNOST								
Stanje 1. siječnja 2022. godine	555.777	190.156.226	74.366.115	2.238.854	6.973.193	7.082.638	662.550	282.035.355
Direktna povećanja	-	2.067.199	-	-	-	8.239.598	-	10.306.797
Prijenos s imovine u pripremi	-	3.285.735	4.812.665	6.443	446.609	(8.551.451)	-	-
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 8)	-	(9.055.649)	-	-	-	(111.662)	-	(9.167.312)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	-	(672.935)	-	-	-	(125.290)	(163.210)	(961.435)
Prijenos na nematerijalnu imovinu (Bilješka 9)	-	-	-	-	-	(98.386)	-	(98.386)
Prijenos sa nematerijalne imovine (Bilješka 9)	-	-	-	-	18.647	-	-	18.647
Otuđivanje i rashodovanje	-	(1.346.880)	(3.516.852)	(4.862)	(329.049)	(10.345)	(19.966)	(5.227.954)
Stanje 31. prosinca 2022. godine	555.777	184.433.695	75.661.928	2.240.435	7.109.400	6.425.101	479.374	276.905.712
Direktna povećanja	-	2.255.664	-	-	-	7.732.269	-	9.987.933
Prijenos s imovine u pripremi	-	1.736.638	3.844.803	32.856	191.127	(5.805.424)	-	-
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 8)	-	(2.954.864)	-	-	-	(217.417)	-	(3.172.280)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	(5.798)	(304.046)	-	-	-	-	(36.866)	(346.709)
Prijenos na nematerijalnu imovinu (Bilješka 9)	-	-	-	-	-	(168.839)	-	(168.839)
Prijenos sa nematerijalne imovine (Bilješka 9)	-	-	13.986	-	17.711	-	-	31.697
Otuđivanje i rashodovanje	-	(1.878.796)	(2.669.983)	(11.379)	(165.621)	(654.345)	(45)	(5.380.168)
Stanje 31. prosinca 2023. godine	549.979	183.288.291	76.850.734	2.261.912	7.152.618	7.311.346	442.464	277.857.345
ISPRAVAK VRJEDNOSTI								
Stanje 1. siječnja 2022. godine	-	141.547.949	61.735.179	1.667.398	5.686.948	-	400.399	211.037.873
Amortizacija	-	5.505.731	5.817.066	414.015	192.590	-	15.657	11.945.061
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 8)	-	(6.846.404)	-	-	-	-	-	(6.846.404)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	-	(551.536)	-	-	-	-	(125.067)	(676.602)
Otuđivanje i rashodovanje	-	(1.090.277)	(3.487.423)	(4.862)	(324.338)	-	(19.966)	(4.926.865)
Stanje 31. prosinca 2022. godine	-	138.565.463	64.064.822	2.076.552	5.555.201	-	271.023	210.533.061
Amortizacija	-	5.193.777	6.114.478	97.356	224.961	-	9.875	11.640.447
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 8)	-	(2.875.189)	-	-	-	-	-	(2.875.189)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	-	(161.086)	-	-	-	-	(36.866)	(197.951)
Otuđivanje i rashodovanje	-	(777.366)	(2.634.608)	(11.372)	(160.360)	-	(45)	(3.583.771)
Stanje 31. prosinca 2023. godine	-	139.945.579	67.544.692	2.162.537	5.619.802	-	243.988	215.516.597
SADAŠNJA VRJEDNOST								
1. siječnja 2022. godine	555.777	48.608.277	12.630.937	571.456	1.286.245	7.082.638	262.152	70.997.482
31. prosinca 2022. godine	555.777	45.868.232	11.597.106	163.883	1.554.199	6.425.101	208.351	66.372.651
31. prosinca 2023. godine	549.979	43.342.713	9.306.042	99.376	1.532.816	7.311.346	198.476	62.340.749

Bilješka 7. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

/ii/ Materijalna imovina u pripremi:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Građevinski objekti u pripremi	4.735.980	4.213.271
Postrojenje i oprema u pripremi	2.575.366	2.211.830
	7.311.346	6.425.101

/iii/ Pravo vlasništva nad određenim nekretninama Fine nije formalno-pravno provedeno u zemljišnim knjigama tj. nekretnine su evidentirane kao suvlasništvo ili vanknjižno vlasništvo. Fina ima adekvatan pravni slijed kao uvjet za dokaz prava vlasništva te je u postupku ishođenja prava vlasništva nad ovim nekretninama, odnosno u postupku je upisa u zemljišne knjige.

/iv/ Provođenjem postupka inventure, popisna povjerenstva u izvještaju o obavljenom popisu specificiraju imovinu koju predlažu za rashod uz obrazloženje prijedloga (trajno oštećenje, neupotrebljivost, tehnološka zastarjelost itd.). Rashod materijalne imovine evidentira se kao trajno neupotrebljiva materijalna imovina, a isknjižava se nakon konačne likvidacije opreme.

/v/ Društvo je priznalo imovinu s pravom korištenja (poslovni prostor) i evidentiralo obvezu po osnovi najma prema sadašnjoj vrijednosti preostalih plaćanja za najam. Odvojeno su priznati troškovi kamata po obvezi za najam te troškovi amortizacije imovine s pravom korištenja.

Primijenjeno je izuzeće za kratkoročne ugovore o najmu i izuzeće za najmove kod kojih je imovina koja je predmet najma male vrijednosti. Društvo je diskontiralo plaćanja najma koristeći svoju graničnu stopu zaduživanja. Korištena prosječna ponderirana stopa iznosi 3,92% (2022: 1,80%).

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Neto knjigovodstvena vrijednost na početku godine	2.676.693	1.824.113
Povećanja	1.177.314	1.887.672
Amortizacija	(1.105.602)	(1.035.092)
Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju godine	2.748.404	2.676.693

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
<i>Obveze za najam</i>		
Kratkoročni dio	1.067.580	1.011.099
Dugoročni dio	1.730.331	1.712.230
	2.797.911	2.723.329

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje iznose za najmove poslovnog prostora kako slijedi:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Amortizacija imovine s pravom korištenja	1.105.602	1.035.092
Kamata po najmu	69.109	40.091
Troškovi kratkoročnih najmova (<i>Bilješka 27</i>)	1.783.560	1.107.964
	2.958.271	2.183.147

Bilješka 8. ULAGANJA U NEKRETNINE

/i/ Ulaganja u nekretnine su ulaganja u zemljišta, zgrade, dijelove zgrade koje se drže radi ostvarivanja prihoda od najma ili radi porasta tržišne vrijednosti imovine ili oboje, a ne radi korištenja u ponudi roba i usluga ili u administrativne svrhe, ili prodaje u sklopu redovnog poslovanja.

/ii/ One nekretnine odnosno dijelovi nekretnina koji udovoljavaju uvjetima za klasifikaciju nekretnina kao ulaganje su klasificirane kao „ulaganje u nekretnine“. Fer vrijednost ulaganja u nekretnine je veća od njezine knjigovodstvene vrijednosti i ukupno iznosi 19.812.778 eura (2022: 16.028.524 eura).

/iii/ Kretanje vrijednosti ulaganja u nekretnine prikazano je u nastavku:

Opis	Imovina u pripremi	Ulaganja u nekretnine	Ukupno ulaganja u nekretnine
NABAVNA VRIJEDNOST			
Stanje 1. siječnja 2022. godine	-	19.747.796	19.747.796
Direktna povećanja (Bilješka 7)	111.662	-	111.662
Prijenos s imovine u pripremi	(111.662)	111.662	-
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 7)	-	9.055.649	9.055.649
Stanje 31. prosinca 2022. godine	-	28.915.108	28.915.108
Direktna povećanja (Bilješka 7)	217.417	-	217.417
Prijenos s imovine u pripremi	(217.417)	217.417	-
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 7)	-	2.954.864	2.954.864
Stanje 31. prosinca 2023. godine	-	32.087.388	32.087.388
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI			
Stanje 1. siječnja 2022. godine	-	12.473.636	12.473.636
Amortizacija	-	523.495	523.495
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 7)	-	6.846.404	6.846.404
Stanje 31. prosinca 2022. godine	-	19.843.535	19.843.535
Amortizacija	-	688.164	688.164
Prijenos na ulaganje u nekretnine (Bilješka 7)	-	2.875.189	2.875.189
Stanje 31. prosinca 2023. godine	-	23.406.888	23.406.888
SADAŠNJA VRIJEDNOST			
1. siječnja 2022. godine	-	7.274.160	7.274.160
31. prosinca 2022. godine	-	9.071.573	9.071.573
31. prosinca 2023. godine	-	8.680.500	8.680.500

/iv/ Prihodi od najma prostora iznose 2.495.407 eura (2022: 2.415.117 eura).

Bilješka 9. NEMATERIJALNA IMOVINA

/i/ Kretanje nematerijalne imovine prikazano je u nastavku:

Opis	Patenti, licence i ostala prava	Nematerijalna imovina u pripremi	Ostala nematerijalna imovna	Ulaganja u tuđu imovinu	Ukupno nematerijalna imovina
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje 1. siječnja 2022. godine	52.992.477	4.796.640	748.593	6.023.621	64.561.331
Direktna povećanja imovine	-	3.378.287	-	-	3.378.287
Prijenos sa imovine u pripremi	5.030.056	(5.442.812)	30.216	382.540	-
Prijenos na materijalnu imovinu (Bilješka 7)	-	(18.647)	-	-	(18.647)
Prijenos sa materijalne imovine (Bilješka 7)	98.386	-	-	-	98.386
Otuđivanje i rashodovanje	(6.370)	(146.246)	-	(160.324)	(312.940)
Stanje 31. prosinca 2022. godine	58.114.549	2.567.223	778.809	6.245.836	67.706.418
Direktna povećanja imovine	-	4.757.036	-	-	4.757.036
Prijenos sa imovine u pripremi	3.107.573	(3.614.050)	-	506.477	-
Prijenos na materijalnu imovinu (Bilješka 7)	-	(31.697)	-	-	(31.697)
Prijenos sa materijalne imovine (Bilješka 7)	168.839	-	-	-	168.839
Otuđivanje i rashodovanje	(129.821)	(355.022)	-	-	(484.843)
Stanje 31. prosinca 2023. godine	61.261.140	3.323.490	778.809	6.752.313	72.115.753
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI					
Stanje 1. siječnja 2022. godine	45.439.347	-	659.697	5.057.542	51.156.587
Amortizacija	3.949.388	-	50.633	801.262	4.801.283
Rashodovanje i otuđivanje	(6.370)	-	-	(160.324)	(166.694)
Stanje 31. prosinca 2022. godine	49.382.365	-	710.330	5.698.481	55.791.176
Amortizacija	4.345.685	-	30.577	622.295	4.998.556
Rashodovanje i otuđivanje	(129.821)	-	-	-	(129.821)
Stanje 31. prosinca 2023. godine	53.598.229	-	740.907	6.320.775	60.659.912
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
1. siječnja 2022. godine	7.553.130	4.796.640	88.896	966.078	13.404.744
31. prosinca 2022. godine	8.732.183	2.567.223	68.479	547.356	11.915.241
31. prosinca 2023. godine	7.662.910	3.323.490	37.902	431.538	11.455.841

/iii/ Trošak interno dobivenog nematerijalnog sredstva obuhvaća sve izravne troškove koji su bili neophodni za stvaranje, proizvodnju i pripremanje sredstva za njegovu namjeravanu uporabu, a uključeni su u *Patente, licence i ostala prava* i *Nematerijalnu imovinu u pripremi*. Troškovi radnika koji su izravno uključeni u stvaranje nematerijalnog sredstva iznose:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Neto plaće i naknade plaće	43.039	46.525
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	18.672	20.522
Doprinosi na plaće	3.879	7.743
Ostali troškovi	8.631	5.268
Ukupno	74.221	80.057

Bilješka 10. OSTALA ULAGANJA

	2023.			2022.		
	Dugotrajna	Kratkotrajna	Ukupno	Dugotrajna	Kratkotrajna	Ukupno
	(u eurima)					
Ulaganja						
Obveznice	44.661.430	-	44.661.430	47.480.221	-	47.480.221
Dani depoziti	3.299.465	24.998.765	28.298.230	3.300.000	19.884.919	23.184.919
Trezorski zapisi	-	19.752.276	19.752.276	-	-	-
Udjeli u fondovima	7.844.714	-	7.844.714	9.421.836	-	9.421.836
Ulaganja u dionice	1.076.801	-	1.076.801	1.196.108	-	1.196.108
Ukupno	56.882.411	44.751.041	101.633.452	61.398.165	19.884.919	81.283.085

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	2.592.939	8.451.163
	2.592.939	8.451.163

/i/ Društvo posjeduje obveznice u sklopu financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Ulaganja u dužničke vrijednosne papire		
RHMF-O-23BA	-	4.098.786
RHMF-O-34BA	2.592.939	2.371.991
ZGHO-O-237A	-	1.980.386
Ukupno	2.592.939	8.451.163

/ii/ Fer vrijednost obveznica na dan 31. prosinca 2023. iznosi:

Ulaganja	Početna vrijednost ulaganja	Vrijednost ulaganja na početku godine	Povećanje vrijednosti tijekom razdoblja	Smanjenje vrijednosti tijekom razdoblja	Vrijednost ulaganja na kraju godine	Bruto fer vrijednost rezerva
31. prosinca 2023.	(u eurima)					
	1	2	3	4	5 (2+3+4)	6 (5-1)
RHMF-O-23BA	4.247.604	4.098.786	-	(4.098.786)	-	-
RHMF-O-34BA	3.173.799	2.371.991	220.948	-	2.592.939	(580.860)
ZGHO-O-237A	1.923.888	1.980.386	-	(1.980.386)	-	-
Ukupno	9.345.292	8.451.163	220.948	(6.079.171)	2.592.939	(580.860)

Efekt povećanja fer vrijednosti evidentiran je kao povećanje fer vrijednosti rezerve (*Bilješka 16*).

/iii/ Fer vrijednost obveznica na dan 31. prosinca 2022. iznosi:

Ulaganja	Početna vrijednost ulaganja	Vrijednost ulaganja na početku godine	Povećanje vrijednosti tijekom razdoblja	Smanjenje vrijednosti tijekom razdoblja	Vrijednost ulaganja na kraju godine	Bruto fer vrijednost rezerva
31. prosinca 2022.	(u eurima)					
	1	2	3	4	5 (2+3+4)	6 (5-1)
RHMF-O-23BA	4.247.604	4.275.450	-	(176.665)	4.098.786	(148.819)
RHMF-O-34BA	3.167.854	3.185.080	-	(813.089)	2.371.991	(795.863)
ZGHO-O-237A	1.923.888	2.006.121	-	(25.735)	1.980.386	56.498
Ukupno	9.339.347	9.466.651	-	(1.015.488)	8.451.163	(888.184)

Bilješka 10. OSTALA ULAGANJA (nastavak)

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Udjeli u fondovima //	7.844.714	9.421.836
Ulaganja u dionice //	1.076.801	1.196.108
	8.921.515	10.617.944

// Knjigovodstvena vrijednost ulaganja u fondove u tijeku godine i na izvještajne datume bilance iznosi kao slijedi:

Opis	Početno stanje 01.01.2023.	Kupnja udjela u toku godine	Prodaja udjela u toku godine	Stanje udjela 31.12.2023.	Utjecaj na račun dobiti i gubitka			
					Nerealizirani prinosi	Realizirani gubici	Realizirane i nerealizirane tečajne razlike	Realizirani prinosi
Fondovi	9.421.836	2.399.894	4.145.948	7.844.714	148.944	-	-	19.989

Vrijednost udjela na datum bilance izračunata je temeljem obavijesti svakog pojedinačnog fonda o vrijednosti udjela te javno dostupnim podacima na tržištu.

// Društvo posjeduje dionice u sklopu financijske imovine koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka:

Ulaganja	Početna vrijednost ulaganja	Vrijednost ulaganja na početku godine	Povećanje vrijednosti tijekom razdoblja	Smanjenje vrijednosti tijekom razdoblja	Vrijednost ulaganja na kraju godine	Utjecaj na račun dobiti i gubitka
31. prosinca 2023.						
	(u eurima)					
	1	2	3	4	5 (2+3+4)	5-1 ; 5-2
Jadran kapital	199.084	103.430	7.795	-	111.225	7.795
Recreatours	475.621	53.002	-	(55.051)	-	2.049
Zagrebačka burza	1.014.168	1.039.676	-	(74.100)	965.576	(74.100)
Ukupno	1.688.873	1.196.108	7.795	(129.151)	1.076.801	(64.256)

Ulaganja	Početna vrijednost ulaganja	Vrijednost ulaganja na početku godine	Povećanje vrijednosti tijekom razdoblja	Smanjenje vrijednosti tijekom razdoblja	Vrijednost ulaganja na kraju godine	Utjecaj na račun dobiti i gubitka
31. prosinca 2022.						
	(u eurima)					
	1	2	3	4	5 (2+3+4)	5-1 ; 5-2
Jadran kapital	199.084	39.675	63.755	-	103.430	63.755
Recreatours	475.621	52.980	23	-	53.002	23
Zagrebačka burza	1.014.168	1.030.149	9.527	-	1.039.676	9.527
Ukupno	1.688.873	1.122.804	73.304	-	1.196.108	73.304

Bilješka 10. OSTALA ULAGANJA (nastavak)

Financijska imovina po amortiziranom trošku

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Obveznice /i/	42.328.185	39.257.577
Ispravak vrijednosti	(259.694)	(228.518)
	42.068.491	39.029.059
Depoziti /ii/	28.300.000	23.186.545
Ispravak vrijednosti	(1.770)	(1.626)
	28.298.230	23.184.919
Trezorski zapisi /iii/	20.000.000	-
Ispravak vrijednosti	(247.724)	-
	19.752.276	-
	90.118.997	62.213.978

/i/ Neto knjigovodstvena vrijednost ulaganja u obveznice koje se mjere po amortiziranom trošku na dan 31. prosinca 2022. godine veća je za 9% u odnosu na njihovu fer vrijednost dok je na 31. prosinca 2023. godine veća za 6% u odnosu na njihovu fer vrijednost.

/ii/ Sredstva oročena u bankama i trezorski zapisi su uglavnom kratkoročne prirode te je njihova fer vrijednost približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

/iii/ Financijska imovina po amortiziranom trošku je razine 1, a u toku godine nije bilo transfera financijske imovine između razina.

/iv/ Promjene umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke su kako slijedi:

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Stanje na dan 1. siječnja	47.409	1.339
Kupnja financijske imovine u toku godine	35.149	41.475
Prodaja financijske imovine u toku godine	(210)	-
Povećanje vjerojatnosti ulaska u status neispunjenja obveze	10.555	4.595
Smanjenje vjerojatnosti ulaska u status neispunjenja obveze	(13.202)	-
Stanje na 31. prosinca	79.700	47.409

Bilješka 11. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Dugotrajna potraživanja	174.277	253.814
Potraživanja od kupaca	13.164.993	10.221.530
Potraživanja od države i drugih institucija	553.313	1.465.659
Potraživanja od povezanih poduzetnika (Bilješka 32)	71.769	80.646
Potraživanja za prodane stanove	41.904	67.114
Potraživanja od zaposlenih	12.379	13.035
Ostala potraživanja	785.545	7.759.064
Kratkotrajna potraživanja	14.629.903	19.607.047
UKUPNO	14.804.180	19.860.861

Bilješka 11. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Dugotrajna potraživanja

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Dugotrajna potraživanja		
Potraživanja za prodane stanove /i/	34.467	84.369
Dugotrajna potraživanja od kupaca	18.786	16.353
Potraživanja od banaka za obveznice	14.622	14.622
Potraživanja za dugotrajne stambene kredite /iii/	5.005	6.147
Ostala dugotrajna potraživanja	116.715	147.642
Ispravak vrijednosti dugotrajnih potraživanja	(15.319)	(15.319)
	174.277	253.814

/i/ Potraživanja za prodane stanove radnicima i bivšim radnicima čine krediti za prodane stanove po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, a naplata kredita osigurana je založnim pravom na stan te stanove prodane po tržišnim cijenama, a naplata kredita osigurana je fiducijalnim pravom u korist Društva. Prilikom prve primjene MSFI 9 – Financijski instrumenti Društvo je odredilo kako će potraživanja za prodane stanove biti klasificirana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

/iii/ Stambeni krediti dani zaposlenicima, a osiguranje naplate kredita osigurano je mjenicama koje su sukladno odredbama Zakona o mjenici potpisane od strane jamaca. Na dan 31.12.2023. godine je dio dugotrajnog potraživanja za dane kredite koji dopijevaju tijekom 2024. godine na naplatu preknjižen na kratkotrajna potraživanja.

Kratkotrajna potraživanja

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Potraživanja od kupaca		
Potraživanja temeljem prodaje u zemlji /i/	32.098.454	26.731.061
Potraživanja od kupaca u sporu	2.805.548	2.546.272
Potraživanja od kupaca u maloprodaji	22.383	14.367
Potraživanja od ostalih kupaca u inozemstvu	11.401	9.312
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca /iii/	(21.772.793)	(19.079.483)
	13.164.993	10.221.530

/i/ Porast potraživanja od kupaca je posljedica povećanja potraživanja od ovršenika za naknade od poslova prisilne naplate (Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima).

/iii/ Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca provedeno je u iznosu od 4.663.521 eura (2022: 5.145.909 eura) za potraživanja od kupaca za koja je procijenjeno da neće biti naplaćena (značajne financijske teškoće dužnika, nepoštivanje ugovora, nepodmirenja obveza ili zakašnjenja plaćanja itd.).

Promjene na Ispravku vrijednosti potraživanja od kupaca su kako slijedi:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Stanje na dan 1. siječnja	19.079.483	15.475.755
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca (Bilješka 29)	4.663.521	5.145.909
Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(24.387)	51.821
Naplaćena prethodno usklađena potraživanja	(1.430.300)	(976.907)
Isknjiženja nenaplativih, prethodno ispravljenih potraživanja	(515.524)	(617.095)
Stanje na 31. prosinca	21.772.793	19.079.483

Bilješka 11. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Kratkotrajna potraživanja (nastavak)

Potraživanja od kupaca po ročnosti	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Dospjela potraživanja od kupaca	23.452.847	20.739.041
do 30 dana	1.328.380	891.682
od 31 do 60 dana	711.485	622.807
od 61 do 360 dana	3.670.697	4.335.146
više od 360 dana	17.742.285	14.889.407
Nedospjela potraživanja od kupaca	11.484.939	8.561.972
UKUPNO	34.937.786	29.301.013
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(21.772.793)	(19.079.483)
SVEUKUPNO	13.164.993	10.221.530

Potraživanja od zaposlenih i za prodane stanove	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Potraživanja za manjkove i ostala potraživanja	225.308	228.120
Potraživanja za rata kredita	206.522	233.320
Ispravak vrijednosti potraživanja <i>/i/</i>	(377.548)	(381.291)
	54.283	80.149

/i/ Provedeno je vrijednosno usklađenje potraživanja za rate kredita koje su dospjele do kraja 2022. godine, a nisu naplaćene.

Promjene na Ispravku vrijednosti potraživanja su kako slijedi:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Stanje na dan 1. siječnja	381.291	385.025
Vrijednosno usklađenje potraživanja (<i>Bilješka 29</i>)	7.073	6.939
Naplaćena prethodno usklađena potraživanja	(10.816)	(10.519)
Isknjiženja nenaplativih, prethodno ispravljenih potraživanja	-	(154)
Stanje na 31. prosinca	377.548	381.291

Potraživanja od države i drugih institucija za poreze	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Potraživanja za pretplaćene poreze, doprinose i članarine	390.151	1.137.225
Potraživanja od države i drugih institucija	104.470	122.020
Potraživanja za pretporez u računima	40.345	64.362
Potraživanja za državne potpore	18.347	142.051
	553.313	1.465.659

Bilješka 11. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)

Kratkotrajna potraživanja (nastavak)

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Ostala potraživanja		
Obračunani prihodi koji nisu mogli biti fakturirani	529.295	820.693
Potraživanja za troškove upravnog postupka	165.815	189.046
Potraživanja za greške u obradi	156.284	135.034
Potraživanja za uplaćene predujmove	58.678	188.454
Potraživanja za zadržane i uplaćene jamčevine	40.896	43.172
Potraživanja od društva za upravljanje UCITS fondovima /i/	-	6.571.318
Ispravak vrijednosti potraživanja za troškove upravnog postupka /ii/	(165.423)	(188.655)
	785.545	7.759.064

/i/ Društvo je prodalo udjele u fondu 29. prosinca 2022. godine, a uplata od strane društva za upravljanje UCITS fondovima je izvršena 3. siječnja 2023. godine.

/ii/ Promjene na Ispravku vrijednosti potraživanja su kako slijedi:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Stanje na dan 1. siječnja	188.655	223.756
Naplaćena prethodno usklađena potraživanja	(5.294)	(7.113)
Isknjiženja nenaplativih, prethodno ispravljenih potraživanja	(17.937)	(27.988)
Stanje na 31. prosinca	165.423	188.655

Bilješka 12. ZALIHE

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Sitan inventar i autogume u upotrebi	1.493.900	1.502.194
Materijal na skladištu	622.702	513.755
Sitni inventar u pripremi i na skladištu	152.451	144.659
Zalihe trgovačke robe	130.563	123.718
Rezervni dijelovi	2.539	4.521
Ispravak vrijednosti SI i autoguma u upotrebi	(1.493.900)	(1.502.194)
	908.254	786.653

Bilješka 13. UNAPRIJED PLAĆENI TROŠKOVI

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Troškovi plaćeni dobavljačima unaprijed /i/	2.452.865	2.072.149
Troškovi osiguranja imovine i osoba	26.894	42.010
Preplate na stručne časopise	6.150	2.620
Troškovi energije i grijanja	796	2.410
	2.486.705	2.119.189

/i/ Unaprijed plaćeni troškovi obuhvaćaju troškove licenci za certifikate za fiskalizaciju te troškove drugih licenci kao i troškove održavanja sustava za izdavanje certifikata i vremenskog žiga, a koji se (troškovi) odnose na razdoblje sljedeće poslovne godine.

Bilješka 14. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Novac u banci - oročeni depoziti /i/	14.520.000	-
Novac u banci - euro /ii/	4.646.670	28.359.224
Strana valuta u blagajni /iii/	188.150	15.138
Novac u blagajni /iv/	68.295	19.534
Novac u banci - devizni /v/	56.088	499.444
	19.479.202	28.893.340

/i/ Navedena stavka uključuje dva oročena depozita u bankama na rok od 4 i 7 dana.

/ii/ Iskazana vrijednost novca nalazi se na transakcijskim računima u 5 poslovnih banaka. Najveći dio eurskih novčanih transakcija Društvo obavlja preko Hrvatske poštanske banke.

/iii/ Stranu valutu u blagajni čine sredstva za potrebe mjenjačnica.

/iv/ Novac u blagajni čine sredstva za potrebe mjenjačnica.

/v/ Devizne račune Društvo ima otvorene kod Zagrebačke banke d.d., Hrvatske poštanske banke d.d. i Raiffeisenbank d.d..

Bilješka 15. TEMELJNI KAPITAL

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Temeljni kapital	164.976.103	164.976.103
Stambeni fond	11.022.712	11.022.712
30% vrijednosti prodanih stanova po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo NDŠ	724.026	724.026
30% vrijednosti prodanih stanova po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravi SDŠ	172.922	172.922
35% vrijednosti prodanih stanova po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo - krediti /i/	1.916.314	1.916.103
	178.812.077	178.811.865

/i/ Smanjenje vrijednosti prodanih stanova po ZOPS-u predstavlja odobrenje na prijevremena plaćanja u iznosu od 211 eura (2022: 268 eura).

/ii/ Služba društvenog knjigovodstva i Zavod za platni promet, pravni prednici Financijske agencije, u razdoblju od 1992. do 1994. godine prodavali su stanove u svojem vlasništvu nosiocima stanarskog prava sukladno odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (ZOPS). Zakonom je propisano: "Kada je prodavatelj stana, poduzeće ili druga pravna osoba, koja je vrijednost stanova uračunala u vrijednost društvenog kapitala, tom prodavatelju pripada 35% novca od prodaje stana kod uplate odjednom, odnosno kod svake obročne otplate, a 65% novca uplaćuje se u državni proračun....". Navedeno je evidentirano u poslovne knjige na način da je evidentirano potraživanje za stanove prodane temeljem ZOPS-a, 35% iznosa je evidentirano na odgovarajuće pozicije temeljnog kapitala, a za 65% iznosa je evidentirana dugoročna obveza prema državnom proračunu. Nosioci stanarskog prava (kupci stana) podmiruju svoje obveze po ugovorima otplatom anuiteta ili su ih podmirili konvertibilnim devizama (obveznice stare devizne štednje).

Bilješka 16. REZERVE

Zakonske rezerve

/i/ Zakonske rezerve nastaju raspodjelom dobiti prethodne godine na način da Nadzorni odbor Fine donosi odluku o raspodjeli dobiti sukladno članku 18. Zakona o Financijskoj agenciji odnosno do 20% dobiti može rasporediti u zakonske rezerve, do 30% u zadržanu dobit, a ostatak je izvanredni prihod državnog proračuna.

Ostale rezerve

/i/ Ostale rezerve odnose se na neto efekt procjene vrijednosti zemljišta i zgrada provedene početkom 2003. godine reorganizacijom Zavoda za platni promet ("ZAP") u današnju Finu. Iznos se ne amortizira već se smatra početnim unosom u kapital Društva stečenog pri osnivanju.

Revalorizacijske rezerve

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Revalorizacijske rezerve s osnova procjene financijske imovine - obveznice	(476.305)	(728.311)
Rezervacija za očekivane kreditne gubitke	(754)	13.114
	(477.059)	(715.197)

/i/ / Rezerve fer vrijednosti su usklađene (smanjene) za učinke odgođenog poreza na dobit.

Bilješka 17. REZERVIRANJA

(u eurima)	Ukupno	Rezerviranja za sporove	Rezerviranja za primanja zaposlenih
1. siječnja 2022.	9.795.898	3.545.962	6.249.935
Ukinuto tijekom godine	(4.149.460)	(904.055)	(3.245.405)
Plaćeno u toku godine	(277.499)	(23.240)	(254.259)
Rezervirano u godini /i/	327.582	327.582	-
31. prosinca 2022.	5.696.522	2.946.250	2.750.272
Ukinuto tijekom godine	(1.045.342)	(170.311)	(875.031)
Plaćeno u toku godine	(387.924)	(139.946)	(247.978)
Rezervirano u godini /i/	709.025	709.025	-
31. prosinca 2023.	4.972.282	3.345.019	1.627.263

/i/ Temeljem Odluke o dugoročnom rezerviranju te vrijednosnom usklađenju imovine i stručnog mišljenja Službe pravnih poslova, obavljeno je rezerviranje za određene sudske sporove koji se vode protiv Društva u iznosu od 709.025 eura (2022: 327.582 eura). Trošak navedenih rezerviranja iskazan je u računu dobiti i gubitka na poziciji *Ostali troškovi poslovanja*, a iznos rezerviranja na dan 31. prosinca 2023. godine očekuje se iskoristiti u razdoblju nakon 2023. godine.

Temeljem Odluke o dugoročnom rezerviranju za naknade prilikom umirovljenja i jubilarne nagrade, podataka Službe upravljanja ljudskim potencijalima te izračuna *Sadašnje vrijednost obveza za naknade prilikom umirovljenja i jubilarne nagrade za Financijsku agenciju na dan 31.12.2023. godine* obavljeno je ukidanje rezerviranja za naknade prilikom umirovljenja i jubilarne nagrade u ukupnom iznosu od 875.031 eura.

Bilješka 17. REZERVIRANJA (nastavak)

Kolektivnim ugovorom propisana je visina jednokratnih otpremnina prilikom umirovljenja i jubilarnih nagrada na temelju višegodišnjeg staža. Za izračun sadašnje vrijednosti obveze korištena je diskontna stopa od 3,47%, *Tablice mortaliteta RH 2010. - 2012.* (izvor: Državni zavod za statistiku) te stopa odlazaka 4,80%. Prosječna godina života radnika iznosi 47 godina.

Bilješka 18. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
ZOPS-KREDITI 65% vrijednosti prodanih stanova /i/	34.314	86.479
	34.314	86.479

/i/ Služba društvenog knjigovodstva i Zavod za platni promet, pravni prednici Financijske agencije, u razdoblju od 1992. do 1994. godine prodavali su stanove u svojem vlasništvu nosiocima stanarskog prava sukladno odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (ZOPS). Navedeno je evidentirano u poslovne knjige na način da je evidentirano potraživanje za stanove prodane temeljem ZOPS-a, 35% iznosa je evidentirano na odgovarajuće pozicije temeljnog kapitala, a za 65% iznosa je evidentirana dugoročna obveza prema državnom proračunu.

Bilješka 19. UGOVORNE OBVEZE

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Prihodi od certifikata /i/	1.883.910	1.318.900
Dugotrajne ugovorne obveze	1.883.910	1.318.900
Prihodi od certifikata /i/	892.745	728.887
Prihodi od stečaja potrošača /iii/	974.271	741.684
Kratkotrajne ugovorne obveze	1.867.016	1.470.572
UKUPNO	3.750.926	2.789.472

/i/ Certifikat se izdaje za potrebe potpisivanja gotovinskih računa koji se razmjenjuju s Poreznom upravom u skladu sa Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom. Certifikat se temeljem Cjenika Fine i Ugovora s klijentom (koji se sklapa temeljem Zakona o elektroničkom potpisu) izdaje na rok od 5 godina, a naknada se naplaćuje unaprijed.

/iii/ Prihodi od stečaja potrošača obuhvaćaju prihode vezane za provedbu jednostavnog stečaja potrošača (priprema podataka o potrošačima, slanje poziva potrošačima, objava poziva na e-Oglasnoj ploči suda kod neuspjele dostave, slanje obavijesti potrošaču da je dostava poziva objavljena putem e-Oglasne ploče, objava na e-Oglasnoj ploči poziva potrošaču da dostavi adresu za primanje pismena, zaprimanje očitovanja, provjera suglasnosti dostavljenih očitovanja, podnošenje prijedloga sudu, dostava sudu podataka iz Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje, zaprimanje i provedba rješenja dostavljenih od strane suda, povezivanje s drugim institucijama radi pribavljanja podataka o imovini potrošača, dostava sudu podataka o imovini potrošača, rješavanje reklamacija usmenim i pisanim putem, zaprimanje usmenih i pisanih upita ovršenika i ovrhovoditelja glede pogrešno evidentiranih osnova za plaćanje općenito davanje informacija i izdavanje potvrda).

Bilješka 19. UGOVORNE OBVEZE (nastavak)

/iii/ Kretanje ugovornih obveza:

<i>(u eurima)</i>	Prihodi od certifikata	Prihodi od stečaja potrošača	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2022.	1.876.547	607.596	2.484.143
Povećanja u godini	1.164.332	572.606	1.736.938
Prijenos na tekuće prihode	(993.092)	(438.518)	(1.431.610)
Stanje 31. prosinca 2022.	2.047.788	741.684	2.789.472
Povećanja u godini	1.696.942	918.647	2.615.589
Prijenos na tekuće prihode	(968.075)	(686.060)	(1.654.135)
Stanje na 31. prosinca 2023.	2.776.655	974.271	3.750.926

Bilješka 20. ODGOĐENI PRIHODI

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Kratkotrajni odgođeni prihodi		
Prihodi od državnih potpora (EU projekti)	-	378.564
Unaprijed obračunani ostali prihodi	-	189.941
	-	568.505

/iii/ Kretanje odgođenih prihoda:

<i>(u eurima)</i>	Prihodi od državnih potpora (EU projekti)	Ostali prihodi	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2022.	249.337	-	249.337
Povećanja u godini	404.469	189.941	594.410
Prijenos na tekuće prihode	(275.241)	-	(275.241)
Stanje 31. prosinca 2022.	378.564	189.941	568.505
Povećanja u godini	-	-	-
Prijenos na tekuće prihode	(378.564)	(189.941)	(568.505)
Stanje na 31. prosinca 2023.	-	-	-

Bilješka 21. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Obveze prema dobavljačima u zemlji	7.012.293	7.384.931
Obveze za nabavke od povezanih društava (<i>Bilješka 32</i>)	739.514	688.975
Obveze za prodaju robe u komisiji	84.440	13
Obveze za nefakturirane usluge	12.932	15.598
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	5.406	243.501
Obveze prema dobavljačima	7.854.585	8.333.018
Primljeni predujmovi u zemlji	4.316.592	3.805.125
Obveza za PDV za obračunsko razdoblje	414.944	318.529
Obračunati troškovi	206.022	98.894
Ostale obveze	33.438	120.634
Ostale kratkoročne obveze	4.970.996	4.343.183
UKUPNO	12.825.582	12.676.201

Bilješka 22. OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Obveze za neto plaće i naknade	3.454.564	2.731.624
Obveze za doprinose iz plaća i naknada plaća	641.425	680.936
Obveze za doprinose na plaću i druge naknade	520.106	532.446
Obračunati troškovi neiskorištenih GO	390.178	295.183
Obveze za porez na dohodak i preiz na porez	239.709	254.852
	5.245.982	4.495.042

Bilješka 23. POREZ NA DOBIT

/i/ Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju Zakona o porezu na dobit koji je na snazi u Republici Hrvatskoj na dan bilance. Važeća stopa poreza na dobit u 2022. i 2023. godini iznosi 18%. Odgođeni porezi proizlaze iz privremenih razlika između knjigovodstvenog iznosa imovine ili obveze u bilanci i njihove porezne osnovice. Društvo na svaki datum bilance procjenjuje nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i utemeljenost računovodstvenog iznosa odgođene porezne imovine.

/ii/ Tekući i odgođeni porez uključuje se u račun dobiti i gubitka, osim kada se odnose na stavke koje se priznaju direktno u kapital, kada se i porez priznaje direktno u kapital.

/iii/ Porez na dobit

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Dobit prije poreza	903.293	793.361
Porez na dobit po stopi 18% (2022: 18%)	162.593	142.805
Učinak porezno nepriznatih rashoda	(11.720)	(104.772)
Učinak neoporezivih prihoda i poreznih poticaja	(42.863)	(38.033)
Iskorišteni preneseni porezni gubitak	(108.009)	-
Učinak odgođenog poreza	358.887	108.608
Ukupan trošak poreza na dobit	358.887	108.608
Efektivna stopa poreza na dobit	39,7%	13,7%

/iv/ Kretanje u odgođenoj poreznoj imovini i obvezama tijekom 2022. i 2023. godine se odnosi na privremene razlike kako slijedi:

(u eurima)	Stanje	Promjene		Stanje
	1.1.2022.	smanjenja	povećanja	31.12.2022.
Rezerviranja za kamate na započete sporove	367.682	(69.447)	27.021	325.256
Rezerviranja za jubilarne nagrade i naknade prilikom umirovljenja	1.124.988	(629.939)	-	495.049
Priznati porezni gubici	-	-	563.757	563.757
Odgođena porezna imovina	1.492.670	(699.387)	590.779	1.384.062
Revalorizacija financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(27.624)	24.746	159.873	156.994
Odgođena porezna (obveza)/imovina	(27.624)	24.746	159.873	156.994
Neto odgođena porezna imovina	1.465.046	(674.641)	750.652	1.541.056

Bilješka 23. POREZ NA DOBIT (nastavak)

<i>(u eurima)</i>	Stanje	Promjene		Stanje
	1.1.2023.	smanjenja	povećanja	31.12.2023.
Rezerviranja za kamate na započete sporove	325.256	(23.360)	18.228	320.124
Rezerviranja za jubilarne nagrade i naknade prilikom umirovljenja	495.049	(202.142)	-	292.907
Priznati porezni gubici	563.757	(151.613)	-	412.144
Odgođena porezna imovina	1.384.062	(377.115)	18.228	1.025.175
Revalorizacija financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	156.994	(57.434)	-	99.561
Odgođena porezna (obveza)/imovina	156.994	(57.434)	-	99.561
Neto odgođena porezna imovina	1.541.056	(434.548)	18.228	1.124.736

/v/ Odgođeni i tekući porez na dobit:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Tekući porez na dobit	-	-
Odgođeni porez na dobit	358.887	108.608
	358.887	108.608

/vi/ Pregled prenesenih poreznih gubitaka:

<i>(u eurima)</i>	2022.	2023.
Preneseni porezni gubitak iz prethodnog razdoblja	-	3.131.984
Porezni dobitak tekuće godine	-	842.295
Porezni gubitak tekuće godine	3.131.984	-
Prijenos gubitka u naredno porezno razdoblje	3.131.984	2.289.690

Društvo procjenjuje ostvarivanja dostatne oporezive dobiti u budućim razdobljima za korištenje prenesenih poreznih gubitaka. Preneseni porezni gubici se mogu koristiti do 2027. godine.

Bilješka 24. PRIHODI OD PRODAJE

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Prihodi od poslova prisilne naplate, predstečajnih nagodbi i stečaja potrošača /i/	25.795.306	26.599.051
Prihodi od poslova platnog prometa /ii/	20.803.118	17.194.645
Prihodi od podrške sustavu riznice i REGOS-a /iii/	18.809.442	16.977.213
Prihodi od elektroničkog i kartičnog poslovanja /iv/	14.175.421	12.372.360
Prihodi od uplata i isplata građana	11.407.229	10.842.138
Prihodi od NKS-a	6.165.157	6.158.730
Prihodi od registara	4.448.969	4.722.365
Ostali prihodi od prodaje /v/	3.159.936	4.889.231
Prihodi od COP-a i registra zaposlenika	2.174.226	1.775.748
Prihodi od arhivsko-dokumentacijskih poslova	1.328.153	1.198.970
Prihodi od HITROnet	1.164.508	955.318
Prihodi od prodaje robe	370.683	470.342
Prihodi od povezanih društava	306.913	106.921
Prihodi računovodstvenih servisa	13.332	574.862
	110.122.393	104.837.894

Bilješka 24. PRIHODI OD PRODAJE (nastavak)

/i/ Prihodi od poslova prisilne naplate, predstečajnih nagodbi i stečaja potrošača čine 23% prihoda od prodaje, a manji su 3% zbog smanjenja broja osnova za plaćanje.

/ii/ Prihodi od poslova platnog prometa čine 19% prihoda od prodaje, a veći su 21% zbog povećanog broja bezgotovinskih naloga za plaćanje i volumena obrade gotovog novca. U izvještajnoj godini se nastavio trend postupne zamjene šalterskog poslovanja s elektroničkim kanalima u obavljanju platnog prometa.

/iii/ Prihodi od podrške sustavu riznice i REGOS-a čine 17% prihoda od prodaje, a veći su 11% zbog povećanog obima poslova tehnološko-operativne podrške sustavu riznice.

/iv/ Prihodi od elektroničkog i kartičnog poslovanja čine 13% prihoda od prodaje, a veći su 15% zbog prihoda od servisa e-Račun, prihoda od održavanja platforme NIAS zbog povećanog opsega poslova proizašlih iz projekta e-Poslovanje te prihoda od ostalih elektroničkih i digitalnih usluga.

/v/ Ostali prihodi od prodaje obuhvaćaju prihode od razmjene novca, upisnika založnih prava, mjenjačkih poslova, dražbe pri prodaji nekretnina, održavanja i uspostave sustava, HITRO.HR servisa i ostale prihode od prodaje.

/vi/ Prihodi ostvareni od Ministarstva financija iznose 21% prihoda od prodaje (2022: 20%), a najvećim dijelom se odnose na prihode od podrške sustavu državne riznice.

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Prihodi od prodaje u zemlji	110.095.213	104.800.804
Prihodi od prodaje u inozemstvu	27.180	37.090
	110.122.393	104.837.894
	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Prihodi od prodaje preneseni kupcima u određenom trenutku	108.468.258	103.406.284
Prihodi od prodaje koji se prenose tijekom određenog vremena	1.654.135	1.431.610
	110.122.393	104.837.894

Bilješka 25. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Prihodi od najamnina	2.340.917	2.214.451
Ostali prihodi /i/	1.607.343	751.067
Prihodi od ukidanja vrijednosnog usklađenja potraživanja	1.470.718	981.239
Prihodi od ukidanja rezerviranja /ii/	1.057.484	4.153.778
Prihodi od imovine namijenjene prodaji /iii/	611.047	889.557
Prihodi od državnih potpora (EU projekti) /iv/	354.077	698.462
Naplaćena otpisana potraživanja	293.920	32.842
Prihodi od povezanih društava - najamnina	247.907	293.801
Prihodi od sudskih nagodbi i rješenja	173.418	109.924
Prihodi s osnove plaća u naravi	99.902	104.797
Prihodi od refundiranja naknada šteta	77.098	48.753
Prihod od restorana	29.494	29.934
Prihodi iz proteklih godina	13.115	48.626
	8.376.440	10.357.232

Bilješka 25. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (nastavak)

/i/ Povećanje u odnosu na prošlu godinu je nastalo zbog evidentiranih prihoda od subvencija ostvarenih temeljem *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* u iznosu od 1.490.132 eura.

/ii/ Prihodi od ukidanja rezerviranja čine 13% ostalih poslovnih prihoda, a najvećim dijelom se odnose na ukidanja rezerviranja za:

- primanja zaposlenika nastalog zbog promjene Kolektivnog ugovora, povećanja diskontne stope i stope fluktuacije u iznosu od 875.031 eura i
- započete sudske sporove zbog preinačenih presuda u iznosu od 170.311 eura.

/iii/ Prihodi od imovine namijenjene prodaji obuhvaćaju prihode od prodaje nekretnina zbog provođenja aktivnosti strateške transformacijske inicijative *Uspostava novog modela upravljanja nekretninama*.

/iv/ Prihodi od državnih potpora su manji 49% zbog manje ostvarenih prihoda od držanih potpora za provedbu projekata *e-Poslovanje* i *e-Pristojbe* u tekućoj godini, a sukladno sklopljenim sporazumima o partnerstvu u provedbi projekta i ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte.

Bilješka 26. TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Potrošena energija /i/	4.166.701	3.778.499
Utrošene sirovine i materijal	983.824	671.481
Otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	148.191	166.239
Ostali materijalni troškovi	52.263	35.739
	5.350.980	4.651.958

/i/ U troškovima energije najznačajniji su troškovi struje koji čine 78% navedenih troškova, a veći su za 10% prvenstveno zbog porasta cijena energenata.

Bilješka 27. OPERATIVNI TROŠKOVI

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Usluge održavanje softvera /i/	5.679.925	5.233.158
Usluge održavanja	4.022.711	4.107.365
Čuvanje imovine i tehnička zaštita	3.662.539	3.431.316
Ostale bankarske usluge	2.242.416	2.103.980
Telekomunikacijske usluge i poštarina	1.786.260	1.813.439
Zakupnina i najamnina /ii/	1.783.560	1.107.964
Usluge čišćenja	1.746.917	1.710.034
Usluge student servisa, odvjetnika i ostalo savjetovanje	1.700.317	2.427.504
Usluge trezoriranja gotovine /iii/	1.686.050	1.073.013
Komunalna naknada	1.232.764	1.227.880
Prijevozne usluge, naknade za ceste i tehnički pregled vozila	765.628	599.710
Ostale usluge	700.581	640.781
Usluge platnog prometa	435.734	722.433
Usluge promidžbe, reklame i sajmovia, tiska, grafičke i sl.	364.821	547.391
Komunalne usluge	321.755	289.966
Premije osiguranje imovine	87.897	87.457
	28.219.875	27.123.390

/i/ Usluge održavanje softvera čine 20% operativnih troškova, a veće su 9% zbog povećanog obima poslova održavanja aplikativnih sustava kao i porasta cijena informatičkih usluga.

Bilješka 27. OPERATIVNI TROŠKOVI (nastavak)

/ii/ Zakupnina i najamnina čine 6% operativnih troškova, a veće su 61% zbog povećanih troškova najma softvera za HOST te troškova prava korištenja licenci za softvere.

/iii/ Usluge trezoriranja gotovine čine 6% operativnih troškova, a veće su 57% zbog povećanog obima volumena pologa i izdavanja novčanica te obrade eura za predopskrbu.

/iv/ U izvještajnoj godini trošak revizorskih usluga iznosi 27.341 eura, a trošak usluga poreznog savjetovanja iznosi 8.760 eura. Navedene usluge su izvršile različite pravne osobe.

Bilješka 28. TROŠKOVI OSOBLJA

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Neto plaće i naknade plaće	30.916.216	30.089.174
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	10.806.881	10.918.777
Doprinosi na plaće	6.144.205	6.283.310
Otpremnine	3.143.546	1.665.661
Prigodne nagrade i darovi radnicima /iii/	2.258.773	2.238.571
Troškovi prijevoza na posao i s posla	2.005.006	2.001.883
Troškovi osiguranja radnika	699.930	662.919
Dnevnice, terenski dodaci i putni troškovi	190.602	143.069
Potpore radnicima	173.602	192.929
Rezerviranja za neiskorištene GO - neto	94.995	85.499
Rezerviranja za primanja zaposlenih - neto (Bilješka 17)	(247.978)	(254.259)
	56.185.778	54.027.533

/i/ Društvo ima 2.492 radnika na bazi prosjeka tijekom razdoblja (2022: 2.628 radnika).

/ii/ Prigodne nagrade i darovi radnicima sadrže godišnje nagrade (tzv. božićnice), regres, jubilarne nagrade, darove djeci radnicima za božićne blagdane i darove radnicima za uskrasne blagdane isplaćene sukladno Kolektivnom ugovoru za radnike Fine.

/iii/ Troškovi ključnog posloводства Fine (predsjednik Uprave, članovi Uprave, direktori sektora, direktori samostalnih službi pri Upravi i voditelji samostalnih ureda pri Upravi) iznose:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Ukupan trošak plaće ključnog posloводства	1.012.297	993.725
Ukupan trošak plaće u naravi ključnog posloводства	161.426	150.742
	1.173.723	1.144.466

Bilješka 29. VRIJEDNOSNA USKLAĐENJA

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Potraživanja od kupaca /i/ (Bilješka 11)	4.663.521	5.145.909
Otpis potraživanja /ii/	398.276	581.823
Potraživanja od zaposlenih - rate kredita	7.073	6.939
Ostala kratkotrajna potraživanja	20.763	59.056
	5.089.634	5.793.727

/i/ Troškovi vrijednosnih usklađenja potraživanja od kupaca se najvećim dijelom odnose na potraživanja od naknada za provedbu ovrhe.

/ii/ Najveći dio otpisanih potraživanja u 2023. godini se odnosi na potraživanja od dužnika poslovnih subjekata nad kojima su pokrenuti postupci prisilne naplate, a koji su brisani iz Sudskog registra.

Bilješka 30. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Porezno nepriznati PDV – prorata /i/	4.064.875	3.950.291
Rashodi robe, materijala i dugotrajne imovine /ii/	1.014.907	27.578
Kazne, penali i naknade štete /iii/	712.367	531.240
Rezervacije za započete sudske sporove (Bilješka 17)	709.025	327.582
Donacije, dotacije, sponzorstva	314.978	327.651
Ostali troškovi poslovanja	260.798	189.214
Troškovi stručnog usavršavanja radnika	231.088	180.480
Naknadno utvrđeni rashodi	122.525	190.031
Porezi i doprinosi koji ne ovise o poslovnom rezultatu	119.976	119.898
Članarine strukovnim organizacijama (TZ, HGK)	76.573	61.102
Troškovi stručne literature i tiska	50.036	45.472
Ostale usluge (reprezentacija i slične usluge)	42.356	28.334
Propisane naknade i doprinosi	40.770	46.477
Naknade članovima Nadzornog odbora i Revizijskog odbora	24.900	21.400
Upravni i sudski troškovi i takse	19.093	16.710
	7.804.267	6.063.459

/i/ Troškovi porezno nepriznatog PDV-a proizlaze iz primjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Društvo koristi dobra i usluge u okviru svoje djelatnosti za isporuke dobara i obavljanje usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza i za isporuke dobara i usluga po kojima je isključen odbitak pretporeza. Iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza izračunava se za sve isporuke sukladno članku 137. stavku 1. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost.

/ii/ Rashodi u izvještajnoj godini se u najvećem dijelu odnose na dugotrajnu imovinu u pripremi za koju je utvrđeno da neće donositi buduće ekonomske koristi (razvoj i nadogradnja funkcionalnosti aplikativnog sustava Upisnika založnih prava, usluga izrade idejnog rješenja i usluga projektiranja i upravljanja provedbom projekta gradnje i uređenja poslovnog prostora) te je cjelokupni kapitalizirani iznos otpisan.

/iii/ Troškovi u izvještajnoj godini se u najvećim dijelom odnose na namirenje štete nastale zbog programske pogreške u sustavu REGOS. U procesu automatskog prebacivanja osiguranika iz rizičnije u manje rizičnu kategoriju, određeni broj osiguranika je prerano raspoređeni u kategoriju niže rizičnosti zbog pogrešno određenog referentnog datuma za odlazak u mirovinu te je namirena razlika broja obračunskih jedinica nastalih tim prebacivanjem.

Bilješka 31. NETO FINANCIJSKI PRIHODI / (RASHODI)

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Prinosi od udjela u fondovima	168.933	12.020
Prihodi od kamata	1.838.859	700.311
Ostali financijski prihodi /i/	871.635	795.537
Prihodi od tečajnih razlika	231.773	631.003
Prihodi od dividende	158.816	-
Ukupni prihodi	3.270.015	2.138.872
Rashodi od kamata	(199.194)	(40.247)
Rashodi od tečajnih razlika	(133.767)	(303.393)
Nerealizirani gubici (rashodi) od ulaganja	(114.968)	(88.491)
Vrijednosna usklađenja ulaganja	(32.682)	(46.070)
Ostali financijski rashodi /ii/	(149.611)	(799.346)
Ukupni rashodi	(630.221)	(1.277.547)
Neto prihodi	2.639.794	861.325

Bilješka 31. NETO FINANCIJSKI PRIHODI / (RASHODI) (nastavak)

/i/ Ostali financijski prihodi obuhvaćaju prihode od vrednovanja udjela u ovisnom društvu, vrednovanja ostale financijske imovine, prihode od smanjene naknade za upravljanje i prinose po trezorskim zapisima.

Provedeno je testiranje na umanjenje vrijednosti udjela u ovisnom društvu na datum 31.12.2022. godine te je utvrđeno da fer (nadoknadiva) vrijednost imovine iznosi 9.257.575 eura te je provedeno usklađenje odnosno uvećanje vrijednosti u iznosu od 614.066 eura.

/iii/ Ostali financijski rashodi obuhvaćaju realizirane negativne prinose od udjela u fondovima.

Bilješka 32. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA

Povezana društva Financijske agencije su FINA gotovinski servisi d.o.o. koje ima ovisno društvo FINA GS usluge d.o.o. te Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. koje ima ovisno društvo SKDD-CCP Smart Clear d.d.

Ulaganja u ovisna društva

Osnovna ulaganja u ovisna društva na dan 31. prosinca su sljedeća:

Ovisno društvo	Država	Vrsta djelatnosti	2023.	2022.
			udio u %	
FINA gotovinski servisi d.o.o.	Hrvatska	Poslovi s gotovim novcem	100,00	100,00
SKDD d.d.	Hrvatska	Klirinško društvo	56,62	56,62

Knjigovodstvene vrijednosti ulaganja u ovisna društva na dan 31. prosinca su sljedeća:

	2023.	2022.
	(u eurima)	
FINA gotovinski servisi	8.894.578	8.894.578
Središnje klirinško depozitarno društvo	6.388.719	6.388.719
	15.283.297	15.283.297

Tablica u nastavku prikazuje sažete financijske informacije za FINA gotovinske servise i SKDD:

	2023.	2023.	2022.	2022.
(u eurima)	FINA gotovinski servisi	SKDD	FINA gotovinski servisi	SKDD
Izvještaj o financijskom položaju				
Kratkotrajna imovina	7.261.630	6.309.013	7.258.892	6.138.705
Dugotrajna imovina	16.472.998	14.699.633	16.979.811	13.498.181
Kratkoročne obveze	(5.144.782)	(696.381)	(5.290.803)	(554.466)
Dugoročne obveze	(8.281.557)	(323.397)	(9.331.062)	(244.358)
Neto imovina ovisnog društva	10.308.290	19.988.868	9.616.837	18.838.062

Bilješka 32. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

(u eurima)	2023.	2023.	2022.	2022.
	FINA gotovinski servisi	SKDD	FINA gotovinski servisi	SKDD
Izveštaj o dobiti ili gubitku				
Prihod	32.474.990	6.248.588	26.687.392	4.756.350
Rashod	(31.185.160)	(4.818.799)	(25.925.444)	(4.035.496)
Dobit prije oporezivanja	1.289.830	1.429.789	761.948	720.854
Neto dobit ovisnog društva	1.037.837	1.106.015	619.962	505.680

Tablica u nastavku prikazuje sažete financijske informacije za FINA GS usluge i SKDD-CCP Smart Clear:

(u eurima)	2023.	2023.	2022.	2022.
	FINA GS usluge	SKDD-CCP Smart Clear	FINA GS usluge	SKDD-CCP Smart Clear
Izveštaj o financijskom položaju				
Kratkotrajna imovina	443.871	10.766.714	387.550	10.528.722
Dugotrajna imovina	27.361	107.223	27.363	174.851
Kratkoročne obveze	(365.466)	(94.622)	(347.863)	(92.278)
Dugoročne obveze	(11.285)	(64.473)	(15.322)	(116.757)
Neto imovina ovisnog društva	94.481	10.714.842	51.727	10.494.538
Izveštaj o dobiti ili gubitku				
Prihod	1.783.808	397.371	1.711.484	310.156
Rashod	(1.735.450)	(769.194)	(1.666.819)	610.052
Dobit (gubitak) prije oporezivanja	48.358	(371.823)	44.665	920.207
Neto dobit (gubitak) ovisnog društva	39.513	(371.823)	35.957	(299.896)

Odnosi s FINA gotovinskim servisima d.o.o.

/i/ Vlada Republike Hrvatske je na prijedlog Nadzornog odbora Financijske agencije 27. kolovoza 2009. donijela Odluku o davanju suglasnosti za osnivanje društva FINA gotovinski servisi d.o.o. (klasa VT-450-02/09-02/04, broj: 5030120-09-1). Temeljem navedene Odluke, Uprava Fine je 09. rujna 2009. donijela Odluku o osnivanju trgovačkog društva FINA gotovinski servisi d.o.o. (klasa: POV-020-01/09-02/3, broj: 02-09-1). Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 15. rujna 2010. godine društvo FINA gotovinski servisi d.o.o. upisano je u sudski registar tog suda. Društvo je s operativnim radom započelo 3. svibnja 2010. godine.

/ii/ Ukupna vrijednost udjela FINA gotovinski servisi d.o.o. u poslovnim knjigama Financijske agencije iznosi od 8.894.578 eura. Fina je u temeljni kapital društva FINA gotovinski servisi d.o.o. unijela:

- temeljni kapital u novcu u iznosu od 1.327.228 eura
- opremu u iznosu procijenjene tržišne vrijednosti 2.460.077 eura
- prava u obliku dijela potraživanja u iznosu od 1.912.781 eura i
- temeljni kapital u novcu u iznosu od 3.194.505 eura.

/iii/ Provedeno je testiranje na umanjenje vrijednosti udjela u ovisnom društvu na datum 31.12.2023. godine te je utvrđeno da knjigovodstvena vrijednost ulaganja ne premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost.

Bilješka 32. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

Odnosi s FINA gotovinskim servisima d.o.o. (nastavak)

Provedeno je testiranje na umanjenje vrijednosti udjela u ovisnom društvu na datum 31.12.2022. godine te je utvrđeno da fer (nadoknativa) vrijednost imovine iznosi 9.257.575 eura te je provedeno usklađenje odnosno uvećanje vrijednosti u iznosu od 614.066 eura.

Provedeno je testiranje na umanjenje vrijednosti udjela u ovisnom društvu na datum 31.12.2023. godine te je utvrđeno da knjigovodstvena vrijednost ulaganja ne premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost.

Analiza osjetljivosti

Raspon vrijednosti između najniže i najviše vrijednosti je poprilično visok što signalizira značajnu osjetljivost procijenjene vrijednosti tvrtke na povećanje/smanjenje u dugoročnoj stopi rasta i ukupnom trošku financiranja. U slučaju promjene troška financiranja primjećuje se veći raspon promjene cijene udjela, nego u slučaju promjene dugoročne stope rasta:

- povećanje ponderiranog troška kapitala za 0,3 postotna boda uzrokuje smanjenje vrijednosti za 581.565 eura
- smanjenje stope rasta za 0,3 postotna boda uzrokuje smanjenje vrijednosti za 459.957 eura.

/iv/ FINA gotovinski servisi obavljaju Fini usluge prijevoza vrijednosnih pošiljki i usluge pohrane gotovog novca. Fina obavlja FINA gotovinskim servisima usluge zakupa prostora, informatičke i ostale usluge. Pregled transakcija sa povezanim društvom je sljedeći:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Prihodi iz odnosa s povezanim društvom	496.643	368.804
Rashodi iz odnosa s povezanim društvom	2.285.950	1.643.388
Potraživanja od povezanih društva	120.309	77.834
Obveze prema povezanom društvu	402.527	406.331

/v/ Cijene usluga primljenih od povezanog društva su tržišne te cijene pruženih usluga povezanom društvu nisu niže od tržišnih. Elaborat o transfernim cijenama za 2023. godinu izrađen je u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i Pravilnikom o porezu na dobit.

Odnosi s FINA GS uslugama d.o.o.

/i/ FINA GS usluge obavljaju Fini usluge čišćenja poslovnih prostora. Pregled transakcija sa povezanim društvom je sljedeći:

	2023.	2022.
	<i>(u eurima)</i>	
Prihodi iz odnosa s povezanim društvom	52	62
Rashodi iz odnosa s povezanim društvom	1.649.665	1.580.026
Potraživanja od povezanih društva	-	-
Obveze prema povezanom društvu	336.987	282.644

/ii/ Cijene usluga primljenih od povezanog društva su tržišne te cijene pruženih usluga povezanom društvu nisu niže od tržišnih. Elaborat o transfernim cijenama za 2023. godinu izrađen je u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i Pravilnikom o porezu na dobit.

Bilješka 32. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

Odnosi sa Središnjim klirinškim depozitarnim društvom d.d.

/i/ Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. (SKDD) je osnovano 18. travnja 1997. na temelju članka 84. Zakona o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima (NN 107/95) i članka 177. Zakona o trgovačkim društvima (NN 111/93) kao dioničko društvo s nazivom tvrtke Središnja depozitarna agencija d.d. Promjena naziva tvrtke u Središnje klirinško depozitarno društvo provedena je 13. ožujka 2009. godine.

/ii/ Ukupna vrijednost dionica Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. u poslovnim knjigama Financijske agencije iznosi 6.388.719 eura (56.338 dionica).

Fina (odnosno Zavod za platni promet) je 6.040 redovnih dionica stekla 18. travnja 1997. godine, a 3.924 redovnih dionica 2. siječnja 2008. godine u postupku povećanja temeljnog kapitala SKDD-a. Temeljem javnog poziva za upis novih dionica SKDD-a od 22. rujna 2014. godine, Fina je upisala 31.469 od ukupno ponuđenih 31.500 novih dionica u iznosu od 3.967.821 eura. Temeljem javnog poziva za upis novih dionica SKDD-a od 19. srpnja 2017. godine, Financijska agencija je upisala 6.133 od ukupno ponuđenih 8.000 novih dionica u iznosu od 773.290 eura. Temeljem Ugovora o kupoprodaji dionica društva Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. sklopljenog dana 26. srpnja 2017. godine sa Zagrebačkom bankom, Financijska agencija je kupila 4.860 dionica u iznosu od 774.039 eura. Fina je tijekom 2018. godine stekla 3.912 dionica SKDD d.d. u ukupnom iznosu od 598.102 eura.

/iii/ Provedeno je testiranje na umanjenje vrijednosti dionica u ovisnom društvu na datum 31.12.2023. godine te je utvrđeno da knjigovodstvena vrijednost ulaganja ne premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost.

Analiza osjetljivosti

Raspon vrijednosti između najniže i najviše vrijednosti je poprilično visok što signalizira značajnu osjetljivost procijenjene vrijednosti tvrtke na povećanje/smanjenje u dugoročnoj stopi rasta i ukupnom trošku financiranja. U slučaju promjene troška financiranja primjećuje se veći raspon promjene cijene udjela, nego u slučaju promjene dugoročne stope rasta:

- povećanje ponderiranog troška kapitala za 0,3 postotna boda uzrokuje smanjenje vrijednosti po dionici 3,17 eura
- smanjenje stope rasta za 0,3 postotna boda uzrokuje smanjenje vrijednosti po dionici za 2,36 eura.

/iv/ Središnje klirinško depozitarno društvo obavlja Fini usluge davanja standardnih izvještaja, potvrda i podataka. Fina obavlja Središnjim klirinškim depozitarnim društvom usluge certificiranja, informatičke usluge i ostale usluge. Pregled transakcija sa povezanim društvom je sljedeći:

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Prihodi iz odnosa s povezanim društvom	57.581	28.621
Rashodi iz odnosa s povezanim društvom	621	629
Potraživanja od povezanih društva	6.042	2.793
Obveze prema povezanom društvu	-	-

/v/ Cijene usluga primljenih od povezanog društva su tržišne te cijene pruženih usluga povezanom društvu nisu niže od tržišnih. Elaborat o transfernim cijenama za 2023. godinu izrađen je u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i Pravilnikom o porezu na dobit.

Bilješka 32. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)**Odnosi s SKDD-CCP Smart Clear d.d.**

/i/ Fina obavlja SKDD-CCP Smart Clearu usluge certificiranja i povezane usluge. Pregled transakcija sa povezanim društvom je sljedeći:

	2023.	2022.
	(u eurima)	
Prihodi iz odnosa s povezanim društvom	544	3.235
Rashodi iz odnosa s povezanim društvom	-	-
Potraživanja od povezanih društva	42	19
Obveze prema povezanom društvu	-	-

/ii/ Cijene usluga primljenih od povezanog društva su tržišne te cijene pruženih usluga povezanom društvu nisu niže od tržišnih. Elaborat o transfernim cijenama za 2023. godinu izrađen je u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i Pravilnikom o porezu na dobit.

Bilješka 33. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA

/i/ Nakon datuma financijskih izvještaja nije bilo događaja koji zahtijevaju usklađenja ili objavljivanje u financijskim izvještajima.

/ii/ Tijekom 2024. godine nije bilo odgode u naplati potraživanja niti značajnog pada u fer vrijednost financijske imovine i Društvo ima odgovarajuća sredstva za podmirenje svojih obveza kako dospijevaju.

Bilješka 34. SASTAVLJANJE I ODOBRAVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji su sastavljeni i odobreni od strane Uprave dana 5. lipnja 2024. godine.

članica Uprave
Vinka Ilak

član Uprave
Branko Malenica

predsjednik Uprave
mr.sc. Dražen Čović

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano

U nastavku se navode nekonsolidirani financijski izvještaji Društva pripremljeni u skladu s Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16 s izmjenama i dopunama). Razlike s financijskim izvještajima u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenima od Europske unije (Službeni list Europske unije 1126/2008 s izmjenama i dopunama) proizlaze iz drugačije klasifikacije pojedinih pozicija financijskih izvještaja.

Izveštaj o financijskom položaju

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	31.12.2022.	31.12.2023.
1	2	3	4	5
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001			
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)	002		165.835.797,43	155.941.810,04
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)	003		11.915.241,34	11.455.840,91
1. Izdaci za razvoj	004		0,00	0,00
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005		8.732.183,16	7.662.910,30
3. Goodwill	006		0,00	0,00
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007		0,00	0,00
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008		2.567.223,40	3.323.490,46
6. Ostala nematerijalna imovina	009		615.834,78	469.440,15
II. MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)	010		75.444.223,46	71.021.248,85
1. Zemljište	011		555.776,74	549.978,91
2. Građevinski objekti	012		45.868.232,06	43.342.712,47
3. Postrojenja i oprema	013		11.597.106,91	9.306.043,01
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014		1.718.082,46	1.632.191,67
5. Biološka imovina	015		0,00	0,00
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016		0,00	0,00
7. Materijalna imovina u pripremi	017		6.425.101,44	7.311.346,47
8. Ostala materijalna imovina	018		208.351,19	198.475,99
9. Ulaganje u nekretnine	019		9.071.572,66	8.680.500,33
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)	020		76.681.462,00	72.165.707,87
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	021		15.283.296,83	15.283.296,83
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	022		0,00	0,00
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	023		0,00	0,00
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	024		0,00	0,00
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	025		0,00	0,00
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	026		0,00	0,00
7. Ulaganja u vrijednosne papire	027		48.676.329,58	45.738.231,33
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	028		3.300.000,00	3.299.465,40
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	029		0,00	0,00
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	030		9.421.835,59	7.844.714,31
IV. POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)	031		253.814,31	174.276,57
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	032		0,00	0,00
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	033		0,00	0,00
3. Potraživanja od kupaca	034		16.353,30	18.786,27
4. Ostala potraživanja	035		237.461,01	155.490,30
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	036		1.541.056,32	1.124.735,84
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)	037		68.439.047,86	79.288.743,03
I. ZALIHE (AOP 039 do 045)	038		874.434,60	957.892,62
1. Sirovine i materijal	039		662.934,59	777.691,76
2. Proizvodnja u tijeku	040		0,00	0,00
3. Gotovi proizvodi	041		0,00	0,00
4. Trgovačka roba	042		123.718,28	130.562,53
5. Predujmovi za zalihe	043		0,00	0,00
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	044		87.781,73	49.638,33
7. Biološka imovina	045		0,00	0,00
II. POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)	046		18.786.353,54	14.100.607,82
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	047		80.645,57	71.769,23
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	048		0,00	0,00
3. Potraživanja od kupaca	049		10.221.530,46	13.164.992,94
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	050		80.148,73	54.282,74
5. Potraživanja od države i drugih institucija	051		1.465.658,56	553.312,76
6. Ostala potraživanja	052		6.938.370,22	256.250,15
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)	053		19.884.919,45	44.751.040,56
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	054		0,00	0,00
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	055		0,00	0,00

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano (nastavak)

Izveštaj o financijskom položaju (nastavak)

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	31.12.2022.	31.12.2023.
1	2	3	4	5
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	056		0,00	0,00
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	057		0,00	0,00
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	058		0,00	0,00
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	059		0,00	0,00
7. Ulaganja u vrijednosne papire	060		0,00	19.752.275,80
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	061		19.884.919,45	24.998.764,76
9. Ostala financijska imovina	062		0,00	0,00
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	063		28.893.340,27	19.479.202,03
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	064		2.939.882,44	3.016.000,62
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)	065		237.214.727,73	238.246.553,69
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	066		124.581.866,09	167.118.765,81
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+083+086+089)	067		208.179.177,84	208.619.557,27
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068		178.811.865,35	178.812.076,68
II. KAPITALNE REZERVE	069		0,00	0,00
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	070		18.010.098,25	18.147.048,89
1. Zakonske rezerve	071		9.054.228,04	9.191.178,68
2. Rezerve za vlastite dionice	072		0,00	0,00
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	073		0,00	0,00
4. Statutarne rezerve	074		0,00	0,00
5. Ostale rezerve	075		8.955.870,21	8.955.870,21
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	076		0,00	0,00
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI I OSTALO (AOP 078 do 082)	077		-715.197,12	-477.059,18
1. Fer vrijednost financijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	078		-715.197,12	-477.059,18
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	079		0,00	0,00
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	080		0,00	0,00
4. Ostale rezerve fer vrijednosti	081		0,00	0,00
5. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja (konsolidacija)	082		0,00	0,00
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 084-085)	083		11.387.658,17	11.593.084,12
1. Zadržana dobit	084		11.387.658,17	11.593.084,12
2. Preneseni gubitak	085		0,00	0,00
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 087-088)	086		684.753,19	544.406,76
1. Dobit poslovne godine	087		684.753,19	544.406,76
2. Gubitak poslovne godine	088		0,00	0,00
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	089		0,00	0,00
B) REZERVIRANJA (AOP 091 do 096)	090		5.696.521,63	4.972.281,92
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	091		2.750.271,71	1.627.263,31
2. Rezerviranja za porezne obveze	092		0,00	0,00
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	093		2.946.249,92	3.345.018,61
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	094		0,00	0,00
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	095		0,00	0,00
6. Druga rezerviranja	096		0,00	0,00
C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 098 do 108)	097		3.117.609,26	3.648.554,47
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	098		0,00	0,00
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	099		0,00	0,00
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	100		0,00	0,00
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	101		0,00	0,00
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	102		0,00	0,00
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	103		0,00	0,00
7. Obveze za predujmove	104		0,00	0,00
8. Obveze prema dobavljačima	105		0,00	0,00
9. Obveze po vrijednosnim papirima	106		0,00	0,00
10. Ostale dugoročne obveze	107		3.117.609,26	3.648.554,47
11. Odgođena porezna obveza	108		0,00	0,00
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 110 do 123)	109		17.788.264,68	18.542.943,46
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	110		688.975,11	739.513,78
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	111		0,00	0,00
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	112		0,00	0,00
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	113		0,00	0,00
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	114		0,00	0,00
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	115		0,00	0,00
7. Obveze za predujmove	116		1.192.491,81	1.326.071,30
8. Obveze prema dobavljačima	117		7.644.042,90	7.115.071,56
9. Obveze po vrijednosnim papirima	118		0,00	0,00

Financijska agencija

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano (nastavak)

Izveštaj o financijskom položaju (nastavak)

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	31.12.2022.	31.12.2023.
1	2	3	4	5
10. Obveze prema zaposlenicima	119		2.731.624,45	3.454.563,82
11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	120		1.892.794,71	1.826.533,38
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	121		0,00	0,00
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	122		0,00	0,00
14. Ostale kratkoročne obveze	123		3.638.335,70	4.081.189,62
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	124		2.433.154,32	2.463.216,57
F) UKUPNO – PASIVA (AOP 067+090+097+109+124)	125		237.214.727,73	238.246.553,69
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	126		124.581.866,09	167.118.765,81

Račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	2022.	2023.
1	2	3	4	5
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 128 do 132)	127		115.195.126,11	118.498.833,41
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	128		106.921,16	306.913,04
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	129		104.730.972,53	109.815.480,06
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	130		0,00	0,00
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	131		293.800,90	247.906,64
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	132		10.063.431,52	8.128.533,67
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 134+135+139+143 do 145+148+155)	133		115.263.090,00	120.235.334,16
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	134		0,00	0,00
2. Materijalni troškovi (AOP 136 do 138)	135		32.771.450,81	34.528.418,55
a) Troškovi sirovina i materijala	136		4.651.958,13	5.350.980,22
b) Troškovi prodane robe	137		333.184,39	257.633,69
c) Ostali vanjski troškovi	138		27.786.308,29	28.919.804,64
3. Troškovi osoblja (AOP 140 do 142)	139		47.291.261,47	47.867.302,14
a) Neto plaće i nadnice	140		30.089.174,14	30.916.216,05
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	141		10.918.777,11	10.806.880,70
c) Doprimosi na plaće	142		6.283.310,22	6.144.205,39
4. Amortizacija	143		17.269.838,83	17.327.166,95
5. Ostali troškovi	144		10.901.490,26	12.701.993,18
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 146+147)	145		5.793.726,52	5.089.634,30
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	146		0,00	0,00
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	147		5.793.726,52	5.089.634,30
7. Rezerviranja (AOP 149 do 154)	148		158.822,60	556.042,61
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	149		-168.759,64	-152.982,85
b) Rezerviranja za porezne obveze	150		0,00	0,00
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	151		327.582,24	709.025,46
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	152		0,00	0,00
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	153		0,00	0,00
f) Druga rezerviranja	154		0,00	0,00
8. Ostali poslovni rashodi	155		1.076.499,51	2.164.776,43
III. FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 157 do 166)	156		2.138.871,80	3.270.015,49
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	157		0,00	0,00
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	158		0,00	0,00
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	159		0,00	0,00
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	160		0,00	0,00
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	161		0,00	158.816,29
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	162		0,00	0,00
7. Ostali prihodi s osnove kamata	163		700.311,12	1.838.858,52
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	164		640.181,17	251.761,72

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano (nastavak)

Račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	2022.	2023.
1	2	3	4	5
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	165		128.838,63	316.444,61
10. Ostali financijski prihodi	166		669.540,88	704.134,35
IV. FINANCIJSKI RASHODI (AOP 168 do 174)	167		1.277.546,73	630.221,35
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	168		0,00	0,00
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	169		0,00	0,00
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	170		40.246,59	199.194,12
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	171		303.392,83	133.766,53
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	172		88.491,26	114.968,39
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	173		46.069,99	32.681,69
7. Ostali financijski rashodi	174		799.346,06	149.610,62
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175		0,00	0,00
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176		0,00	0,00
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	177		0,00	0,00
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	178		0,00	0,00
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 127+156+175 + 176)	179		117.333.997,91	121.768.848,90
X. UKUPNI RASHODI (AOP 133+167+177 + 178)	180		116.540.636,73	120.865.555,51
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 179-180)	181		793.361,18	903.293,39
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 179-180)	182		793.361,18	903.293,39
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 180-179)	183		0,00	0,00
XII. POREZ NA DOBIT	184		108.608,36	358.886,63
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 181-184)	185		684.752,82	544.406,76
1. Dobit razdoblja (AOP 181-184)	186		684.752,82	544.406,76
2. Gubitak razdoblja (AOP 184-181)	187		0,00	0,00
DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			0,00	
XIX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 202+203)	201		0,00	0,00
1. Pripisana imateljima kapitala matice	202		0,00	0,00
2. Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	203		0,00	0,00
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)			0,00	
I. Dobit ili gubitak razdoblja	204		684.752,82	544.406,76
II. Ostala sveobuhvatna dobit / gubitak prije poreza (AOP 207 do 211 + 214 do 221)	205		-1.025.659,68	290.412,12
III. Stavke koje neće biti reklasificirane u dobit ili gubitak (AOP 207 do 212)	206		0,00	0,00
1. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	207		0,00	0,00
2. Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja vlasničkih vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	208		0,00	0,00
3. Promjene fer vrijednosti financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika obveze	209		0,00	0,00
4. Aktuarski dobiti/gubici po planovima definiranih primanja	210		0,00	0,00
5. Ostale stavke koje neće biti reklasificirane	211		0,00	0,00
6. Porezna dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklasificirane	212		0,00	0,00
IV. Stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak (AOP 214 do 222)	213		-841.040,94	238.137,94
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	214		0,00	0,00
2. Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	215		-1.025.659,68	290.412,12
3. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova	216		0,00	0,00
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	217		0,00	0,00
5. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom	218		0,00	0,00
6. Promjene fer vrijednosti vremenske vrijednosti opcije	219		0,00	0,00
7. Promjene fer vrijednosti terminskih elemenata terminskih ugovora	220		0,00	0,00
8. Ostale stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak	221		0,00	0,00
9. Porezna dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak	222		184.618,74	-52.274,18
V. Neto ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak (AOP 206+213)	223		-841.040,94	238.137,94
VI. Ukupna sveobuhvatna dobit ili gubitak razdoblja (AOP 204+223)	224		-156.288,12	782.544,70

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano (nastavak)

Izveštaj o novčanim tokovima

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	31.12.2022.	31.12.2023.
1	2	3	4	5
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti				
1. Dobit prije oporezivanja	001		793.361,35	903.293,40
2. Usklađenja (AOP 003 do 010):	002		18.144.709,08	19.976.688,79
a) Amortizacija	003		17.269.838,83	17.327.166,95
b) Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	004		262.491,29	1.236.911,25
c) Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobici i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine	005		161.471,42	-743.636,58
d) Prihodi od kamata i dividendi	006		-700.311,09	-1.997.674,81
e) Rashodi od kamata	007		40.246,59	199.194,06
f) Rezerviranja	008		-4.099.376,02	-724.239,71
g) Tečajne razlike (nerealizirane)	009		8.285,78	-585,09
h) Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke	010		5.202.062,28	4.679.552,72
I. Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu (AOP 001+002)	011		18.938.070,43	20.879.982,19
3. Promjene u radnom kapitalu (AOP 013 do 016)	012		-12.480.604,13	179.778,64
a) Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza	013		1.608.844,07	1.197.809,87
b) Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja	014		-13.962.904,70	-896.429,81
c) Povećanje ili smanjenje zaliha	015		-126.543,50	-121.601,42
d) Ostala povećanja ili smanjenja radnog kapitala	016			
II. Novac iz poslovanja (AOP 011+012)	017		6.457.466,30	21.059.760,83
4. Novčani izdaci za kamate	018		-40.246,59	-199.194,06
5. Plaćeni porez na dobit	019		-1.341.027,18	0,00
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (AOP 017 do 019)	020		5.076.192,53	20.860.566,77
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti				
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	021		930.966,17	797.273,84
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata	022		71.596.168,60	60.192.768,86
3. Novčani primici od kamata	023		700.311,12	1.838.858,52
4. Novčani primici od dividendi	024		0,00	158.816,29
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga	025		0,00	0,00
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	026		0,00	0,00
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (AOP 021 do 026)	027		73.227.445,89	62.987.717,51
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	028		-11.412.537,40	-12.415.084,11
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata	029		-58.777.723,17	-79.503.342,34
3. Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	030		0,00	0,00
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac	031		0,00	0,00
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	032		0,00	0,00
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (AOP 028 do 032)	033		-70.190.260,57	-91.918.426,45
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 027+033)	034		3.037.185,32	-28.930.708,94
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti				
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala	035		0,00	0,00
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	036		0,00	0,00
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	037		117.862,52	78.052,54
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	038		0,00	0,00
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (AOP 035 do 038)	039		117.862,52	78.052,54
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	040		0,00	0,00
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	041		-6.817.794,56	-342.376,60
3. Novčani izdaci za financijski najam	042		0,00	0,00
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala	043		0,00	0,00
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	044		-959.504,56	-1.079.671,91
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (AOP 040 do 044)	045		-7.777.299,12	-1.422.048,51
C) NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 039+045)	046		-7.659.436,60	-1.343.995,97
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima	047			
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA (AOP 020+034+046+047)	048		453.941,25	-9.414.138,13
E) NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	049		28.439.399,02	28.893.340,16
F) NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA (AOP 048+049)	050		28.893.340,27	19.479.202,03

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano (nastavak)

Izvještaj o promjenama kapitala

Opis pozicije	AOP oznaka bilješka	Rbr.	Pasivno (materni i kapitali u aloca)																Ukupno kapital i rezerve			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		17	18	19
1. Stanje na prvi dan prethodnog razdoblja		01	178.812.133,16	0,00	6.327.110,23	0,00	0,00	0,00	0,00	8.955.870,21	0,00	125.843,82	0,00	0,00	0,00	7.296.981,45	13.635.569,05	215.153.527,92	0,00	0,00	21.153.527,92	
2. Promjene računovodstvenih politika		02																				
3. Ispravak pogreški		03																				
4. Stanje prvi dan prethodnog razdoblja (AOP 01 do 03)		04	178.812.133,16	0,00	6.327.110,23	0,00	0,00	0,00	0,00	8.955.870,21	0,00	125.843,82	0,00	0,00	0,00	7.296.981,45	13.635.569,05	215.153.527,92	0,00	0,00	215.153.527,92	
5. Dobi/gubitak razdoblja		05															684.753,19	684.753,19			684.753,19	
6. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja		06																			0,00	
7. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		07																			0,00	
8. Dobitak ili gubitak s osnovne naknadnog vrednovanja		08																			0,00	
9. Financijske imovine raspoložive za prodaju		09																			0,00	
10. Dobitak ili gubitak s osnovne učinkovite zaštite novčanog toka u inozemstvu		10									-841.040,94										-841.040,94	
11. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobijačkoj društava povezan sukladno interesom		11																			0,00	
12. Aktivski dobijačnici po planovima definiranih primanja		12																			0,00	
13. Ostale nevasilničke promjene kapitala		13	-267,81																		-267,81	
14. Poraz na transakcije priznate direktno u kapitalu		14																			0,00	
15. Povećanje/manjenje temeljnog (upisanog) kapitala (osim revalorizacijom dobiti i u postupku predstavljanje nagodbe)		15																			0,00	
16. Povećanje temeljnog (upisanog) kapitala u postupku predstavljanje nagodbe		16																			0,00	
17. Povećanje temeljnog (upisanog) kapitala revalorizacijom dobiti		17																			0,00	
18. Otkup vlastitih dionica/udjela		18																			0,00	
19. Uplate članova/dioničara		19																			0,00	
20. Isplata udjela u dobit/dividende		20																			0,00	
21. Ostale raspoložive vlasnicima		21																			0,00	
22. Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu		22			2.727.117,81																0,00	
23. Povećanje rezervi u postupku predstavljanje nagodbe		23																			0,00	
24. Stanje 31. prosinca prethodnog razdoblja (04 do 23)		24	178.811.865,35	0,00	9.054.225,04	0,00	0,00	0,00	0,00	8.955.870,21	0,00	-715.197,12	0,00	0,00	0,00	11.387.658,16	684.753,20	208.179.177,84	0,00	0,00	208.179.177,84	
DODATAK (IZVJEŠTAJU O PROMJENAMA KAPITALA (popunjena poduzetnik obveznik primjene MSFI-a))																						
I. OSTALA SVEOBUHVAJNA DOBIT PRETHODNOG RAZDOBLJA, UMANJENO ZA POREZE (AOP 06 do 14)		25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-841.040,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-841.040,94	
II. SVEOBUHVAJNA DOBIT ILI GUBITAK PRETHODNOG RAZDOBLJA (AOP 05+25)		26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-841.040,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-156.287,75	
III. TRANSAKCIJSKE VLASNICIMA PRETHODNOG RAZDOBLJA PRIZNATE DIREKTNO U KAPITALU (AOP 15 do 23)		27	0,00	0,00	2.727.117,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.090.676,71	-13.635.589,04	-6.817.794,52	0,00	0,00	0,00	-6.817.794,52

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvješćaja - nerevidirano (nastavak)

Izvjeshaj o promjenama kapitala (nastavak)

Opis pozicije	AOP oznaka prijehala	Rbr. prijehala	Pasivno podjelivo imanje / kapitala - zbiljica											Ukupno raspodjelivo kapitala i rezerve	Majinski povećanje dijeli interesa	20 (19+20)					
			Temeljni publični kapital	Kapitalni rezerve	Zakonske rezerve	Reserve za rehabilitaciju stanka	Vrste i vrijednosti dijeljenj dijeljenj stanka	Statutarne rezerve	Ostale rezerve u rezerve	Rezultatski rezerve	Fer vrijednost financijske i druge vrednosti dijeljenj	Udio u dijeljenj dijeljenj dijeljenj	Udio u dijeljenj dijeljenj dijeljenj				Ostale rezerve na vrijednost na vrijednost	Tekućina iz poslovanja i ostale djelatnosti	Zadržana dobit / prihod gubitak	Dobit i gubitak poslovanja gubitak	Ukupno raspodjelivo kapitala i rezerve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19 (4 do 7 + 8 + 9 do 19)	20	21 (19+20)	
Tekuce razdoblje																					
1. Stanje prvi dan tekućeg razdoblja		28	178.811.965,35	0,00	9.054.228,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-715.197,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	684.753,20	208.179.177,84	0,00	208.179.177,84	
2. Promjene računovodstvenih politika		29																			0,00
3. Ispravak pogreški (tečajne razlike EBR konverzija)		30																			0,00
4. Stanje prvi dan tekućeg razdoblja (AOP 28 do 30)		31	178.811.965,35	0,00	9.054.228,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-715.197,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	684.753,20	208.179.177,84	0,00	208.179.177,84	
5. Dobit/gubitak razdoblja		32																544.406,76	544.406,76		544.406,76
6. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja		33																			0,00
7. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijale i nematerijalne imovine		34																			0,00
8. Dobitak i gubitak s osnovne naknadnog vrednovanja		35																			0,00
9. Inicijalne imovine raspodjelive za prodaju		36									238.137,94										238.137,94
10. Dobitak i gubitak s osnovne učinkovite zaštite neto ulaganja		37																			0,00
11. Utrošak u ostaloj sveobuhvatnoj dobit/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom		38																			0,00
12. Akcijski dobit/gubitak po planovima defenzivnih primanja		39																			0,00
13. Ostale nevasničke promjene kapitala		40									238.137,94										238.137,94
14. Porez na transakcije priznate direktno u kapitalu		41	211,33																		211,33
15. Povećanje/smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala (osim revalorizirane dobiti i u postupku predstajne nagodbe)		42																			0,00
16. Povećanje temeljnog (upisanog) kapitala revaloriziranjem dobiti		43																			0,00
17. Povećanje temeljnog (upisanog) kapitala u postupku predstajne nagodbe		44																			0,00
18. Ostup vlastitih dionica/udjela		45																			0,00
19. Uplata članova/dionikara		46																			0,00
20. Isplata udjela u dobit/dividende		47																			0,00
21. Ostale raspodjele vlasnicima		48																			-342.376,60
22. Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu		49			136.950,64																0,00
23. Povećanje rezervi u postupku predstajne nagodbe		50																			0,00
24. Stanje 31. prosinca tekućeg razdoblja (AOP 32 do 50)		51	178.812.076,68	0,00	9.191.176,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-477.059,18	0,00	0,00	0,00	0,00	205.425,96	544.406,76	208.619.557,27	0,00	208.619.557,27	
DOGATAK IZVJEŠTAJU O PROMJENAMA KAPITALA (popunjava poduzetnik obveznik, primjene MSFI-a)																					
I. OSTALA SVEOBHVAATNA DOBIT/ TERUČEĆ																					
1. DOBITAK IZ VIDIJETA ZA DOBITI TERUČEĆ		52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	238.137,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	238.137,94	
2. DOBITAK IZ VIDIJETA ZA DOBITI TERUČEĆ		53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	238.137,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	782.544,70	
III. TRANSACIJSKE VLASTNICIMA TERUČEĆ RAZDOBLJA PRIZNATE DIREKTNO U KAPITALU (AOP 42 do 50)																					
1. PRIZNATE DIREKTNO U KAPITALU (AOP 42 do 50)		54	0,00	0,00	136.950,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	205.425,96	-684.753,20	-342.376,60	0,00	-342.376,60	

Prilog - Obrasci pripremljeni sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja - nerevidirano (nastavak)

/i/ Financijski izvještaji za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine koji su prikazani na stranicama od 70 do 76 sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16 s izmjenama i dopunama) su sastavljeni i odobreni od strane Uprave dana 5. lipnja 2024. godine.

članica Uprave
Vinka Ilak

član Uprave
Branko Malenića

predsjednik Uprave
mr.sc. Dražen Čović

Klasa: 025-01/24-01/3
Ur. broj: 118-01-24-6
Zagreb, 25. lipnja 2024.

Na temelju članka 13. Zakona o Financijskoj agenciji ("Narodne novine", br: 117/01, 60/04 i 42/05) i članka 13. Statuta Financijske agencije - pročišćeni tekst (klasa: 010-00/09-03/2, ur. broj: 01-09-3, od 25. studenog 2009.), Nadzorni odbor Financijske agencije, na svojoj 116. sjednici održanoj 25. lipnja 2024. godine, donosi

ODLUKU

o usvajanju Godišnjeg izvješća o poslovanju Financijske agencije za 2023. godinu

I.

Usvaja se Godišnje izvješće o poslovanju Financijske agencije za 2023. godinu.

Izvješće je sastavni dio ove Odluke.

II.

Izvješće iz točke I. ove Odluke podnijet će se Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru na prihvaćanje, sukladno članku 21. Zakona o Financijskoj agenciji.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

predsjednica Nadzornog odbora
mr. sc. Ivana Radeljak Novaković

